

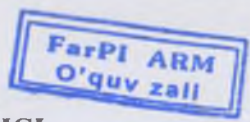


I. ISMANOV
I. G'ANIBAYEV

BOSHLANG'ICH BUXGALTERIYA O'QUV KURSI BO'YICHA MASALALAR TO'PLAMI



519.1(07):68.9
281



**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**FARG'ONA POLITEXNIKA INSTITUTI
«BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDIT» KAFEDRASI**

**IBROXIM NABIYEVICH ISMANOV
ILXOMJON SHOKIRALIYEVICH G'ANIBAYEV**

**«BOSHLANG'ICH BUXGALTERIYA»
O'QUV KURSI BO'YICHA MASALALAR
TO'PLAMI**

O'QUV QO'LLANMA

Ta'lim yo'nalishi: 5230900 - Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha).

UO'K: 519.1(07)

KBK: 22.141ya7

I 11

«Boshlang'ich buxgalteriya» o'quv kursi bo'yicha masalalar to'plami
Ibroxim Nabiyeovich Ismanov, Ilhomjon Shokiraliyevich G'anabayev

Annotatsiya: Masalalar to'plami buxgalteriya hisobini mustaqil o'rganuvchilari uchun mo'ljallangan hamda yuridik shaxslarni moliyaviy xo'jalik faoliyatida yuz beradigan xo'jalik jarayonlari (operatsiyalari) korxonada, o'zaro bir-biriga bog'lagan holda aks ettirilgan. Buxgalteriya yozuvlarini yozish, analitik va sintetik schyotlar bo'yicha oborot (aylanma) qaydnomalarni tuzish, buxgalteriya hisobi registrlari va shakllaridan foydalanish hamda moliyaviy hisobot shakllarini tuzish tartiblari aks ettirilgan. Shuningdek, hisoblangan soliq va majburiy ajratma summalarini hamda soliq qonunchiligida soliqlar bo'yicha berilgan imtiyozlarni buxgalteriya yozuvlarda aks ettirish tartiblari misollar asosida berilgan.

Аннотация: Комплект вопросов предназначен для независимых исследователей бухгалтерского учета и отражает взаимосвязь экономических процессов (операций), происходящих в финансово-хозяйственной деятельности юридических лиц на примере предприятия. Описаны процедуры ведения бухгалтерских проводок, составления оборотных счетов для аналитических и синтетических счетов с использованием регистров и форм бухгалтерского учета, а также составления форм финансовой отчетности. В нем также приведены примеры того, как рассчитываются налоги и обязательные отчисления и как налоговые льготы отражаются в налоговом кодексе.

Abstract: The set of issues is intended for independent researchers of accounting and reflects the interconnectedness of economic processes (operations) in the financial and economic activities of legal entities in the example of the enterprise. Procedures for writing accounting entries, compiling revolving accounts for analytical and synthetic accounts, using accounting registers and forms, and compiling financial reporting forms are outlined. It also provides examples of how tax and compulsory deductions are calculated and how tax benefits are reflected in the tax code.

Taqrizchilar

- Nurmatov Orifjon Tolibjonovich** - **“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasida dotsenti, Phd.**
- Xatamov Shavkatjon Boqiyevich** - **Mas'uliyati cheklangan jamiyat shaklidagi “HIMOYA FAIR” auditorlik tashkiloti rahbari.**

ISBN: 978-9943-8419-3-2

© "Classic"-2022.



KIRISH

Mamlakatimizda olib borilayotgan keng ko'lamdagi iqtisodiy islohotlar, tadbirkorlik subyektlari uchun berilayotgan imtiyoz va preferensiyalar tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga katta imkoniyat yaratdi. Natijada, tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi subyektlar soni va mahsulot (ish, xizmatlar) hajmi o'sdi, ularning faoliyat turlari kengaydi. Bu o'z navbatida malakali buxgalter mutaxassislariga bo'lgan talabni yuzaga keltiradi.

Mazkur masalalar to'plami buxgalteriya hisobini mustaqil o'rganuvchilari uchun mo'ljallangan hamda yuridik shaxslarni moliyaviy xo'jalik faoliyatida yuz beradigan xo'jalik jarayonlari (operatsiyalari) korxonada, o'zaro bir-biriga bog'lagan holda aks ettirilgan. Buxgalteriya yozuvlarini yozish, analitik va sintetik schyotlar bo'yicha oborot (aylanma) qaydnomalarni tuzish, buxgalteriya hisobi registrlari va shakllaridan foydalanish hamda moliyaviy hisobot shakllarini tuzish tartiblari aks ettirilgan.

Shuningdek, hisoblangan soliq va majburiy ajratma summalarini hamda soliq qonunchiligida soliqlar bo'yicha berilgan imtiyozlarni buxgalteriya yozuvlarda aks ettirish tartiblari misollar asosida berilgan.

O'quv qo'llanmada barcha materiallar hozirgi kunda amalda bo'lgan yangi huquqiy-me'yoriy hujjatlar asosida bayon qilingan.

Mazkur masalalar to'plamidan buxgalteriya hisobi ta'lim yo'nalishida ta'lim olayotgan oliy ta'lim muassasalari talabalari va buxgalteriya hisobini mustaqil o'rganuvchilari hamda barcha qiziquvchilar foydalansa bo'ladi.

MAVZU: ASOSIY VOSITALAR VA ULARNING ESKIRISHI HISOBİ

Topshiriq:

1. Berilgan ma'lumotlar asosida 0100-«Asosiy vositalar hisobini hisobga oluvchi hisobvaraqlar bo'yicha» bo'lgan xo'jalik operatsiyalariga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. Hisobvaraqlar bo'yicha oy davomidagi oborotlarni aniqlang va oy oxiriga qoldiqni chiqaring.
3. Asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya summasini aniqlang va buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
4. Asosiy vositalar va ularni eskirishini hisobga oluvchi 13-jurnal-orderni tuzing.

Asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlar (0100)

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2004 yil 20 yanvarda 1299-son bilan ro'yxatga olingan, O'zbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti, 5-son BHMS asosiy vositalarni hisobga olishda, ularning aktiv sifatida tan olingan paytini belgilash, ularning mazkur aktivlarga nisbatan qo'llanilishi shart bo'lgan balans qiymatini va amortizatsiyani hisoblash usullarini belgilash, shuningdek asosiy vositalarning balans qiymatidagi boshqa o'zgarishlarni va ularning chiqib ketishi hisobiga moliyaviy natijalarni belgilash va hisobga olishni asosiy qoidalarini belgilaydi.

Mazkur standartda asosiy vositalarga oid quyidagi atamalar qo'llaniladi:

asosiy vositalar — korxonadan tomonidan uzoq muddat davomida xo'jalik faoliyatini yuritishda mahsulot ishlab chiqarish, ishlarni bajarish yoki xizmatlar ko'rsatish jarayonida yoxud ma'muriy va ijtimoiy-madaniy vazifalarni amalga oshirish maqsadida foydalanish uchun tutib turiladigan moddiy aktivlar;

amortizatsiyalanadigan qiymat — kutilayotgan (baholangan) tugatish qiymatini chegirgan holda moliyaviy hisobotlarda ko'rsatilgan

aktivning boshlang'ich (tiklash) qiymati summasi. Boshlang'ich qiymati qo'shimcha qurish, qo'shimcha asbob-uskunalar bilan ta'minlash, rekonstruksiya, modernizatsiya qilish, texnik qayta qurollantirish ishlari bo'yicha xarajatlar summasiga oshirilgan asosiy vositalar uchun amortizatsiyalanadigan qiymat bo'lib, ushbu ishlar tugatilganidan so'ng kutilayotgan (baholangan) tugatish qiymatini chiqarib tashlagan holda mazkur asosiy vositalar ekspluatatsiyaga kiritilgan paytda aniqlangan ularning qoldiq (balans) qiymati hisoblanadi;

amortizatsiya — foydali xizmat muddati mobaynida aktivning amortizatsiyalanadigan qiymatini asosiy vositalarning vazifasidan kelib chiqqan holda mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxiga yoki davr xarajatlari tizimli taqsimlash va o'tkazish ko'rinishida eskirishning qiymat ifodasi;

foydali xizmat muddati — korxonada aktivdan foydalanadigan vaqt davri yoki korxonada ushbu aktivdan foydalanishdan olishni mo'ljallayotgan mahsulot (ishlar va xizmatlar) miqdori. Qo'shimcha qurish, qo'shimcha asbob-uskunalar bilan ta'minlash, rekonstruksiya, modernizatsiya qilish va texnik qayta qurollantirish bo'yicha ishlar tugatilganidan so'ng foydalanishga kiritilgan asosiy vositalar uchun foydali xizmat muddati bo'lib ushbu ishlar tugatilganidan so'ng mazkur asosiy vositalar foydalanishga kiritilgan paytdan boshlab korxonada tomonidan asosiy vositalardan foydalaniladigan vaqt davri yoki korxonada ushbu asosiy vositalardan foydalanishdan olishni kutayotgan mahsulot (ishlar, xizmatlar) miqdori hisoblanadi;

boshlang'ich qiymat — asosiy vositalarni yaratish (qurish va qurib bitkazish) yoki xarid qilish bo'yicha qilingan xarajatlarning qiymati, shu jumladan to'langan va qoplanmaydigan soliqlar (yig'img'lar), shuningdek aktivni undan maqsadga muvofiq foydalanish uchun ishchi holatiga keltirish bilan bevosita bog'liq bo'lgan yetkazib berish va montaj qilish, o'rnatish, ishga tushirish va istalgan boshqa xarajatlar;

joriy qiymat — ma'lum sanadagi amal qilayotgan bozor narxlari bo'yicha asosiy vositalarning qiymati yoki xabardor qilingan, bitimni amalga oshirishni xohlovchi, mustaqil taraflar o'rtasida bitimni amalga

oshirishda aktivni sotib olish yoki majburiyatlarni bajarish uchun yetarli bo'lgan summa;

qoldiq (balans) qiymat — jamlangan amortizatsiya summasini chegirgan holda asosiy vositalarning boshlang'ich (tiklash) qiymati;

tugatish qiymati — asosiy vositalarning chiqib ketishi bo'yicha kutilayotgan xarajatlarni chegirgan holda kutilayotgan foydali xizmat muddati oxirida asosiy vositalarni tugatish chog'ida olinadigan aktivlarning kutilayotgan summasi.

Asosiy vositalar tarkibiga quyidagi mezonlarga bir vaqtning o'zida javob beradigan moddiy aktivlar kiritiladi:

a) bir yildan ortiq xizmat muddati;

b) bir birlik (to'plam) uchun qiymati O'zbekiston Respublikasida (xarid paytida) belgilangan eng kam oylik ish haqi miqdorining ellik baravaridan ortiq bo'lgan buyumlar.

Korxonalar rahbari hisobot yilida buyumlarni asosiy vositalar tarkibida hisobga olish uchun ular qiymatining eng kam chegarasini belgilash huquqiga ega.

Xizmat muddati va qiymatidan qat'iy nazar, quyidagilar asosiy vositalar tarkibiga kiritilmaydi:

a) maxsus asboblardan va moslamalardan (muayyan buyumlarni seriyalab va ommaviy ishlab chiqarish yoki yakka tartibdagi buyurtmani tayyorlash uchun mo'ljallangan maqsadli vazifadagi asboblardan va moslamalardan);

b) maxsus va sanitariya kiyimlari, maxsus poyabzal;

v) ko'rgazma-to'shaklar;

g) kanselyariya ashyolari (kalkulyatorlar, stol jihozlari va hokazo);

d) oshxonalar inventari, shuningdek oshxonalar choyshablari;

e) barpo etish xarajatlari qurilish-montaj ishlarining tannarxiga kiritiladigan vaqtinchalik (notitul) inshootlar, moslamalar va qurilmalar;

j) foydalanish muddati bir yildan kam bo'lgan almashtiriladigan uskunalar;

z) ovlash qurollari (trallar, yoyma to'rlar, to'rlar, jihozlardan, merejlar va hokazo).

Asosiy vositalar tarkibida qonun hujjatlariga muvofiq korxonalar mulkiga topshirilgan yer uchastkalari ham hisobga olinadi.

Ko'p yillik ko'chatlarga, yerni tubdan yaxshilashga, ijaraga olingan asosiy vositalar obyektlariga kapital qo'yilmalar har yili butun ishlar majmui yakunlangan sanadan qat'iy nazar, hisobot yilida foydalanishga qabul qilingan asosiy vositalarga tegishli xarajatlar summasida asosiy vositalar tarkibiga kiritiladi.

Asosiy vositalarning buxgalteriya hisobi birligi bo'lib inventar obyekti hisoblanadi. Asosiy vositalarning inventar obyekti sifatida barcha qurilmalari va jihozlariga ega bo'lgan obyekt yoki muayyan mustaqil vazifalarni bajarish uchun mo'ljallangan alohida konstruktiv asosdagi buyum yoxud butun bir yaxlitlikni ifodalovchi va muayyan ishlarni bajarish uchun mo'ljallangan konstruktiv jamlangan buyumlarning alohida majmui tan olinadi. Konstruktiv jamlangan buyumlarning majmui — umumiy moslamalarga va jihozlarga, umumiy boshqaruvga ega, bir poydevorda qurilgan, natijada majmuaga kiruvchi har bir buyum o'z vazifasini mustaqil ravishda emas, balki faqatgina majmua tarkibida bajara oladigan bir yoki turli maqsadlarga mo'ljallangan bitta yoki bir nechta buyumlardir.

Bitta asosiy vositada turlicha foydali foydalanish muddatiga ega bir nechta mustaqil obyektlar mavjud bo'lganda, har bir bunday obyekt buxgalteriya hisobida alohida mustaqil inventar obyekti sifatida tan olinadi.

Ikki yoki undan ortiq korxonalar mulki bo'lgan asosiy vositalar har bir korxonalar tomonidan asosiy vositalar tarkibida uning umumiy mulkdagi ulushiga mutanosib tarzda aks ettiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining 2002 yil 9 sentyabrdagi O'zbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti (BHMS №21) "Xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy-xo'jalik faoliyatining buxgalteriya hisobi schyotlar rejasi va uni qo'llash bo'yicha Yo'riqnomani tasdiqlash to'g'risida»gi 103-sonli buyrug'i qabul qilindi va O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2002 yil 23 oktyabrda 1181-son bilan ro'yxatga olindi.

Mazkur yo'riqnomaga asosan, mulkchilik huquqi korxonaga tegishli bo'lgan asosiy vositalarning mavjudligi va harakati, foydalanilayotgan, konservatsiya qilingan yoki operativ ijara shartnomasi bo'yicha berilgan

asosiy vositalar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

0110 "Yer";

0111 "Yerni obodonlashtirish";

0112 "Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirish";

0120 "Binolar, inshootlar va uzatuvchi moslamalar";

0130 "Mashina va asbob-uskunalar";

0140 "Mebel va ofis jihozlari";

0150 "Kompyuter jihozlari va hisoblash texnikasi";

0160 "Transport vositalari";

0170 "Ishchi va mahsuldor hayvonlar";

0180 "Ko'p yillik o'simliklar";

0190 "Boshqa asosiy vositalar";

0199 "Konservatsiya qilingan asosiy vositalar".

Analitik hisobning tashkil qilinishi respublika hududi va xorijdagi asosiy vositalarning mavjudligi va ularning harakati to'g'risidagi axborotlarni olish imkoniyatini ta'minlashi lozim.

Asosiy vositalar asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarda quyidagi obyektlar uchun aniqlanadigan boshlang'ich qiymatda hisobga olinadi:

a) korxonaning ustav kapitaliga ta'sischilar tomonidan ularning ulushi hisobidan kiritilgan obyektlar - tomonlarning kelishuviga asosan;

b) korxonaning o'zida tayyorlangan shuningdek, to'lov evaziga boshqa korxonalar va shaxslardan sotib olingan obyektlar - ushbu obyektlarni (inshoot, qurish, tiklash) barpo etishga ketgan haqiqiy xarajatlardan kelib chiqib yoki ushbu obyektlarni xarid qilishda, to'langan va qoplanmaydigan soliqlar (boshqa majburiy to'lovlar) shuningdek, yetkazib berish, yig'ish, o'rnatish, ishga tushirish va ushbu aktivni ishchi holatiga keltirish bilan bevosita bog'liq boshqa xarajatlarni hisobga olgan holda;

v) boshqa korxonalar va shaxslardan tekinga olingan shuningdek, hukumat idoralari tomonidan subsidiya ko'rinishida olinganlari - qabul

qilish sanadagi bozor bahosi yoki qabul qilish-topshirish hujjatlarida ko'rsatilgan qiymat bo'yicha.

Asosiy vositalarning boshlang'ich qiymati faqat qayta qurilganda, ta'mirlanganda va qisman tugatilganda hamda qayta baholangan hollarda o'zgartirilishi mumkin. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 31 dekabrda 490-sonli "Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi va O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining 2002 yilgi parametrlari to'g'risida"gi qarori va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2013 yil 25 dekabrda "O'zbekiston Respublikasining 2014 yilgi asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari prognozi va Davlat byudjeti parametrlari to'g'risida"gi PQ-2099-sonli qaroriga muvofiq barcha xo'jalik yurituvchi subyektlar (mikrofirma va kichik korxonalar tashqari) mulkchilik shaklidan qat'iy nazar har yili 1 yanvar holatiga asosiy vositalar qiymatini joriy bahoga keltirish uchun qayta baholashni amalga oshiradilar, shu jumladan, mikrofirma va kichik korxonalar tomonidan 1 yanvar holatiga asosiy vositalar qiymatini uch yilda bir marta qayta baholashni amalga oshiradilar. Asosiy vositalar bahosini oshirish (tushirish) summasi asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarning (0100) debeti (kredit) bo'yicha 8510 "Mulknii qayta baholash bo'yicha tuzatishlar" schyoti bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Ta'sischi tomonidan korxonaning ustav kapitaliga ulush hisobidan kiritilgan asosiy vositalarni kiritish asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarning (0100) debeti va 4610 "Ustav kapitaliga ta'sischi tomonidan ulushlari bo'yicha qarzi" schyotining kreditida aks ettiriladi.

Korxonaning o'zi tomonidan qurilgan shuningdek, pudrat shartnomasiga asosan qurilgan asosiy vosita obyektlarni tegishli asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarning (0100) debeti, 0810 "Tugallanmagan qurilish" schyotining krediti bo'yicha kiritiladi.

Mol yetkazib beruvchilar, pudratchi va boshqa shaxslardan sotib olingan asosiy vosita obyektlari asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarning (0100) debeti va 0820 "Asosiy vositalarni xarid qilish" schyotining krediti bo'yicha kiritiladi.

Boshqa korxonaga va shaxslardan tekinga olingan asosiy vositalarning kiritilishi asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlarning (0100) debetida 8530 "Tekinga olingan mulklar" schyoti bilan bog'langan holda aks ettiriladi. Biroq, soliqlar tortish maqsadida, tekinga olingan asosiy vositalarning qiymati foyda solig'ini hisoblashda soliqlar tortiladigan bazaga qo'shiladi.

Asosiy vositalarni tugatish, sotish, tekinga berish, ustav kapitaliga ulush sifatida berish, moliyaviy ijaraga berish, kamomad yoki buzilishi natijasida hisobdan chiqarishda ularning boshlang'ich qiymati tegishli (0100) asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlardan 9210 "Asosiy vositalarning chiqib ketishi" schyotining debetiga hisobdan chiqariladi.

0110 «Yer» schyotida qonunchilikka muvofiq korxonaga mulk sifatida berilgan yer maydonlari hisobga olib boriladi. 0110 «Yer» schyotining debetida shuningdek, yer maydonlarini xarid qilishda to'lanadigan qo'shimcha xarajatlar, ko'chmas mulk agentlarining komission mukofoti, advokatlarining xizmat haqi, sotib olish bilan bog'liq soliqlar, zovurlar qiymati, yerlarni tozalash va tekislash xarajatlari hisobga olinadi.

Yerlarni foydalanishga tayyorlash jumladan, suv olib kelish, oqova suvlarni chiqarish inshootlari, geodeziya ishlari bo'yicha umumiy xarajatlar 0110 «Yer» schyotida kapitalizatsiya qilinadi. Chunki ushbu xarajatlar yerdan kelgusida foydalanish va uning qiymatini oshirish uchun zarur.

Yer maydoni bino va inshootlarni rekonstruksiya qilish yoki qurish uchun sotib olinganda, mavjud konstruksiyalar va boshqa to'siqlarni bartaraf etish qiymati 0110 «Yer» schyotining debetida kapitalizatsiya qilinadi. Bunda konstruksiyani tugatishdan olingan materiallarni sotishdan tushgan tushum ushbu xarajatlarni kamaytiradi.

Agar yer maydoni oldindan tasarrufda bo'lsa va mavjud konstruksiyalar yangi qurilish obyektiga joy berish uchun buzib tashlansa, buzish bo'yicha xarajatlar 0110 «Yer» schyotiga kapitalizatsiya qilinmaydi, balki eski konstruksiyalarni hisobdan chiqarish bilan bog'liq xarajat sifatida aks ettiriladi.

0111 "Yerni obodonlashtirish" schyotida yer maydonlari tuzilishini o'zgartirish, kelish yo'llari, avtomobillar va boshqa transport vositalarining to'xtash maydonlari, devorlar va boshqa inshootlarning holatini yaxshilash xarajatlari hisobga olinadi.

0112 "Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirish" schyotida moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha ijara olingan mulkni obodonlashtirish bilan bog'liq kapital xarajatlar hisobga olinadi.

Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirish bo'yicha kapital xarajatlarga shuningdek, rekonstruksiya va modernizatsiya qilish xarajatlari ham qo'shiladi.

0120 "Binolar, inshootlar va uzatuvchi moslamalar" schyotida quyidagilar hisobga olinadi:

a) bino - ishlab chiqarish, ma'muriy, ijtimoiy-maishiy, uy-joy (inventar obyekt bo'lib, mustaqil xo'jalik ahamiyatiga ega bo'lgan, alohida turgan bino yoki qo'shimcha qurilishlar hisoblanadi). Bino va qo'shimcha qurilishlar tarkibiga bir me'yorda foydalanish uchun sharoit yaratib beradigan barcha kommunikatsiya tizimi (isitish, yoritish, shamollatish, suv-gaz ta'minoti tizimlari, ichki telefon va kompyuter tarmoqlari, lift xo'jaligi, yong'indan saqlash va qo'riqlash signalizatsiya tizimi) kiradi;

b) inshootlar - avtomobil yo'llari, ko'priklar, osma yo'llar, suv ombori, neft va gaz quduqlari, shaxta quduqlari va boshqalar;

v) o'tkazuvchi moslamalar - elektr quvvatini uzatish tizimlari, truba yo'llari, issiqlik va gaz tarmoqlari, transmissiyalar va boshqalar.

0130 "Mashina va asbob-uskunalar" schyotida quyidagilar hisobga olinadi:

a) kuchlantiruvchi mashina va uskunalar - atom reaktorlari, qozonlar, bug' dvigatellari, turbinalar, kuchlantiruvchi transformatorlar, ichki yonuv dvigatellari va boshqalar;

b) ishchi mashinalar va uskunalar - mehnat buyumlariga mexanik, issiqlik, kimyoviy va boshqa texnologik ta'sir ko'rsatuvchi stanoklar, apparatlar, agregatlar;

v) o'lov va boshqaruv moslamalari va laboratoriya uskunalari hamda jihozlari - tarozilar, manometrlar, termostatlar, dispetcher nazorati uskunalari, signalizatsiya, ilmiy-tekshirish laboratoriyasi, seysmologik stantsiya uskunalari va boshqalar;

g) boshqa mashinalar va uskunarlar - telefon stansiyasi uskunalari va boshqa oldingi guruhlarda hisobga olinmaydigan mashina va uskunarlar.

0140 "Mebel va ofis jihozlari" schyotida ishlab chiqarish va boshqaruv uchun mo'ljallangan mebel va jihozlar (stollar, shkaflar, mebel yig'implari, kreslo, temir seyflar va boshqalar) shuningdek, ofis jihozlari (telefaks apparati, qog'oz qirqadigan va yo'q qiladigan mashinalar va boshqalar) hisobga olinadi.

0150 "Kompyuter jihozlari va hisoblash texnikasi" schyotida kompyuterlar, printerlar, skanerlar, modem va boshqa kompyuter jihozlari, hamda hisoblash texnikalari hisobga olinadi.

0160 "Transport vositalari" schyotida temir yo'l, suv, havo, avtomobil, ishlab chiqarish va kommunal transport vositalarining harakatlanuvchi tarkibi shuningdek, magistral quvur tarmoqlari (truboprovodlar) hisobga olinadi.

0170 "Ishchi va mahsuldor hayvonlar" schyotida ishchi kuchi sifatida foydalaniladigan ishchi hayvonlar - otlar, ho'kizlar, tuyalar, xachir va eshaklar va boshqa ishchi hayvonlar (shuningdek, yuk transport vositasi sifatida foydalaniladigan hayvonlar) hamda mahsulot (nasl, sut, jun va boshqalar) beradigan hayvonlar - sigirlar, biyalar, qo'yalar, echkilar va boshqalar hisobga olinadi.

0180 "Ko'p yillik o'simliklar" schyotida ko'kalamzorlashtirish, dekoratsiya, meva-rezavor daraxtlar va o'simliklar, yashil devorlar va boshqalar hisobga olinadi.

0190 "Boshqa asosiy vositalar" schyotida yuqorida keltirilgan schyotlarda sanab o'tilmagan asosiy vositalar hisobga olinadi.

0199 "Konservatsiya qilingan asosiy vositalar" schyotida qonunlarda belgilangan tartibda konservatsiyalangan asosiy vositalar hisobi yuritiladi.

Asosiy vositalarni hisobga oluvchi schyotlar (0100)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Qurib bitkazilgan va foydalanishga topshirilgan obyektlarning asosiy vositalar tarkibiga o'tkazilishi	0110-0190	0810
2	Oldi-sotdi shartnomasiga bo'yicha xarid qilingan obyektlarni asosiy vositalar tarkibiga o'tkazilishi	0110-0190	0820
3	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan obyektlarni moliyaviy ijara shartnomasi tugagandan keyin asosiy vositalar tarkibiga qabul qilinishi	0110-0190	0310
4	Ta'sischilarning ustav kapitaliga ulush (pay) sifatida kiritgan yoki aksiyalarga to'lov sifatida kelib tushgan asosiy vositalarning kirim qilinishi	0110-0190	4610
5	Asosiy vositalarning tekinga kelib tushishi	0110-0190	8530
6	Asosiy vositalarning ajratilgan bo'linmalar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlaridan kelib tushishi	0110-0190	6110, 6120
7	Qo'shimcha qurish, uskunalar o'rnatish, modernizatsiya, rekonstruksiya qilish va boshqa sifat jihatdan yaxshilash natijasida asosiy vositalar boshlang'ich qiymatining ko'payishi	0110-0190	0890
8	Yerni obodonlashtirish bilan bog'liq	0111	0850

	xarajatlarni asosiy vositalar tarkibiga kiritish		
9	Moliyaviy ijaraga olingan asosiy vositalarni obodonlashtirish bilan bog'liq xarajatlarni asosiy vositalar tarkibiga kiritish	0112	0860
10	Ishchi va mahsuldor hayvonlarning asosiy vositalar tarkibiga kirim qilinishi	0170	0840
11	Asosiy vositalarni qayta baholash:	0110-0199	8510
	a) qiymatining oshirilishi	8510	0110-0199
	b) qiymatining kamaytirilishi		
12	Tugatish, sotish, tekinga berish, ustav kapitaliga ulush sifatida berish, moliyaviy ijaraga berish, kamomad yoki buzilish natijasida asosiy vositalarning boshlang'ich qiymatini hisobdan chiqarish	9210	0110-0190
13	Ajratilgan bo'linmalarga asosiy vositalarni berilishi	4110	0110-0190
14	Qonunchilikda belgilangan tartibda konservatsiya qilingan asosiy vositalar	0199	0110-0190

Berilgan:

1. «A» xususiy ishlab chiqarish firmasida 2021 yilni 1-yanvar holatiga asosiy vositalar qoldig'i va ularning eskirishi quyidagicha bo'lgan.

Hi-sob raq	Asosiy vositalar nomi	O'l-chov birligi	Miq-dori	Dastlabki qiymati	Eskirish summasi
0121	Boshqaruv binosi	dona	1	50000000	20000000
0122	Sex binosi	dona	1	80000000	32000000
0123	Tayyor mahsulotlar ombori	dona	1	20000000	8000000
0140	binosi	komp	25	25000000	7500000

0150	Stol va stullar	komp	1	1800000	720000
0190	Kompyuter	dona	1	2200000	990000
0160	Televizor «ALFA»	dona	1	60000000	24000000
0130	Avtomobil «NEKSIYA» Tikuv mashinasi	dona	20	40000000	18000000
	Jami			279000000	111210000

2. «A» xususiy ishlab chiqarish korxonasi 2021 yilning yanvar oyida davomida asosiy vositalar harakati bo'yicha quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.

Sana	Xo'jalik operatsiyasi nomi	Summa
10.01.21	15-sonli hisobvaraqa faktura va 08.01.21 yilda tuzilgan 4-sonli shartnomaga asosan «SAMSUNG» firmasidan sex binolari uchun 4 dona, har birining bahosi 1700000-00 so'mdan bo'lgan konditsioner sotib olindi va balansga kirim qilindi.	6800000-00
15.01.21	44-sonli hisobvaraqa faktura va 07.01.21 yilda tuzilgan shartnomaga asosan Toshkent shahrida joylashgan «Koinot» firmasidan 2 dona, har birining bahosi QQS bilan birga 5750000 so'mdan bo'lgan tikuv mashinasi sotib olindi, shundan QQS summasi 750000 so'm.	5000000-00 750000-00
15.01.21	Transport tashkiloti bilan tuzilgan shartnoma va uning 14.01.21 yilda bergan schyotiga asosan avtomobil xizmati uchun pul o'tkazib berildi.	220000-00
25.01.21	Hisobdan chiqarish dalolatnomasiga asosan ishga yaroqsiz holga kelgan 1 dona tikuv mashinasi hisobdan chiqarildi. -Boshlang'ich qiymati 2000000 so'm; -Eskirish summasi 2000000 so'm; -Hisobdan chiqarish natijasida 50 kg metallom olindi va 1 kgmi 8000 so'mdan baholanib, omborga kirim qilindi.	400000

28.01.21	<p>Foydalanilayotgan 1 dona tikuv mashinasi Farg'ona «Nargiza» firmasiga 5- sonli hisobvaraƒ faktura va tuzilgan shartnomaga asosan sotildi va balansdan chiqarildi.</p> <p>- Sotish bahosi QQS bilan, so'm.</p> <p>- Sotilgan tikuv mashinasining boshlang'ich qiymati 2000000 so'm</p> <p>-Eskirish summasi 1300000 sum</p>	1150000
----------	---	---------

Asosiy vositalar harakati bo'yicha sodir bo'lgan xo'jalik operatsiyalarga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.

№	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		debet	kredit	
1	Konditsioner sotib olindi	0820	6010	6800000-00
	Sotib oligan konditsioner balansga qabul qilindi.	0190	0820	6800000-00
2	Tikuv mashinasi sotib olindi	0820	6010	5000000-00
	QQS summasiga	4411	6010	750000-00
	Tikuv mashinasini olib kelish xarajalariga	0820	5110	220000-00
	Tikuv mashinasini balansga qabul qilindi	0130	0820	5220000-00
3	Tikuv mashinasi ishga yaroqsizligi tufayli hisobdan chiqarildi.			
	-dastlabki qiymatiga	9210	0130	2000000-00
	-eskirish summasiga	0230	9210	2000000-00
	-omborga kirim qilingan material (metallom) summasiga	1090	9210	400000-00
	-hisobdan chiqarish natijasida olingan foyda summasiga	9210	9310	400000-00
4	Tikuv mashinasi sotildi:			
	-sotish qiymatiga QQS siz	4010	9210	1000000-00
	-boshlang'ich qiymatiga	9210	0130	2000000-00
	-eskirish qiymatiga	0230	9210	1300000-00
	-QQS summasiga	4010	6410	150000-00
	-sotishdan olingan foyda summasiga	9210	9310	300000-00

Asosiy vositalarni hisobot davri oxiriga bo'lgan holatini quyidagi shakl orqali aniqlang.

№	Asosiy vosita nomi	Hisobot davri boshiga qoldiq		Kirim		Chiqim		Hisobot davri oxiriga qoldiq	
		Miq-dori	summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi
1	Boshqaruv binosi	1	50000000					1	50000000
2	Sex binosi	1	80000000					1	80000000
3	Tayyor mahsulot ombori	1	20000000					1	20000000
4	Stol va stullar	25	25000000					25	25000000
5	Kompyuter	1	1800000					1	1800000
6	Televizor	1	2200000					1	2200000
7	Avtomobil	1	60000000					1	60000000
8	Tikuv mashinasi	20	40000000	2	5220000	2	4000000	20	41220000
9	Konditsioner			4	6800000			4	6800000
	JAMI		279000000		12020000		4000000		287020000

13-jurnal-order va vedomost.
0820-schyot debeti bo'yicha

K-t / D-t	6010	6010	5110	Jami
0820	6800000-00	5000000	2200000	12020000
Jami	6800000-00	5000000	2200000	12020000

0820-schyot krediti bo'yicha

D-t / K-t	0190	0130	Jami
0820	6800000	5220000	12020000

Jami	6800000	5220000			12020000

0100-schyot debeti bo'yicha

	0820				Jami
K-t D-t					
0190	6800000				6800000
0130	5220000				5220000
Jami	12020000				12020000

0100-schyot krediti bo'yicha

	9210				Jami
D-t K-t					
0130	2000000-00				2000000-00
0130	2000000-00				2000000-00
Jami	4000000-00				4000000-00

9210-schyot debeti bo'yicha

	0130	9310	4010	6412	Jami
K-t D-t					
9210	2000000	400000			2400000
9210	2000000	300000			2300000
Jami	4000000	700000			4700000

9210-schyot krediti bo'yicha

D-t K-t	0230	1090	4010		Jami
9210	3300000	400000	1000000		4700000
Jami	3300000	400000	1000000		4700000

Asosiy vositalarning eskirishini hisobga oluvchi schyotlar (0200)

Asosiy vositalar qiymati amortizatsiya hisoblash yo'li bilan qoplanadi. Amortizatsiyalanadigan qiymat butun foydali xizmat muddati mobaynida subyekt xarajatlariga amortizatsiya ajratmalari ko'rinishida tizimli taqsimlanadi.

Asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalarini hisoblash mazkur obyekt asosiy vositalar tarkibiga qabul qilingan oydan keyingi oyning dastlabki sanasidan boshlanadi hamda mazkur obyektning amortizatsiyalanadigan qiymati to'liq qoplangunga yoxud ushbu obyekt balansdan hisobdan chiqarilgunga qadar amalga oshiriladi.

Asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalarini hisoblash mazkur obyektning amortizatsiyalanadigan qiymati to'liq qoplangan yoki ushbu obyekt balansdan hisobdan chiqarilgan oydan keyingi oyning dastlabki sanasida to'xtatiladi.

Asosiy vositalarni foydali xizmat muddati davomida amortizatsiya ajratmalarini hisoblash to'xtatilmaydi, asosiy vositalar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda konservatsiya qilishga o'tkazilgan holatlar, shuningdek ularni to'liq to'xtatish sharti bilan obyektini qo'shimcha qurish, qo'shimcha asbob-uskunalar bilan ta'minlash, rekonstruksiya, modernizatsiya qilish, texnik qayta qurallantirish davri bundan mustasno.

Asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalarini hisoblash hisobot davridagi korxonada faoliyati natijalaridan qat'iy nazar amalga oshiriladi va u tegishli bo'lgan hisobot davridagi buxgalteriya hisobida aks ettiriladi.

Asosiy vositalar bo'yicha hisoblangan amortizatsiya summalari buxgalteriya hisobida ushbu summalarni alohida schyotda jamg'arish yo'li bilan aks ettiriladi.

Quyidagilar amortizatsiya qilinmaydi:

a) yer uchastkalari va tabiatdan foydalanishga doir boshqa obyektlar (suv, yer osti boyliklari va boshqa tabiiy resurslar);

b) mahsuldor chorva mollari;

v) axborot-kutubxona fondi;

g) qonun hujjatlarida belgilangan tartibda konservatsiyalashga o'tkazilgan asosiy vositalar;

d) muzey ashyolari;

e) moddiy madaniy meros obyektlari;

j) umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari, yo'laklar, sayilgohlar, xiyobonlar, mahalliy davlat hokimiyati organlari tasarrufida bo'lgan obodonlashtirish inshootlari;

z) to'liq amortizatsiyalangan asosiy vositalar.

Amortizatsiya quyidagi usullarni qo'llash yo'li bilan hisoblanadi:

a) amortizatsiyani bir maromli (to'g'ri chiziqli) hisoblash.

Amortizatsiyani bir maromli (to'g'ri chiziqli) hisoblash usulida amortizatsiya asosiy vositalarni foydali xizmat muddati mobaynida ularning amortizatsiyalanadigan qiymatidan kelib chiqqan holda bir maromda, teng ulushlarda hisoblanadi.

Mazkur usulga ko'ra asosiy vositalarning amortizatsiyalanadigan qiymati uning xizmat muddati davomida tegishli xarajatlarga bir maromda hisobdan chiqariladi (taqsimlanadi). Usul amortizatsiya me'yori foydali xizmat muddatining faoliyatiga bog'liqligiga asoslangan. Har bir davr uchun amortizatsiya ajratmalari summasi amortizatsiyalanadigan qiymatni asosiy vositalardan foydalanilgan hisobot davrlari soniga bo'lish yo'li bilan hisoblanadi.

Amortizatsiyani bir maromli (to'g'ri chiziqli) hisoblash usulida amortizatsiya ajratmalarining yillik summasi asosiy vositalarning amortizatsiya qiymati va mazkur obyektning foydali xizmat muddatidan kelib chiqib aniqlanadi;

b) amortizatsiyani bajarilgan ishlar hajmiga mutanosib ravishda hisoblash (ishlab chiqarish usuli).

Amortizatsiya hisoblashning ishlab chiqarish usuli har bir muayyan yildagi asosiy vositalarning ishlab chiqarish quvvati hisobga olishga asoslangan.

Mazkur usul bo'yicha amortizatsiyaning har yilgi qiymatini hisoblash uchun butun foydali xizmat muddatidagi umumiy baholangan ishlab chiqarish quvvati yig'indisini va mazkur muayyan yildagi ishlab chiqarish quvvatini aniqlash lozim. Ishlab chiqarish quvvati sifatida ishlab chiqariladigan mahsulot birliklari soni, ishlangan soatlar soni, bosib o'tgan tonna-kilometrlar soni va boshqalar olinishi mumkin.

Amortizatsiya hisoblashning ishlab chiqarish usulida yillik amortizatsiya ajratmalari summasi hisobot davridagi mahsulot (ishlar, xizmatlar) hajmining natural ko'rsatkichidan hamda asosiy vositalar amortizatsiyalanadigan qiymatining asosiy vositalar butun foydali xizmat muddatida nazarda tutilayotgan mahsulot (ishlar, xizmatlar) hajmiga nisbatidan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Asosiy vositalardan intensiv foydalanilganda, shuningdek ilmiy-texnikaviy jarayonning katta ta'sirida asosiy vositalar amortizatsiyasi quyidagi usullarda hisoblanadigan jadallashtirilgan amortizatsiya yo'li bilan ifodalanadi:

a) ikki baravar amortizatsiya me'yori bilan qoldiqni kamaytirish usuli;

b) yillar yig'indisi usuli (kumulyativ usul).

Ikki baravar amortizatsiya me'yori bilan qoldiqni kamaytirish usuli amortizatsiya hisoblash davrida aktivning amortizatsiyalanadigan qiymati kamayishini anglatadi.

Mazkur usulga ko'ra bir maromli (to'g'ri chiziqli) hisoblash usulidan ikki baravar amortizatsiya me'yori mazkur hisobot davridagi asosiy vositaning tegishli qoldiq qiymatiga ko'paytiriladi. Ikki baravar

amortizatsiya me'yori bilan qoldiqni kamaytirish usuli bo'yicha amortizatsiya hisoblashda kutilayotgan tugatish qiymati boshlang'ich (tiklash) qiymatidan chegirilmaydi.

Ikki baravar amortizatsiya me'yori bilan qoldiqni kamaytirish usulida yillik amortizatsiya ajratmalari summasi asosiy vositalarning hisobot yili boshidagi qoldiq qiymatidan va mazkur obyektни foydali xizmat muddatidan kelib chiqib hisoblangan amortizatsiya me'yoring ikki baravaridan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Ikki baravar amortizatsiya me'yori bilan qoldiqni kamaytirish usulida asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalarini hisoblash ushbu obyektlarning balans (qoldiq) qiymati ularning tugatish qiymatiga teng bo'lgan vaqtda tugatiladi.

Yillar yig'indisi usuliga (kumulyativ usulga) ko'ra har yilgi amortizatsiya me'yori amortizatsiya muddati oxiriga qadar qoladigan amortizatsiyalanadigan qiymatga ulush sifatida aniqlanadi. Ulush amortizatsiya ajratmalari tugaguniga qadar qoladigan to'liq yillar sonini amortizatsiya muddatini tashkil qiladigan yillar tartib sonlari yig'indisiga bo'lish orqali aniqlanadi.

Yillar yig'indisi usulida (kumulyativ usulda) amortizatsiya ajratmalarining yillik summasi asosiy vositalarning amortizatsiyalanadigan qiymatidan hamda suratida obyektни foydali xizmat muddatining oxiriga qadar qoladigan yillar soni, maxrajida esa — obyektни foydali xizmat muddati yillari soni yig'indisining nisbatidan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Soliq solish maqsadida O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksida asosiy vositalarning boshlang'ich (qayta tiklash) qiymatiga nisbatan foizlarda har yillik amortizatsiya me'yorlari belgilangan va ushbu har yillik me'yor xarajatlarga bir maromda hisobdan chiqariladi.

Hisobot yili davomida asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalari qo'llaniladigan hisoblash usulidan qat'iy nazar (amortizatsiya hisoblashning ishlab chiqarish usulidan tashqari), yillik summaning 1/12 miqdorida har oyda hisoblanadi.

Mavsumiy tusdagi ishlab chiqarish korxonalarida foydalaniladigan asosiy vositalar bo'yicha amortizatsiya ajratmalarining

yillik summasi hisobot yilida korxonada tomonidan asosiy vositalardan foydalanish davri mobaynida bir maromda hisoblanadi.

Asosiy vositalarning har xil turlariga (guruhlariga) amortizatsiya hisoblashning turli usullarini qo'llashga yo'l qo'yiladi. Bunda asosiy vositalarning bir turdagi obyektlari bo'yicha (markasi, turi va boshqalar bo'yicha) faqat bitta usul qo'llaniladi.

Qo'llaniladigan amortizatsiya hisoblash usuli korxonaning hisob siyosatida majburiy tartibda aks ettiriladi.

Agar asosiy vositalardan foydalanishdan kutilayotgan iqtisodiy naf sezilarli darajada o'zgarish yuz bersa, amortizatsiya hisoblash usuli, agar yuzaga kelgan holatlar amortizatsiya usulining o'zgartirilishini oqlasa, o'zgarayotgan tendensiyani aks ettiradigan tarzda o'zgartirilishi mumkin. Bunday o'zgarish hisob siyosatida aks ettirilishi lozim. Bunda moliyaviy hisobotga tushuntirish xatida mazkur o'zgarish sabablari va ularning iqtisodiy samarasi ochib berilishi zarur.

Asosiy vositalar holatini yaxshilaydigan va, mos ravishda, xizmat muddatini uzaytiradigan xarajatlar amalga oshirilganini hamda xizmat muddatni qisqartiradigan texnologik o'zgarishlarni hisobga olib asosiy vositalarning foydali xizmat muddati korxonada tomonidan qaytadan ko'rib chiqilishi mumkin.

Tugatish qiymati asosiy vositalarning amortizatsiyalanadigan qiymatini hisob-kitob qilishda muhim tarkibiy omil hisoblanadi. Tugatish qiymati muhim bo'lmagan holatda, u amortizatsiyalanadigan qiymatni hisoblab chiqarishda hisobga olinmasligi mumkin.

Agar tugatish qiymati ahamiyatga ega bo'lsa, u asosiy vositalarni xarid qilingan sana yoki ularni qayta baholash sanasida aniqlanadi. Tugatish qiymati asosiy vositalarning xizmat muddati oxirida tugatish bo'yicha kutilayotgan xarajatlarga kamaytiriladi.

Soliq solish maqsadida amortizatsiya qilinishi kerak bo'lgan mol-mulk amortizatsiyaning quyidagi eng yuqori normalari bilan guruhlariga taqsimlanadi:

Guruhlar tartib raqami	Kichik guruhlar tartib raqami	Asosiy vositalarning nomi	Amortizatsiyaning yillik eng yuqori normasi, foizlarda
I		Binolar, imoratlar va inshootlar	
	1	Binolar, imoratlar	3
	2	Neft va gaz quduqlari	
	3	Neft-gaz omborlari	
	4	Kema qatnaydigan kanallar, suv kanallari	
	5	Ko'priklar	
	6	Dambalar, to'g'onlar	
	7	Daryo va dengiz pichal inshootlari	
	8	Korxonalarining temir yo'llari	
	9	Qirg'oqni mustahkamlovchi, qirg'oqni himoyalovchi inshootlar	
	10	Rezervuarlar, sisternalar, baklar va boshqa sig'imlar	
	11	Ichki xo'jalik va xo'jaliklararo sug'orish tarmog'i	
	12	Yopiq kollektor-drenaj tarmog'i	5
	13	Havo kemalarining uchish-qo'nish yo'llari, yo'laklari, to'xtash joylari	
	14	Bog'larning va hayvonot bog'larining inshootlari	
	15	Sport-sog'lomlashtirish inshootlari	
	16	Issiqxonalar va paniklar	
	17	Boshqa inshootlar	
II		Uzatish qurilmalari	
	1	Elektr uzatish hamda aloqa qurilmalari va liniyalari	
	2	Ichki gaz quvurlari va quvurlar	
	3	Vodoprovod, kanalizatsiya va issiqlik tarmoqlari	8
	4	Magistral quvurlar	
	5	Boshqalar	

III		Kuch-quvvat beradigan mashinalar va uskunalar	
	1	Issiqlik texnika uskunalari	
	2	Turbina uskunalari va gaz turbinalari qurilmalari	
	3	Elektr dvigatellari va dizel-generatorlar	
	4	Kompleks qurilmalar	
	5	Boshqa kuch-quvvat beradigan mashinalar va uskunalar (harakatlanuvchi transportdan tashqari)	8
IV		Faoliyat turlari bo'yicha ish mashinalari va uskunalar (harakatlanuvchi transportdan tashqari)	
	1	Iqtisodiyotning barcha tarmoqlariga tegishli mashinalar va uskunalar	
	2	Qishloq xo'jaligi traktorlari, mashinalari va uskunalari	
	3	Kommutatsiyalar va ma'lumotlarni uzatish raqamli elektron uskunalari, raqamli tizimlar uzatish uskunalari, raqamli aloqa o'lchov texnikasi	
	4	Yo'ldosh, uyali aloqa, radiotelefon, peyjing va tranking aloqa uskunalari	
	5	Uzatishlar tizimlari kommutatsiyalarining o'xshash uskunalari	
	6	Kinostudiyalarning maxsus uskunalari, tibbiy va mikrobiologiya sanoati uskunalari	
	7	Kompressor mashinalari va uskunalari	
	8	Nasoslar	
	9	Yuk ko'tarish-transport, yuk ortish-tushirish mashinalari va uskunalari, tuproq, karyer hamda yo'l-qurilish ishlari uchun mashinalar va uskunalar	15

	10	Ustun-qoziq qoqish mashinalari va uskunalari, maydalash-yanchish, saralash, boyitish uskunalari	
	11	Texnologik jarayonlar uchun barcha turdagi sig'implar	
	12	Neft qazib chiqarish va burg'ulash uskunalari	
	13	Boshqa mashinalar va uskunalar	
V		Harakatlanuvchan transport	
	1	Temir yo'ning harakatdagi tarkibi	
	2	Dengiz, daryo kemalari, baliqchilik sanoati kemalari	4
	3	Havo transporti	
	4	Avtomobil transportining harakatdagi tarkibi, ishlab chiqarish transporti	
	5	Engil avtomobillar	
	6	Sanoat traktorlari	20
	7	Kommunal transport	10
	8	Maxsus vaxta vagonlari	
	9	Boshqa transport vositalari	20
VI		Kompyuter, periferiya qurilmalari, ma'lumotlarni qayta ishlash uskunalari	
	1	Kompyuterlar	
	2	Periferiya qurilmalari va ma'lumotlarni qayta ishlash uskunalari	
	3	Nusxa ko'chirish-ko'paytirish texnikasi	20
	4	Boshqalar	
VII		Boshqa guruhlarga kiritilmagan asosiy vositalar	
	1	Ko'p yillik dov-daraxtlar	10
	2	Boshqalar	15

Soliq solish maqsadlari uchun har bir kichik guruh bo'yicha amortizatsiya ajratmalari amortizatsiya normasini qo'llash orqali, biroq

Soliq kodeksda belgilangan eng yuqori normadan oshmagan holda hisoblab chiqiladi.

Soliq solish maqsadlari uchun amortizatsiyani yuqorida belgilanganidan pastroq va soliq to'lovchining hisob siyosatida mustahkamlab qo'yilgan normalar bo'yicha hisoblashga yo'l qo'yiladi.

Soliq solinadigan foydaning to'liq hisoblanmagan amortizatsiya summasiga soliq solish maqsadlarida yuqorida nazarda tutilgan normalarga zid ravishda qayta hisoblash amalga oshirilmaydi.

Foydalanishda bo'lgan asosiy vositalar obyektlarini oladigan soliq to'lovchi ushbu asosiy vositalar obyekti bo'yicha amortizatsiya normasini mazkur asosiy vositalar obyektidan avvalgi mulkdorlar tomonidan foydalanilgan yillar (oylar) soniga kamaytirilgan foydalanish muddatini hisobga olgan holda belgilashga haqlidir. Agar mazkur asosiy vositadan avvalgi mulkdorlarda amalda foydalanish muddati ushbu asosiy vositalarning Soliq kodeksi 144-moddasida tasniflanishi bilan belgilanadigan foydalanish muddatiga teng yoki undan ortiq bo'lsa, soliq to'lovchi texnika xavfsizligi talablarini va boshqa omillarni hisobga olgan holda bu asosiy vositadan unumli foydalanish muddatini mustaqil ravishda, lekin uch yildan kam bo'lmagan muddatga belgilashga haqlidir. Foydalanishda bo'lgan asosiy vositalardan foydalanish muddatini aniqlash imkoniyati bo'lmagan taqdirda, amortizatsiyani hisoblash yangi asosiy vositalarga bo'lgani singari amalga oshiriladi.

Korxonaning mulki hisoblangan yoki moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarning eskirishi to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

0211 "Yerni obodonlashtirishning eskirishi";

0212 "Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirishning eskirishi";

0220 "Bino, inshoot va uzatuvchi moslamalarning eskirishi";

0230 "Mashina va asbob-uskunalarining eskirishi";

0240 "Mebel va ofis jihozlarining eskirishi";

0250 "Kompyuter jihozlari va hisoblash texnikasining eskirishi";

0260 "Transport vositalarining eskirishi";

0270 "Ishchi hayvonlarning eskirishi";

0280 "Ko'p yillik o'simliklarning eskirishi";

0290 "Boshqa asosiy vositalarning eskirishi";

0299 "Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarning eskirishi".

Analitik hisobning tashkil qilinishi O'zbekiston Respublikasi hududidagi va xorijdagi asosiy vositalarning mavjudligi va eskirishining harakati to'g'risidagi ma'lumotlarni olish imkoniyatini ta'minlashi lozim.

• 0211-0290 schyotlarda mulkchilik huquqi korxonaga tegishli bo'lgan asosiy vositalarning eskirishi hisobga olinadi.

0299 "Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarning eskirishi" schyotida moliyaviy ijaraga olingan asosiy vositalarning eskirishi xususiy asosiy vositalarga eskirish hisoblash tartibi kabi bir xil tartibda hisobga olinadi.

Asosiy vositalarga hisoblangan eskirish summasi tegishli asosiy vositalarning eskirishini hisobga oluvchi schyotlarning (0200) kreditida, xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda olib boriladi.

Ijaraga beruvchi korxonalar joriy ijara berilgan asosiy vositalar bo'yicha hisoblangan eskirish summasini tegishli asosiy vositalarning eskirishini hisobga oluvchi schyotlarning (0200) krediti va 9430 "Boshqa operatsion xarajatlar" schyotining debetida aks ettiradilar.

Korxonada mulki bo'lgan asosiy vositalarni tugatish, sotish, tekinga berish, ustav kapitaliga ulush sifatida berish, moliyaviy ijara berish, kamomad yoki buzilish natijasida hisobdan chiqarishda ularga hisoblangan eskirish summasi tegishli asosiy vositalarning eskirishini hisobga oluvchi schyotlarning (0200) debetidan 9210 "Asosiy vositalarning chiqib ketishi" schyotining kreditiga hisobdan chiqariladi.

Asosiy vositalar eskirishini hisobga oluvchi schyotlar (0200)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Asosiy, yordamchi ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklarda foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash	2010, 2310, 2710	0211-0299
2	Umumishlabchiqarish maqsadida foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash	2510	0211-0299
3	Savdo korxonalarida foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash	9410	0211-0299
4	Ma'muriy maqsadlar uchun foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash	9420	0211-0299
5	Quyidagi maqsadlarda foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash: a) yangi turdagi mahsulotni ishlab chiqarish uchun mo'ljallangan ishga tushirish ishlarida; b) umumiy yoki yakka tartibda ishlab chiqarishga mo'ljallanmagan yangi texnologik jarayonlarni o'zlashtirishda.	9430	0211-0299
6	Ishchi xayvonlarga eskirish hisoblash	2010, 2310	0270
7	Ko'p yillik o'simliklarga eskirish hisoblash	2010	0280
8	Joriy (qisqa muddatli) ijaraga berilgan asosiy vositalarga eskirish hisoblash	9430	0220-0299
9	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha	0299	0211-0290

	olingan asosiy vositalarni xususiy asosiy vositalar tarkibiga o'tishi natijasida ularga hisoblangan eskirish summasini o'tkazish		
10	Moliyaviy ijaralar shartnomasining muddati tugagandan keyin ijaraga beruvchiga qaytariladigan asosiy vositalarning eskirishni hisobdan chiqarish	0299	0310
11	Asosiy vositalarning eskirishini qayta baholash: a) qiymati oshirilganda b) qiymati kamaytirilganda	8510 0211-0299	0211-0299 8510
12	Asosiy vositalarni tugatish, sotish, tekinga berish, ustav kapitaliga ulush sifatida berish, moliyaviy ijaraga berish, kamomad yoki buzilish natijasida ularga haqiqatda hisoblangan eskirishni hisobdan chiqarish	0211-0290	9210

2021 yil yanvar oyi davomida foydalanilayotgan asosiy vositalarga eskirish hisoblang.

No	Asosiy vosita nomi	Miq -dori	Dastlabki qiymati	Amort normasi (%)	Yillik amortizatsiya summasi	Bir oylik amortizatsiya summasi
1	Boshqaruv binosi	1	50 000 000	3	1500000	125000
2	Sex binosi	1	80 000 000	3	2400000	200000
3	Tayyor mahsulotlar ombori binosi	1	20 000 000	3	600000	50000
4	Tikuv mashinasi	19	38 000 000	15	5700000	475000

5	Stol va stullar	25	25 000 000	15	3750000	312500
6	Kompyuter	1	1 800 000	20	360000	30000
7	Avtomobil «NEKSIYA»	1	60 000 000	20	1200000 0	1000000
8	Televizor «ALFA»	1	2 200 000	15	330000	27500
	JAMI		277 000 000			2 220 000

Tikuv mashinasi uchun amortizatsiya summolari to'g'risidagi ma'lumotlar quyidagi berilgan jadvalni jami summasidan olinadi.

Korxonada uch turdagi maxsus kiyimlar tikiladi.

- Maxsus kiyim bosh
- Maxsus qo'lqop
- Erkaklar xalati.

Mazkur kiyimlarga sarflangan xarajatlarni hisobga olish uchun quyidagi schyotlar ajratilgan.

2011- Maxsus kiyim bosh tikish uchun sarflangan xarajatlar

2012- Maxsus qo'lqop tikish uchun sarflangan xarajatlar

2013- Erkaklar xalati tikish uchun sarflangan xarajatlar

Amortizatsiya hisoblanayotgan tikuv mashinalarining 11 donasi maxsus kiyim bosh tikish, 3 donasi maxsus qo'lqoplar tikish va 5 donasi erkaklar xalati tikish uchun foydalaniladi.

No	Asosiy vosita nomi	Miq-dori	Dastlabki qiymati	Amor norma (%)	Yillik amortizatsiya summasi	Bir oylik amortizatsiya summasi
1	Tikuv mashinasi	11	22 000 000	15	3300000	275000
2	Tikuv mashinasi	3	6 000 000	15	900000	75000
3	Tikuv mashinasi	5	10 000 000	15	1500000	125000
	JAMI		38 000 000		5700000	475000

Hisobot davridagi eskirish summalariga quyidagi shaklda buxgalteriya yozuvlari qiling.

№	Xo'jalik jarayoni mazmuni	PROVODKA		SUMMA
		D-t	K-t	
1	Boshqaruv bino uchun eskirish hisoblandi	9420	0221	125000
2	Sex binosi uchun eskirish hisoblandi	2510	0222	200000
3	Ombor binosi uchun eskirish hisoblandi	9420	0223	50000
4	Tikuv mashinasi uchun eskirish hisoblandi			
	Maxsus kiyim bosh tik mashinalarga	2011	0230	275000
	Qo'lqop tikuvchi mashinalarga	2012	0230	75000
	Erkaklar xalati tikuvchi mashinalarga	2013	0230	125000
5	Stol va stullarga eskirish hisoblandi	9420	0240	312500
6	Kompyuter uchun eskirish hisoblandi	9420	0250	30000
7	Televizor uchun eskirish hisoblandi	9420	0290	27500
8	Avtomobil uchun eskirish hisoblandi	9420	0260	1000000
9	Tikuv mashinasi hisobdan chiqarildi	0230	9210	3300000

Hisobot davri oxiriga eskirish summasini quyidagi shakl asosida aniqlang.

Hisobot raqimi	Asosiy vosita nomi	Miqdori	Hisobot davri boshiga eskirish summasi	Eskirish bo'yicha oborotlar		Hisobot davri oxiriga eskirish summasi
				Hisobdan chiqarildi (Debet)	Hisoblandi (Kredit)	
0221	Boshqaruv binosi	1	20 000 000		125000	20125000
0222	Sex binosi	1	32 000 000		200000	32200000
0223	Tayyor mahsulotlar ombori binosi	1	8 000 000		50000	8050000
0230	Tikuv mashinasi	20	18 000 000	3300000	475000	15175000
0240	Stol va stullar	25	7 500 000		312500	7812500
0250	Kompyuter	1	720 000		30000	750000
0260	Avtomobil «NEKSIYA»	1	24 000 000		1000000	25000000
0290	Televizor «ALFA»	1	990 000		27500	1017500
	Jami		111 210 000	3300000	2220000	110130000

13-jurnal-order va vedomost.
0200-schyot debeti bo'yicha

K-t / D-t	9210			Jami
0230	3300000			3300000
Jami	3300000			3300000

0200-schyot krediti bo'yicha.

t K-t	D-	9420	2510	2011	2012	2013	Jami
0221		125000					125000
0222			200000				200000
0223		50000					50000
0230				275000	75000	125000	475000
0240		312500					312500
0250		30000					30000
0260		1000000					1000000
0290		27500					27500
Jami		1545000	200000	275000	75000	125000	2220000

MAVZU: XOM ASHYO VA MATERIALLAR HISOBI

Topshiriq:

1. «A» xususiy ishlab chiqarish firmasida xom ashyo va materiallar harakati bo'yicha sodir bo'lgan xo'jalik jarayonlariga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. Ishlab chiqarishga berilgan materiallar qiymatini aniqlang va buxgalteriya yozuvlari qiling.
3. Materiallarni harakati bo'yicha aylanma qaydnomasini tuzing.
4. Materiallar harakati bo'yicha 10-jurnal order va vedomostni to'ldiring.

Materiallarni hisobga oluvchi schyotlar (1000)

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2006 yil 17 iyulda 1595-son bilan ro'yxatga olingan, O'zbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti, 4-son BHMSda tovar-moddiy zaxiralarni hisobga olishning asosiy qoidalari bo'lib quyidagilar hisoblanadi: tan olish paytini belgilash, tasniflash, balans qiymatini baholash; tovar-moddiy zaxiralar tannarxiga kiritiladigan xarajatlarni belgilash, xarajatlarni, shu jumladan xarajat sifatida tovar-moddiy zaxiralar qiymatini keyinchalik tan olish; tovar-moddiy zaxiralar qiymatini sotish (baholash)ning sof qiymatiga qadar kamaytirish; ularning chiqib ketishidan moliyaviy natijalarni, shuningdek ular bo'yicha axborotni moliyaviy hisobotda yoritish tartibini aniqlash.

Tovar-moddiy zaxiralar - keyinchalik sotish maqsadida normal faoliyat yuritish jarayonida tutib turiladigan va ishlab chiqarish jarayonida mavjud bo'lgan, shuningdek mahsulot ishlab chiqarish, ishlarni bajarish yoki xizmatlar ko'rsatish jarayonida yoxud ma'muriy va ijtimoiy-madaniy vazifalarni amalga oshirish uchun foydalaniladigan moddiy aktivlar;

Sotishning sof qiymati - tovar-moddiy zaxiralarni maqsadiga ko'ra ishlatiladigan holatga keltirish va sotish bo'yicha baholangan xarajatlar chegirilgan holda joriy qiymati;

Joriy qiymat - ma'lum sanadagi amal qilayotgan bozor narxlariga bo'yicha tovar-moddiy zaxiralarning qiymati yoki xabardor qilingan, bitimni amalga oshirishni xohlovchi, mustaqil taraflar o'rtasida bitimni amalga oshirishda aktivni sotib olish yoki majburiyatni bajarish uchun yetarli bo'lgan summa;

Bevosita xarajatlar - alohida turdagi tovar-moddiy zaxiralarni ishlab chiqarish (xizmatlar ko'rsatish va ishlar bajarish) jarayoni bilan bevosita bog'liq bo'lgan hamda ularning birligi tannarxiga to'g'ridan-to'g'ri kiritiladigan ishlab chiqarish xarajatlari;

Bilvosita xarajatlar - bir necha turdagi tovar-moddiy zaxiralarni ishlab chiqarish (xizmatlar ko'rsatish va ishlar bajarish) jarayoni bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish xarajatlari, ular muayyan tovar-moddiy zaxiralar birliklari tannarxiga bevosita kiritilmaydi, buning oqibatida ular xarajatlar obyektlari va ularning birliklari tannarxi o'rtasida hisob-kitob yo'li bilan taqsimlanadi;

Bo'linish nuqtasi - ishlab chiqarish jarayonining muayyan payti, bu yerda birgalikda ishlab chiqariladigan mahsulotlarni ishlab chiqarishda mahsulotlarning alohida turlari aniq identifikatsiyalanadi;

Idish - mahsulotlar (tovarlar)ni saqlash, o'rab-joylash va tashish uchun ishlatiladigan buyumni ifoda etuvchi moddiy obyekt.

Tovar-moddiy zaxiralar tashkilotlarda quyidagilar ko'rinishida bo'lishi mumkin:

a) xom ashyo va materiallar, xarid qilingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar, yoqilg'i, tara va tarabop materiallar, ehtiyot qismlar, inventar va xo'jalik jihozlari hamda mahsulot ishlab chiqarish, ishlarni bajarish, xizmatlar ko'rsatish, ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish, ma'muriy ehtiyojlar va boshqa maqsadlar uchun mo'ljallangan boshqa materiallar zaxiralari;

b) boquvdagi va yaylovdagi yosh hayvonlar, katta yoshdagi hayvonlar, parrandalar, asalari oilalari, sotish uchun asosiy podadan yaroqsiz qilingan (boquvga qo'yilmasdan) katta yoshdagi qoramollar, sotish uchun chetdan qabul qilingan qoramollar;

v) detallar, uzellar, buyumlarning tugallanmagan ishlov berilishi va yig'ilishi hamda tugallanmagan texnologik jarayonlar ko'rinishida

tugallanmagan ishlab chiqarish. Ishlarni bajaradigan va xizmatlar ko'rsatadigan tashkilotlarda tugallanmagan ishlab chiqarish ular bo'yicha qabul qilish-topshirish hujjatlari rasmiylashtirilmagan va tashkilot tomonidan tegishli daromad tan olinmagan tugallanmagan ishlar (xizmatlar)ni bajarishga doir xarajatlardan tashkil topadi;

g) tashkilotda tayyorlangan tayyor mahsulot (ishlab chiqarish siklining pirovard natijasi - sotish uchun mo'ljallangan va qonun hujjatlari bilan belgilangan hollarda shartnomada yoki boshqa hujjatlarning talablarida nazarda tutilgan texnik va sifat tavsiflariga muvofiq keladigan ishlov berilishi (butlanishi) tugallangan aktiv);

d) boshqa yuridik yoki jismoniy shaxslardan xarid qilingan (olingan) va tashkilotning odatdagi faoliyati davomida qo'shimcha ishlov berishsiz sotish yoki qayta sotish uchun mo'ljallangan tovarlar. Bunda uzoq muddatli aktivlar obyektlari (binolar, inshootlar, transport vositalari, mulkiy (mutlaq) huquqlar va boshqalar) keyinchalik sotish yoki qayta sotish maqsadida xarid qilingan hollarda tovar bo'lib hisoblanishi mumkin.

Inventar va xo'jalik anjomlari tarkibiga quyidagi mezonlardan biriga javob beradigan aktivlar kiritiladi:

a) xizmat muddati bir yildan oshmaydigan;

b) qiymati bir birlik (komplekt) uchun xizmat muddatidan qat'i nazar, O'zbekiston Respublikasida belgilangan (xarid qilish paytida) eng kam ish haqining ellik baravarigacha miqdorda bo'lgan buyumlar. Tashkilot rahbari hisob siyosatida ularni inventar va xo'jalik anjomlari tarkibida hisobga olish uchun buyumlar qiymatining bundan past chegarasini belgilash huquqiga egadir.

Xizmat muddati va qiymatidan qat'i nazar inventar va xo'jalik anjomlari tarkibiga quyidagilar kiritiladi:

a) maxsus asboblardan va moslamalar (muayyan buyumlarni turkumli va ommaviy ishlab chiqarish yoki yakka tartibdagi buyurtmani tayyorlash uchun mo'ljallangan maqsadli vazifadagi asboblardan va moslamalar);

b) maxsus va sanitariya kiyimlari, maxsus poyabzal;

v) ko'rpa-to'shaklar;

g) yozuv-chizuv anjomlari (kalkulyatorlar, stol ustiga qo'yiladigan asboblari va hokazo);

d) oshxona inventari, shuningdek sochiq-dasturxonlar;

e) ularni barpo etish xarajatlari qurilish-montaj ishlarining tannarxiga kiritiladigan vaqtinchalik (titulda bo'lmagan) inshootlar, moslamalar va qurilmalar;

j) foydalanish muddati bir yildan kam bo'lgan almashtiriladigan uskunalar;

z) ovlash qurollari (trallar, yoyma to'rlar, to'rlar, anjomlar, matraplar va hokazo).

Tovar-moddiy zaxiralari aktiv sifatida tan olinadi, agar:

a) tashkilotga kelgusida aktiv bilan bog'liq iqtisodiy foyda kelib tushishiga ishonch bo'lsa;

b) aktiv qiymatini ishonchli baholash mumkin bo'lsa;

v) ularga bo'lgan mulk huquqi o'tsa.

Tovar-moddiy zaxiralarga bo'lgan mulk huquqi, ular bilan bog'liq xatarlar va mukofotlarning o'tish payti uning shartlari kelishiladigan yetkazib berish (oldi-sotdi) shartnomasi asosida belgilanadi.

Tovar-moddiy zaxiralari tashkilotning buxgalteriya balansiga tannarxi bo'yicha kiritiladi, u xarid qiymati (yetkazib beruvchiga to'lanadigan summalar) va ularni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan barcha xarajatlarni o'z ichiga oladi.

Tovar-moddiy zaxiralarni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan va ularning tannarxiga kiritiladigan xarajatlarga quyidagilar kiritiladi:

a) bojxona bojlari va yig'implari;

b) tovar-moddiy zaxiralarni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan soliq va yig'implar summolari (agar ular qoplanmasa);

v) tovar-moddiy zaxiralari ular orqali xarid qilingan ta'minotchi va vositachi tashkilotlarga to'lanadigan vositachilik haqi;

g) tovar-moddiy zaxiralarni sertifikatlash va ularni tovar-moddiy zaxiralarni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan texnik shartlarga muvofiq sinash bo'yicha xarajatlar;

d) tovar-moddiy zaxiralarni tayyorlash va ularni joriy joylashish yoki foydalanish joyiga yetkazib berish bo'yicha transport-tayyorlov

xarajatlari. Ular tayyorlash, yuklash-tushirish ishlari, tovar-moddiy zaxiralarni barcha turdagi transport bilan ularni joriy joylashish yoki foydalanish joyiga tashish uchun tariflar (fraxt)ni to'lash bo'yicha xarajatlar, shu jumladan tovar-moddiy zaxiralarni tashishda xatarlarni sug'urtalash bo'yicha xarajatlardan tashkil topadi;

e) tovar-moddiy zaxiralarni xarid qilish bilan bevosita bog'liq bo'lgan boshqa xarajatlar.

Tovar-moddiy zaxiralar qoldiqlari va chiqib ketayotgan (shuningdek ishlab chiqarishga berilgan) tovar-moddiy zaxiralar qiymatini aniqlash quyidagi usullardan biri orqali amalga oshiriladi:

a) tegishli birlikning identifikatsiyalangan tannarxi bo'yicha;

b) o'rtacha tortilgan qiymat bo'yicha (AVECO);

v) TMZ xarid qilingan vaqt bo'yicha dastlabki zaxiralar tannarxi bo'yicha (FIFO).

Tovar-moddiy zaxiralarning har bir guruhi (turi) bo'yicha hisobot yili mobaynida qiymatni aniqlashning faqat bir usuli qo'llanadi. Tovar-moddiy zaxiralarning guruhi (turi) bo'yicha qiymatni aniqlash usullaridan birini qo'llash hisob siyosatini qo'llash ketma-ketligiga yo'l qo'yishdan kelib chiqib amalga oshiriladi.

Tashkilot tomonidan alohida tartibda foydalaniladigan (qimmatbaho metallar, qimmatbaho toshlar va hokazo) va bir-birining o'rnini bosmaydigan (ya'ni ular odatdagi holda bir-birini almashtira olmaydi), shuningdek maxsus loyihalar uchun ishlab chiqarilgan va mo'ljallangan (ishlatiladigan) tovar-moddiy zaxiralar tegishli birlikning identifikatsiyalangan tannarxi usuli bo'yicha baholanadi.

Ushbu usulda spetsifik xarajatlar muayyan tovar-moddiy zaxiralarga taalluqli bo'ladi. Aks ettirishning ushbu usuli, ular sotib olinganligi yoki ishlab chiqarilganligidan qat'iy nazar, maxsus loyihalar uchun mo'ljallangan mahsulotlarga to'g'ri keladi.

AVECO usuli bo'yicha tovar-moddiy zaxiralar har bir birligining qiymati davr boshida aynan bir xil birliklarning o'rtacha tortilgan qiymati va davr mobaynida xarid qilingan yoki ishlab chiqarilgan aynan bir xil birliklarning qiymatidan kelib chiqib aniqlanadi.

Tovar-moddiy zaxiralar har bir birligi qiymatini AVECO usuli bo'yicha aniqlash tegishincha davr boshidagi tovar-moddiy zaxiralar qoldig'ining tannarxi va miqdori hamda ushbu davr mobaynida kelib tushgan tovar-moddiy zaxiralarning tannarxi va miqdoridan shakllanadigan, aynan bir xil birliklarning umumiy tannarxini ularning umumiy miqdoriga bo'lish yo'li bilan amalga oshiriladi. O'rtacha qiymat tashkilot tomonidan tanlangan usulga qarab davriy yoki tovar-moddiy zaxiralarning har bir yangi partiyasi kelib tushishiga ko'ra hisoblab chiqarilishi mumkin.

FIFO usuli bo'yicha tovar-moddiy zaxiralarning chiqib ketayotgan birliklari tannarxiga birinchi navbatda xarid qilingan yoki ishlab chiqarilgan zaxiralarning qiymati kiradi, davr oxiridagi tovar-moddiy zaxiralar qiymati esa oxirgi bo'lib xarid qilingan yoki ishlab chiqarilgan zaxiralar birliklarining umumiy qiymatidan tashkil topadi.

Korxonaga tegishli bo'lgan xom ashyo, materiallar, yoqilg'i, ehtiyot qismlar, butlovchi buyumlar, sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar, konstruksiyalar, detallar, idishbob materiallar, inventarlar, xo'jalik jihozlari va sh.k. qiymatliklarning mavjudligi va harakati to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

1010 "Xom-ashyo va materiallar";

1020 "Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar";

1030 "Yoqilg'ilar";

1040 "Ehtiyot qismlar";

1050 "Qurilish materiallari";

1060 "Idish va idishbob materiallar";

1070 "Chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallar";

1080 "Inventar va xo'jalik jihozlari";

1090 "Boshqa materiallar".

Materiallar hisobda ikkita bahoning eng pasti bo'yicha materiallarni hisobga oluvchi schyotlarda - haqiqiy tannarxi (sotib olish bahosi yoki ishlab chiqarish tannarxi) bo'yicha yoki bozor bahosi (sotishning sof qiymati) bo'yicha hisobga olinadi.

Zarur hollarda (ishlatiladigan materiallarning nomenklaturasi katta bo'lganda, korxonada ichida materiallarning harakati intensiv bo'lganda, qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishida va boshqalarda) materiallar hisobi hisob bahosi bo'yicha yuritilishi mumkin. Hisob bahosi sifatida reja tannarxi, o'rtacha sotib olish narxlari, ulgurji va boshqalar qabul qilinadi. Materiallarni hisob bahosi bo'yicha hisobga olishda, har oy, haqiqiy tannarxi ko'rsatilgan bahosining qiymatidan farqlanish summasi va foizlari hisoblab chiqiladi. Farqlar 1610 "Materiallar qiymatidagi farqlar" schyotida hisobga olinadi.

010 "Xom ashyo va materiallar" schyotida quyidagilarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi:

a) ishlab chiqarilayotgan mahsulotning tarkibiga kiradigan, uning asosini tashkil etadigan yoki uni tayyorlashda (ishlab chiqarishda) zarur tarkibiy qismlar hisoblaniladigan xom-ashyo va asosiy materiallar;

b) mahsulot ishlab chiqarishda yoki xo'jalik ehtiyojlari uchun sarflanadigan, texnik maqsadlar va ishlab chiqarish jarayoniga yordamlashishda ishtirok etadigan yordamchi materiallar;

v) qayta ishlash uchun tayyorlangan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va h.k.;

g) yem-xashak va to'shamalar. O'zida ishlab chiqarilgan yem-xashak va to'shamalar yil oxirida haqiqiy tannarxiga to'g'rilash bilan yil davomida reja tannarxi bo'yicha aks ettiriladi.

1020 "Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar" schyotida yig'ishda va qayta ishlov berishda xarajat talab qiladigan ishlab chiqarilayotgan (qurilish) mahsulotni butlash uchun ishlab chiqarish kooperatsiyasi tartibida xarid qilingan, sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar, tayyor butlovchi buyumlar, qurilish detallari va konstruksiyalarining mavjudligi va harakati hisobga olinadi.

Ilmiy-tadqiqot va konstruktorlik tashkilotlari tomonidan ilmiy-tadqiqot va konstruktorlik mavzulari bo'yicha ilmiy va eksperimental ishlarni o'tkazish uchun chetdan sotib olinadigan butlovchi buyumlarni, maxsus uskunalarni, asboblarni, moslamalarni va boshqa qiymatliklarni 1020 "Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar" schyotida hisobga olinadi.

1030 "Yoqilg'ilar" schyotida neft mahsulotlari, yoqilg'i-moylash materiallari (YoMM) (neft, benzin, kerosin, dizel yoqilg'isi, yog' va hokazolar), qattiq yoqilg'i (ko'mir, o'tin va hokazolar) va gazsimon yoqilg'i (gaz, gazolin) shuningdek, ishlab chiqarish chiqindilari va qattiq yoqilg'i sifatida ishlatiladigan ikkilamchi material qiymatliklarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi. Yoqilg'i-moylash materiallari (YoMM) uchun talonlardan foydalanilganda ham ularning hisobi 1030 "Yoqilg'ilar" schyotida yuritiladi.

1040 "Ehtiyot qismlar" schyotida mashina, uskuna, transport vositalari va boshqalarni ta'mirlash va eskirgan qismini almashtirish uchun mo'ljallangan asosiy faoliyat uchun xarid qilingan yoki tayyorlangan, ehtiyot qismlarning mavjudligi va harakati, hamda zahiradagi avtomobil shinalari hisobga olinadi. Shu yerda ta'mirlash zavodlarida va texnik servis punktlarida korxonaning ta'mirlash bo'limlarida qilingan (yaratilgan) agregatlar, dvigatellar, uskunalar, to'liq komplektli mashinalarning almashish fondi harakati ham hisobga olinadi.

1050 "Qurilish materiallari" schyotida qurilish konstruksiyalari va detallari, bino va inshootlarning qismlari, konstruksiya va detallarini qurish va pardozi qilish, qurilish detallarini tayyorlash qurilish va montaj ishlarida ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun ishlatiladigan shuningdek, boshqa ehtiyojlar uchun chetdan sotib olingan va o'zida ishlab chiqilgan qurilish materiallarining mavjudligi va harakati hisobga olinadi.

1060 "Idish va idishbob materiallar" schyotida idishlarning barcha turlari (xo'jalik inventari sifatida foydalaniladigan idishlardan tashqari) shuningdek, idishlar tayyorlash va ta'mirlash uchun mo'ljallangan materiallar va detallar (yashiklarni yig'ish uchun detallar, bochka taxtasi, temir gardish va boshqalar)ning mavjudligi va harakati yuritiladi. Yuklanadigan mahsulotlarning butligi va saqlanishini ta'minlash maqsadida vagonlar, barjalar, samolyotlar, kemalarni qo'shimcha jihozlash uchun mo'ljallangan buyumlar 1010 "Xom ashyo va materiallar" schyotida hisobga olinadi.

1070 "Chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallar" schyotida chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallarning mavjudligi va

harakati hisobga olinadi. Bunda materiallarga qayta ishlov berish bilan bog'liq chetdagi korxonalariga to'langan xarajatlar bevosita qayta ishlashdan olingan buyumlarni hisobga oluvchi schyotlarning debetiga olib boriladi.

1080 "Inventar va xo'jalik jihozlari" schyotida korxonaning aylanma mablag'lari tarkibiga kiradigan inventarlar, asboblari, xo'jalik jihozlari va boshqa mehnat vositalarining (kam baholi va tez eskiruvchi buyumlar) mavjudligi va harakati hisobga olinadi.

Ushbu schyotda quyidagi mezonlardan biriga javob beradigan mulk hisobga olinadi:

a) xizmat qilish muddati bir yildan ortiq bo'lmagan;

b) xizmat qilish muddatidan qat'iy nazar bir birligi (komplekti)ning qiymati (sotib olish vaqtida) O'zbekiston Respublikasida belgilangan eng kam ish haqi miqdorining ellik barobarigacha bo'lgan buyumlar. Rahbar hisobot yilida buyumlarning inventar va xo'jalik jihozlari tarkibida hisobga olinishi uchun qiymatining past chegarasini belgilash huquqiga ega.

Xizmat qilish muddati va qiymatidan qat'iy nazar inventar va xo'jalik jihozlari tarkibiga quyidagilar kiritiladi:

a) maxsus asboblari va moslamalar (alohida buyurtmani tayyorlash uchun yoki ma'lum bir turdagi buyumlarni seriyali va ommaviy ishlab chiqarish uchun mo'ljallangan maqsadli asboblari va moslamalar);

b) maxsus va sanitar buyumlar, maxsus poyafzal;

v) yotoq jihozlari;

g) kanslyariya jihozlari (kalkulyatorlar, stol jihozlari va h.k.);

d) oshxona va ovqatlanish xonasi jihozlari shuningdek, ovqatlanish xonasi choyshablari;

e) xarajatlari, ularni qurish, qurilish-montaj ishlari tannarxiga olib boriladigan vaqtinchalik (titulsiz inshootlar) qurilma va moslamalar;

z) foydalanish muddati bir yildan kam bo'lgan almashtiriladigan uskunalari;

z) ov qurollari (ko'kan, qopqon, to'rlar va h.k.).

Korxonalar mustaqil ravishda inventarlar, asboblari va xo'jalik jihozlarni hisobga oluvchi schyotlarni ularning moliyaviy-xo'jalik

faoliyatidagi o'rni va roliga qarab ochishlari mumkin. Ularning qiymati foydalanishga berilgan vaqtda ishlab chiqarish yoki davr xarajatlariga to'liq qo'shilishi mumkin. Foydalanishdagi inventar va xo'jalik jihozlarining saqlanishini ta'minlash maqsadida keyinchalik ularning hisobi balansdan tashqari 014 "Foydalanishdagi inventar va xo'jalik jihozlari" schyotida sex, ombor va alohida foydalanuvchilar bo'yicha yuritiladi.

Inventar va xo'jalik jihozlari keyinchalik foydalanishga yaroqsiz holga kelgan hollarda ularni balansdan tashqari schyotdan hisobdan chiqarish belgilangan tartibda rasmiylashtirilgan hisobdan chiqarish dalolatnomasiga asosan amalga oshiriladi.

1090 "Boshqa materiallar" schyotida yuqorida keltirilgan schyotlarda nazarda tutilmagan materiallarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi. Bu yerda ishlab chiqarish chiqindilari (qirqimlar, qirindi va sh.k.); tuzatib bo'lmaydigan yaroqsiz mahsulotlar; asosiy vositalarning chiqib ketishidan olingan moddiy qiymatliklar (metallolom, yaroqsiz xom ashyo, eskirgan shinalar, kameralar, yaroqsiz rezina, ishlatilgan moy, nigrol va h.k.) hisobga olinadi.

Materiallarning kelib tushishi 1510 "Materiallarni tayyorlash va xarid qilish" va 1610 "Materiallar qiymatidagi farqlar" schyotlaridan foydalanilgan holda (agar bu korxonaning hisob schyotida belgilangan bo'lsa) yoki ushbu schyotlardan foydalanilmagan holda aks ettirilishi mumkin.

Materiallarni ishlab chiqarishga yoki boshqa xo'jalik maqsadlariga haqiqatda sarflanishi (1000) materiallarni hisobga oluvchi schyotlarning kreditida xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Materiallarni chetga sotish (1000) materiallarni hisobga oluvchi schyotlarning krediti va 9220 "Boshqa aktivlarning chiqib ketishi" schyotining debetida aks ettiriladi.

Materiallarni hisobga oluvchi schyotlar (1000)ning analitik hisobi saqlanish joylari va ularning alohida nomlari (turlari, navlari, hajmlari va boshqalar) bo'yicha yuritiladi.

Materiallarni hisobga oluvchi schyotlar (1000)ning bog‘lanishi

T/r	Xo‘jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog‘lanishi	
		Debet	Kredit
1	Mol yetkazib beruvchilardan materiallar olindi	1010-1090	6010
2	Asosiy vositalarni tugatish natijasida kelib tushgan materiallarning qiymati	1090	9210
3	Ta‘sischilardan ularning ulushi hisobidan turli xil materiallarning kelib tushishi	1010-1090	4610
4	Ajratilgan bo‘linmalar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlaridan materiallarning kelib tushishi	1010-1090	6110, 6120
5	Boshqa shaxslardan materiallarning tekinga olinishi	1010-1090	8530
6	Materiallar kirim qilingandan keyin aniqlangan yaroqsizlik (defekt) bo‘yicha mol yetkazib beruvchiga bildirilgan da‘vo	4860	1010-1090
7	Transport-tayyorlov xarajatlaring materiallar tannarxiga kiritilishi	1010-1090	1510
8	Yaroqsiz mahsulotdan qolgan materiallarning kirim qilinishi	1090	2610
9	Materiallarning haqiqiy tannarxi bo‘yicha kirim qilinishi (1500 schyot qo‘llanilganda)	1010-1090	1510
10	O‘zida ishlab chiqarilgan materiallarning kirim qilinishi	1010-1090	2310
11	To‘lovi inkor etilgan oldin bildirilgan da‘vo summasining hisobdan chiqarilishi	1010-1090	4860
12	Asosiy, yordamchi ishlab chiqarish, xizmat ko‘rsatuvchi xo‘jaliklarga materiallarning chiqarilishi	2010, 2310, 2510, 2710	1010-1090

13	Ma'muriy ehtiyojlar uchun materiallarning berilishi	9420	1010-1090
14	Yaroqsiz mahsulotni tuzatish uchun materiallarning sarflanishi	2610	1010-1090
15	Mahsulotlarni sotish uchun idishlarning sarflanishi	9410	1060
16	Chetga chiqib ketayotgan materiallarning qiymatini hisobdan chiqarish	9220	1010-1090
17	Tabiiy ofat natijasida yo'qotilgan materiallarning hisobdan chiqarilishi	9720	1010-1090
18	Inventarizatsiya natijasida materiallarning kamomadi aniqlandi	5910	1010-1090
19	Tog'-kon tayyorgarlik ishlarida foydalanilgan qurilish materiallarining hisobdan chiqarilishi	2010, 0800	1050

Berilgan:

«A» xususiy ishlab chiqarish firmasi 2021 yilning yanvar oyida 1000- «Materiallar hisobi hisobvarag'i» bo'yicha quyidagi xo'jalik jarayonlari sodir bo'lgan.

№	Sana	Jarayon mazmuni	Summa
1	03.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «SADAF-N» firmasining 3-sonli hisobvaraqa fakturasiga asosan 1400 metr material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi QQS bilan Shundan material qiymati Shundan: QQS summasi	19 320 000 16 800 000 2 520 000
2	03.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «HAYOT» firmasining 10-sonli hisobvaraqa fakturasiga asosan 1000 m material «X/b» qabul qilindi. Jami	15 000 000

		summasi QQSsiz	
3	10.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «SADAF-N» firmasining 18-sonli hisobvaraƒ fakturasiga asosan 800 m material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi QQS bilan Shundan material qiymati Shundan: QQS summasi	11 500 000 10 000 000 1 500 000
4	13.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «BAHOR» firmasining 5-sonli hisobvaraƒ fakturasiga asosan QQSsiz quyidagi materiallar kirim qilindi: Jami summasi Shundan Tugma 3500 dona Ip 500 dona	2 250 000 1 750 000 500 000
5	14.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «HAYOT» firmasining 35-sonli hisobvaraƒ fakturasiga asosan 900 m material «X/b» qabul qilindi, jami summasi QQSsiz	14 400 000
7	22.01.21	Tuzilgan shartnomaga asosan va mol yetkazib beruvchi «SADAF-N» firmasining 44-sonli hisobvaraƒ fakturasiga asosan 600 m material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi QQS bilan Shundan material qiymati Shundan: QQS summasi	8 625 000 7 500 000 1 125 000
8	23.01.21	Tuzilgan shartnoma va mol yetkazib beruvchi «SADAF-N» firmasining 71-sonli hisobvaraƒ fakturasiga asosan 1400 m material «Dioganal» qabul qilindi, Jami summasi QQS bilan Shundan material qiymati	22 540 000 19 600 000 2 940 000

		Shundan: QQS summasi	
9	25.01.21	Hisobdan chiqarish dalolatnomasiga asosan ishga yaroqsiz holga kelgan 1 dona tikuv mashinasi hisobdan chiqarish natijasida 50 kg metallom olindi va 1 kgmi 8000 soʻmdan baholanib, omborga kirim qilindi.	400 000

Moddiy javobgar shaxs O.Tolipovning yanvar oyi uchun taqdim etgan hisobotiga asosan quyidagi materiallar hisobdan chiqarildi:

a) Maxsus kiyimi bosh tikish uchun :

-material «Dioganal»	3075 metr
-tugma	4920 dona
-ip	410 dona

b) Qoʻlqop tikish uchun :

-Material «Dioganal»	1200 metr
-ip	100 dona

v) Erkaklar xalati tikish uchun:

-Material «X/b»	1426 metr
-tugma	2480 dona
-ip	186 dona

«A» xususiy ishlab chiqarish firmasida 1010 «Materiallar» hisobvaragʻi boʻyicha 01.01.21 yilga boʻlgan holati quyidagicha:

№	NOMI	Oʻlchov birligi	Miqdori	Narxi	Summasi
1	Material «Dioganal»	m	600	11000	6 600 000
2	Material «X/b»	m	400	14000	5 600 000
3	Tugma	dona	4000	500	2000 000
4	Ip	dona	1000	1000	1000 000
	JAMI:				15200 000

1010 «Materiallar» hisobvarag'i bo'yicha quyidagi analitik schyotlar ochilgan

1011- Material «Dioganal»

1012- Material «X/b»

1013- Tugma

1014-Ip

Kirim qilingan xom ashyo va materiallarni jami summasini quyidagi jadval asosida aniqlang

Sana	Miqdori	Summasi QQSsiz	Narxi QQSsiz	QQS summasi	QQS bilan jami summasi
Material «Dioganal»					
02.01	1400	16800000	12000	2 520 000	19320000
10.01	800	10000000	12500	1 500 000	11500000
22.01	600	7500000	12500	1 125 000	8625000
23.01	1400	19600000	14000	2 940 000	22540000
Jami	4200	53900000		8085000	61985000
Material «X/b»					
03.01	1000	15000000	15000	0	15000000
14.01	900	14400000	16000	0	14400000
Jami	1900	29400000			29400000
Tugma	3500	17500000	500		17500000
Ip	500	5000000	1000		5000000
Xummasi		85550000		8085000	93635000

Xo'jalik jarayonlariga asosan quyidagi shaklda buxgalteriya yozuvlari qiling.

№	Jarayon mazmuni	PROVODKA		SUMMA
		K-t	D-t	
1	Mol yetkazib beruvchilardan olingan material «Dioganal» omborga kirim qilindi. Materiallar qiymatiga	1011	6010	53900000

	QQS summasiga	4411	6010	8085000
2	Mol yetkazib beruvchilardan olingan material «X/b» omborga kirim qilindi.	1012	6010	29400000
3	Mol yetkazib beruvchilardan olingan tugma omborga kirim qilindi.	1013	6010	1750000
4	Mol yetkazib beruvchilardan olingan ip omborga kirim qilindi.	1014	6010	500000
5	Metallom omborga kirim qilindi	1090	9210	400000

Hisobdan chiqarilgan material «Diogonal» va «X/b» materiallarini o'rtaga qiymat usuli bilan summasini aniqlang.

1. Diogonal

Mazmuni	mikdori	Narxi	Summa
01.01.21 ga qoldiq	600	11000	6600000
02.01 kungi kirim	1400	12000	16800000
10.01 kungi kirim	800	12500	10000000
22.01 kungi kirim	600	12500	7500000
23.01 kungi kirim	1400	14000	19600000
Jami	4800	12604	60500000
Chiqim	4275	12604	53882100
Qoldiq	525	12606	6617900

2. X/b

Mazmuni	mikdori	Narxi	Summa
01.01.21 ga qoldiq	400	14000	5600000
03.01 kungi kirim	1000	15000	15000000
14.01 kungi kirim	900	16000	14400000
Jami	2300	15217	35000000
Chiqim	1426	15217	21699442
Qoldiq		15218	13300558

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya provodkalarini bering.

№	Jarayon mazmuni	Provodka		Summa
		Dt	Kt	
1	Maxsus kiyim tikish uchun sarflandi:			
	-material "Dioganal" 3075 metr	2011	1011	38757300
	-tugma 4920 dona	2011	1013	2460000
	-ip berildi 410 dona	2011	1014	410000
2	Qo'lqop tikish uchun sarflandi:			
	-material "Dioganal" 1200 metr	2012	1011	15124800
	-ip 100 dona	2012	1014	100000
3	Erkaklar xalati tikish uchun sarflandi:			
	- material "X/b" 1426 metr	2013	1012	21699442
	- tugma 2480 dona	2013	1013	1240000
	- ip 186 dona	2013	1014	186000

Jurnal-order № 10

1010 ___ schyot kreditidan schyotlar debetiga

Kredit	Debetlanuvchi schyotlar						Jami
	2011	2012	2013				
1011	38757300	15124800					53882100
1012			21699442				21699442
1013	2460000		1240000				3700000
1014	410000	100000	186000				696000
Jami	41627300	15224800	23125442	0	0	0	79977542

Vedomost № 10 a

1010 ___ schyot debetiga schyotlar
kreditidan

01.01.21

y qoldiq

15200000

Debet	Kreditlanuvchi schyotlar						jami
	6010	9210					
1011	53900000						53900000
1012	29400000						29400000
1013	1750000						1750000
1014	500000						500000
1090		400000					400000
jami	85 550 000	400 000					85950000

01.02.21 y

qoldiq

21172458

Materiallar harakati to'g'risida hisobot. Schyot 1010
2021 yil yanvar oyi

№	Materiallar nomi	O'lchov birligi	Hisobot davri boshiga qoldiq		Kirim		Chiqim		Hisobot davri oxiriga qoldiq	
			Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi
1	Material «Dioganal»	metr	600	6600000	4200	53900000	4275	53882100	525	6617900
2	Material «X/b»	metr	400	5600000	1900	29400000	1426	21699442	874	13300558
3	Tugma	dona	4000	2000 000	3500	1750000	7400	3700000	100	500000
4	Ip	dona	1000	1000 000	500	500000	696	696000	804	804000
	JAMI			15200000		85550000		79977542		20772458

Materiallar harakati to'g'risida hisobot. Schyot 1090
2021 yil yanvar oyi

№	Material-lar nomi	O'l-chov birligi	Hisobot davri boshiga qoldiq		Kirim		Chiqim		Hisobot davri oxiriga qoldiq	
			Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi
1	Metallom	kg			50	400000			50	400000
	JAMI					400000		0		400000

MAVZU: MEHNATGA HAQ TO'LASH BO'YICHA XODIMLAR BILAN HISOB-KITOBLAR

Topshiriq:

- 1) Quyida berilgan «Shtatlar jadvali» ga muvofiq 2021 yilni yanvar oyi uchun ish haqi hisoblang va buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
- 2) Ishlayotgan xodimlar uchun hisoblangan ish haqidan daromad solig'ini hisoblang va ularga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
- 3) Ish haqi bo'yicha oy oxiriga qarz qoldig'i summasini aniqlang.
- 4) 10-jurnal order va vedomostni tuzing.

Mehnat haqi bo'yicha xodimlar bilan hisoblashishlarni hisobga oluvchi schyotlar (6700)

Korxonada ro'yxatida bo'lgan va ro'yxatda turmagan xodimlarga mehnatga haq to'lash (mehnat haqining hamma turlari, mukofotlar, yordam, ishlaydigan pensiya oluvchilarga hisoblangan pensiya va boshqa to'lovlar) bo'yicha joriy qarzlarni to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

6710 "Mehnat haqi bo'yicha xodimlar bilan hisoblashishlar";

6720 "Deponentlangan ish haqi".

6710 "Mehnat haqi bo'yicha xodimlar bilan hisoblashishlar" schyotining kredit tomonida mehnat haqi, ijtimoiy sug'urta bo'yicha nafaqalar, pensiyalar va boshqa shu kabi summalar aks ettiriladi. 6710 "Mehnat haqi bo'yicha xodimlar bilan hisoblashishlar" schyotining debet tomonida hisoblangan mehnat haqini to'lash va undan ushlanmalar aks ettiriladi.

Har yilgi va qo'shimcha ta'til bo'yicha summalarini hisoblashda ushbu summalar mehnat haqi jamg'armasiga joriy oyga to'g'ri keladigan ta'til kunlari summasi miqdorida kiritiladi. Ta'tilning bir qismi keyingi oyga o'tgan hollarda, ushbu kunlar uchun xodimlarga to'langan

summalar joriy oyda berilgan bo‘nak summasi kabi aks ettiriladi va 4290 “Xodimlarga berilgan boshqa bo‘naklar” schyotining debetida va 5010 “Milliy valyutadagi pul mablag‘lari” schyotining kreditida ko‘rsatiladi.

6720 “Deponentlangan ish haqi” schyotida xodimlarning olinmagan ish haqi bo‘yicha qarzlari aks ettiriladi.

6710 “Mehnat haqi bo‘yicha xodimlar bilan hisoblashishlar” va 6720 “Deponentlangan ish haqi” schyotlari bo‘yicha analitik hisob korxonaning har bir xodimi bo‘yicha alohida yuritiladi.

Mehnat haqi bo‘yicha xodimlar bilan hisob-kitoblarni hisobga oluvchi schyotlar (6700)ning boshqa schyotlar bilan bog‘lanishi.

T/r	Xo‘jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog‘lanishi	
		Debet	Kredit
1	Kapital qo‘yilmalar sohasida band bo‘lgan xodimlarga mehnat haqi hisoblandi	0810-0890	6710
2	TMZ larni tayyorlash va sotib olish muomalalari bo‘yicha mehnat haqi hisoblandi	1010-1120, 2910-2990	6710
3	TMZ larni tayyorlash va sotib olish muomalalari bo‘yicha mehnat haqi hisoblandi (1510 schyoti qo‘llanganda)	1510	6710
4	Asosiy ishlab chiqarish, yordamchi ishlab chiqarish, umumishlabchiqarish sexlari, yaroqsiz mahsulotni to‘g‘irlash va xizmat ko‘rsatuvchi xo‘jaliklar ishchilariga mehnat haqi summalarini hisoblandi	2010, 2310, 2510, 2610, 2710	6710
5	Mahsulot sotishda, boshqaruv va boshqa muomalalarda band bo‘lgan xodimlarga mehnat haqi hisoblandi	9410-9430	6710
6	Kelgusi davr xarajatlariga kiritiladigan ishlar uchun mehnat haqi hisoblandi (mavsumiy tarmoqlarda va boshqalar)	3190	6710

7	Asosiy vositalarni hisobdan chiqarish jarayonlari bo'yicha hisoblangan mehnat haqi	9210	6710
8	Ortiqcha to'langan summalar (mehnat haqi va hokazolar) kassaga qaytarildi	5010	6710
9	Tabiiy ofatlar, yong'inlarni bartaraf qilish bilan bog'liq bo'lgan ishchilarga mehnat haqi hisoblandi	9720	6710
10	Xodimlarga bir martalik mukofot hisoblandi	9430	6710
11	Mahsulot, ish, xizmatlar qiymati korxonada ishchilaridan ushlab qolindi	6710	4790
12	Xodimlarga hisoblangan summalar kassadan to'landi (mehnat haqi, mukofotlar va hokazo)	6710	5010
13	Hisobdor shaxslarning qaytarmagan bo'nak summolari ushlab qolindi	6710	4220-4290
14	Aksiyalarga obuna bo'yicha majburiyatlar qoplandi	6710	4610
15	Kreditga sotib olingan tovarlar uchun hisob-kitoblar bo'yicha navbatdagi to'lovlar ishchilardan ushlab qolindi	6710	4710
16	Aybdor ishchilarning mehnat haqi summasidan yetkazilgan moddiy zararlar summasi ushlab qolindi	6710	4730

O'zbekiston Respublikasining 2019 yil 30 dekabrda O'RQ-599 sonli Qonuni bilan tasdiqlangan yangi tahrirdagi Soliq kodeksining 371-374-moddalarida jismoniy shaxslarning mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlariga quyidagilar kiritilgan.

Ish beruvchi bilan mehnatga oid munosabatlarda bo'lgan va tuzilgan mehnat shartnomasiga (kontraktiga) muvofiq ishlarni bajarayotgan xodimlarga hisoblanadigan hamda to'lanadigan quyidagi

barcha to'lovlar mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar deb e'tirof etiladi:

mehnatga haq to'lashning qabul qilingan shakllari va tizimlariga muvofiq ishbay narxlardan, tarif stavkalaridan va mansab maoshlaridan kelib chiqqan holda hisoblab chiqarilgan, haqiqatda bajarilgan ish uchun hisoblangan ish haqi;

ilmiy daraja va faxriy unvon uchun ustamalar;

Soliq kodeksining 372-moddasiga muvofiq rag'batlantirish xususiyatiga ega to'lovlar;

Soliq kodeksining 373-moddasiga muvofiq kompensatsiya to'lovlari (kompensatsiya);

Soliq kodeksining 374-moddasiga muvofiq ishlanmagan vaqt uchun haq to'lash.

haqiqatda bajarilgan ish uchun haq hisoblangan boshqa to'lovlar.

Mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar jumlasiga quyidagilar ham kiradi:

predmeti ishlarni bajarish va xizmatlar ko'rsatishdan iborat bo'lgan, tuzilgan fuqarolik-huquqiy tusdagi shartnomalarga muvofiq jismoniy shaxslarga to'lovlar (bundan yakka tartibdagi tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromadlar mustasno);

yuridik shaxsning boshqaruv organi (kuzatuv kengashi yoki boshqa shunga o'xshash organi) a'zolariga yuridik shaxsning o'zi tomonidan amalga oshiriladigan to'lovlar;

O'zbekiston Respublikasining Mudofaa, Ichki ishlar va Favqulodda vaziyatlar vazirliklarining, O'zbekiston Respublikasi Davlat xavfsizlik xizmati, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Davlat xavfsizlik xizmatining, harbiy xizmatchilariga, ichki ishlar organlarining oddiy askarlar, serjantlar va ofitserlar tarkibiga hamda O'zbekiston Respublikasi Davlat bo'xona qo'mitasining va boshqa harbiy xizmat nazarda tutilgan idoralar xodimlariga xizmatni o'tashi (xizmat majburiyatlarini bajarishi) munosabati bilan to'lanadigan pul ta'minoti, pul mukofotlari va boshqa to'lovlar.

Rag'batlantirish xususiyatiga ega to'lovlar

Rag'batlantirish xususiyatiga ega to'lovlar jumlasiga quyidagilar kiradi:

- 1) yillik ish yakunlari bo'yicha pul mukofoti;
- 2) yuridik shaxsning mukofotlash to'g'risidagi nizomida nazarda tutilgan rag'batlantirish xususiyatiga ega to'lovlar;
- 3) kasb mahorati, murabbiylik uchun tarif stavkalariga va maoshlarga ustamalar;
- 4) ta'tilga qo'shimcha haqlar hamda Soliq kodeksi 377-moddasining 10-bandida ko'rsatilmagan moddiy yordam;
- 5) ko'p yil ishlaganlik uchun pul mukofoti va to'lovlar;
- 6) ratsionalizatorlik taklifi uchun to'lov;
- 7) mehnat natijalari bilan bog'liq bo'lmagan bir yo'la beriladigan mukofotlar.

Kompensatsiya to'lovlari (kompensatsiya)

Mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadga kiritiladigan kompensatsiya to'lovlari (kompensatsiyalar) jumlasiga quyidagilar kiradi:

1) tabiiy-iqlim sharoitlari noqulay bo'lgan joylardagi ishlar bilan bog'liq qo'shimcha to'lovlar (ish staji uchun ustamalar, baland tog'li, cho'l va suvsiz hududlarda ishlaganlik uchun belgilangan koeffitsientlar bo'yicha to'lovlar). Bunda yuridik shaxslar xodimlarining cho'l va suvsiz joylarda, baland tog'li va tabiiy-iqlim sharoiti noqulay hududlarda ishlaganlik uchun ish haqiga koeffitsientlar hisoblashning eng yuqori summasini aniqlash hisoblash sanasida belgilangan mehnatga haq to'lash eng kam miqdorining 1,41 baravari miqdorida belgilanadi;

2) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlangan kasblar va ishlar ro'yxati bo'yicha og'ir, zararli, o'ta zararli mehnat sharoitlarida ishlaganlik uchun ustamalar, shu jumladan shunday sharoitlardagi uzluksiz ish staji uchun ish haqiga ustamalar;

3) texnologik jarayon jadvalida nazarda tutilgan tungi vaqtda, ish vaqtidan tashqari, dam olish kunlarida va bayram (ishlanmaydigan) kunlarida ishlaganlik uchun tarif stavkalariga hamda maoshlarga ustamalar va qo'shimcha to'lovlar;

4) ko'p smenali rejimda ishlaganlik, shuningdek bir necha kasbda, lavozimda ishlaganlik, xizmat ko'rsatish doirasi kengayganligi, bajariladigan ishlar hajmi ortganligi, o'zining asosiy ishi bilan bir qatorda ishda vaqtincha bo'lmagan xodimlarning vazifalarini bajarganlik uchun ustamalar;

5) doimiy ishi yo'lda kechadigan, harakatlanish va (yoki) qatnov tusiga ega bo'lgan xodimlarning, shuningdek doimiy ishi ishlarning vaxta usulida bajarilishini nazarda tutadigan xodimlarning ish haqiga qonun hujjatlarida belgilangan normalardan ortiqcha to'lanadigan ustamalar;

6) ish beruvchi joylashgan yerdan (yig'ilish punktidan) ishlash joyigacha borish va u yerdan qaytish uchun vaxtada ishlash jadvalida nazarda tutilgan ishlar vaxta usulida bajarilgan holda yo'lga ketadigan kunlar, shuningdek xodimlar meteorologik sharoitlar sababli va transport tashkilotlarining aybi bilan yo'lda ushlanib qolgan kunlar uchun tarif stavkasi yoki maosh miqdorida to'lanadigan summalar;

7) yer osti ishlarida doimiy band bo'lgan xodimlarga ularning stavoldan ishlash joyiga borish va u yerdan qaytish uchun shaxtada (konda) harakatlanishining me'yoriy vaqti uchun to'lanadigan qo'shimcha haqlar;

8) qonun hujjatlarida belgilangan normalardan ortiqcha dala ta'minoti;

9) xizmat safarlari vaqtida qonun hujjatlarida belgilangan normalardan ortiqcha kundalik xarajatlar uchun haq (sutkalik pullar);

10) ishlar vaxta usulida tashkil etilganda, ish vaqti umumlashtirilgan holda hisobga olinayotganda va qonun hujjatlarida belgilangan boshqa hollarda xodimlarga ish vaqtining belgilangan davomiyligidan ortiq ishlaganligi munosabati bilan beriladigan dam olish kunlari (otgullar) uchun to'lovlar;

11) xizmat safarlari uchun xodimning shaxsiy avtomobilidan yoki xizmat maqsadlari uchun uning boshqa mol-mulkidan qonun hujjatlarida belgilangan normalardan ortiqcha foydalanganlik uchun to'lovlar;

12) mehnatda mayib bo'lganlik yoki sog'liqqa boshqacha tarzda shikast yetganlik bilan bog'liq zararining o'rnini qoplash uchun Soliq

kodeksi 369-moddasi ikkinchi qismining 10-bandida ko'rsatilgan miqdorlardan ortiqcha olingan summalar;

13) oziq-ovqat va yo'l chiptalarining qiymati yoki oziq-ovqat va yo'l chiptalarining qiymatini qoplash.

Ishlanmagan vaqt uchun haq to'lash

Ishlanmagan vaqt uchun haq to'lash jumlasiga quyidagilar kiradi:

1) qonun hujjatlariga muvofiq:

a) yillik asosiy (uzaytirilgan asosiy) ta'til uchun to'lov, shuningdek ushbu ta'tildan foydalanilmaganda, shu jumladan xodim bilan mehnat shartnomasi bekor qilinganda pullik kompensatsiya to'lovi;

b) noqulay va o'ziga xos mehnat sharoitlarida, shuningdek og'ir va noqulay tabiiy-iqlim sharoitlarida ishlaganligi uchun ayrim tarmoqlarning xodimlariga beriladigan qo'shimcha ta'til uchun to'lov;

v) o'qish bilan bog'liq ta'til va ijodiy ta'tillar uchun to'lov;

g) o'n ikki yoshga to'lmagan ikki va undan ortiq bolasi yoki o'n olti yoshga to'lmagan nogironligi bo'lgan bolasi bor ayollarga berilgan qo'shimcha ta'til uchun to'lov;

2) asosiy ish haqi qisman saqlab qolingan holda majburiy ta'tilda bo'lgan xodimlarga beriladigan to'lovlar;

3) donor xodimlarga ko'rikdan o'tish, qon topshirish va qon topshirilgan har bir kundan keyin beriladigan dam olish kunlari uchun to'lov;

4) O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksiga muvofiq davlat yoki jamoat vazifalarini bajarganlik uchun mehnatga to'lov;

5) qishloq xo'jaligi va boshqa ishlarga jalb qilinadigan xodimlarning asosiy ish joyi bo'yicha saqlab qolinadigan ish haqi;

6) ma'lum muddatga avvalgi ish joyi bo'yicha lavozim maoshi miqdori saqlab qolingan holda boshqa yuridik shaxslardan ishga joylashtirilgan, shuningdek vaqtinchalik vazifani bajarib turgan xodimlarga maoshdagi farq to'lovi;

7) xodimlarga kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimida ishdan ajralgan holda o'qishlari vaqtida asosiy ish joyi bo'yicha ularga to'lanadigan ish haqi;

8) xodimning aybisiz bekor turib qolingan vaqt uchun to'lov;

9) mehnat layoqatini vaqtincha yo'qotgan xodimlarga qo'shimcha to'lov;

10) qonun hujjatlariga muvofiq yoki ish beruvchining qarori bilan majburiy progul vaqti uchun yoki kam haq to'lanadigan ishni bajarganlik uchun to'lov;

11) o'n sakkiz yoshga to'lmagan shaxslarning imtiyozli oqatlariga, onalarga bolani ovqatlantirishi uchun ishda beriladigan tanaffuslarga, shuningdek tibbiy ko'rikdan o'tish bilan bog'liq vaqt uchun to'lov;

12) asosiy ishidan ozod qilingan va ozod qilinmagan holda xodimlar tayyorlash, ularni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish uchun hamda o'quvchilar va talabalarning ishlab chiqarish amaliyotiga rahbarlik qilish uchun jalb qilinadigan yuqori malakali xodimlari mehnatiga to'lov;

13) ish beruvchining mablag'lari hisobidan to'lanadigan pensiyalar va nafaqalarga qo'shimchalar, stipendiyalar;

14) oliy o'quv yurtini tamomlaganidan keyin yosh mutaxassislarga ta'til vaqti uchun ish beruvchi hisobidan to'lanadigan mufaqlar.

Soliq kodeksining o'n uchinchi bo'limiga muvofiq, jismoniy shaxslarning mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlariga jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i undiriladi.

Soliq kodeksining 381-moddasida O'zbekiston Respublikasi rezidentlari bo'lgan jismoniy shaxslarning daromadlariga solinadigan soliq stavkalari quyidagicha belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi rezidenti bo'lgan jismoniy shaxsning daromadlariga, agar Soliq kodeksi 381-moddasining ikkinchi qismida boshqa qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, 12 foizlik soliq stavkasi bo'yicha soliq solinadi.

Dividendlar va foizlar tarzidagi daromatlarga 5 foizlik soliq stavkasi bo'yicha soliq solinadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 26 dekabrda "O'zbekiston Respublikasining 2019 yilgi asosiy makroiqtisodiy

ko'rsatkichlari prognozi va Davlat byudjeti parametrlari hamda 2020-2021 yillarga byudjet mo'ljallari to'g'risida"gi PQ-4086 sonli qarorida, belgilangan stavkadan kelib chiqib hisoblangan va O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetiga to'lanadigan jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i summasi fuqarolarning shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobvaraqlariga o'tkaziladigan har oylik majburiy badallar summasiga kamaytirilishi, ushbu badal miqdori jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i solinadigan daromadlaridan 0,1 foiz miqdorida hisoblab chiqarilishi belgilab qo'yildi.

Berilgan:

«A» xususiy ishlab chiqarish firmasining «Shtatlar jadvali» da ish haqi miqdori quyidagicha belgilangan.

№	Lavozimi	Familiya va ismi	Summa
Korxonani boshqarub xodimlari			
1	Boshliq	B.Komilov	1 500 000
2	Buxgalter	A.Raximov	1 200 000
3	Omborchi	O.Tolipov	1 000 000
	JAMI		3 700 000
4	Sex boshligi	N.Kamolov	1 200 000
	Jami		1 200 000
Maxsus kiyim bosh tikuvchi ishchilar			
5	Tikuvchi	S.Soliyeva	900 000
6	Tikuvchi	O.Xakmova	900 000
7	Tikuvchi	F.Zufarova	900 000
8	Tikuvchi	F.Olimova	900 000
9	Tikuvchi	K.Boqiyeva	900 000
10	Tikuvchi	K.G'aniyeva	900 000
11	Tikuvchi	L.Marufova	900 000
12	Tikuvchi	N.Karimova	900 000
13	Tikuvchi	Sh.Karimova	900 000
14	Tikuvchi	N.Komilova	900 000
15	Tikuvchi	B.Bozorova	900 000

	JAMI		9 900 000
Qo'lgop tikuvchi ishchilar			
16	Tikuvchi	R.G'oziyeva	800 000
17	Tikuvchi	F.Sidiqova	800 000
18	Tikuvchi	N.Ochilova	800 000
19	Tikuvchi	B.Oxunova	800 000
	JAMI		3 200 000
Erkaklar xalati tikuvchi ishchilar			
20	Tikuvchi	K.Uzokova	800 000
21	Tikuvchi	G.G'ulomova	800 000
22	Tikuvchi	D.Salimova	800 000
23	Tikuvchi	M.Umarova	800 000
24	Tikuvchi	M.To'rayeva	800 000
	JAMI		4 000 000
	HAMMASI		22 000 000

Eslatma: Omborchi O.Tolipovni arizasiga ko'ra farzandi Farg'ona Davlat universitetida ta'lim olayotganligi sababli har oyda ish haqidan 800 000 so'm, Tikuvchi O.Xakmova ipoteka krediti orqali uy-joy olganligi sababli har oyda arizasiga asosan 700 000 so'm ish haqidan to'lov amalga oshiriladi. Yakka tartibdagi uy-joyning qiymati uch yuz million so'mdan oshmagan hamda u ipoteka krediti bo'yicha foizlarning bir qismini qoplash uchun byudjetdan ajratilgan subsidiyalar hisobga olgan.

2021 yilni 6 yanvar kuni korxonada xodimlariga ish haqi berildi, ish haqi ularning plastik kartalariga o'tkazib berildi.

Quyidagi shakldan foydalanib 2021 yil yanvar oyi uchun ish haqi hisoblang.

№	FIO	Lavozimi	01.01.21 y holatiga qoldiq	Hisoblangan ish haqi	Ushlandi		Qo'lga tegishi lozim bo'lga n summa	Yanvar oyida berilgan ish haqi	01.02.21 y holatiga qoldiq	0.1 % SHJ BPJ ga to'lov
					Daromad solig'i	Boshqa ushlanmalar				
1	Il Komilov	Boshliq	1222926	1 500 000	1800 00		13200 00	1222926	1320000	1500
2	A Raximov	Buxgalt er	996426	1 200 000	1440 00		10560 00	996426	1056000	1200
3	O.Tolipov	Omborc	117918	1 000	2400	80000	17600	117918	176000	200

		hi		000	0	0	0			
	JAMI		2337270	3 700 000	348 000	80000 0	2 552 000	2337270	2552000	2900
4	N.Kamolov	Sex boshl	996426	1 200	1440 00		10560 00	996426	1056000	1200
	JAMI		996426	1 200 000	144 000		1 056 000	996426	1056000	1200
5	S.Soliyeva	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
6	O.Xakmova	Tikuvchi	125918	900 000	2400 0	70000 0	17600 0	125918	176000	200
7	F.Zufarova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
8	*F.Olimova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
9	K.Boqiyeva	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
10	K.G'aniyeva	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
11	L.Marufova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
12	N.Karimova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
13	Sh.Karimova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
14	N.Komilova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
15	B.Bozorova	Tikuvchi	769926	900 000	1080 00		79200 0	769926	792000	900
	JAMI		7825178	9 900 000	1 104 000	700 000	8 096 000	7825178	8096000	9 200
16	R.G'oziyeva	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
17	F.Sidiqova	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
18	N.Ochilova	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
19	B.Oxonova	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
	JAMI		2755672	3 200 000	384 000		2 816 000	2755672	2816000	1 200
20	K.Uzokova	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
21	G.G'ulomova	Tikuvchi	688918	800 000	9600 0		70400 0	688918	704000	800
22	D.Salimov	Tikuvchi	688918	800 000	9600		70400	688918	704000	800

	u	i			0		0		
1	M.Umarov	Tikuvchi	688918	800 000	9600		70400	688918	
					0		0		704000
14	M.To'rayev	Tikuvchi	694426	800 000	9600		70400	694426	800
					0		0		704000
	JAMI		3450098	4 000 000	480 000		3 520 000	3450098	4 000
	HAMMASI		17364644	22000 000	2 460 000	1 500 00 0	18 040 000	1736464 4	20 500
									0

Yuqoridagi ma'lumotlarga asoslanib quyidagi shaklga buxgalteriya yozuvlarini qiling

Sana	Jarayon mazmuni	PROVODKA		SUMMA
		D-t	K-t	
06.01.21	Ishchi va xizmatchilarga 2020 yil dekabr oyi uchun ish haqi berildi.	6710	5110	17364644
30.01.21	Boshqaruv apparati xodimlariga ish haqi hisoblandi.	9420	6710	3700000
	Sex apparati xodimlariga ish haqi hisoblandi.	2510	6710	1200000
	Ishchilarga ish haqi hisoblandi, jami	2010	6710	17100000
	Shu jumladan:			
	-Maxsus kiyim tikuvchi ishchilarga	2011	6710	9900000
	-Qo'lpop tikuvchi ishchilarga	2012	6710	3200000
	-Erkaklar xalati tikuvchi ishchilarga	2013	6710	4000000
	Ishchilardan ushlab qolindi:	6710	6990	800000
	O.Tolipovdan	6710	6990	700000
	O.Xakmovadan			

	Yanvar oyi uchun ish haqidan ushlandi			
	- Daromad soligi	6710	6412	2460000
	- 0.1% SHJBPJ	6412	6522	20500

10-jurnal order va vedomost.

6710-schyot debeti bo'yicha

	5110	6412	6990	6526	Jami
K-t D-t					
6710	17364644	2460000	1500000		21324644
Jami	17364644	2460000	1500000		21324644

6710-schyot krediti bo'yicha
17364644

01.01.21 qoldiq

	D-t	9420	2510	2011	2012	2013	Jami
K-t							
6710		3700000	1200000	9900000	3200000	400000	22000000
Jami		3700000	1200000	9900000	3200000	400000	22000000

01.02.21 qoldiq 18040000

Davlat maqsadli jamg'armalariga majburiy ajratmalar

Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6500)

Korxonada mulki va xodimlarini sug'urta qilish, davlat ijtimoiy sug'urtasi, korxonada xodimlarining nafaqa ta'minoti va tibbiy sug'urtasi, maqsadli davlat jamg'armalariga ajratmalar, shuningdek, uchinchi shaxslar mulkiy manfaatlariga keltirilgan zararlar uchun fuqarolik javobgarligini sug'urta qilish bo'yicha qarzlarni to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

6510 "Sug'urta bo'yicha to'lovlar";

6520 "Maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar".

6510 "Sug'urta bo'yicha to'lovlar" schyoti korxonaning mulki va xodimini sug'urtalash bo'yicha qarzlarni to'g'risidagi ma'lumotlarni umumlashtirish uchun mo'ljallangan.

6520 "Maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar" schyoti maqsadli davlat jamg'armalari oldidagi ajratmalar bo'yicha qarzlarni to'g'risidagi ma'lumotlarni umumlashtirish uchun mo'ljallangan.

Sug'urta to'lovlari va maqsadli davlat jamg'armalariga ajratmalar bo'yicha qarz summalarini sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalari bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6500)ning kredit tomonida qarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi. Sug'urta to'lovlari va maqsadli davlat jamg'armalariga ajratmalar bo'yicha qarz summalarining to'lanishi sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalari bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6500)ning debet tomonida pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalari bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6500) bo'yicha analitik hisob sug'urtachilar va alohida sug'urta shartnomalari, shuningdek korxonada to'lovchi deb hisoblangan har bir maqsadli davlat jamg'armalari bo'yicha alohida yuritiladi.

Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalari bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6500)ning boshqa schyotlar bilan bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Kapital qo'yilmalar bilan bog'liq sug'urta to'lovlari bo'yicha qarz summolari	0810-0890	6510
2	Sug'urta bo'yicha hisoblangan to'lovlar korxonalariga o'tkazildi	Xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar	6510
3	Hisoblangan sug'urta to'lovlari summasi bankdagi schyotlardan to'landi	6510	5110-5530
4	Korxonalar xodimlarini hisobidan maqsadli Davlat jamg'armalariga ajratmalar qilindi	6710	6520
5	Korxonalar xodimlarini hisobidan maqsadli davlat jamg'armalariga ajratmalar qilindi	Xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar	6520
6	Maqsadli davlat jamg'armalariga ilgari hisoblangan summalar o'tkazib berildi	6520	5110-5530

Soliq kodeksining 402-409-moddalarida ijtimoiy soliqni hisoblash va to'lash tartibi belgilangan.

Ish beruvchining xodimlar mehnatiga haq to'lashga doir xarajatlari ijtimoiy soliqning soliq solish obyekti.

O'zbekiston Respublikasi hududida ishlash uchun chet ellik xodimlar bilan ta'minlash yuzasidan xizmatlar ko'rsatishga doir shartnomalar bo'yicha O'zbekiston Respublikasi norezidenti bo'lgan

yuridik shaxsga to'lanadigan chet ellik xodimlarning daromadlari ham soliq solish obyektidir.

Quyidagilar soliq solish obyekti hisoblanmaydi:

ish beruvchining xodimga mehnatda mayib bo'lganligi yoki bog'ligiga boshqacha shikast yetganligi bilan bog'liq zararining o'rni ni qoplash tarzidagi, Soliq kodeksi 369-moddasi ikkinchi qismining 10-bandida ko'rsatilgan miqdorlardan ortiqcha xarajatlari;

paxta yig'im-terimi bo'yicha mavsumiy qishloq xo'jaligi ishlariga jalb qilingan jismoniy shaxslarning bu ishlarni bajarganligi uchun mehnat haqi to'lashga doir xarajatlar.

Jismoniy shaxslarning ayrim toifalari uchun ular tomonidan tadbirkorlik faoliyatini va (yoki) yakka tartibdagi mehnat faoliyatini amalga oshirish soliq solish obyektidir.

Soliqni hisoblab chiqarish uchun soliq bazasi Soliq kodeksining 371-moddasiga muvofiq to'lanadigan xarajatlar summasi sifatida aniqlanadi.

Soliq stavkalari, agar Soliq kodeksining 408-moddasida boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, quyidagi miqdorlarda belgilanadi:

T/r	Soliq to'lovchilar	Soliq stavkalari, foizlarda
1.	Soliq to'lovchilar, bundan 2 — 4-bandlarda nazarda tutilganlar mustasno	12
2.	Byudjet tashkilotlari	25
3.	«SOS — O'zbekiston Bolalar mahallalari» uyushmalari	7
4.	Ixtisoslashtirilgan sexlar, uchastkalar va korxonalarda ishlovchi nogironligi bo'lgan shaxslar mehnatidan foydalanuvchi soliq to'lovchilar	4,7

Soliq to'lovchilarning ayrim toifalari uchun O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori bilan pasaytirilgan soliq stavkalari belgilanishi mumkin.

Berilgan:

Davlat maqsadli jamg'armalariga majburiy ajratmalar bo'yicha quyidagicha schyotlar yuritiladi:

6521- ijtimoiy soliq

6522- SHJBPJga majburiy to'lov

6523- Fuqarolarning byudjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga sug'urta badallari.

Korxonaning 2021 yil 1 yanvar holatiga davlat maqsadli jamg'armalariga quyidagicha qarz qoldig'i bo'lgan. 6500 schyot bo'yicha jami qarz 3 327 325 so'm, jumladan:

1. Ijtimoiy soliqdan 3 300 000 so'm

2. SHJBPJdan 27 325 so'm

Ijtimoiy soliqni quyidagi jadval asosida aniqlang

Xarajat turi	Hisoblangan ish haqi	Ijtimoiy soliq stavkasi	Ijtimoiy soliq summasi
Boshqaruv apparati xodimlariga hisoblangan ish haqi	3700000	12	444000
Sex boshlig'iga hisoblangan ish haqi	1200000	12	144000
Maxsus kiyim bosh tikuvchi ishchilarga hisoblangan ish haqi	9900000	12	1188000
Qo'lqop tikuvchi ishchilarga hisoblangan ish haqi	3200000	12	384000
Erkaklar xalati tikuvchi ishchilarga hisoblangan ish haqi	4000000	12	480000
Jami	22 000 000		2640000

Yuqoridagi ma'lumotlarga asoslanib quyidagi shaklga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.

Sana	Jaryon mazmuni	PROVODKA		SUMMA
		D-t	K-t	
31.01.21	Boshqaruv apparati xodimlarini ish haqiga nisbatan ijtimoiy soliq hisoblandi	9420	6521	444000
31.01.21	Sex boshlig'i ish haqiga nisbatan ijtimoiy soliq hisoblandi	2510	6521	144000
31.01.21	Maxsus kiyim bosh tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan ijtimoiy soliq hisoblandi	2011	6521	1188000
31.01.21	Qo'lqop tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan ijtimoiy soliq hisoblandi	2012	6521	384000
31.01.21	Erkaklar xalati tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan ijtimoiy soliq hisoblandi	2013	6521	480000
23.01.21	Ijtimoiy soliq o'tkazildi	6521	5110	3300000
06.01.21	SHJBPJ ga to'lov o'tkazildi	6522	5110	27325
31.01.21	SHJBPJ ga to'lov hisoblandi	6412	6522	20500

10-jurnal order va vedomost.

6500-schyot debeti bo'yicha

D-t \ K-t	5110				Jami
6521	3300000				3300000
6522	27325				27325
Jami	3327325				3327325

6500-schyot krediti bo'yicha
3327325 so'm

01.01.21 qoldiq

D-t \ K-t	9420	2510	2011	2012	2013	6412	Jami
6521	444000	144000	1188000	384000	480000		2640000
6522						20500	20500
Jami	444000	144000	1188000	384000	480000	20500	2660500

01.02.21 qoldiq 2660500

STIR

varaқ

Hijjat turi / Hisobot davri oy

Soliq davri

Hijjat turi: 1 – ma'lumotlar, 2 – aniqlashtiruvchi (kasr orqali aniqlashtiruv raqami)

Hamoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i va ijtimoiy soliq to'lovchisi to'g'risida MA'LUMOTLAR

Ko'jalik yurituvchi sub'ektning to'liq nomi _____ "A" xususiy korxonasi _____

Hisobot davrida o'rtaacha xodimlar soni _____ 24 _____ nafar,
shundan asosiy bo'lmagan ish joyi bo'yicha _____ nafar

Davlat to'yxatidan o'tkazilganlik to'g'risida guvoohnoma № _____ 00001 _____

Vujudlik shaxsning joylashgan yeri _____ Farg'ona shahar Farg'ona ko'chasi 10-uy _____

Pochta manzili _____

Telefon: raqam
kod

Hisobotni taqdim etish muddati (kun/oy/yil)

Farg'ona shahar DSI _____ ga taqdim etiladi.

(soliq bo'yicha hisobga olish joyidagi davlat soliq xizmati organi)

<p>Mazkur Hisob-kitobda ko'rsatilgan ma'lumotlarning ishonchiligi va to'liqligini tasdiqlayman:</p>	<p>Davlat soliq xizmati organi xodimi tomonidan to'ldiriladi</p>
<p>Rahbar</p> <p>STIR <input type="text"/></p> <p>F.I.S.H. _____</p> <p>Imzo _____</p> <p>Hosh buxgalter</p> <p>STIR <input type="text"/></p> <p>F.I.S.H. _____</p> <p>Imzo _____</p> <p>Sana <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (kk/oo/yy)</p>	<p>Mazkur Hisob-kitob (kerakligiga «V» belgisi qo'yilsin)</p> <p><input type="checkbox"/> shaxsan <input type="checkbox"/> pochta orqali</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> varaqda taqdim etilgan</p> <p>Taqdim etilgan sana <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (kk/oo/yy)</p> <p>F.I.S.H. _____</p> <p>Imzo _____</p>



Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i
va ijtimoiy soliq
HISOB-KITOB
(yil boshidan o'sib boruvchi tartib bilan to'ldiriladi)

(so'mda)

Ko'rsatkichlar	Satr kodlari	Hisoblangan daromad summasi	Ijtimoiy soliq			Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	SHJBPHga hisoblangan majburiy (ixtiyoriy) badallar summasi
			Jami	Umumbelgilangan stavka bo'yicha	Boshqa stavkalar bo'yicha		
1	2	3	4	5	6	7	8
Hisoblangan daromadlarning umumiy summasi (011-satr + 0111-satr + 012-satr + 013-satr)	010	22 000 000	x	x	x	x	x
shundan:							
Mehnatga haq to'lash bilan bog'liq bo'lgan daromadlar (O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 371-moddasi) (Hisob-kitobga 5-ilovalaning 9-ustuni)	011	22 000 000	22000000	22 000 000		x	x
shundan, hisobot davrida hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar (Hisob-kitobga 5-ilovalaning 10-ustuni)	0110	22 000 000	22 000 000	22 000 000		x	x
O'zbekiston Respublikasi hududida ishlash uchun chet ellik xodimlarni berish bo'yicha xizmatlar ko'rsatish shartnomasiga muvofiq yuridik shaxs O'zbekiston Respublikasi	0111					x	x

Shaxsning soliq bo'yidagi huquqlari haqida ma'lumot berish							
1997-yildan 2001-yilgacha soliq bo'yidagi huquqlari haqida ma'lumot berish	012		x	x	x	x	x
2002-yildan 2006-yilgacha soliq bo'yidagi huquqlari haqida ma'lumot berish	0121		x	x	x	x	x
2007-yildan 2010-yilgacha soliq bo'yidagi huquqlari haqida ma'lumot berish	013						x
2011-yildan 2015-yilgacha soliq bo'yidagi huquqlari haqida ma'lumot berish	020	x				x	x

Ko'rsatkichlar	Satr kod	Hisoblangan daromad summasi	Ijtimoiy soliq			Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	SHJBPHga hisoblangan majburiy (ixtiyoriy) badallar summasi
			Jami	Umumbelgilangan stavka bo'yicha	Boshqa stavkalar bo'yicha		
1	2	3	4	5	6	7	8
Jismoniy shaxslarning soliq solishdan ozod etilgan daromadlari (Hisob-kitobga 2-ilovaning 010-satri)	030	x	x	x	x	1500000	x
Soliq bazasi	040	x	22000000	22000000		20500000	x
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i, ijtimoiy soliq va SHJBPHga badallar stavkasi, %	050	x	x	12		12	0,1
Hisoblangan jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i, ijtimoiy soliq va SHJBPHga badallar summasi (040 satr x 050 satr)	060	x	2640000	2640000		2460000	20500
Filiallar va (yoki) alohida bo'linmalar hamda yuridik shaxsning bosh ofisi tomonidan kamaytiriladigan ijtimoiy soliq va jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i summasi**	061	x					x
Hisobot davri uchun qo'shimcha hisoblangan jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i summasi	070	x	x	x	x		x

(Hisob-kitobga 3- sifat) (070-satri)							
SHJBPPhga qisqartirib to'langan hisoblar summasi	080	x	x	x	x	x	
jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i, ijtimoiy solliq va SHJBPPhga hisoblar summasi (061-satr - 061-satr + (070-satr + 080- satri)	090	x	2640000	2640000			2439500 20500

77. 0111-satrdagi tasdiqlovchi hujjatlar mavjud bo'lganda chet ellik xodimlarga to'lanadigan daromadlar, biroq Respublikasi hududida ishlash uchun chet ellik xodimlarni berish bo'yicha xizmatlar ko'rsatish uchun kompaniyaga doir xarajatlar umumiy summasining 90 foizidan kam bo'lmagan miqdorda ko'rsatiladi.

78. 061-satr O'zbekiston Respublikasining yuridik shaxslari bo'lgan, xodimlari 25 nafardan ortiq bo'lgan kompaniyalar va (yoki) filiallarga ega solliq agentlari tomonidan to'ldiriladi, bundan yirik korxonalar alohida bo'linma va (yoki) filiallar tomonidan ijtimoiy solliq summasi kamaytiriladi, bosh ofis kompaniyalar alohida bo'linma va (yoki) filiallarga tegishli bo'lgan jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i kamaytiriladi.

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Jismoniy shaxslardan olinadigan
daromad solig'i va ijtimoiy soliq
hisob-kitobiga
1-ILOVA

Ijtimoiy soliq hisoblanmaydigan to'lov turlari

To'lov turlari	Satr kodi	Summa
Ijtimoiy soliq hisoblanmaydigan to'lov turlari, jami (020-satr + 030-satr)	010	
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksiga muvofiq ijtimoiy soliq hisoblanmaydigan to'lov turlari - jami (0201 – 02...-satrlar yig'indisi)	020	
shu jumladan:		
ish beruvchining xodimga mehnatda mayib bo'lganligi yoki sog'ligiga boshqacha shikast yetganligi bilan bog'liq zaraming o'mini qoplash tarzidagi Soliq kodeksida ko'rsatilgan miqdorlardan ortiqcha xarajatlari	0201	
paxta yig'im-terimi bo'yicha mavsumiy qishloq xo'jaligi ishlariga jalb qilingan jismoniy shaxslarning bu ishlarni bajarganligi uchun mehnat haqi to'lashga doir xarajatlar	0202	
	02..	
Normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq ijtimoiy soliq hisoblanmaydigan to'lov turlari (0301 - 03...-satrlar yig'indisi)	030	
shu jumladan:		
	0301	
	03...	

Izoh: 0301-satr va keyingi satrlar soliq to'lovchilar tomonidan normativ-huquqiy hujjatlarning tegishli bandini, sanasini, raqamini va nomini ko'rsatgan holda to'ldiriladi.

Rahbar

 (imzo)

Bosh hisobchi

 (imzo)



**Jismoniy shaxslardan olinadigan
daromad solig'i va ijtimoiy soliq
hisob-kitobiga
2-ILOVA**

**Jismoniy shaxslarning soliq solishdan ozod etilgan daromadlari
Yo'YILMASI**

(so'm)

Ko'rsatkich nomi	Satr kodi	Imtiyozlar qo'llanilgan jismoniy shaxslar soni	Daromad summasi
Imtiyozlar summasi - jami (020-satr + 050-satr)	010	x	1500000
shu jumladan:		x	x
a) O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksiga muvofiq - jami (030-satr + 040-satr):	020	2	1500000
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 378-moddasi bo'yicha (bami va imtiyoz mazmuni ko'rsatiladi) (0301 - 03...-satrlar yig'indisi)	030	2	1500000
shu jumladan:		x	x
	0301		
	0302		
	0303		
	0304		
	0305		
	0306		
	0307		
	031...		
16) soliq to'lovchining O'zbekiston Respublikasining oliy o'quv yurtlarida ta'lim olish (o'zining, yigirma olti yoshga to'lmagan farzandlarining yoki erining (xotinining) ta'lim olishi) uchun yo'naltirgan olti haqi va boshqa daromadlari	0315	1	800 000
16) soliq to'lovchining fuqarolarning O'zbekiston Respublikasi Xalq bankidagi ixtiyoriy ravishda shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobvaraqclariga yo'naltirgan ish haqi va boshqa daromadlari	0316		
16) soliq to'lovchining olingan ipoteka kreditlarini va ular bo'yicha hisoblangan foizlarni soliq davri davomida jami o'n besh million so'mgacha bo'lgan miqdorda qoplashga yo'naltirgan ish haqi va boshqa daromadlari, bosharti yakka tartibdagi uy-joyning yoki ko'p qavatli uy-joyning xonadonning qiymati uch yuz million so'mdan oshmasa hamda u davlatlik badalning va (yoki) ipoteka krediti bo'yicha foizlarning bir qismini qoplash uchun byudjetdan ajratilgan subsidiyalarni hisobga olgan	0317	1	700 000

holda olingan bo'lsa			
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 379 va 380-moddalari bo'yicha (bandi va imtiyoz mazmuni ko'rsatiladi) (0401 - 04...- satrlar yig'indisi)	040		
shu jumladan:		x	x
	0401		
	0402		
	04...		
b) boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq - jami: (normativ-huquqiy hujjatning nomi, sanasi, raqami, shuningdek imtiyoz bandi va uning mazmuni ko'rsatiladi) (0501 - 05...-satrlar yig'indisi)	050		
shu jumladan:		x	x
	0501		
	0502		
...	05...		
O'zbekiston Respublikasi no rezidentlariga qo'llanilgan soliq imtiyozlari imtiyozlar summasi - jami (0610-satr + 0620-satr)	060	x	x
shu jumladan:		x	x
a) O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksiga muvofiq - jami (0611-satr + 06...-satr):	0610		
	0611		
	0612		
	06...		
b) boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq - jami: (normativ-huquqiy hujjatning nomi, sanasi, raqami, shuningdek imtiyoz bandi va uning mazmuni ko'rsatiladi) (0621-satr + 06...-satrlar yig'indisi)	0620		
	0621		
	0622		
	06...		

**) jang'arib boriladigan majburiy pensiya badallari bundan mustasno.*

Rahbar

_____ (imzo)

Bosh hisobchi

_____ (imzo)

Izoh:

1. Ushbu rasshifrovka yil boshidan o'sib boruvchi tartibda to'ldiriladi.
2. Daromad solig'i stavkasini pasaytirish bo'yicha imtiyozni qo'llash uchun daromad summasining imtiyozli qismi ko'rsatiladi.

Hur bir jismoniy shaxs kesimida hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar, mazkur daromadlar bo'yicha hisoblangan jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i to'g'risida

MA'LUMOT

Jismoniy shaxsning (F.I.O.)	Lavozimi	STIR	JSHSHIR	Hisobot davrida xodimning holati (1 - ishlab kelmoqda. 2 - mehnat shartnomasi (fuqarolik-huquqiy tuzdagi yoki qurilish korxonalaridan shartnoma tuzmasdan yollangan) bekor bo'lgan)	SHartnoma turi (1 - mehnat shartnomasi: asosiy, 2 - mehnat shartnomasi: o'rindosh, 3 - fuqarolik-huquqiy tuzdagi, 4 - qurilish korxonalaridan shartnoma tuzmasdan yollangan)	Ish vaqti (stavkada 0,25; 0,5; 1 va h.k.)	Jami hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar	shundan, hisobot davrida hisoblangan mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlar	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i		
									Jami hisoblangan soliq summasi	Hisobot davrida hisoblangan soliq summasi	
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kashfiyotchi	Hoshli			1	1	1	1 500 000	1 500 000	180000	180000	
	4										
JAMI								22000 000	22000 000	2460 000	2 460 000

Ito'alar:

6, 7 va 8-ustunlarni to'ldirish majburiy hisoblanadi, hunda yakka tartibdagi tadbirkorlar

hisoblanadi.

9 va 11-ustunlar yil boshidan o'sib boruvchi yakun bilan to'ldiriladi.

10-ustundagi jami summa hisob-kitobning 011-satriga teng bo'lishi kerak.

11-ustundagi jami summa hisob-kitobning 0110-satriga teng bo'lishi kerak.

Rahbar

(imzo)

Huq. buxgalter

MAVZU: UMUMISHLAB CHIQARISH VA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBI

Topshiriq:

1. Berilgan ma'lumotlarga asosan buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. Oldingi masalalardan ishlab chiqarishga taalluqli buxgalteriya yozuvlarini va summalarni ko'chirib olib o'ting.
- 3 Umum ishlab chiqarish xarajatlarini ish haqiga mutanosib ravishda quyidagi jadval asosida mahsulotlar o'rtasida taqsimlang.
- 4 Har bir mahsulot bo'yicha xarajatlarning analitik hisobini yuriting va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qiling.

Umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlar (2500)

Korxonaning umumishlab chiqarish xarajatlari to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish 2510 "Umumishlab chiqarish xarajatlari" schyotida amalga oshiriladi.

Ushbu schyotda umumishlab chiqarish xarakteriga ega bo'lgan xarajatlar aks ettiriladi, jumladan:

- a) mashina va uskunalarni saqlash va ulardan foydalanish bo'yicha;
- b) ishlab chiqarishga taalluqli bo'lgan asosiy vositalar va nomoddiy aktivlarning amortizatsiya ajratmalari bo'yicha;
- v) ishlab chiqarishga taalluqli bo'lgan asosiy vositalarni ta'mirlash xarajatlari;
- g) ishlab chiqarishdagi mol-mulkning sug'urta xarajatlari;
- d) ishlab chiqarish binolarini isitish, yoritish va saqlash xarajatlari;
- e) ishlab chiqarishda foydalaniladigan ishlab chiqarish binolari, mashina va uskunalari, boshqa ijaraga olingan vositalar uchun ijara to'lovlari;
- j) ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatishda band bo'lgan ishlab chiqarish xodimlarining mehnat haqi;
- z) ishlab chiqarish xususiyatiga ega bo'lgan boshqa xarajatlar.

Umumishlab chiqarish xarajatlari umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlarning debetida ishlab chiqarish xarajatlari, xodimlar bilan mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar va boshqalarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi. Umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlarda hisobga olingan xarajatlar 2010 "Asosiy ishlab chiqarish", 2310 "Yordamchi ishlab chiqarish" schyotlarining debetiga hisobdan chiqariladi.

Umumishlab chiqarish xarajatlarini alohida hisob obyektlari orasida taqsimlash tartibi korxonaning hisob siyosati orqali aniqlanadi.

Umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlar bo'yicha analitik hisob korxonaning alohida bo'linmalari va xarajatlar moddolari bo'yicha yuritiladi.

Umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlar (2500)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Umumishlabchiqarish ahamiyatiga ega bo'lgan asosiy vositalarning eskirishi	2510	0220-0299
2	Umumishlabchiqarish ahamiyatiga ega bo'lgan nomoddiy aktivlarning amortizatsiyasi	2510	0510-0590
3	Umumishlabchiqarish maqsadlariga materiallarning sarflanishi	2510	1010-1090
4	Umumishlabchiqarish maqsadlariga sarflangan materiallar qiymatidagi farq hisobdan chiqarildi	2510	1610
5	O'zida ishlab chiqargan yarim tayyor mahsulotlar umumishlabchiqarish maqsadlari uchun (sinovlar, tajribalar o'tkazishga) berildi	2510	2110
6	Yordamchi ishlab chiqarish xizmatlari	2510	2310

	umum- ishlabchiqarish xarajatlariga hisobdan chiqarildi		
7	Kelgusi davr xarajatlari umumishlabchiqarish xarajatlariga hisobdan chiqarildi	2510	3110-3190
8	O'zida tayyorlangan mahsulotlar umumishlabchiqarish ahamiyatiga ega bo'lgan ehtiyojlar uchun foydalanildi	2510	2810
9	Ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish (energiya, suv, gaz, aloqa va hokazo) bo'yicha mol yetkazib beruvchilarning xizmatlari	2510	6010
10	Ilgari taqdim etilgan, lekin qondirilmagan da'volar summasining umumishlabchiqarish xarajatlariga hisobdan chiqarilishi	2510	4860
11	Umumishlabchiqarish xarajatlari bilan bog'liq sug'urta xarajatlari	2510	6510
12	Maqsadli davlat jamg'armalariga qilingan ajratmalar umumishlabchiqarish xarajatlariga kiritildi	2510	6520
13	Ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatishda band bo'lgan xodimlarning mehnat haqi xarajatlarining hisoblanishi	2510	6710
14	Ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish bo'yicha ajratilgan bo'linmalar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlari tomonidan amalga oshirilgan xarajatlar	2510	6110, 6120
15	Ilgari ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish uchun berilgan materiallarning ortiqchasi va qaytarilishi	1010	2510
16	Umumishlabchiqarish xarajatlarining mahsulot tannarxiga kiritilishi	2010	2510

17	Yordamchi sexlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha xarajatlarni ularning ish va xizmatlari tannarxiga kiritildi	2310	2510
18	Umumishlabchiqarish xarajatlarining bir qismi yaroqsiz mahsulotlarni tuzatish xarajatlarga qo'shildi	2610	2510
19	Ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish xarajatlari kelgusi davr xarajatlari tarkibida aks ettirildi	3110-3190	2510
20	Umumishlabchiqarish xarajatlarining (bekor turib qolishlar va hokazolar) bir qismi javobgar shaxslar zimmasiga yuklandi	4730	2510
21	Umumishlabchiqarish xarajatlarining bir qismi (tabiiy ofat, yong'in va hokazolar sababli) zararlarga hisobdan chiqarildi	9430, 9720	2510

Berilgan:

2021 yilning yanvar oyi bank ma'lumotlariga ko'ra quyidagi xarajatlar to'lov uchun qabul qilindi.

Farg'ona issiqlik manbalari tashkilotining 30-yanvardagi hisobvaraqa fakturasiga asosan xonalarni isitish xizmatlari qabul qilindi va xarajatlar hisobiga hisobdan chiqarildi, jami summasi 7061000 so'm, jumladan:

No	Bino nomi	QQSsiz qiymati	QQS	QQSbilan
1	Boshqaruv binosi uchun	1 860 000	279000	2139000
2	Ombor binosi uchun	920 000	138000	1058000
3	Sex binosi uchun	3 360 000	504000	3864000
		6 140 000	921000	7061000

Foydalanilgan elektr energiya xarajatlari xarajatlar hisobiga hisobdan chiqarildi, jami summasi 2654200 so‘m, jumladan:

№	Bino nomi	QQSsiz qiymati	QQS	QQSbilan
1	Boshqaruv binosi uchun	328 000	49200	377200
2	Ombor binosi uchun	240 000	36000	276000
3	Sex binosi uchun	1 740 000	261000	2001000
	Jami	2 308 000	346200	2654200

Foydalanilgan suv xarajatlari xarajatlar hisobiga hisobdan chiqarildi, jami summasi 632 500 so‘m, jumladan:

№	Bino nomi	QQSsiz qiymati	QQS	QQSbilan
1	Boshqaruv binosi uchun	150 000	22500	172 500
2	Ombor binosi uchun	400 000	60000	460 000
	Jami	550 000	82500	632 500

2021 yilni yanvar oyi davomida amalga oshirilgan umumishlab chiqarish xarajatlari

Jarayon mazmuni	Summa	Schyotlar aloqasi	
		D-t	K-t
Sex boshlig'iga ish haqi hisoblandi	1200000	2510	6710
Ijtimoiy soliq hisoblandi	144000	2510	6521
Sex binosi uchun eskirish hisoblandi	200000	2510	0222
Issiqlik energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
-Boshqaruv binosi uchun	1860000	9420	6010
-Ombor binosi uchun	920000	9420	6010
-Sex binosi uchun	3360000	2510	6010
QQS summasiga	921000	4411	6010

Elektr energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
Boshqaruv binosi uchun	328000	9420	6010
Ombor binosi uchun	240000	9420	6010
Sex binosi uchun	1740000	2510	6010
QQS summasiga	346200	4411	6010
Suv resurslari uchun to'lov qabul qilindi			
Boshqaruv binosi uchun	150000	9420	6010
Sex binosi uchun	400000	2510	6010
QQS summasiga	82 500	4411	6010
Umumishlab chiqarish xarajatlari hisobdan chiqarildi			
Muxsus kiyim bosh uchun	4078476	2011	2510
Qo'lqop uchun	1317228	2012	2510
Urkaklar xalati uchun	1648296	2013	2510

2021 yilni yanvar oyi davomida amalga oshirilgan umumishlab chiqarish xarajatlari

No	Xarajat turi	Summasi
1	Hisoblangan ish haqi	1200000
2	Ijtimoiy soliq	144000
3	Sex binosining amortizatsiyasi	200000
4	Issiqlik energiyasi xarajatlari	3 360 000
5	Elektr energiyasi xarajatlari	1740000
6	Suv resurslari	400000
	Jami	7044000

Umumishlab chiqarish xarajatlari 7 044 000 so'mni mahsulot turlariga quyidagi jadval asosida ishchilarning hisoblangan ish haqiga mutanosib ravishda taqsimlang.

Tr	Mahsulot nomi	Hisoblangan ish haqi	Salmog'i	Umum ishlab chiqarish xarajatlari
1	Maxsus kiyim bosh	9900000	57,9	4078476
2	Qo'iqop	3200000	18,7	1317228
3	Erkaklar xalati	4000000	23,4	1648296
	JAMI:	17100000	100	7044000

10-jurnal order va vedomost.

2510-schyot krediti bo'yicha

D-t \ K-t	2011	2012	2013			Jami
2510	4078476	1317228	1648296			7044000
Jami	3453156	1115268	1395576			7044000

2510-schyot debeti bo'yicha

t \ D-t	K- 6710	6521	0222	6010		Jami
2510	1200000	144000	200000	5500000		7044000
Jami	1200000	144000	200000	5500000		7044000

Asosiy ishlab chiqarishni hisobga oluvchi schyotlar (2000)

Korxonaning asosiy faoliyat turi hisoblangan mahsulot (ish, xizmat)lar, asosiy ishlab chiqarish xarajatlari to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotida amalga oshiriladi.

Oldindan (ijara, abonent to'lovi va h.k.) yoki keyingi davrlardagi (hisobdor summasining ortiqcha xarajatlari uchun to'lovlar va boshqalar) - korxonalar xarajatlari mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxiga ularning to'langan muddatidan qat'i nazar - qaysi davrga taalluqli bo'lsa o'sha hisobot davrida kiritiladi.

2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotining debeti bo'yicha mahsulot ishlab chiqarish, ishlar bajarish va xizmatlar ko'rsatish bilan bevosita bog'liq bo'lgan to'g'ri xarajatlar shuningdek, yordamchi ishlab chiqarish xarajatlari, asosiy ishlab chiqarishni boshqarish va xizmat ko'rsatish bilan bog'liq bo'lgan egri xarajatlar va yaroqsiz mahsulot hisobiga yo'qotishlar aks ettiriladi.

Mahsulot ishlab chiqarish, ish bajarish va xizmat ko'rsatish bilan bevosita bog'liq bo'lgan to'g'ri xarajatlar 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotiga ishlab chiqarish zaxiralari, mehnatga haq to'lash bo'yicha xodimlar bilan hisob-kitoblar va boshqalarni hisobga oluvchi schyotlarning kreditidan hisobdan chiqariladi.

Yordamchi ishlab chiqarish xarajatlari 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotiga 2310 "Yordamchi ishlab chiqarish" schyotining kreditidan hisobdan chiqariladi.

Asosiy ishlab chiqarishni boshqarish va xizmat ko'rsatish bilan bog'liq bo'lgan egri xarajatlar 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotiga 2510 "Umumiy ishlab chiqarish xarajatlari" schyotidan hisobdan chiqariladi.

Yaroqsiz mahsulot hisobiga yo'qotishlar 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotiga 2610 "Ishlab chiqarishdagi yaroqsiz mahsulotlar" schyotidan hisobdan chiqariladi.

2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotining kreditida tugallangan mahsulot ishlab chiqarish, ish va xizmatlarni bajarishning haqiqiy tannarx summaları aks ettiriladi. Ushbu summalar 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotidan 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar", 9110 "Sotilgan tayyor mahsulotlarning tannarxi", 9130 "Bajarilgan ish va ko'rsatilgan xizmatlarning tannarxi" schyotlarining debetiga hisobdan chiqarilishi mumkin.

2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyoti bo'yicha oy oxiridagi qoldiq tugallanmagan ishlab chiqarishning tannarxini ko'rsatadi.

Analitik hisob xarajatlarning turlari va chiqarilayotgan mahsulotlarning turlari bo'yicha yuritiladi. Xarajatlarning yuzaga kelish joylari va boshqa belgilari bo'yicha guruhlanishi shuningdek, kalkulyatsion hisob alohida schyotlar tizimida amalga oshiriladi. Ushbu schyotlarning tarkibi va foydalanish uslubiyatini har bir korxonaga o'zining ishlab chiqarish faoliyati, tuzilishi, boshqarishni tashkil etish xususiyatlariga qarab belgilaydi. Agar xarajatlarning vujudga kelish joyi va boshqa belgilari bo'yicha guruhlanishi hamda kalkulyatsion hisob alohida schyotlar tizimida hisobga olinmasa, 2010 "Asosiy ishlab chiqarish" schyotining analitik hisobi ham korxonaning alohida bo'linmalari bo'yicha yuritiladi.

Asosiy ishlab chiqarishni hisobga oluvchi schyotlar (2000)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Bevosita mahsulot ishlab chiqarish (ish bajarish, xizmat ko'rsatish)da qatnashadigan asosiy vositalarning eskirishi	2010	0211-0299
2	Mahsulot ishlab chiqarish, ish bajarish va xizmat ko'rsatishga taalluqli bo'lgan nomoddiy aktivlarning amortizatsiyasi	2010	0510-0590
3	To'g'ri material xarajatlari mahsulot ishlab chiqarish, ish bajarish va xizmat ko'rsatishga hisobdan chiqarildi	2010	1010-1090
4	Chorvachilik mahsulotini olish uchun hayvonlarni so'yish (hayvonlar qiymati)	2010	1110, 1120
5	Materiallar qiymatidagi farq tegishli ulushlarda asosiy ishlab chiqarishga	2010	1610

	hisobdan chiqarildi		
6	O'zida ishlab chiqarilgan yarim tayyor mahsulotlarni qayta ishlash uchun asosiy ishlab chiqarish sexlariga chiqarish	2010	2110
7	Yordamchi sexlarning xarajatlarini asosiy ishlab chiqarishning mahsuloti va xizmatlari tannarxiga kiritish	2010	2310
8	Umumishlabchiqarish xarajatlarining asosiy ishlab chiqarish mahsuloti va xizmatlarining tannarxiga kiritilishi	2010	2510
9	Yaroqsiz mahsulotlar hisobiga yo'qotishlar asosiy ishlab chiqarish mahsuloti va xizmatlarlari tannarxiga kiritildi	2010	2610
10	Ilgari kelgusi davr xarajatlari sifatida aks ettirilgan xarajatlarning tegishli ulushi mahsulot tannarxiga olib borildi	2010	3110-3190
11	Kirim qilingan tayyor mahsulotning ombordan sexlarga qayta ishlash va hokazo uchun qaytarilishi	2010	2810
12	Tovarlar qayta ishlashga berildi	2010	2910-2990
13	Ishlab chiqarish uchun bevosita sexlarga kelib tushadigan moddiy qiymatliklar va xizmatlar olindi	2010	6010
14	Qondirilmagan da'volar summasi asosiy ishlab chiqarish mahsulotlari, ish va xizmatlarining tannarxiga kiritildi	2010	4860
15	Asosiy ishlab chiqarishdagi sug'urta xarajatlari	2010	6510
16	Asosiy ishlab chiqarish xarajatlari bo'yicha maqsadli davlat jamg'armalariga ajratmalar	2010	6520
17	Asosiy ishlab chiqarish xodimlariga	2010	6710

	mehnat haqi to'lash bo'yicha summalar hisoblandi		
18	Hisobdor shaxslar tomonidan amalga oshirilgan asosiy ishlab chiqarish xarajatlari	2010	4220-4290, 6970
19	Asosiy ishlab chiqarish sexlariga turli korxonalariga ular tomonidan ko'rsatilgan xizmatlar uchun qarzlari	2010	6990
20	Ajratilgan bo'linmalar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarining asosiy ishlab chiqarish ehtiyojlarga qilgan xarajatlari	2010	6110, 6120
21	Asosiy sexlarda aniqlangan tugallanmagan ishlab chiqarishning ortiqchalari kirimi qilindi	2010	9390
22	Materiallarning asosiy ishlab chiqarishdan qaytarilishi; o'zida ishlab chiqarilgan materiallar, shuningdek qaytariladigan chiqindilarning kirimi qilinishi	1010-1090	2010
23	Hayvonlarni o'stirish va bo'rdoqiga boqish bo'yicha joriy xarajatlarning xayvonlar tannarxiga (o'sish va ortgan vazning) kiritilishi; hayvonlar naslining aks ettirilishi	1110, 1120	2010
24	Tugallanmagan mahsulotni qayta baholash: a) qiymatining oshirilishi b) qiymatining kamaytirilishi	2010 3290	6230 2010
25	O'zida ishlab chiqarilgan yarim tayyor mahsulotlar operatsiyalararo omborlarga kirimi qilindi (yarim tayyor mahsulot holida)	2110	2010
26	Asosiy ishlab chiqarishda aniqlangan to'g'riylanmaydigan yaroqsiz mahsulotdan yo'qotishlar hisobdan chiqarildi	2610	2010

27	Mahsulotni haqiqiy tannarx bo'yicha ishlab chiqarish	2810	2010
28	Savdo va ta'minot korxonalarida o'zida ishlab chiqargan tovarlarning (qayta ishlashdagi va xokazo) kirim qilinishi	2910-2990	2010
29	Asosiy sexlarda bajarilgan ish yoki ko'rsatilgan xizmatlarning sotilishi; tugallangan va buyurtmachi tomonidan qabul qilingan ishlarning bosqichlari bo'yicha xarajatlar summasining hisobdan chiqarilishi	9130	2010
30	Boshqa chiqib ketgan (tekinga berish va boshqalar) mahsulot tannarxining hisobdan chiqarilishi	9110	2010
31	Tabiiy ofatlar, yong'in va shu kabilar natijasida tugallanmagan ishlab chiqarishdagi yo'qotishlar hisobdan chiqarildi	9720	2010
32	Asosiy ishlab chiqarishda aniqlangan moddiy qiymatliklarning kamomadi	5910	2010

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2006 yil 17 iyulda 1595-son bilan ro'yxatga olingan, O'zbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti, 4-son BHMSda tashkilotning o'zi tomonidan ishlab chiqariladigan (tayyorlanadigan) tovar-moddiy zaxiralarning tannarxi deb ularning ishlab chiqarish tannarxi tan olinadi. Tovar-moddiy zaxiralarning ishlab chiqarish tannarxiga ularni ishlab chiqarish bilan bevosita bog'liq bo'lgan, ishlab chiqarish texnologiyasi va uni tashkil etish bilan shartlangan xarajatlar kiritiladi. Ularga quyidagilar tegishli bo'ladi: bevosita va bilvosita moddiy xarajatlar, bevosita va bilvosita mehnat xarajatlari, ishlab chiqarish xususiyatiga ega bo'lgan boshqa bevosita va bilvosita xarajatlar.

28. Tovar-moddiy zaxiralarning ishlab chiqarish tannarxini hosil qiluvchi xarajatlar ularning iqtisodiy mazmuniga ko'ra quyidagi elementlar bo'yicha guruhlariga ajratiladi:

a) ishlab chiqarish moddiy xarajatlar (qaytariladigan chiqitlar qiymati chiqarib tashlangan holda);

b) ishlab chiqarish xususiyatiga ega bo'lgan mehnatga haq to'lash xarajatlari, shu jumladan ular bo'yicha hisoblangan yagona ijtimoiy to'lov summalari;

v) ishlab chiqarish ahamiyatiga ega bo'lgan asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar amortizatsiyasi;

g) ishlab chiqarish ahamiyatiga ega bo'lgan boshqa xarajatlar.

Tovar-moddiy zaxiralar (mahsulot (ishlar, xizmatlar)) tannarxini aniqlash usullari ularning turi, mahsulot ishlab chiqarish xili, uning murakkabligi, tugallanmagan ishlab chiqarish mavjudligi, ishlab chiqarish tsiklining davomiyligi, tovar-moddiy zaxiralar nomenklaturasiga bog'liqdir. Mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxini aniqlashning asosiy usullari bo'lib: oddiy, me'yoriy, buyurtma, bosqichli usullar hisoblanadi, savdo tashkilotlarida esa xarajatlarni inventar baholash usuli ham qo'llaniladi.

Tannarxni aniqlashning oddiy usuli bir turdagi mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqaradigan va yarim tayyor mahsulotlar va tugallanmagan ishlab chiqarishga ega bo'lmagan tashkilotlarda qo'llaniladi. Ushbu usul qo'llanilganda hisobot davridagi barcha ishlab chiqarish xarajatlari barcha ishlab chiqarilgan mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) tannarxiga kiritiladi. Mahsulot (ishlar, xizmatlar) birligining tannarxi ishlab chiqarish xarajatlari summasini ishlab chiqarilgan mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) birliklarining umumiy miqdoriga bo'lish yo'li bilan hisoblab chiqariladi.

Tannarxni aniqlashning me'yoriy usuli xom ashyo, materiallar, mehnat va ishlab chiqarish quvvatidan foydalanishning belgilangan me'yorlari bo'yicha xarajatlarni hisobga olishga asoslangan. Me'yornomalar vaqti-vaqti bilan tahlil qilib turiladi va zarur hollarda joriy shart-sharoitlarga muvofiq qaytadan ko'rib chiqiladi.

Tannarxni aniqlashning buyurtma usuli ishlab chiqarish xarajatlari mahsulot (ish, xizmat) (bir xildagi mahsulotlar guruhi)ga doir alohida buyurtmalar bo'yicha identifikatsiyalanadigan va hisobga olinadigan yakkarta tartibdagi va mayda turkumli ishlab chiqarishga ega bo'lgan tashkilotlarda qo'llanadi. Buyurtmaning obyekti bo'lib mahsulot (ish, xizmat), bir xildagi mahsulot (ish, xizmat)ning mayda turkumlari yoki ta'mirlash, montaj va eksperimental ishlar hisoblanadi. Ishlab chiqarish jarayoni uzoq davom etadigan yirik mahsulotlarni tayyorlashda buyurtmalar yaxlit mahsulotga emas, balki uning tugallangan konstruksiyalarga ega bo'lgan alohida agregatlari, uzellariga berilishi mumkin.

Tannarxni aniqlashning ushbu usulida barcha xarajatlar buyurtmaning yakunlanishiga qadar to'laligicha tugallanmagan ishlab chiqarish deb hisoblanadi.

Buyurtma birligining tannarxi uning bajarilishi (mahsulot ishlab chiqarilishi, ishlar bajarilishi yoki xizmatlar ko'rsatilishi) tugallangandan keyin aniqlanadi. Buyurtma bo'yicha xarajatlarning butun summasi uning tannarxini tashkil qiladi. Agar ushbu buyurtma bir xildagi mahsulot (ishlar, xizmatlar) turkumidan iborat bo'lsa, mahsulot (ishlar, xizmatlar) birligining tannarxi mazkur buyurtma bo'yicha xarajatlar summasini mahsulot birliklari miqdoriga bo'lish orqali aniqlanadi.

Buyurtmalar qisman bajarilib, ular buyurtmachilarga topshirilganda qisman ishlab chiqarish tannarxi ularning konstruksiyalari, texnologiyalari, ishlab chiqarish shart-sharoitlaridagi o'zgarishlarni hisobga olgan holda ilgari bajarilgan buyurtmalarning tannarxi bo'yicha baholanadi.

Tannarxni aniqlashning bosqichli usuli boshlang'ich xom ashyo va materiallar ishlab chiqarish jarayonida bir qator bosqich, faza, pog'onalardan o'tadigan tashkilotlarda qo'llanadi. Ushbu usulda avval barcha mahsulotlar (ishlar, xizmatlar)ning tannarxi, so'ngra uning birligi tannarxi aniqlanadi.

Bosqichli usul tashkilotning tarmoqqa mansubligiga bog‘liq holda ikki variantda amalga oshirilishi mumkin: yarim tayyor mahsulotli va yarim tayyor mahsulotsiz variantlarda.

Yarim tayyor mahsulotli variantda har bir bosqich bo‘yicha mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxi hisoblab chiqariladi hamda u avvalgi bosqichlar mahsuloti (ishlar, xizmatlar)ning tannarxi va mazkur bosqich bo‘yicha xarajatlardan iborat bo‘ladi. Oxirgi bosqich mahsulotining tannarxi barcha tayyor mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxi hamdir.

Yarim tayyor mahsulotsiz variantda faqat oxirgi bosqich mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxigina hisoblab chiqariladi. Bunda xarajatlar avvalgi bosqichlar mahsuloti (ishlar, xizmatlar)ning tannarxini hisobga olmasdan, har bir bosqich bo‘yicha alohida hisobga olinadi. Tayyor mahsulot (ishlar, xizmatlar) tannarxiga barcha alohida bosqichlar bo‘yicha uni ishlab chiqarish xarajatlari kiritiladi.

Berilgan:

2021 yilni yanvar oyi davomida ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar miqdori quyidagicha:

Maxsus kiyim bosh	-	820 dona
Qo‘lqop	-	2000 juft
Xalat	-	620 dona

2021 yilni yanvar oyi davomida amalga oshirilgan asosiy ishlab chiqarish harajatlari

Jarayon mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
	Debet	Kredit	
Maxsus kiyim tikish uchun			
-material "Diogonal" 3075 metr	2011	1011	38757300
-tugma 4920 dona	2011	1013	2460000
-ip berildi 410 dona	2011	1014	410000
Qo‘lqop tikish uchun			

-material "Dioganal" 1200 metr	2012	1011	15124800
-ip berildi 100 dona	2012	1014	100000
Erkaklar xalati tikish uchun			
-material "X/b" 1426 metr	2013	1012	21699442
-tugma 2480 dona	2013	1013	1240000
-ip berildi 186 dona	2013	1014	186000
Ish haqi hisoblandi			
-maxsus kiyim tikuvchi ishchilarga	2011	6710	9900000
-qo'lqop tikuvchi ishchilarga	2012	6710	3200000
-erkaklar xalati tikuvchi ishchilarga	2013	6710	4000000
Ijtimoiy soliq hisoblandi			
-maxsus kiyim tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan	2011	6521	1188000
-qo'lqop tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan	2012	6521	384000
-erkaklar xalati tikuvchi ishchilarni ish haqiga nisbatan	2013	6521	480000
Amortizatsiya hisoblandi			
-maxsus kiyim bosh tikuvchi mashinalarga	2011	0230	275000
-qo'lqop tikuvchi mashinalarga	2012	0230	75000
-erkaklar xalati tikuvchi mashinalarga	2013	0230	125000
Sex xarajatlari taqsimlandi			
-maxsus kiyim bosh uchun	2011	2510	4078476
-qo'lqop uchun	2012	2510	1317228
-erkaklar xalati uchun	2013	2510	1648296
Tayyor mahsulot kirim qilindi			
-maxsus kiyim 820 dona	2810	2011	57068776
-qo'lqop 2000 juft	2810	2012	20201028
-erkaklar xalati 620 dona	2810	2013	29378738

**Asosiy ishlab chiqarishga qilingan xarajatlarni analitik hisobini quydagi
jadval orqali aniqlang.**

№	Xarajat turlari	Jami xarajat		Shundan					
		miq- dori	summasi	Maxsus kiyim bosh		Qo'lqop		Erkaklar xalati	
				miq- dori	summasi	miq- dori	summasi	miq- dori	summasi
		2010		2011		2012		2013	
1	Materiallar jami:		79977542		41627300		15224800		23125442
	Shundan:								
	“Dioganal”	427 5	53882100	3075	38757300	1200	15124800		
	- “X/b”	142 6	21699442					1426	21699442
	-tugma	740 0	3700000	4920	2460000			2480	1240000
	-ip	696	696000	410	410000	100	100000	186	186000
2	Ish haqi		17100000		9900000		3200000		4000000
3	Ijtimoiy soliq summasi		2052000		1188000		384000		480000
4	Asosiy vositalar amortizatsiyasi		475000		275000		75000		125000
5	Sex xarajatlari		7044000		4078476		1317228		1648296
	Jami xarajat		10664854 2		57068776		20201028		29378738
	Ishlab chiqarilgan mahsulot miqdori				820		2000		620
	Mahsulot birligining haqiqiy tannarxi				69596.07		10100.51		47385.06

10-jurnal order va vedomost.

2010-schyot debeti bo'yicha

K-t	1011	1012	1013	1014	6710	6521	0230	2510	Jami
2011	18757300		2460000	41000 0	9900000	118800 0	275000	4078476	57068776
2012	15124800			10000 0	3200000	384000	75000	1317228	20201028
2013		21699442	1240000	18600 0	4000000	480000	125000	1648296	29378738
Jami	53882100	21699442	3700000	69600 0	17100000	205200 0	475000	7044000	106648542 2

2010-schyot krediti bo'yicha

D-t K-t	2810				Jami
2011	57068776				57068776
2012	20201028				20201028
2013	29378738				29378738
Jami	106648542				106648542

Mahsulot birligi tannarxini aniqlash hisob-kitobi.

Maxsus kiyim bosh
dona

820

Xarajat Turi	JAMI Xarajat		1 dona mahsulot tannarxi	
	Miqdor	Summa	miqdor	Summa
Materiallar jami:		41627300		50765,00
Shundan:				
-“Dioganal”	3075	38757300	3,75	47265,00
-tugma	4920	2460000	6	3000,00
-ip	410	410000	0,5	500,00
Ish haqi		9900000		12073,17
Ijtimoiy soliq		1188000		1448,78
Asosiy vositalar amortizatsiyasi		275000		335,37
Sex xarajatlari		4078476		4973,75
	-			
Jami xarajat		57068776		69596,07

Qo‘lqop

_____2000__ juft

Xarajat Turi	JAMI Xarajat		1 dona mahsulot tannarxi	
	Miqdor	Summa	miqdor	Summa
Materiallar jami:		15224800		7612,4
Shundan:				
-“Dioganal”	1200	15124800	0,60	7562,40
-ip	100	100000	0,05	50,00
Ish haqi		3200000		1600,00
Ijtimoiy soliq		384000		192,00
Asosiy vositalar		75000		37,50

amortizatsiyasi			
Sex xarajatlari		1317228	658,61
Jami xarajat		20201028	10100,51

Erkaklar xalati
620 dona

Xarajat Turi	JAMI Xarajat		1 dona mahsulot tannarxi	
	Miqdor	Summa	miqdor	Summa
Materiallar jami:		23125442		37299,10
Shundan:				
"X/b"	1426	21699442	2,30	34999,10
tugma	2480	1240000	4,00	2000,00
ip	186	186000	0,30	300,00
Ish haqi		4000000		6451,61
Ijtimoiy soliq		480000		774,19
Asosiy vositalar		125000		
amortizatsiyasi				201,61
Sex xarajatlari		1648296		2658,54
Jami xarajat		29378738		47385,06

TAYYOR MAHSULOTLAR HISOBI.

Topshiriq:

1. Yanvar oyi davomida omborga kirim qilingan tayyor mahsulotlar uchun buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. Berilgan jadvalga asoslanib, mahsulotlarni har bir turi bo'yicha sotilgan miqdorini va summasini aniqlang.
3. Berilgan jadvalga asoslanib sotilgan mahsulotlar haqiqiy tannarxini aniqlang.
4. Sotilgan mahsulotlar bo'yicha buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
5. Qo'shilgan qiymat solig'i hisob-kitobini tuzing.

Tayyor mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlar (2800)

Tayyor mahsulotlarning mavjudligi va harakati to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi.

2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar";

2820 "Ko'rgazmadagi tayyor mahsulotlar";

2830 "Komissiyaga berilgan tayyor mahsulotlar".

Chetga ko'rsatilgan xizmatlar va bajarilgan ishlarning qiymati tayyor mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlarda (2800) aks ettirilmaydi. Ular bo'yicha haqiqiy xarajatlar, xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlardan 9130 "Bajarilgan ish va ko'rsatilgan xizmatlar tannarxi" schyotiga hisobdan chiqariladi. Buyurtmachilarga joyida topshiriladigan va qabul qilish dalolatnomasi bilan rasmiylashtirilmagan mahsulotlar tugallanmagan ishlab chiqarish tarkibida qoladi.

2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotida tayyor mahsulotlar haqiqiy ishlab chiqarish tannarxi bo'yicha hisobga olinadi. Mazkur schyotda sotish maqsadidagi qurilish obyektlarini tannarxi bo'yicha hisobga olinadi, Qishloq xo'jaligi korxonalari o'simlikchilik mahsulotlari, chorvachilik va qayta ishlangan mahsulotlarining harakatini biznes-rejadan kelib chiqib, yil davomida prognoz tannarxi bo'yicha hisobga oladi. Yil oxirida tayyor mahsulotning haqiqiy va prognoz tannarxi o'rtasida aniqlangan farq mahsulotlar schyotiga

hisobot yili oxiridagi keltirilgan mahsulotlarning qoldig'iga taalluqli bo'lgan ulushlarda o'tkaziladi.

Sotish uchun tayyorlangan (olingan) tayyor mahsulotlar, shu jumladan, qisman korxonaning o'z ehtiyojlari uchun mo'ljallangan mahsulotlarning kirim qilinishi 2810 "Ombordagi tayyor mahsulot" schyotining debetida xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Xaridorlar (buyurtmachilar)ga ortib jo'natilgan tayyor mahsulotlar va ular uchun ushbu xaridor (buyurtmachi)lar tomonidan hisob-kitob hujjatlarining taqdim etilishi 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotining kreditidan sotilish tartibida 9110 "Sotilgan tayyor mahsulotlarning tannarxi" schyotining debetiga hisobdan chiqariladi.

2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotida haqiqiy ishlab chiqarish tannarxida hisobga olingan tayyor mahsulotlar, analitik hisobda alohida turdagilarning harakatini, mahsulotning haqiqiy ishlab chiqarish tannarxining, uning hisob bahosi qiymatidan farqini ajratgan holda ularni hisob baho (reja tannarxida, sotish bahosida va boshqa)da aks ettirish mumkin. Bunday farqlar tayyor mahsulotning alohida guruhlari bo'yicha korxonada tomonidan shakllantiriladigan hisob bahosi qiymatidan haqiqiy ishlab chiqarish tannarxining farq darajasidan kelib chiqqan holda hisobga olinadi.

Tayyor mahsulotlarni 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotidan hisobdan chiqarishda haqiqiy ishlab chiqarish tannarxi analitik hisobda qabul qilingan bahosi bo'yicha qiymatidan farq summasi, hisobot davri boshiga tayyor mahsulotlar qoldig'idagi farqlar va hisobot oyi mobaynida omborga kelib tushgan tayyor mahsulotlar bo'yicha farqlarning bu mahsulotlarni hisob bahosidagi qiymatiga nisbati sifatida aniqlanadigan foizlar bo'yicha topiladi. Sotilgan mahsulotga to'g'ri keladigan tayyor mahsulot haqiqiy ishlab chiqarish tannarxining uning hisob bahosi bo'yicha qiymatidan farq summasi 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotining kreditida va ular ortiqcha xarajat yoki tejalganlikni ko'rsatishidan kelib chiqqan holda qo'shimcha yozuv orqali tegishli schyotlarning debetida aks ettiriladi.

2820 "Ko'rgazmadagi tayyor mahsulotlar" schyotida ko'rgazma, yarmarka, reklama va ko'rsatish uchun mo'ljallangan tayyor mahsulotlar haqiqiy ishlab chiqarish tannarxi bo'yicha hisobga olinadi. Bunda 2820 "Ko'rgazmadagi tayyor mahsulotlar" schyotining debeti va 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotining krediti bo'yicha yozuvlar amalga oshiriladi. Tayyor mahsulotlar uchun javobgarlik vaqtincha bir moddiy javobgar shaxsdan boshqasiga o'tadi. Agar ko'rgazmaga, yarmarkaga va sh.k.ga qo'yilgan tayyor mahsulotlar sotilsa, u holda 2810 "Ombordagi tayyor mahsulot" schyotidagi kabi buxgalteriya yozuvlari amalga oshiriladi.

2830 "Komissiyaga berilgan tayyor mahsulotlar" schyotida komissiya va konsignatsiya shartnomalari bo'yicha ortib jo'natilgan tayyor mahsulotlar aks ettiriladi.

Boshqa korxonalariga komissiya va konsignatsiya shartlari asosida sotish uchun berilgan tayyor mahsulotlar 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyotidan 2830 "Komissiyaga berilgan tayyor mahsulotlar" schyotining debetiga hisobdan chiqariladi. Komissiya va konsignatsiya shartlari asosida berilgan tayyor mahsulotlarni sotishda 2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar" schyoti kabi buxgalteriya yozuvlari amalga oshiriladi.

2810 "Ombordagi tayyor mahsulotlar", 2820 "Ko'rgazmadagi tayyor mahsulotlar", 2830 "Komissiyaga berilgan tayyor mahsulotlar" schyotlari bo'yicha analitik hisob javobgar shaxslar bo'yicha, turlari (sortlar, partiyalar, kiplar) bo'yicha va tayyor mahsulotni saqlash joylari bo'yicha yuritiladi.

Tayyor mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlar (2800)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Asosiy, yordamchi sexlardan, xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklardan tayyor mahsulotlarning kirim qilinishi	2810	2010, 2310, 2710

2	Tayyor mahsulotlarni hisobning yarim tayyor usulida kirim qilish	2810	2110
3	Tayyor mahsulotlarning ko'rgazmadan omborga kirim qilinishi	2810	2820
4	Tayyor mahsulotni qayta baholash		
	a) qiymatining oshirilishi	2810	6230
	b) qiymatining kamaytirilishi	3190	2810
5	Inventarizatsiya natijasida aniqlangan ortiqcha tayyor mahsulotlar	2810	9390
6	Ichki ehtiyojlar uchun tayyor mahsulotlarning ishlatilishi, tayyor mahsulotlarning sexlarga qayta ishlov berish va boshqalar uchun qaytarilishi	2010, 2310, 2510, 2710 9410-9430	2810
7	Tayyor mahsulot omboridan mahsulotlar yaroqsiz mahsulotlarni tuzatish uchun berildi	2610	2810
8	Inventarizatsiya natijasida aniqlangan kamomad, agar aybdor shaxs aniqlanmagan bo'lsa	5910	2810
9	Kelgusi davr xarajatlari tarkibida yuritiladigan xarajatlarga tayyor mahsulotlarning ishlatilishi	3190	2810
10	Tayyor mahsulotlarning ko'rgazmaga berilishi	2820	2810
11	Sotilgan tayyor mahsulotning tannarxini hisobdan chiqarish.	9110	2810-2830
12	Tayyor mahsulotlarning moliyaviy quyilmalar (shu jumladan qimmatli qog'ozlar) hisobiga berilishi	9110	9010 2810
13	Inventarizatsiya natijasida moddiy javobgar shaxsning aybi bo'yicha kamomadning aniqlanishi	4730	2810
14	Tayyor mahsulotlarning ajratilgan	2810	6110

	bo'linmalardan kelib tushishi		
15	Tayyor mahsulotlarning ajratilgan bo'linmalarga berilishi	4110	2810-2830
16	Tayyor mahsulotlarning tekinga berilishi	9430	2810

BERILGAN:

2021 yilning yanvar oyi davomida mahsulotlarni sotish bahosi QQSsiz quyidagicha bo'lgan.

- | | | |
|-----------------------|--------|--------------|
| 1. Maxsus kiyim bosh; | donasi | 95 000 so'm. |
| 2. Qo'lqop | jufti | 14 000 so'm. |
| 3. Xalat | donasi | 62 000 so'm. |

01.01.21 yil holatiga ombordagi tayyor mahsulot qoldig'i quyidagicha bo'lgan.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	1 dona mahsulotning haqiqiy tannarxi	Jami mahsulotning haqiqiy tannarxi
Maxsus kiyim bosh	dona	410	68312	28007920
Qo'lqop	juft	1400	10850	15190000
Xalat	dona	470	49474	23252780
				66450700

Yanvar oyi davomida quyidagi xo'jalik jarayonlari sodir bo'lgan:

2020 yilning 15 dekabrda tuzilgan 61-sonli shartnoma bo'yicha 2021 yilning 4 yanvar kuni 1-sonli hisobvaraq fakturaga asosan Farg'ona "Sabo" korxonasi quyidagi mahsulotlar ortib jo'natildi.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Maxsus kiyim bosh	dona	300	95000	28500000	4275000	32775000
Qo'lqop	juft	600	14000	8400000	1260000	9660000
Xalat	dona	200	62000	12400000	1860000	14260000
Jami				49300000	7395000	56695000

2020 yilning 26 dekabrda tuzilgan 62-sonli shartnoma bo'yicha 2021 yilning 14 yanvar kuni 2-son hisobvaraqlar fakturaga asosan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasiga quyidagi mahsulotlar ortib jo'natildi.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Maxsus tayim bosh	dona	350	95000	33250000	4987500	38237500
Qo'lgop	juft	500	14000	7000000	1050000	8050000
Xalat	dona	400	62000	24800000	3720000	28520000
Jami				65050000	9757500	74807500

2021 yilning 8 yanvarida tuzilgan 1-sonli shartnoma bo'yicha 2021 yilning 24 yanvar kuni 3-sonli hisobvaraqlar fakturaga asosan «Elyor» xususiy firmasiga quyidagi mahsulotlar ortib jo'natildi.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Maxsus tayim bosh	dona	150	95000	14250000	2137500	16387500
Qo'lgop	juft	300	14000	4200000	630000	4830000
Jami				18450000	2767500	21217500

2021 yilning 10 yanvarida tuzilgan 2-sonli shartnoma bo'yicha 2021 yilning 28 yanvar kuni 4-son hisobvaraqlar fakturaga asosan Farg'ona TES korxonasi quyidagi mahsulotlar ortib jo'natildi.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Maxsus kiyim bosh	dona	250	95000	23750000	3562500	27312500
Qo'lqop	juft	500	14000	7000000	1050000	8050000
Xalat	dona	350	62000	21700000	3255000	24955000
Jami				52450000	7867500	60317500

2021 yilning 29 yanvar kuni 6-son hisobvaraqlar fakturaga asosan mahsulotlar naqd pulga 196650 so'mga sotildi va korxonaga kassasiga kiritildi.

Mahsulot nomi	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Maxsus kiyim bosh	dona	1	95000	95000	14250	109250
Qo'lqop	juft	1	14000	14000	2100	16100
Xalat	dona	1	62000	62000	9300	71300
Jami				171000	25650	196650

Sotilgan mahsulotlar miqdori va summasi to'g'risidagi ma'lumot.

Ortib jo'natilgan sana	O'lchov birligi	Miqdori	Sotish bahosi QQSsiz	Jami summa QQSsiz	QQS summasi	Jami to'lashga bo'lgan summa
Mavsum kiyim bosh						
04.01.21 y	dona	300	95000	28500000	4275000	32775000
14.01.21 y	dona	350	95000	33250000	4987500	38237500
14.01.21 y	dona	150	95000	14250000	2137500	16387500
28.01.21 y	dona	250	95000	23750000	3562500	27312500
29.01.21 y	dona	1	95000	95000	14250	109250
Jami		1051		99845000	14976750	114821750
Qo'liqop						
04.01.21 y	juft	600	14000	8400000	1260000	9660000
14.01.21 y	juft	500	14000	7000000	1050000	8050000
14.01.21 y	juft	300	14000	4200000	630000	4830000
28.01.21 y	juft	500	14000	7000000	1050000	8050000
29.01.21 y	juft	1	14000	14000	2100	16100
Jami		1901		26614000	3992100	30606100
Erkaklar salati						
04.01.21 y	dona	200	62000	12400000	1860000	14260000
14.01.21 y	dona	400	62000	24800000	3720000	28520000
28.01.21 y	dona	350	62000	21700000	3255000	24955000
29.01.21 y	dona	1	62000	62000	9300	71300
Jami		951		58962000	8844300	67806300
HAMMASI				185421000	27813150	213234150

Sotilgan mahsulotlar miqdori va summasi to'g'risidagi ma'lumot.

Sotilgan mahsulotni haqiqiy tannarxini aniqlang.

1. Maxsus kiyim bosh

Mazmuni	miqdori	haqiqiy tannarxi	Summa
01.01.21 ga qoldiq	410	68312	28007920
Yanvar oyidagi kirim	820	69596	57068776
Jami	1230	69168	85076696
Sotilgan mahsulot	1051	69168	72695568
01.02.21 ga qoldiq	179	69168	12381128

2. Qo'lqop

Mazmuni	miqdori	haqiqiy tannarxi	Summa
01.01.21 ga qoldiq	1400	10850	15190000
Yanvar oyidagi kirim	2000	10101	20201028
Jami	3400	10409	35391028
Sotilgan mahsulot	1901	10409	19787509
01.02.21 ga qoldiq	1499	10409	15603519

3. Erkaklar xalati

Mazmuni	miqdori	haqiqiy tannarxi	Summa
01.01.21 ga qoldiq	470	49474	23252780
Yanvar oyidagi kirim	620	47385	29378738
Jami	1090	48286	52631518
Sotilgan mahsulot	951	48286	45919986
01.02.21 ga qoldiq	139	48284	6711532

**Mahsulotlar harakati bo'yicha quyidagi shaklda
buxgalteriya yozuvlari amalga oshiring**

№	Operatsiya mazmuni	SUMMA	Schyotlar aloqasi	
			D-t	K-t
1	Ishlab chiqarishdan tayyor mahsulot olindi, jami Shu jumladan:	106648542	2810	2010
	- Maxsus kiyim bosh 820 dona	57068776	2810	2011
	- Qo'lqop 2000 juft	20201028	2810	2012
	- Xalat 620 dona	29378738	2810	2013
2	Sotilgan mahsulotlarning haqiqiy tannarxi hisobdan chiqarildi, jami Shu jumladan:	138403063	9110	2810
	- Maxsus kiyim bosh 1051 dona	72695568		
	- Qo'lqop 1901 juft	19787509		
	- Xalat 951 dona	45919986		
3	Sotilgan mahsulotlar daromadda aks ettirildi.	185250000	4010	9010
4	Naqd pulga sotilgan mahsulotlar daromadda aks ettirildi.	171000	5010	9010
4	Sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS	27787500	4010	6411
	Naqd pulga sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS	25650	5010	6411

**2021 yil yanvar oyida ombordagi tayyor mahsulot harakati
to'g'risida ma'lumot**

Mahsulot nomi	O'Ich ov bir-ligi	1.01.21 yil holatiga qoldiq		Yanvar oyidagi kirim		Yanvar oyidagi sotilgan mahsulot		1.02.21 yil holatiga qoldiq	
		Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi	Miq-dori	Summasi
Maxsus kiyim	dona	410	28007920	820	57068776	1051	72695568	179	12381128
Qo'lqop	juft	1400	1519000	200	20201028	190	19787509	149	15603519

			0	0		1		9		
Xalat	dona	470	2325278	0	620	29378738	951	45919986	139	671151
Jami			6645070	0		10664854	2	138403063		3469617

Qo'shilgan qiymat solig'i.

Soliq kodeksining 238-moddasiga muvofiq qo'shilgan qiymat solig'ining soliq solish obyekti quyidagilardir:

- 1) realizatsiya qilish joyi O'zbekiston Respublikasi bo'lgan tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish bo'yicha aylanma;
- 2) O'zbekiston Respublikasi hududiga tovarlarni olib kirish.

Faoliyatni O'zbekiston Respublikasida doimiy muassasa orqali amalga oshiruvchi chet el yuridik shaxslari tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish bo'yicha aylanmani bunday doimiy muassasaning faoliyatidan kelib chiqqan holda belgilaydi.

Quyidagilar soliq solish obyekti hisoblanmaydi:

- 1) yakka tartibdagi tadbirkor tomonidan o'z tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish bilan bog'liq bo'lmagan shaxsiy (oilaviy) mol-mulkni realizatsiya qilish;
- 2) yuridik shaxs qayta tashkil etilayotganda uning mol-mulkini huquqiy vorisga (huquqiy vorislarga) o'tkazish;
- 3) ishonchli boshqaruvning muassasi tomonidan mol-mulkni ishonchli boshqaruvchiga berish va ishonchli boshqaruv shartnomasining amal qilish muddati tugagan taqdirda, ishonchli boshqaruvchining o'zi ishonchli boshqaruvga berilgan mol-mulkni qaytarishi;
- 4) milliy valyuta yoki chet el valyutasi muomalasi bilan bog'liq operatsiyalarni amalga oshirish (bundan numizmatika maqsadlari mustasno).

Qo'shilgan qiymat solig'ining soliq solinadigan bazasi.

Tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilishda soliq bazasi soliq to'lovchi tomonidan Soliq kodeksi 34-bobiga muvofiq o'zi ishlab

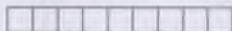
chiqargan yoki olgan tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilishning o'ziga xos xususiyatlariga qarab aniqlanadi.

Agar Soliq kodeksining 36-bobida boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, soliq stavkasi 15 foiz miqdorida belgilanadi.

Soliq kodeksining 36-bobida nazarda tutilgan hollarda soliq stavkasi 0 foiz miqdorida belgilanadi.

Byudjetga to'lanishi lozim bo'lgan soliq summasi har bir soliq davri yakunlari bo'yicha, Soliq kodeksning 265-moddasida muvofiq hisoblab chiqarilgan, Soliq kodeksi 37-bobiga muvofiq hisobga olinishi va tuzatish kiritilishi lozim bo'lgan summalar hisobga olingan holda hisoblab chiqariladi.

O'zbekiston Respublikasi hududiga tovarlarni olib kirish chog'idagi soliq summasi bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlariga muvofiq byudjetga to'lanadi.



**Qo'shilgan qiymat solig'i
HISOB-KITOBI**

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Summa
1	2	3
Soliq davrida hisobga olinadigan qo'shilgan qiymat solig'i (QQS) summasi (3-ilovaning 040-satri - 7-ilovaning 030 -satri)	010	10184700
Tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish aylanmasi bo'yicha QQS summasi (1-ilovaning 4-ustuni 010-satri)	020	27963150
Byudjetga to'lanishi (kamaytirilishi) lozim bo'lgan QQS summasi, jami (020-satr - 010-satr)	030	17778450

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)

Qo'shilgan qiymat solig'i
hisob-kitobiga
I-ILOVA



**Soliq davridagi tovarlarni (xizmatlarni)
realizatsiya qilish bo'yicha aylanmalar**

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Jo'natmalar qiymati	QQS summasi
1	2	3	4
haliq davridagi tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish aylanmalari, jami ((0101-0108-satrlar yig'indisi) + 0109-satr)	010	186421000	27963150
ulardan:			
haliq solinadigan bazaga kiritilgan aktsiz solig'i summasi	0101		
Tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilishdan sof tushum	0102	185421000	27813150
shu jumladan:			
QQSdan ozod qilinadigan aylanmalar (2-ilovaning 010-satri)	01021		X
nol darajali stavka bo'yicha soliq solinadigan aylanmalar (2-ilovaning 040-satri)	01022		X
boshqa soliq solinadigan realizatsiya (0102-satr - 01021-satr - 01022-satr - 01023-satr)	01023		
Hozor qiymatidan past narxda realizatsiya qilingan tovarlarning (xizmatlarning) bozor qiymati va QQS kiritilmagan holda realizatsiya qilish narxi o'rtasidagi ijobiy farq summasi	0103		
Tovarlarni import qilishda QQS to'lash maqsadida tovarlarning bojxona qiymati va QQS kiritilmagan holda realizatsiya qilish narxi o'rtasidagi ijobiy farq summasi **	0104		
Asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar, tugallanmagan qurilish obyektlari realizatsiyasi	0105	1000000	150000
Mol-mulknli moliyaviy ijaraga (lizingga) topshirish	0106		

Mol-mulkn ijaraga berish	0107		
0102, 0103-0107-satrlarda ko'rsatilmagan boshqa realizatsiya qilish bo'yicha aylanmalar (01081-satr + 01082-satr)	0108		
Soliq solinadigan boshqa aylanmalar	01081		
	010811		
	010812		
01021-satrd ko'rsatilmagan soliq solinmaydigan aylanmalar:	01082		X
	010821		X
	010822		X
20 % stavka bo'yicha taqdim etilgan hisobvara-fakturalar bo'yicha soliq solinadigan bazaga kiritilgan tuzatish summasi	0109		
O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanma	020		X

Izoh:

** 0104-satr import qilingan tovarlarni sotish bo'yicha savdo faoliyatini yurituvchi import bilan shug'ullanuvchi korxonalar tomonidan to'ldiriladi.

*** Asosiy faoliyati mol-mulkn moliyaviy ijaraga (lizingga) berish hisoblangan yuridik shaxslar tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish bo'yicha aylanmasini 0102-satrd ko'rsatadi.

Rahbar

_____ (imzo)

Bosh buxgalter

_____ (imzo)

8118

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

varaqa

0	7
---	---

Hisobga olinadigan qo'shilgan qiymat solig'i summasi
HISOB-KITOB I*

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Qiymat	QQS summasi
1	2	3	4
Hisobga olinadigan QQS summasi hisob-kitobi uchun foydalaniladigan olingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha QQS summasi (0111-satr + 012-satr + 013-satr)	010	6789800 0	1018470 0
Xarid qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha to'langan QQS summasi (sotib olish reestri bo'yicha)	011	6789800 0	1018470 0
shu jumladan:		X	X
hisobga olinadigan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha	0111	6789800 0	1018470 0
hisobga olinmaydigan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha	0112		
Soliq to'lovchi bo'lmagan shaxs soliq to'lovchi sifatida maxsus ro'yxatga olish hisobiga qo'yilganda, shuningdek soliq to'lashdan ozod etish bekor qilingan taqdirda hisobga olinadigan QQS summasiga kiritiladigan tuzatish (6-ilova)	012		
Ilgari hisobga olinmagan qo'shilgan qiymat solig'i summasiga tuzatish kiritish (0131-satr + 0132-satr)	013		
shundan:		X	X
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 270-moddasida nazarda tutilgan tartibda asosiy vositalar, ko'chmas mulk obyektlari va nomoddiy aktivlar bo'yicha	0131		
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 269-	0132		

moddasida nazarda tutilgan hollarda			
Mutanosib usulda aniqlanadigan hisobga olinadigan qo'shilgan qiymat solig'i summasi (010-satr – 030-satr)	020	X	
shu jumladan:		X	X
15 foizli stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun (020-satr x 7-ilova 0201-satr)	0201	X	
QQSdan ozod qilinadigan aylanmalar uchun (020-satr x 7-ilova 0202-satr)	0202	X	
nol darajali stavka bo'yicha aylanmalar (tovarlar eksportidan tashqari), shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanmalar uchun (020-satr x 7-ilova 0203-satr)	0203	X	
tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha nol darajali stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun (020-satr x 7-ilova 0204-satr)	0204	X	
Alohida-alohida usulda aniqlanadigan hisobga olinadigan qo'shilgan qiymat solig'i summasi (0301-satr + 0302-satr + 0303-satr + 0304-satr)	030	6789800 0	1018470 0
shu jumladan:		X	X
15 foizli stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun	0301	6789800 0	1018470 0
QQSdan ozod qilinadigan aylanmalar uchun	0302		
nol darajali stavka bo'yicha aylanmalar (tovarlar eksportidan tashqari), shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanmalar uchun	0303		
tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha nol darajali stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun	0304		
Xarid qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobga olinadigan qo'shilgan qiymat solig'i summasi (0401-satr + 0402-satr + 0403-satr + 110-satr - 060-satr)	040	67898000	1018470 0
shu jumladan:		X	X
15 foizli stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun	0401	X	1018470

(0201-satr + 0301-satr)			0
nol darajali stavka bo'yicha aylanmalar (tovarlar eksportidan tashqari), shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanmalar uchun (0203-satr + 0303-satr)	0402	X	
tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha nol darajali stavka qo'llaniladigan aylanmalar uchun (0204-satr + 0304-satr)	0403	X	
shu jumladan, valyuta tushumi kelib tushganlari bo'yicha (0403-satr x 7-Ilova 01044-satr / 100))	04031	X	
valyuta tushumining to'liq kelib tushmaganligi munosabati bilan hisobga olinmaydigan QQS summasi (0403-satr - 04031-satr)	04032	X	
Hisobga olinmaydigan QQS summasi (0202-satr + 0302-satr + 04032-satr)	050	X	
Ilgari hisobga olingan soliq summalariga kiritiladigan tuzatish summasi (0601-0607-satrlar yig'indisi)	060		
shu jumladan:		X	X
tovarlardan (xizmatlardan) kelgusida soliq solishdan ozod etilgan aylanma uchun foydalanish bo'yicha ***	0601		
buzilganda yoxud qonun hujjatlariga muvofiq vakolatli organ tomonidan, ular yo'qligida esa soliq to'lovchi tomonidan belgilangan tabiiy kamayish normalaridan ortiqcha yo'qotilganda	0602		
etkazib beruvchi tomonidan taqdim etilgan hisobvara-q-fakturalar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda haqiqiy emas deb e'tirof etilganda	0603		
soliq to'lovchi maqomini yo'qotganda (yoki soliq to'lashdan ozod qilinganda)	0604		
reeksport bojxona tartib-taomiliga joylashtirilgan tovarlar uchun ularning importi chog'ida to'langan QQS bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlarida	0605		

nazarda tutilgan tartibda qaytarilganda			
asosiy vositalarning ayrim obyektlari, ko'chmas mulk obyektlari va nomoddiy aktivlar bo'yicha hisobga olish uchun qabul qilingan soliq summalari bo'yicha	0606		
majburiyatlar hisobdan chiqarilganda	0607		
to'lanmagan soliqlarni hisobdan chiqarish	0608		
Eksport qilinishida nol darajali stavka qo'llaniladigan, avvalgi kalendar yilda ular bo'yicha to'lov kelib tushmagan tovarlar qiymati (chet el valyutasida)	070		X
Avvalgi kalendar yilda eksportga jo'natilgan tovarlar uchun joriy kalendar yilda haqiqatda kelib tushgan (chet el valyutasida)	080		X
Avvalgi kalendar yilda eksport jo'natmalari uchun joriy kalendar yilda haqiqatda kelib tushgan to'lov hajmining salmog'i (080-satr / 070-satr x 100)	090		X
Avvalgi kalendar yilda valyuta tushumi to'liq kelib tushmaganligi sababli hisobga olinmagan QQS summasi	100	X	
Avvalgi kalendar yilda eksportga realizatsiya qilingan tovarlar bo'yicha tushum joriy kalendar yilda kelib tushishi munosabati bilan hisobga olinadigan QQS summasi (090-satr x 100-satri / 100)	110	X	

Izoh:

** Mazkur hisob-kitob o'sib boruvchi yakun bilan to'ldiriladi.*

**** 0601-satrdan o'tgan kalendar yilda xarid qilinib, joriy kalendar yilda qo'shilgan qiymat solig'idan ozod qilingan aylanmalar uchun foydalanilgan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha to'langan qo'shilgan qiymat solig'i summasi ko'rsatiladi.*

Rahbar

_____ (imzo)

Bosh buxgalter

_____ (imzo)

Qo'shilgan qiymat
solig'i
hisob-kitobiga
4-ILOVA

TTIR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

varaq

0	9
---	---

I-jadval

**Xarid qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraқ-fakturalar
(hisobvaraқ-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar)
REESTRI ***

№	Yetkazib beruvchi nomi	Yetkazib beruvchining STIRi**	Hisobvaraқ-faktura raqami	Hisobvaraқ-faktura sanasi	Yetkazib berish qiymati (QQSsiz)**	QQS summasi	Shundan, hisobga olinmaydigan tovarlar (xizmatlar)		
							Qiyamati	QQS summasi	
2	3	4	5	6	7	8	9		
Yil boshidan soliq davri boshiga qadar jami									
1	Sadaf-N fir	222222222	3	02.01.21	16800000	2520000			
2	Sadaf-N fir	222222222	18	10.01.21	10000000	1500000			
3	Koinot fir	222222222	44	15.01.21	5000000	750000			
4	Sadaf-N fir	222222222	44	22.01.21	7500000	1125000			
5	Sadaf-N fir	222222222	71	23.01.21	19600000	2940000			
6	Issiq man	222222222	85	30.01.21	6140000	921000			
7	Elektr tar	222222222	95	30.01.21	2308000	346200			
8	Suvoqova	222222222	168	30.01.21	550000	82500			
Soliq davri bo'yicha jami			X	X	67898000	10184700			
Yil boshidan jami									

Izoh:

* Reestr qo'shilgan qiymat solig'i ajratib ko'rsatilgan barcha hisobvaraқ-fakturalar (hisobvaraқ-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar) bo'yicha to'ldiriladi.

** Import qilingan tovarlar bo'yicha, shuningdek realizatsiya qilish joyi O'zbekiston Respublikasi hisoblangan norezidentlardan olingan xizmatlar bo'yicha byudjetga haqiqatda to'langan QQS summasi ko'rsatiladi.

*** Soliq to'lovchining soliq solinadigan aylanmasi ulushi joriy soliq davridagi aylanmaning 5 foizidan oshib ketmagan taqdirda olingan tovarlar (xizmatlar), shu jumladan uzoq muddatli aktivlar bo'yicha to'langan QQS summasini olingan tovarlar (xizmatlarning) qiymatiga to'liq kiritishi hamda ularning umumiy summasini mazkur reestrning 6-ustunida ko'rsatish huquqiga ega.

2-jadval

Realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvara-q-fakturalar
(hisobvara-q-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar)

REESTRI

T/r	Sotib oluvchining nomi	Sotib oluvchining STIRi	Hisobvara-q faktura raqami	Hisobvara-q faktura sanasi	Yetkazib berish qiymati (QQSsiz)	QQS summasi	QQS bilan qiymati	Shu jumladan, qoplab beriladigan xarajatlar	
								Qiymati (QQSsiz)	QQS summasi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Farg'ona "Sabo" korx.	222222222	1	04.01.21	49300000	7395000	56695000		
2	Farg'ona Azot ICHB	222222222	2	14.01.21	65050000	9757500	74807500		
3	«Elyor» xus. firmasi	222222222	3	24.01.21	18450000	2767500	21217500		
4	Farg'ona TES korx	222222222	4	28.01.21	52450000	7867500	60317500		
5	«Nargiza» firmasi	222222222	5	28.01.21	1000000	150000	1150000		
6	Aholiga	222222222	6	28.01.21	171000	25650	196650		
	Soliq davri bo'yicha jami	X	X	X	186421000	27963150	214384150		

Izoh:

Aholiga nazorat-kassa mashinalari (to'lov terminallari) orqali realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar), shuningdek bank xizmatlari bo'yicha jami aylanma summasi soliq davri yakuni bilan bir satrda ko'rsatiladi. Bunda 3-ustunda soliq to'lovchining STIRi ko'rsatiladi.

BYIR



varaqa

1 2

**Yil boshidan tovarlarni (xizmatlarni)
realizatsiya qilish bo'yicha aylanmalar ***

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Jo'natmalar qiymati
1	2	3
Yil boshidan jami tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilish aylanmalari (0101-0104-satrlar yig'indisi)	010	186421000
shu jumladan:		X
15 foizli stavka qo'llaniladigan aylanmalar	0101	186421000
QQSdan ozod qilinadigan aylanmalar	0102	
nol darajali stavka bo'yicha aylanmalar (tovarlar eksportidan tashqari), shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanmalar	0103	
tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha nol darajali stavka qo'llaniladigan aylanmalar	0104	
Joriy yil boshidan tovarlar eksporti (chet el valyutasida)**	01041	
Yil boshidan eksportga jo'natilgan tovarlar uchun kelib tushgan valyuta tushumi (chet el valyutasida)**	01042	
jo'natish kunidagi O'zR Markaziy banki tomonidan belgilangan kurs bo'yicha milliy valyutadagi ekvivalentda kelib tushmagan valyuta tushumi	01043	
Kelib tushgan chet el valyutasining salmog'i (01042-satr / 01041-satr x 100)	01044	
Yil boshidan realizatsiya qilish aylanmalarining salmog'i:	020	X
15 foizli stavka qo'llaniladigan aylanmalar bo'yicha (0101-satr / 010-satr x 100)	0201	100
QQSdan ozod qilinadigan aylanmalar bo'yicha	0202	

(0102-satr / 010-satr x 100)		
nol darajali stavka bo'yicha aylanmalar (tovarlar eksportidan tashqari), shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududi realizatsiya qilish joyi deb e'tirof etilmaydigan xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha aylanmalar bo'yicha (0103-satr / 010-satr x 100)	0203	
tovarlarni eksportga realizatsiya qilish bo'yicha nol darajali stavka qo'llaniladigan aylanmalar bo'yicha (0104-satr / 010-satr x 100)	0203	
Soliq davri boshiga hisobga olingan QQS summasi (oxirgi soliq davri uchun taqdim etilgan hisob-kitob 3- ilovasining 040-satri)	030	10184700

* *Mazkur ilova avtomatik ravishda to'ldiriladi (tovarlarni eksport qiluvchilardan tashqari).*

** *Agar tovarlarni eksportga jo'natish va jo'natilgan tovar uchun valyuta tushumi turli chet el valyutasida amalga oshirilsa, 01041 va 01042-satrlardagi barcha chet el valyutasi yukni jo'natish amalga oshirilgan sanadagi Markaziy bank belgilagan kurs bo'yicha milliy valyutada qayta hisoblanadi.*

Paxta tozalash korxonalarini 01041 va 01042-satrlariga shartli ravishda 1 raqamini kiritadilar.

Bunda paxta tolasining eksportga realizatsiya qilinganligini tasdiqlash maqsadida paxta tozalash zavodlari "O'zpxatasanoat" AJ naryadini va ushbu naryad asosida yozilgan hisobvara-q-fakturani taqdim etadi.

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)

**Olingan va realizatsiya qilingan, shuningdek vositachilik (topshiriq)
shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar)
bo'yicha hisobvaraq-fakturalar
(hisobvaraq-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar) reestrini yuritish
TARTIBI**

1-bob. Olingan va taqdim etilgan hisobvaraq-fakturalar hisobi

1. Yetkazib beruvchilardan kelib tushgan hisobvaraq-fakturalar (yoki ularning o'rnini bosuvchi hujjatlar) oluvchining Kelib tushgan hisobvaraq-fakturalar hisobi jurnalida ularning kelib tushishiga ko'ra saqlanadi va Olingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraq-fakturalar (hisobvaraq-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar) reestrda (bundan buyon matnda Sotib olish reestri deb yuritiladi) ro'yxatdan o'tkaziladi.

2. Sotib oluvchilarga taqdim etilgan hisobvaraq-fakturalar Taqdim etilgan hisobvaraq-fakturalar hisobi jurnalida xronologik tartibda saqlanadi va Realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraq-fakturalar (hisobvaraq-faktura o'rnini bosadigan hujjatlar) reestrda (bundan buyon matnda Sotish reestri deb yuritiladi) ro'yxatdan o'tkaziladi.

3. O'zbekiston Respublikasi hududiga import qilinadigan tovarlarni olib kirishda bojxona yuk deklaratsiyalari yoki ularning nusxalari, shuningdek tovarlar importidagi qo'shilgan qiymat solig'ini (bundan buyon matnda QQS deb yuritiladi) to'langanligini tasdiqlovchi hujjatlar sotib oluvchida (oluvchida) Olingan hisobvaraq-fakturalar hisobi jurnalida saqlanadi.

4. Mol-mulkni (xizmatlarni) ustav kapitaliga qo'yilma sifatida olishda ushbu qo'yilmani o'tkazilishini rasmiylashtiriladigan, ushbu

operatsiya bo'yicha beruvchi tomonidan hisoblangan QQS summasi ko'rsatilgan hujjatlar yoki ularning notarial tasdiqlangan nusxalari qabul qiluvchi tashkilotda Olingan hisobvara-q-fakturalar hisob-kitobi jurnalida saqlanadi.

5. Olingan va taqdim etilgan hisobvara-q-fakturalar hisob-kitobi jurnaliga tikiladigan hisobvara-q-fakturalar raqamlangan bo'lishi kerak.

2-bob. Sotib olish reestrini yuritish

6. Sotib oluvchilar O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 37-bobida belgilangan tartibda hisobga olinishi lozim bo'lgan QQS summasini aniqlash maqsadida tovar yetkazib beruvchilar tomonidan taqdim etilgan hisobvara-q-fakturalarni ro'yxatdan o'tkazish uchun mo'ljallangan Sotib olish reestrini yuritadilar.

7. Sotib olish reestriga o'zgartirish kiritishda biror-bir hisobvara-q-fakturani bekor qilish yoki unga o'zgartirish kiritish Sotib olish reestrining qo'shimcha varag'ida ushbu o'zgartirish kiritilgan soliq davrida amalga oshiriladi.

Sotib olish reestrining qo'shimcha varaqlari uning ajralmas qismi hisoblanadi.

8. Sotib olish reestrining shakli Qo'shilgan qiymat solig'i hisob-kitobining 4-ilovasida keltirilgan.

9. O'zbekiston Respublikasi bojxona hududiga tovarlar olib kirishda olib kirilgan tovarlar uchun bojxona yuk deklaratsiyalari va bojxona organiga QQS to'langanligini tasdiqlovchi to'lov hujjatlari (yoki vositachilik tashkilotlari orqali tovarlar oluvchi komitentlar (boshqa topshiriq beruvchilar) uchun ularning nusxalari) import qilingan tovar bo'yicha QQS to'langanidan keyin Sotib olish reestrda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

10. O'zbekiston Respublikasi soliq organlarida hisobda turmagan chet ellik shaxslardan olingan tovarlarning (xizmatlarning) realizatsiya qilish joyi O'zbekiston Respublikasi hududi ekanligini tasdiqlovchi hisobvara-q-fakturalar, ko'rsatilgan xizmatlar dalolatnomasi, boshqa hujjatlar, shuningdek QQS to'langanligini tasdiqlovchi to'lov hujjatlari

ushbu xizmatlar bo'yicha QQS to'langanidan keyin Sotib olish reestrda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

11. Ustav kapitaliga qo'yilma sifatida mol-mulkni yoki xizmatlarni topshirish rasmiylashtiriladigan va qo'yilmani ustav kapitaliga topshiruvchi tomonidan belgilangan tartibda to'langan QQS summasi ko'rsatilgan hujjatlar qabul qiluvchi yuridik shaxsning Sotib olish reestrda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

12. Komitentga (topshiriq beruvchiga) o'z faoliyatini vositachilik yoki topshiriq shartnomasiga asosan yurituvchi shaxs tomonidan o'zining haqi summasiga taqdim etgan hisobvaraqa-fakturalar komitentning (topshiriq beruvchining) Sotib olish reestrda ro'yxatdan o'tkaziladi.

13. Xodimlarning xizmat safari vaqtida uy-joyni ijaraga olish bo'yicha xizmatlarni hamda xodimlarni xizmat safari joyigacha tashish va qaytarib olib kelish bo'yicha xizmatlarni olishda Sotib olish reestrda ushbu xizmatlar ko'rsatilganligini tasdiqlovchi, QQS alohida qatorda ajratib ko'rsatilgan, xodimga berilgan va u tomonidan xizmat safari to'g'risida hisobotga kiritilgan hujjatlar (yoki ularning nusxalari) ro'yxatdan o'tkaziladi.

14. Sotib olish reestrda quyidagilardan olingan hisobvaraqa-fakturalar

(yoki ularning o'rnini bosuvchi hujjatlar) ro'yxatdan o'tkazilmaydi:

QQS to'lovchisi bo'lmagan yetkazib beruvchilardan yoki QQSdan ozod etilgan aylanmalar bo'yicha;

tovarlarni bepul berish (xizmatlarni bepul ko'rsatish), jumladan asosiy vosita

va nomoddiy aktivlarni bepul berish, bundan oluvchi ular bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi 267-moddasi birinchi qismining 6-bandida belgilangan tartibga muvofiq hisobga olinishi lozim bo'lgan QQS to'langan hollar mustasno;

birja ishtirokchisi (broker) tomonidan chet el valyutasi, qimmatbaho qog'ozlar oldi-sotdi operatsiyalarini amalga oshirishda;

komissioner (ishonchli vakil) tomonidan komitentdan (topshiriq beruvchidan) realizatsiya qilish uchun berilgan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha;

komissioner (ishonchli vakil) tomonidan komitent (boshqa topshiriq beruvchi) uchun olingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha.

15. Qisman kompyuter yordamida, qisman qo'l bilan to'ldirilgan, biroq to'ldirishning belgilangan qoidalariga muvofiq bo'lgan hisobvaraqa-fakturalar sotib olish reestrinda ro'yxatdan o'tkazilishi mumkin.

16. Sotib olish reestrining to'g'ri yuritilishi ustidan nazorat tashkilot rahbari yoki u tomonidan vakolatli etib tayinlangan shaxs tomonidan amalga oshiriladi.

Sotib olish reestri sotib oluvchida oxirgi yozuv sanasidan boshlab to'liq 5 yil davomida saqlanadi.

3-bob. Sotish reestrini yuritish

17. Tovarlarini (xizmatlarini) yetkazib beruvchilar sotib oluvchilarga taqdim etilgan hisobvaraqa-fakturalarni (yoki ularning o'rnini bosuvchi hujjatlarni) ro'yxatdan o'tkazish uchun mo'ljallangan Sotish reestrini yuritadilar.

18. Sotish reestrinda hisobvaraqa-fakturalarni (yoki uning o'rnini bosuvchi hujjatlarni) haqiqatda tovarlar realizatsiya qilingan, xizmatlar ko'rsatilgan soliq davrida xronologik tartibda ro'yxatdan o'tkaziladi.

19. Sotish reestriga O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 257-moddasida belgilangan hollarda o'zgartirish kiritilganda, biron-bir yangi hisobvaraqa-fakturani ro'yxatdan o'tkazish to'g'risida yozuv kiritish yoki avval ro'yxatdan o'tkazilganiga tuzatish kiritish, Sotish reestrining qo'shimcha varag'ida ushbu o'zgartirish amalga oshirilgan soliq davrida amalga oshiriladi.

Sotish reestrining qo'shimcha varaqlari uning ajralmas qismi bo'lib hisoblanadi.

20. Sotish reestrining shakli Qo'shilgan qiymat solig'i hisob-kitobining 5-ilovasida keltirilgan.

21. Aholiga bevosita nazorat-kassa mashinasida (terminalda) foydalanmagan, biroq qat'iy hisobotdagi hujjatlar bergan holda pullik xizmatlarni ko'rsatuvchilar (tovarlarni yetkazib beruvchilar) O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hollarda sotish reestrida hisobvaraƒ-fakturalar o'rniga sotib oluvchilarga taqdim etilgan qat'iy hisobotdagi hujjatlarini yoki kalendar oyi uchun jami realizatsiya bo'yicha tuzilgan ro'yxat asosida qat'iy hisobotdagi hujjatlarning summaviy ma'lumotlarini ro'yxatdan o'tkazadilar.

22. Topshiriq, vositachilik shartnomalari bo'yicha boshqa shaxs manfaatini ko'zlab tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi shaxslar sotish reestrida topshiriq beruvchiga, komitentga o'zining haqi summasiga taqdim etilgan hisobvaraƒ-fakturalarni ro'yxatdan o'tkazadi.

23. Sotish reestrining to'g'ri yuritilishi ustidan nazorat tashkilot rahibari yoki u tomonidan vakolatli etib tayinlangan shaxs tomonidan amalga oshiriladi.

Sotish reestri yetkazib beruvchida oxirgi yozuv sanasidan boshlab to'liq 5 yil davomida saqlanadi.

4-bob. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraƒ-fakturalar reestri

24. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida vositachilik xizmatlarini ko'rsatuvchilar uchinchi shaxslarga yoki komitentga (topshiriq beruvchiga) taqdim etiladigan yetkazib berilgan (xarid qilingan) tovarlar (ko'rsatilgan xizmatlar) bo'yicha hisobvaraƒ-fakturalar reestrini yuritadilar.

25. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraƒ-fakturalar reestri:

komitent (topshiriq beruvchi) tomonidan realizatsiya qilish uchun berilgan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha;

komitent (boshqa topshiriq beruvchi) uchun olingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha rasmiylashtirilgan hisobvaraƒ-fakturalardagi ma'lumotlar asosida shakllantiriladi.

26. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraƒ-fakturalar reestrida

komitentning nomi va STIR, tovarlarni (xizmatlarni) xaridori bo'lgan uchinchi shaxsning nomi va STIR, komitent nomidan yetkazib berilgan tovarlar (ko'rsatilgan xizmatlar)ning QQS kiritilmagan holdagi qiymati, QQS stavkasi va summasi to'g'risidagi ma'lumotlar aks ettirilishi lozim.

27. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvara-q-fakturalar reestrining shakli Qo'shilgan qiymat solig'i hisob-kitobining 6-ilovasida keltirilgan.

28. Vositachilik (topshiriq) shartnomasi asosida uchinchi shaxsga yoki komitentga (topshiriq beruvchiga) (komitent (topshiriq beruvchi) tovarlarning (xizmatlarning) xaridori bo'lgan hollarda) nazorat-kassa mashinasidan (terminaldan) foydalangan holda tovarlar yetkazib berilganda (xizmatlar ko'rsatilganda) hisobvara-q-faktura o'rnini bosuvchi hujjatlarda aks ettirilgan tovarlarning (xizmatlarning) umumiy qiymati soliq davri yakuni bilan bir satrda shakllantiriladi.

29. Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvara-q-fakturalar reestrining to'g'ri yuritilishi ustidan nazorat qilish hamda oxirgi yozuv sanasidan boshlab to'liq 5 yil davomida saqlanishini ta'minlash tashkilot rahbari yoki u tomonidan vakolatli etib tayinlangan shaxs tomonidan amalga oshiriladi.

5-bob. Yakuniy qoida

30. Sotib olish reestri, Sotish reestri va Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvara-q-fakturalar reestri elektron ko'rinishda yuritilishi mumkin.

Bu holatda soliq davri tugashi bilan, biroq tugagan soliq davridan keyingi o'ying 15-kunidan kechiktirmasdan Sotib olish reestri, Sotish reestri hamda Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvara-q-fakturalar reestri printerdan chiqariladi, varaqlari raqamlanadi, ip bilan tikiladi va muhr bilan (muhr mavjud bo'lgan taqdirda) tasdiqlanadi.

Sotib olish reestrining qo'shimcha varaqlari, Sotish reestri hamda Vositachilik (topshiriq) shartnomalari asosida realizatsiya qilingan

tovarlar (xizmatlar) bo'yicha hisobvaraqa-fakturalar reestrining qo'shimcha varaqlari elektron ko'rinishda yuritilishi mumkin. Bu holatda ko'rsatib o'tilgan qo'shimcha varaqlar printerdan chiqarilib, mos ravishda reestrlarga o'zgartirish kiritilgan soliq davrida ilova qilinadi.

Mavzu: KASSA OPERATSIYALARI HISOBI.

Topshiriq:

1. Berilgan ma'lumotlar asosida kassa operatsiyalariga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. Kassa daftarini to'ldiring.
3. Kassa bo'yicha 1 jurnal order va 1a vedomostini to'ldiring.

Kassadagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar (5000)

• Korxonada kassasidagi pul mablag'larining naqdligi va harakati to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

5010 "Milliy valyutadagi pul mablag'lari";

5020 "Chet el valyutasidagi pul mablag'lari"

Zarur hollarda ayrim (transport, aloqa) korxonalarda "Korxonada kassasi" va "Operatsion kassa" kabi schyotlar ochilishi mumkin.

Kassadagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlarning (5000) debeti bo'yicha korxonada kassasiga kelib tushgan pul mablag'lari aks ettiriladi. Krediti bo'yicha korxonada kassasidan to'lanadigan pul mablag'lari va limitdan ortiqcha pulni bankka topshirish aks ettiriladi.

Kassadagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar (5000)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Kreditga sotilgan tovarlar bo'yicha foizlar naqd pulda olinganda (savdo korxonalarida)	5010, 5020	4830
2	Mahsulot, ish va xizmatlarning naqd pulga sotilishi	5010, 5020	9010-9030
3	Asosiy vositalar va boshqa aktivlarni sotishdan tushumning naqd pulda	5010, 5020	9210-9220

	olinishi		
4	Bankdagi tegishli schyotlardan pul mablag'lari kassaga kelib tushdi (ish haqi, nafaqa, mukofotlar va shu kabilarni berish uchun)	5010, 5020	5110-5530
5	Hisobdor shaxslar tomonidan ishlatilmagan oldin olingan bo'naklarning qaytarilishi	5010, 5020	4220-4290
6	Aksiyani nominal qiymatidan yuqori narxda sotish natijasida olingan emissiya daromadi	5010, 5020	8410
7	Ta'sischilar o'zlarining ulushlari hisobidan korxonaning ustav kapitaliga naqd pul mablag'larini kiritdi	5010, 5020	4610
8	Kvartira ijarachilaridan qarz summasi kelib tushdi	5010, 5020	4890
9	Komunal xizmatlar, aloqa xizmatlari va boshqa to'lovlarning kelib tushishi	5010, 5020	4890
10	Ishchilarga alohida uy-joy qurishga qarz berish uchun kredit summasi naqd pulda olindi	5010, 5020	6810, 7810
11	Pul mablag'lari kassadan topshirildi va bankdagi hisob-kitob schyotiga o'tkazildi	5110-5530	5010, 5020
12	Aksiyadorlardan ularga tegishli aksiyalar qaytarib sotib olindi	8610, 8620	5010, 5020
13	Qimmatli qog'ozlarni sotib olishdagi xarajatlar to'landi (brokerlar, maslahatchilar xizmati uchun to'lovlar)	0610, 5810	5010, 5020
14	Hisoblangan mehnat haqi va boshqa to'lovlar berildi (mukofot va shu	6710	5010, 5020

	kabilar)		
15	Hisobdor summalar berildi	4220-4290	5010, 5020
16	Xodimlarga berilgan qarz summasi	4720	5010, 5020
17	Turli xil summalar berildi (bajarish varaqalari bo'yicha va boshqalar)	6990	5010, 5020
18	Korxonaning ajratilgan bo'linmalarini hisobiga naqd to'lanishi	4110	5010, 5020
19	Tabiiy ofatlar bilan bog'liq turli xil qoplanmaydigan xarajatlar to'lanishi	9720	5010, 5020
20	Pul mablag'larining kamomadi (inventarizatsiya natijasida)	4730	5010, 5020
21	Hisoblangan foizlar bo'yicha qarzlarni qoplanishi	6920	5010, 5020
22	Ijaraga beruvchiga tegishli to'lovlarning to'lanishi	6910, 6950	5010, 5020

Berilgan:

- 2021 yil 1 yanvar holatiga korxonada kassasida naqd pul qoldig'i mavjud bo'lmagan.
- 2021 yil yanvar oyi davomida kassadagi naqd mablag'lari harakati bo'yicha quyidagi operatsiyalar sodir bo'lgan.

1. 08.01.21 kuni chek № 135690 bilan safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berish maqsadida kassaga naqd pul olib kelindi va 1-sonli kassa kirim orderi bilan rasmiylashtirildi. Summasi 200 000 so'm.

2. 08.01.21 kuni 1-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonada rahbari B.Komilovga safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berildi. Summasi 200 000 so'm

3. 14.01.21 kuni chek № 135691 bilan safar xarajatlari uchun kassaga naqd pul olib kelindi va 2-sonli kassa kirim orderi bilan rasmiylashtirildi. Summasi 150000 so'm.

4. 14.01.21 kuni 2-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonada rahbari B.Komilovga Toshkent shahriga borib kelganligi tasdiqlovchi hisobotiga asosan to'landi. Summasi 150 000 so'm.

5. 29.01.21 kuni 3-sonli kassa kirim orderi bilan mahsulot sotishdan tushgan naqd pul kassaga kirim qilindi. Summasi 196 650 so'm, shundan QQS summasi 25650 so'm.

6. 29.01.21 kuni mahsulot solishdan tushgan naqd pul bankka topshirildi va 3-sonli kassa chiqim orderi bilan rasmiylashtirildi. Summasi 196 650 so'm.

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.

Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
	D-t	K-t	
08.01.21 kuni chek № 135690 bilan kassaga naqd pul olib kelindi va 1-sonli kassa kirim orderi bilan rasmiylashtirildi.	5010	5110	200000
08.01.21 kuni 1-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonahabari B.Komilovga safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berildi.	4220	5010	200000
14.01.21 kuni chek № 135691 bilan naqd pul olib kelindi va 2-sonli kassa kirim orderi bilan rasmiylashtirildi. Summasi 150000 so'm	5010	5110	150 000
14.01.21 kuni 2-sonli kassa chiqim orderi B.Komilovga hisobotiga asosan to'landi.	6970	5010	150000
29.01.21 kuni 3-sonli kassa kirim orderi bilan mahsulot sotishdan tushgan naqd pul kassaga kirim qilindi.	5010	9010	171000
	5010	6410	25650
29.01.21 kuni mahsulot solishdan tushgan naqd pul bankka topshirildi	5110	5010	196650

Kassa daftari.

Kun.	Raqami.			
Hujjat raqami	Kimdan olindi Kimga berildi.	Aloqlanuvchi schyot	Kirim	Chiqim
	01.01.21 y ilga qoldiq.			
Kassa kirim orderi №1	Bankdan naqd pul olindi.	5110	200000	
Kassa kirim orderi №2	Bankdan naqd pul olindi.	5110	150000	
Kassa kirim orderi №3	Sotishdan tushgan tushum kirim qilindi.	9010 6411	171000 25650	
Kassa chiqim orderi №1	Xizmat safari uchun B.Komilovga bo'nak berildi	4220		200000
Kassa chiqim orderi №2	Xizmat safari uchun B.Komilovni hisobotiga asosan berildi	6970		150000
Kassa chiqim orderi №3	Sotishdan olingan pul bankka topshirildi	5110		196650
	Kun bo'yicha jami		546650	546650
	01.02.21 yilga qoldiq.		0	0

1-JURNAL ORDER.
Yanvar 2021 yil uchun.

T/r	Sana	5010 schyot kreditidan schyotlar debetiga				JAMI
		4220	6970	5110		
1	08.01.21 y	200000				200000
2	14.01.21 y		150000			150000
3	29.01.21 y			196650		196650
4						
	JAMI	200000	150000	196650		546650

1-A VEDOMOST.
Yanvar 2021 yil uchun.

01.01.21 ga qoldiq _____

T/r	Sana	5010 schyot debetiga schyotlar kreditidan				JAMI
		5110	9010	6411		
1	08.01.21 y	200000				200000
2	14.01.21 y	150000				150000
3	29.01.21 y		171000	25650		196650
4						
	JAMI	350000	171000	25650		546650

01.02.21 ga qoldiq _____

MAVZU: HISOB-KITOB HISOBVARAG'I HISOBI.

TOPSHIRIQ:

1. Berilgan ma'lumotlarga asoslanib buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
2. 2-Jurnal order va 2-a vedomostini tuzing.

Hisob-kitob schyotidagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar (5100)

Korxonaning bankdagi hisob-kitob schyotidagi pul mablag'larining mavjudligi va harakati to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish 5110 "Hisob-kitob schyoti"da amalga oshiriladi.

5110 "Hisob-kitob schyoti"ning debeti bo'yicha korxonaning hisob-kitob schyotiga pul mablag'larining kelib tushishi aks ettiriladi. 5110 "Hisob-kitob schyoti"ning kreditida korxonaning hisob-kitob schyotidan pul mablag'larining hisobdan chiqarilishi aks ettiriladi. Bank ko'chirmasini tekshirish natijasida korxonaning hisob-kitob schyoti debeti yoki kreditiga xatolik bilan olib borilgan summalar 4860 "Da'volar bo'yicha olinadigan schyotlar" yoki 6960 "Da'volar bo'yicha to'lanadigan schyotlar" bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Buxgalteriya hisobida hisob-kitob schyoti bo'yicha operatsiyalar bank ko'chirmalari va ularga ilova qilinadigan pulli va hisob-kitob hujjatlari asosida aks ettiriladi.

Hisob-kitob schyotidagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar (5100) bo'yicha analitik hisob milliy valyutadagi pul mablag'larini saqlash uchun banklarda ochilgan har bir schyot bo'yicha yuritiladi.

Hisob-kitob schyotidagi pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar (5100)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Ijaraga berilgan asosiy vositalar bo'yicha ijarachidan ijara	5110	4810, 4820

	to'lovlarning kelib tushishi		
2	Tovarlarni kreditga sotishdan tushgan pullar	5110	4710
3	Mahsulot (tovar, ish, xizmat)lar, asosiy vositalar va boshqa aktivlarni sotilishidan tushgan tushumlar	5110	4010
4	Pul mablag'lari kassadan hisob-kitob schyotiga topshirildi	5110	5010
5	CHet el valyutasini sotib olish uchun pul mablag'lari o'tkazildi	5530	5110
6	Bankka qaytarilgan chek va akkreditivlar bo'yicha summalar hisob-kitob schyotiga o'tkazildi	5110	5510, 5520
7	Ilgari qisqa muddatli investitsiya tartibida berilgan qarzlarning qaytarilishi	5110	5830
8	Ilgari berilgan bo'nak qaytarildi	5110	4310-4390
9	Qondirilgan da'volar summasining kelib tushishi	5110	4860
10	Olingan bo'naklar summasi	5110	6310-6390
11	Ilgari aksiyaga obuna bo'lgan ta'sischilardan ulush summasining kelib tushishi	5110	4610
12	Nominal qiymatdan yuqori bahoda sotilgan aksiyalardan emission daromadning kelib tushishi	5110	8410
13	Bankdan kassaga pul mablag'lari kelib tushdi (mehnat haqi, nafaqa, mukofot va shu kabilarni berish uchun)	5010	5110
14	Xususiy aksiyalarning sotib olinishi	8610, 8620	5110
15	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar oldidagi qarzlarning	6010	5110

	qoplanishi		
16	Berilgan bo'naklar summasi	4310-4330	5110
17	Ilgari olingan bo'naklarni qaytarilishi	6300, 7310	5110
18	Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarning summasining o'tkazilishi	6410	5110
19	Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarzlarning qoplanishi	6510-6530	5110
20	Ta'sischi'larga hisoblangan dividendning to'lanishi	6610	5110
21	Ajratilgan bo'linmalar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlariga bo'lgan qarzlarning qoplanishi	6110, 6120	5110
22	Qisqa muddatli kredit va qarzlarning qoplanishi	6810-6840	5110
23	Uzoq muddatli kredit va qarzlarning joriy qismining qoplanishi	6950	5110
24	Hisoblangan foizlar bo'yicha qarzlarning qoplanishi	6920	5110
25	Ijaraga beruvchiga tegishli bo'lgan to'lovlar to'landi	6910, 6950	5110

BERILGAN:

□ 2021 yil 1 yanvar holatiga hisob kitob raqamida 24554500 so'm pul qoldig'i mavjud.

2021 yil yanvar oyi davomida korxonada quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.

1. 2021 yil 06 yanvar kuni 1-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan 2020 yil dekabr oyi uchun jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i o'tkazildi. Summasi 1 048 031 so'm.
2. 2021 yil 06 yanvar kuni 2-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan 2020 yil dekabr oyi uchun SHJBPJ uchun Xalq bankiga o'tkazilgan. 27 325 so'm

3. 2021 yil 06 yanvar kuni 3-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan 2020 yil dekabr oyi uchun ish haqi ularning plastik kartalariga o'tkazib berildi. Summasi 17 364 644 so'm.
4. **2021 yil 07 yanvar kuni 18-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona "Sabo" korxonasi olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 56695000 so'm.**
5. 2021 yil 08 yanvar kuni 4-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 19320000 so'm.
6. 2021 yil 08 yanvar kuni 5-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «HAYOT» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 15 000 000 so'm.
7. 2021 yil 08 yanvar kuni memorial-order №27 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 175 800 so'm.
8. 08.01.21 kuni chek № 135690 bilan safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berish maqsadida kassaga naqd pul olindi. Summasi 200 000 so'm
9. **2021 yil 10 yanvar kuni 59-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan olinadigan mahsulot uchun oldindan pul kelib tushdi. Summasi 10 000 000 so'm.**
10. 2021 yil 10 yanvar kuni 6-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan yer solig'idan joriy to'lovlar o'tkazildi. Summasi 471 620 so'm.
11. 2021 yil 10 yanvar kuni 7-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan mol-mulk solig'idan joriy to'lovlar o'tkazildi. Summasi 280 000 so'm.
12. 2021 yil 14 yanvar kuni 8-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SAMSUNG» firmasiga olingan konditsioner uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 6 800 000 so'm
13. 2021 yil 14 yanvar kuni 9-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 11500000 so'm.
14. 2021 yil 14 yanvar kuni 10-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «BAHOR» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 2 250 000 so'm.

15. 2021 yil 14 yanvar kuni memorial-order № 256 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 105 250 so'm.
16. 14.01.21 kuni chek № 135691 bilan safar xarajatlari uchun kassaga naqd pul olindi. Summasi 150000 so'm
17. **2021 yil 15 yanvar kuni 116-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 60 000 000 so'm.**
18. 2021 yil 15 yanvar kuni 11-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan transport tashkilotiga pul o'tkazildi. Summasi 220000 so'm.
19. 2021 yil 15 yanvar kuni memorial-order № 296 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 1100 so'm.
20. 2021 yil 16 yanvar kuni 12-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «Koinot» firmasiga olingan tikuv mashinalari uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 5750000 so'm.
21. 2021 yil 16 yanvar kuni 13-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «HAYOT» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 14 400 000 so'm.
22. 2021 yil 16 yanvar kuni memorial-order № 349 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 102 000 so'm.
23. **2021 yil 21 yanvar kuni 75-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona TES korxonasiidan olinadigan mahsulot uchun oldindan pul kelib tushdi. Summasi 15 000 000 so'm.**
24. 2021 yil 22 yanvar kuni 14-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 31165000 so'm.
25. 2021 yil 22 yanvar kuni memorial-order № 366 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 100 000 so'm.
26. 2021 yil 23 yanvar kuni 15-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan ijtimoiy soliq o'tkazildi. Summasi 3 300 000 so'm.
27. 2021 yil 23 yanvar kuni 16-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Fuqarolarning byudjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga sug'urta badallari o'tkazildi. Summasi 1 760 000 so'm.

28. 2021 yil 23 yanvar kuni 17-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan 2020 yil dekabr oyi uchun qo'shilgan qiymat solig'i o'tkazildi. Summasi 27 965 000 so'm.
29. **2021 yil 28 yanvar kuni 5-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan «Elyor» xususiy firmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 21 217 500 so'm.**
30. 2021 yil 29 yanvar kuni memorial-order №453 bilan hisob-kitob schyotiga naqd pul qabul qilindi. Summasi 196650 so'm.
31. **2021 yil 30 yanvar kuni 139-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona TES korxonasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 40 000 000 so'm.**
32. 2021 yil 31 yanvar kuni 18-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona issiqlik manbaiga olingan issiqlik energiyasi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 7061000 so'm.
33. 2021 yil 31 yanvar kuni 19-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona elektr tarmoqlari korxonasiga olingan elektr energiyasi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 2 654 200 so'm.
34. 2021 yil 31 yanvar kuni 20-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona suv ta'minoti korxonasiga olingan ichimlik suvi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 632500 so'm.
35. 2021 yil 31 yanvar kuni 21-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan mehribonlik uyiga hayriya maqsadida 2000 000 so'm o'tkazildi.
36. 2021 yil 31 yanvar kuni memorial-order 366 bilan bank xizmati uchun pul olindi. Summasi 53 988 so'm.
37. 2021 yil 31 yanvar kuni 22-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan O.Tolipovni arizasiga asosan Farg'ona Davlat universitetiga pul o'tkazib berildi. Summasi 800 000 so'm.
38. 2021 yil 31 yanvar kuni 23-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan O.Xakmovani arizasiga asosan uy-joy uchun kredit to'lovi o'tkazib berildi. Summasi 700 000 so'm.

Yuqoridagi ma'lumotlarga buxgalteriya provodkalarini bering.

Sana	Xo'jalik jaryoni mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
07.01	Farg'ona "Sabo" korxonasi olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi	5110	4010	56 695 000
10.01	Farg'ona "Azot" ishlab chiqarish birlashmasidan oldindan to'lov summasi kelib tushdi	5110	6310	10 000 000
15.01	Farg'ona "Azot" ishlab chiqarish birlashmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi	5110	4010	60 000 000
21.01	Farg'ona TES korxonasi oldindan to'lov summasi kelib tushdi	5110	6310	15 000 000
28.01	«Elyor» xususiy firmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi	5110	4010	21217500
29.01	Sotishdan tushgan tushum bankka topshirildi	5110	5010	196650
30.01	Farg'ona TES korxonasi olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi	5110	4010	40 000 000
06.01	Daromad solig'i o'tkazildi	6412	5110	1048031
06.01	SHJBPJ uchun Xalq bankiga o'tkazildi	6522	5110	27325
06.01	Ish haqi plastik kartalariga o'tkazib berildi	6710	5110	17364644
08.01	«SADAF-N» firmasiga to'landi	6010	5110	19320000
08.01	«HAYOT» firmasiga to'landi	6010	5110	15000000
08.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	175800
08.01	Safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) olindi	5010	5110	200000
10.01	Yer solig'idan joriy to'lovlar o'tkazildi	4413	5110	471620
10.01	Mol-mulk solig'idan joriy to'lovlar	4414	5110	280000

	o'tkazildi			
1.01	«SAMSUNG» firmasiga to'landi	6010	5110	6800000
1.01	«SADAF-N» firmasiga to'landi	6010	5110	11500000
1.01	«BAHOR» firmasiga to'landi	6010	5110	2250000
1.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	105250
14.01	Safar xarajatlari uchun kassaga naqd pul olindi.	5010	5110	150000
15.01	Transport tashkilotiga pul o'tkazildi	0820	5110	220000
15.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	1100
16.01	«Koinot» firmasiga to'landi	6010	5110	5750000
16.01	«HAYOT» firmasiga to'landi	6010	5110	14400000
16.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	102000
22.01	«SADAF-N» firmasiga to'landi	6010	5110	31165000
22.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	100000
23.01	Ijtimoiy soliq o'tkazildi	6521	5110	3300000
23.01	Sug'urta badallari o'tkazildi	6523	5110	1760000
23.01	Qo'shilgan qiymat solig'i o'tkazildi	6411	5110	27965000
31.01	Farg'ona issiqlik manbaiga to'landi	6010	5110	7061000
31.01	Farg'ona elektr tarmoqlari korxonasiga to'landi	6010	5110	2654200
31.01	Farg'ona suv ta'minoti korxonasiga to'landi	6010	5110	632500
31.01	Mehribonlik uyiga hayriya maqsadida pul o'tkazildi	9430	5110	2000000
31.01	Bank xizmati uchun ushlab qolindi	9430	5110	53988
31.01	Arizasiga asosan o'tkazildi O.Tolipovga	6990	5110	800000
31.01	Arizasiga asosan o'tkazildi O.Xakimovaga	6990	5110	700000

2-a VEDOMOST.

01.01.21 ga qoldiq 24554500 so'm.

Sana	5110 schyot debetiga schyotlar kreditidan					JAMI
	4010	6310	5010			
07.01	56695000					56695000
10.01		10000000				10000000
15.01	60000000					60000000
21.01		15000000				15000000
28.01	21217500					21217500
29.01			196650			196650
30.01	40000000					40000000
Jami	177912500	25000000	196650	0	0	203109150

01.02.21 ga qoldiq 54 006 192 so'm.

2-JURNAL ORDER.

Sena	5110-schiyot kreditidan schiyo'lar debetiga											JAMI	
	6412	6522	6710	6010	9430	5010	4413	4414	0820	6521	6411		6990
06.yarv	1048031	27325	17364644										19440000
08.yarv				34320000	173800	200000							34695800
10.yarv							471620	280000					751620
14.yarv				20550000	105250	150000							20805250
15.yarv					1100				220060				221100
16.yarv				20150000	102000								20252000
22.yarv				31165000	100000								31265000
23.yarv										3300000	27965000		31265000
31.yarv				10347700	2053988							1500000	13901688
JAMI	1048031	27325	17364644	11653270	2538138	350000	471620	280000	220000	3300000	27965000	1500000	171597458
				0									0

MAVZU : MOL YETKAZIB BERUVCHI VA PUDRATCHILAR BILAN HISOB KITOBLAR HISOBI

Topshiriq:

- Berilgan malumotlarga buxgalteriya yozuvlarini oldingi masalalardan olib yozing.
- Mol yetkazib beruvchilarning har biri bo'yicha analitik hisob kartochkalariga yozuvlar qiling va oy davomidagi oborot oy oxiriga qoldiqni chiqaring.
- Mol yetkazib beruvchilar bilan hisob kitoblar bo'yicha 6 jurnal orderini to'ldiring va oy oxiriga qoldiq chiqaring.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4300)

Tovar-moddiy zaxiralari va boshqa aktivlarni yetkazib berish shuningdek, ish bajarish va xizmat ko'rsatish uchun berilgan bo'naklar bo'yicha hisob-kitoblar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

4310 "TMQlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar";

4320 "Uzoq muddatli aktivlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar";

4330 "Boshqa berilgan bo'naklar".

Berilgan bo'naklar summasi shuningdek, qisman tayyor holdagi tovarlar, ish va xizmatlar uchun to'langan summalar 4310 "TMQlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar", 4320 "Uzoq muddatli aktivlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar", 4330 "Boshqa berilgan bo'naklar" schyotlarining debetida pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga bo'naklar mol yetkazib beruvchilar va korxonada o'rtasida tuzilgan shartnoma yoki kontrakt asosida beriladi. Ayrim hollarda, qisman bajarilgan ishlar to'g'risidagi dalolatnoma bo'lishi mumkin. Bunda to'lov topshiriqnomalarida qisman to'lov miqdori yoki oldindan to'lov foizi ko'rsatiladi.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4300) bo'yicha analitik hisob har bir debitor bo'yicha yuritiladi.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4300)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tayyorlash uchun naqd pulda bo'naklar berildi	4310	5010
2	Bankdagi schyotlardan bo'naklar o'tkazildi	4310-4330	5110-5530
3	Olingan kreditlar va qarzlarni hisobidan bo'naklar o'tkazildi	4310-4330	6810-6820, 7810-7820
4	Kontraktning bekor qilinishi natijasida avval berilgan bo'naklar qaytarildi	5010-5530	4310-4330
5	Mol yetkazib beruvchilar yoki pudratchilarga bo'lgan qarzlarni qoplashda avval berilgan bo'naklarning hisobga olinishi	6010, 7010	4310-4330
6	Mol yetkazib beruvchilarga berilgan bo'naklarning da'vo muddati o'tganlari hisobdan chiqarildi	9430	4310-4330
7	Berilgan bo'nakning tegishli summasi uzoq muddatli qismidan joriy qismga o'tkazildi	4310-4330	0940

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar (6000)

Tovar-moddiy qiymatliklar, bajarilgan ishlar, ko'rsatilgan xizmatlar, shuningdek, tashish bo'yicha olingan xizmatlar uchun mol yetkazib

beruvchilar va pudratchilarga bo'lgan joriy majburiyatlar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

6010 "Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar";

6020 "Berilgan veksellar".

Pudratchi qurilish va montaj, ilmiy-tadqiqot va shu kabi korxonalar bosh pudratchi (bosh korxon) hisoblansa, o'z subpudratchilariga bo'lgan majburiyatlarini ham ushbu schyotda aks ettiradi.

6010 "Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar" schyoti haqiqatda kelib tushgan TMZ va boshqa aktivlar, qabul qilingan ish va xizmatlarning qiymatiga ushbu qiymatliklarni yoki tegishli xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda kreditlanadi.

Agar omborga kelib tushgan moddiy qiymatliklarning sifati, miqdori, shuningdek, bahosi shartnomada kelishilgan shartlarga mos kelmasa, 6010 "Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar" schyoti 4860 "Da'volar bo'yicha olinadigan schyotlar" schyoti bilan bog'langan holda tegishli summaga kreditlanadi.

6010 "Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar" schyoti bo'yicha analitik hisob har bir mol yetkazib beruvchi va pudratchi bo'yicha alohida yuritiladi.

6020 "Berilgan veksellar" schyotining kreditida sotib olingan TMZ va boshqa aktivlar, qabul qilingan ish va xizmatlar uchun veksellar bilan ta'minlangan joriy majburiyatlar hisobga olinadi va ularni qoplash davrigacha hisobda turadi. Veksellar bo'yicha majburiyatlar qoplanishiga qarab ular pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlarning kreditidan 6020 "Berilgan veksellar" va 6920 "Hisoblangan foizlar" schyotlarining debetiga hisobdan chiqariladi.

6020 "Berilgan veksellar" schyoti bo'yicha analitik hisob berilgan veksellarning har bir turi bo'yicha alohida yuritiladi.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar (6000)ning boshqa schyotlar bilan bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Mol yetkazib beruvchilardan o'rnatiladigan asbob-uskunalar kelib tushdi	0710, 0720	6010
2	Kapital quyilmalar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarning bajargan ishlari va ko'rsatgan xizmatlari yuzasidan berilgan schyotlar to'lovga qabul qilindi	0810-0890	6010
3	Mol yetkazib beruvchilardan materiallar kelib tushdi	1010-1090	6010
4	Mol yetkazib beruvchilardan o'stirishga va boquvga hayvonlar kelib tushdi	1110, 1120	6010
5	Mol yetkazib beruvchilardan turli TMZ kelib tushdi (1510 schyoti qo'llanilganda)	1510	6010
6	Mol yetkazib beruvchilardan tovar-moddiy zaxiralarni xarid qilishda hisobga olingan QQS summasi	4410	6010
7	Korxonada tomonidan asosiy va yordamchi ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatuvchi xo'jalik, umumishlabchiqarish va boshqaruv ehtiyojlari uchun mol yetkazib beruvchilarning bajargan ish va xizmatlari (jumladan: energiya, gaz, bug', suv) qabul qilindi	2010, 2310, 2510, 2710, 9420	6010
8	Yaroqsiz mahsulotni tuzatish va	2610	6010

	kafolatli ta'mirlash bo'yicha mol yetkazib beruvchilarning ko'rsatgan xizmatlari qabul qilindi		
9	Mol yetkazib beruvchilardan kelgusi davr xarajatlariga tegishli bo'lgan ish va xizmatlar qabul qilindi	3190	6010
10	Mol yetkazib beruvchilardan tovarlar kelib tushdi	2910-2990	6010
11	Mahsulotlar, tovarlar, ish va xizmatlarni sotishda mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar ko'rsatgan ish va xizmatlar qabul qilindi	9410	6010
12	Tabiiy ofatlarni tugatish bo'yicha mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarning xizmatlari qabul qilindi	9720	6010
13	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga bo'lgan qarzlarni bankdagi schyotlardan to'landi	6010	5110-5530
14	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarning schyotlarini to'lashda oldindan berilgan bo'naklarning hisobga olinishi olinishi	6010	4310-4330
15	Da'vo muddati tugagan kreditorlik qarzlari hisobdan chiqarildi	6010	9360
16	Kreditorlik qarzini to'lash uchun mol yetkazib beruvchiga oddiy veksel berildi	6010	6020

BERILGAN :

- Mol yetkazib beruvchi va pudratchilar bilan hisob kitoblar bo'yicha 2021 yil 1 yanvar holatiga 6010-to'lanadigan schyotlar bo'yicha quyidagi qoldiq mavjud.

«SADAF-N» firmasidan qoldig'i	1300000 so'm qarz
«HAYOT» firmasidan qoldig'i	2400000 so'm qarz

- Yanvar oyi davomida quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.

02.01.21 y . «SADAF-N» firmasining 3-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi 19320000 so'm.

03.01.21 y . «HAYOT» firmasining 10-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «X/b» qabul qilindi. Jami summasi 15 000 000 so'm.

10.01.21 y . «SADAF-N» firmasining 18-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi 11 500 000 so'm.

10.01.21 y . 15- sonli hisobvaraқ fakturaga asosan «SAMSUNG» firmasidan konditsioner sotib olindi. 6 800 000 so'm

11.01.21 y «BAHOR» firmasining 5-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan materiallar kirim qilindi: Jami summasi 2 250 000 so'm.

14.01.21 y «HAYOT» firmasining 35-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «X/b» qabul qilindi Jami summasi QQSsiz 14 400 000 so'm.

15.01.21 y . 44-sonli hisobvaraқ fakturaga asosan «Koinot» firmasidan tikuv mashinasi sotib olindi, QQS bilan 5 750 000 000 so'm.

22.01.21 y «SADAF-N» firmasining 44-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «Dioganal» qabul qilindi. Jami summasi 8625000 so'm.

23.01.21 y «SADAF-N» firmasining 71-sonli hisobvaraқ fakturasiga asosan material «Dioganal» qabul qilindi, Jami summasi 22 540 000 so'm.

30.01.21 y . Farg'ona issiqlik manbalari tashkilotining hisobvaraƒ fakturasiga asosan xonalarni isitish hizmatlari qabul qilindi, jami summasi 7 061 000 so'm.

30.01.21 y . Farg'ona elektr tarmoqlarini taqdim etgan hisobvaraƒ fakturasiga asosan elektr energiya xarajatlari xarajatlar hisobiga hisobdan chiqarildi, jami summasi 2 654 200 so'm.

30.01.21 y . Farg'ona suv ta'minoti korxonasining taqdim etgan hisobvaraƒ fakturasiga asosan foydalanilgan suv xarajatlari xarajatlar hisobiga hisobdan chiqarildi, jami summasi 632 500 so'm.

2021 yil 08 yanvar kuni 4-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 19320000 so'm.

2021 yil 08 yanvar kuni 5-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «HAYoT» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 15 000 000 so'm.

2021 yil 14 yanvar kuni 8-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SAMSUNG» firmasiga olingan konditsioner uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 6 800 000 so'm

2021 yil 14 yanvar kuni 9-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 11500000so'm.

2021 yil 14 yanvar kuni 10-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «BAHOR» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 2 250 000 so'm.

2021 yil 16 yanvar kuni 12-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «Koinot» firmasiga olingan tikuv mashinalari uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 5750000 so'm.

2021 yil 16 yanvar kuni 13-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan ««HAYOT» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 14 400 000 so'm.

2021 yil 22 yanvar kuni 14-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan «SADAF-N» firmasiga olingan material uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 31165000 so'm.

2021 yil 31 yanvar kuni 18-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona issiqlik manbaiga olingan issiqlik energiyasi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 7061000 so'm.

2021 yil 31 yanvar kuni 19-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona elektr tarmoqlari korxonasiga olingan elektr energiyasi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 2 654 200 so'm.

2021 yil 31 yanvar kuni 20-sonli to'lov topshiriqnomasiga asosan Farg'ona suv ta'minoti korxonasiga olingan ichimlik suvi uchun pul o'tkazib berildi. Summasi 632500 so'm.

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya provodkalarini bering.

№	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	«SAMSUNG» firmasidan konditsioner sotib olindi.	0820	6010	6800000
2	«Koinot» firmasidan tikuv mashinasi sotib olindi.	0820	6010	5000000
	QQS summasiga	4411	6010	750000
3	“Sadaf-N” firmasidan material «Dioganal» qabul qilindi.	1011	6010	53900000
	QQS summasiga	4411	6010	8085000
4	«HAYOT» firmasidan material «X/b» qabul qilindi.	1012	6010	29400000
5	«BAHOR» firmasidan material qabul qilindi.	1013	6010	1750000
6	«BAHOR» firmasidan material qabul qilindi.	1014	6010	500000
7	Issiqlik energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
	-Boshqaruv binosi uchun	9420	6010	1860000
	-Ombor binosi uchun	9420	6010	920000
	-Sex binosi uchun	2510	6010	3360000
	QQS summasiga	4411	6010	921000

8	Elektr energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
	-Boshqaruv binosi uchun	9420	6010	328000
	-Ombor binosi uchun	9420	6010	240000
	-Sex binosi uchun	2510	6010	1740000
	QQS summasiga	4411	6010	346200
9	Suv resurslari uchun to'lov qabul qilindi			
	-Boshqaruv binosi uchun	9420	6010	150000
	-Sex binosi uchun	2510	6010	400000
	QQS summasiga	4411	6010	82500

Analistik hisob kartochkasi.

«Sadaf-N» korxonasi schyot 6010 № 1

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq		1300000	
1	02.01.21	material «Dioganal» qabul qilindi.		19320000	1011
2	10.01.21	material «Dioganal» qabul qilindi.		11500000	1011
3	22.01.21	material «Dioganal» qabul qilindi.		8625000	1011
4	23.01.21	material «Dioganal» qabul qilindi.		22540000	1011
5	08.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	19320000		5110
6	14.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	11500000		5110
7	22.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	31165000		5110
		Oy davomidagi oborot	61985000	61985000	
		Oy oxiriga qoldiq		1300000	

«Hayot» korxonasi schyot 6010 № 2

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq		2400000	
1	03.01.21	material «X/b» qabul qilindi		15000000	1012
2	14.01.21	material «X/b» qabul qilindi		14400000	1012
3	08.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	15000000		5110
4	16.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	14400000		5110
		Oy davomidagi oborot	29400000	29400000	
		Oy oxiriga qoldiq		2400000	

«SAMSUNG» korxonasi schyot 6010 № 3

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	10.01.21	konditsioner sotib olindi.		6800000	0820
2	14.01.21	olingan konditsioner uchun pul o'tkazib berildi	6800000		5110
		Oy davomidagi oborot	6800000	6800000	
		Oy oxiriga qoldiq			

«BAHOR» korxonasi schyot 6010 № 4

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	11.01.21	materiallar kirim qilindi		2250000	1013/1014
2	14.01.21	olingan material uchun pul o'tkazib berildi	2250000		5110
		Oy davomidagi oborot	2250000	2250000	
		Oy oxiriga qoldiq			

«Koinot» korxonasi schyot 6010 № 5

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	15.01.21	tikuv mashinasi sotib olindi		5750000	0820/411
2	16.01.21	olingan tikuv mashinalari uchun pul o'tkazib berildi	5750000		5110
		Oy davomidagi oborot	5750000	5750000	
		Oy oxiriga qoldiq			

Farg'ona issiqlik manbai korxonasi schyot 6010 № 6

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	30.01.21	xonalarni isitish xizmatlari qabul qilindi		7061000	9420,25 10, 4411
2	31.01.21	isitish xizmatlari uchun pul o'tkazib berildi	7061000		5110
		Oy davomidagi oborot	7061000	7061000	
		Oy oxiriga qoldiq			

Farg'ona elektr tarmoqlari korxonasi schyot 6010 № 7

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	30.01.21	elektr energiya xarajatlari to'lov uchun qabul qilindi		2654200	9420,25 10, 4411
2	31.01.21	olingan elektr energiyasi uchun pul o'tkazib berildi	2654200		5110
		Oy davomidagi oborot	2654200	2654200	
		Oy oxiriga qoldiq			

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	30.01.21	Foydalanilgan ichimlik suvi to'lov uchun qabul qilindi		632500	9420,29 10, 4411
2	31.01.21	olingan ichimlik suvi uchun pul o'tkazib berildi	632500		5110
		Oy davomidagi oborot	632500	632500	
		Oy oxiriga qoldiq			

Mol yetkazib beruchi va pudratchilar bilan hisob-kitoblarni analitik aylanma vedomosti

№	Mol yetkazib beruvchi nomi	Oy boshiga qoldiq		Yanvar oyidagi oborot		Oy oxiriga qoldiq	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1	«Sadaf-N»		1300000	61985000	61985000		1300000
2	«Hayot»		2400000	29400000	29400000		2400000
3	«SAMSUNG»			6800000	6800000		
4	«BAHOR»			2250000	2250000		
5	«Koinot»			5750000	5750000		
6	Farg'ona issiqlik manbai			7061000	7061000		
7	Farg'ona elektr tarmoqlari			2654200	2654200		
8	Farg'ona suv ta'minoti			632500	632500		
	Jami		3700000	116532700	16532700		3700000

№	Mol yetkazib beruvchi nomi	6010-schyot kreditidan schyotlar debetlga										01.01.21 ga qoldiq 6010-schyot krediti	6010-schyot debetlga schyotlar kreditidan		01.02.21 ga qoldiq 6010-schyot krediti	
		0820	411	1011	1012	1013	1014	9420	2510	Jami	5110		Jami			
														53900000		29400000
	«Sadaf-N»		8085000	53900000									61985000	61985000	1300000	1300000
	«HAYOT»				29400000								29400000	29400000	2400000	2400000
	«Samsung»	6800000											6800000	6800000	0	0
	«BAHOR»					1750000	500000						2250000	2250000	0	0
	«Koinot»	5000000	750000										5750000	5750000	0	0
	FIT		921000					2780000	3360000				7061000	7061000	0	0
	FET		346200					568000	1740000				2654200	2654200	0	0
	FST		82500					150000	400000				632500	632500	0	0
	JAMI	11800000	13579600	53900000	29400000	1750000	500000	3498000	5500000				116532700	116532700	3700000	3700000

MAVZU: XARIDOR VA BUYURTMACHILAR BILAN HISOB KITOBLAR HISOBI

TOPSHIRIQ:

- Berilgan ma'lumotlarga buxgalteriya yozuvlarini oldingi masalalardan olib yozing.
- Xaridorlarni har biri bo'yicha analitik hisob kartochkalariga yozuvlar qiling va oy davomidagi oborot hamda oy oxiriga qoldiqni toping.
- Quyidagi jadvalga asosan oy davomidagi jami oborot va oy oxiriga qoldiqni hisoblab chiqaring va 11 jurnal orderni to'ldiring.

Olinadigan schyotlar (4000)

Xaridorlar va buyurtmachilar bilan tovarlar, tayyor mahsulotlar, bajarilgan ishlar, ko'rsatilgan xizmatlar uchun debitorlik qarzlari bo'yicha hisob-kitoblar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

- 4010 "Xaridorlar va buyurtmachilardan olinadigan schyotlar";
- 4020 "Olingan veksellar".

4010 "Xaridorlar va buyurtmachilardan olinadigan schyotlar" schyotida sotilgan mahsulot (tovar)lar, bajarilgan ishlar va ko'rsatilgan xizmatlar uchun xaridorlar va buyurtmachilarga taqdim etilgan hisob-kitob hujjatlari bo'yicha debitorlik qarzlari hisobga olinadi.

4020 "Olingan veksellar" schyotida olingan veksellar bilan ta'minlangan xaridorlar va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar bo'yicha debitorlik qarzi hisobga olinadi.

Muddatida to'lanmagan veksellar bo'yicha da'vo bildirilganda, veksellar qiymati 4020 "Olingan veksellar" schyotining kreditidan 4860 "Da'volar bo'yicha olinadigan schyotlar" schyotining debetiga hisobdan chiqariladi.

Olinadigan schyotlar (4000) asosiy (operatsion) faoliyat daromadlarini hisobga oluvchi schyotlar (9000), asosiy vositalar va boshqa aktivlarning chiqib ketishini hisobga oluvchi schyotlar (9200) va asosiy faoliyatning boshqa daromadlarni hisobga oluvchi schyotlar

(9300) bilan bog'langan holda xaridor (buyurtmachi)larga taqdim etilgan hisob-kitob hujjatlaridagi summaga debetlanadi.

Olinadigan schyotlar (4000) pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar bilan kelib tushgan to'lovlar summasiga, olingan bo'naklarni hisobga olish va boshqalar bilan bog'langan holda kreditlanadi.

Olinadigan schyotlar bo'yicha analitik hisob har bir xaridor (buyurtmachi) bo'yicha yuritiladi.

Olinadigan schyotlar (4000)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Tovar, ish va xizmatlarni sotishdagi xaridorlar va buyurtmachilarning qarzlari summasi	4010	9010-9030
2	Asosiy vositalar va boshqa aktivlarni sotishdagi xaridorlar va buyurtmachilarning qarzlari summasi	4010	9210, 9220
3	Xaridorlar va buyurtmachilardan to'lovlar kelib tushdi	5010-5530	4010
4	Xaridorlar va buyurtmachilarga sotilgan mahsulotlar, tovarlar, bajarilgan ish va ko'rsatilgan xizmatlar uchun da'vo bildirildi	4860	4010
5	Xaridorlar va buyurtmachilarga sotilgan tovarlar, mahsulotlar, bajarilgan ishlar va ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha hisob-kitob hujjatlarini taqdim etishda olingan bo'naklarning hisobga olinishi	6310	4010
6	Xaridorlar va buyurtmachilarning to'lanmagan qarzlarni zararga hisobdan chiqarilishi	9430	4010
7	Xaridorlar va buyurtmachilarning qarzlari	4910	4010

	dargumon qarzlari bo'yicha rezervlar hisobiga hisobdan chiqarilishi		
8	Olingan vekselar bo'yicha qarzlarning qoplanishi	5010-5530	4020
9	Olingan veksellarning uzoq muddatli qismdan joriy qismga o'tkazilishi	4020	0910

Olingan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (6300)

Buyurtmachilarga qisman tayyor holdagi TMQni yetkazib berishga yoki ishlar bajarish va xizmatlar ko'rsatish, shuningdek, aksiyaga obunachilardan olingan bo'naklar bo'yicha joriy majburiyatlar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

6310 "Xaridorlar va buyurtmachilardan olingan bo'naklar";

6320 "Aksiyaga obunachilardan olingan bo'naklar";

6390 "Boshqa olingan bo'naklar".

Korxonalar xaridor va buyurtmachilarga mahsulot va tovarlarni yetkazib berish, shuningdek ish bajarish yoki xizmat ko'rsatish uchun ulardan bo'nak to'lovini (oldindan to'lashni) talab qilishi mumkin. Bunday holatda bo'nak TMQlarni yetkazib berish, ishlarni bajarish va xizmatlarni ko'rsatish bo'yicha shartnomaning bajarilishi, hamda xaridor va buyurtmachilardan kelgusidagi to'lovlarning kelib tushishiga kafolat sifatida xizmat qiladi.

Bunday bo'naklar pul mablag'ini olgan korxonalar uchun mahsulot va tovarlarni yetkazib berish hamda ishlarni bajarish yoki xizmatlarni ko'rsatish amalga oshirilishiga qadar majburiyat bo'lib hisoblanadi. Olingan bo'naklarga quyidagilar misol bo'ladi: korxonalar tomonidan gaz, suv, yoritish va boshqa maishiy xizmatlar, shuningdek TMQ va boshqalarni yetkazib berish uchun oldindan olingan to'lovlar.

Olingan bo'nak summalari, shuningdek, qisman tayyor holdagi mahsulot (ish, xizmat) uchun qabul qilingan to'lovlar summasi olingan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (6300)ning krediti va pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlarning debetida aks ettiriladi. Buyurtmachilarga ishlar tugatib topshirilganda va xizmatlar

ko'rsatilganda shuningdek, xaridorlarga mahsulot yuklab jo'natilganda, olingan bo'naklar xaridor va buyurtmachilarning majburiyatlarini kamaytiradi va olingan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (6300)ning debeti va olinadigan schyotlar (4000) kreditiga olib boriladi.

Olingan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (6300) bo'yicha analitik hisob har bir olingan bo'naklar turi bo'yicha alohida yuritiladi.

Olingan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (6300)ning boshqa schyotlar bilan bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Bo'naklar olindi	5010-5530	6310-6390
2	Mahsulotlar, tovarlarni yetkazib berish, ish bajarish va xizmat ko'rsatish, shuningdek asosiy vositalar va boshqa aktivlarni sotishda ilgari olingan bo'naklar hisobga olindi	6310-6390	4010
3	Ilgari olingan bo'naklar qaytarildi	6310-6390	5010-5530
4	Ilgari olingan bo'naklar bank kreditlari va boshqa korxonalarining qarzlari hisobidan qaytarildi	6310-6390	6810-6840, 7810-7840
5	Da'vo bildirish muddati davomida foydalanilmagan bo'nak summalari hisobdan chiqarildi	6310-6390	9390

BERILGAN:

* Xaridorlar bilan hisob-kitoblar bo'yicha 01.01.21 yil holatiga quyidagi qoldiq mavjud.

- Olingan avanslar, 6310 schyot bo'yicha:
Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan
3 000 000 so'm.

□ Olinadigan schyotlar, 4010 schyot bo'yicha:

Farg'ona TES korxonasi

8

500 000 so'm

2021 yil yanvar oyi davomida quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.

28.01.21 y . Tikuv mashinasi Farg'ona «Nargiza» firmasiga 5- sonli hisobvarak fakturaga asosan sotildi. Summasi 1150000 so'm.

04.01.21 y . 1-sonli hisobvaraƒ fakturaga asosan Farg'ona "Sabo" korxonasiƒa mahsulotlar sotildi. Summasi QQSsiz 49300000 so'm, QQS 7395000 so'm, QQS bilan 56695000 so'm.

14.01.21 y . 2-son hisobvaraƒ fakturaga asosan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasiga mahsulotlar sotildi. Summasi QQSsiz 65050000 so'm, QQS 9757500 so'm, QQS bilan 74807500 so'm.

24.01.21 y . 3-sonli hisobvaraƒ fakturaga asosan «Elyor» xususiy firmasiga mahsulotlar sotildi. Summasi QQSsiz 18450000 so'm, QQS 2767500 so'm, QQS bilan 21217500 so'm.

28.01.21 y . 4-son hisobvaraƒ fakturaga asosan Farg'ona TES korxonasiƒa mahsulotlar sotildi. Summasi QQSsiz 52450000 so'm, QQS 7867500 so'm, QQS bilan 60317500 so'm.

07.01.21 y . 18-sonli to'lov topshiriƒnomasi bilan Farg'ona "Sabo" korxonasiƒan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 56695000 so'm.

10.01.21 y . 59-sonli to'lov topshiriƒnomasi bilan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan olinadigan mahsulot uchun oldindan pul kelib tushdi. Summasi 10 000 000 so'm.

15.01.21 y . 116-sonli to'lov topshiriƒnomasi bilan Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 60 000 000 so'm.

21.01.21 y . 75-sonli to'lov topshiriƒnomasi bilan Farg'ona TES korxonasiƒan olinadigan mahsulot uchun oldindan pul kelib tushdi. Summasi 15 000 000 so'm.

28.01.21 y 5-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan «Elyor» xususiy firmasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 21217500 so'm.

30.01.21 y 139-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan Farg'ona TES korxonasidan olingan mahsulot uchun pul kelib tushdi. Summasi 40 000 000 so'm.

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya provodkalarini bering

Tr	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Tikuv mashinasi Farg'ona «Nargiza» firmasiga sotildi	4010	9210	1000000
	QQS ga	4010	6411	150000
2	Farg'ona "Sabo" korxonasiga mahsulotlar sotildi.	4010	9010	49300000
	QQS ga	4010	6411	7395000
3	Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasiga mahsulotlar sotildi	4010	9010	65050000
	QQS ga	4010	6411	9757500
4	"Elyor" firmasiga mahsulot sotildi.	4010	9010	18450000
	QQS ga	4010	6411	2767500
5	Farg'ona TES korxonasiga mahsulotlar sotildi	4010	9010	52450000
	QQS ga	4010	6411	7867500
6	Farg'ona "Sabo" korxonasidan pul kelib tushdi	5110	4010	56695000
7	Farg'ona azot ishlab	5110	6310	10000000

	chiqarish birlashmasidan oldindan pul kelib tushli			
8	Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasidan pul kelib tushdi	5110	4010	60000000
9	Farg'ona TES korxonasidan oldindan pul kelib tushdi	5110	6310	15000000
10	«Elyor» xususiy firmasidan pul kelib tushdi	5110	4010	21217500
11	Farg'ona TES korxonasidan pul kelib tushdi	5110	4010	40000000
12	1-sonli ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	6310	4010	13000000
13	2-sonli ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	6310	4010	15000000

Xaridorlar bo'yicha analitik hisob ma'lumotlari.
Farg'ona «Nargiza» firmasi schyot 4010 № 1.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	28.01	5-sonli hisobvarak fakturaga asosan tikuv mashinasi sotildi.	1150000		9010/641
		Oy davomidagi oborot	1150000		
		Oy oxiriga qoldiq	1150000		

Farg'ona "Sabo" korxonasi schyot 4010 № 2.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	04.01	1-sonli hisobvaraqt fakturaga asosan mahsulot sotildi.	56695000		9010/641 1
2	07.01	18-sonli to'lov topshiriqnomasi bilan pul tushdi		56695000	5110
		Oy davomidagi oborot	56695000	56695000	
		Oy oxiriga qoldiq			

Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasi schyot 4010 № 3.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	14.01	2-son hisobvaraqt fakturaga asosan mahsulot sotildi.	74807500		9010/641 1
2	15.01	116-sonli to'lov topshiriq-nomasi bilan pul tushdi		60000000	5110
3	31.01	Ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi		13000000	
		Oy davomidagi oborot	74807500	73000000	
		Oy oxiriga qoldiq	1807500		

Farg'ona azot ishlab chiqarish birlashmasi schyot 6310 № 3.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq		3000000	
1	10.01	59-sonli to'lov topshiriq-nomasi bilan pul tushdi		10000000	5110
2	31.01	Ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	13000000		4010
		Oy davomidagi oborot	13000000	10000000	
		Oy oxiriga qoldiq			

Malumotnoma № 1.

Tr	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Farg'ona "Azot" ishlab chiqarish birlashmasi tomonidan to'langan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	6310	4010	13000000

«Elyor» xususiy firmasi schyot 4010 № 4.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	24.01	3-sonli hisobvaraqt fakturaga asosan	21217500		9210/641

		mahsulot sotildi.			
2	28.01	5-sonli to'lov topshiriq-nomasi bilan.		21217500	5110
		Oy davomidagi oborot	21217500	21217500	
		Oy oxiriga qoldiq			

Farg'ona TES korxonasi schyot 4010 № 5.

T/r	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq	8500000		
1	28.01	4-son hisobvara q fakturaga asosan mahsulot sotildi.	60317500		9010/6411
2	30.01	139-sonli to'lov topshiriq-nomasi bilan pul tushdi		40000000	5110
3	31.01	Ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi		15000000	
		Oy davomidagi oborot	60317500	55000000	
		Oy oxiriga qoldiq	13817500		

Farg'ona TES korxonasi schyot 6310 № 5.

Tr	Sana	Jarayon mazmuni	Debet	Kredit	Aloqalanuvchi schyot
		Oy boshiga qoldiq			
1	21.01	75-sonli to'lov topshiriq-nomasi bilan oldindan to'lov kelib tushdi.		15000000	5110

2	31.01	Ma'lumotnomaga asosan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	15000000		4010
		Oy davomidagi oborot			
		Oy oxiriga qoldiq			

Malumotnoma № 2.

Tr	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Farg'ona TES korxonasi tomonidan to'langan oldindan to'lov hisobdan chiqarildi	6310	4010	15000000

11-JURNAL-ORDER.

Kt \ Dt	2810	9210	6411	9010	4010	6310	Jami
4010		10000 00	2793750 0	18525000 0			2141875 00
5110					17791250 0	2500000 0	2029125 00
6310					28000000		2800000 0
9110	138403 063						1384030 63
JAMI	138403 063	10000 00	2793750 0	18525000 0	20591250 0	2500000 0	5835030 63

Oborot vedomost

Schyot 4010

Tr	Xaridorlar nomi	01.01.21 ga qoldiq		Oy davomidagi oborot		01.02.21 ga qoldiq.	
		D-t	K-t	D-t	K-t	D-t	K-t
1	«Nargiza»			1150000		1150000	
2	“Sabo”			56695000	56695000		
3	“Azot”			74807500	73000000	1807500	

4	«Elyor»			21217500	21217500		
5	Farg'ona TES	8500000		60317500	55000000	13817500	
	JAMI	8500000		214187500	205912500	16775000	

Oborot vedomost

Schyot 6310

Fr	Xaridorlar nomi	01.01.21 ga qoldiq		Oy davomidagi oborot		01.02.21 ga qoldiq.	
		D-t	K-t	D-t	K-t	D-t	K-t
1	“Azot”		3000000	13000000	10000000		
2	Farg'ona TES			15000000	15000000		
	JAMI		3000000	28000000	25000000		

MAVZU: HISOBDOR SHAXSLAR BILAN HISOB-KITOBLAR HISOBI

TOPSHIRIQ:

- Berilgan ma'lumotlarga asosanib buxgalteriya yozuvlarini amalga oshiring.
- Hisobdor shaxslar bilan hisob kitoblar bo'yicha 7-jurnal-orderni to'ldiring.

Turli kreditorlarga bo'lgan qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6900)

Turli kreditorlar bilan muomalalari bo'yicha qarzlarni to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

- 6910 "To'lanadigan operativ ijara";
- 6920 "Hisoblangan foizlar";
- 6930 "Royalti bo'yicha qarzlarni";
- 6940 "Kafolatlar bo'yicha qarzlarni";
- 6950 "Uzoq muddatli majburiyatlar - joriy qismi";
- 6960 "Davolar bo'yicha to'lanadigan schyotlar";
- 6970 "Hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzlarni";
- 6990 "Boshqa majburiyatlar".

6910 "To'lanadigan operativ ijara" schyotida korxonaning operativ ijara bo'yicha ijaraga beruvchi oldidagi majburiyati aks ettiriladi. Hisoblangan ijara summasi 6910 "To'lanadigan operativ ijara" schyotining kredit tomonida, ijaraga beruvchiga to'langan summa esa ushbu schyotning debet tomonida aks ettiriladi.

6910 "To'lanadigan operativ ijara" schyoti bo'yicha analitik hisob har bir operativ ijara shartnomasi bo'yicha alohida yuritiladi.

6920 "Hisoblangan foizlar" schyotida kreditorlar tomonidan berilgan qarzlarni va kreditlar bo'yicha hisoblangan foizlar aks ettiriladi. To'lanishi lozim bo'lgan foizlar bo'yicha hisoblangan summalar 6920 "Hisoblangan foizlar" schyotining kreditida, foizlar bo'yicha qarzlarni to'lash esa ushbu schyotning debetida aks ettiriladi.

6920 “Hisoblangan foizlar” schyoti bo‘yicha analitik hisob har bir kreditor bo‘yicha alohida yuritiladi.

6930 “Royalti bo‘yicha qarzarlar” schyotida korxonaning boshqa xo‘jalik yurituvchi subyektlardan foydalanish uchun aktivlarning olinishi natijasida vujudga kelgan royalti to‘lovlari bo‘yicha korxonaning majburiyatlari hisobga olinadi. Royalti bo‘yicha hisoblangan qarzarlar 6930 “Royalti bo‘yicha qarzarlar” schyotining kredit tomonida xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog‘langan holda aks ettiriladi.

6930 “Royalti bo‘yicha qarzarlar” schyoti bo‘yicha analitik hisob har bir kreditor bo‘yicha alohida yuritiladi.

6940 “Kafolatlar bo‘yicha qarzarlar” schyotida korxonaning sotilgan mahsulotlarga kafolatli xizmat ko‘rsatish bo‘yicha xaridorlar oldidagi majburiyatlari aks ettiriladi. Agar korxonada mahsulotini sotish vaqtida xaridorga kafolatli muddat bersa, ushbu majburiyat butun kafolat muddati davomida mavjud bo‘ladi. Kafolat summasi mahsulot sotish amalga oshirilgan davrda xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlarning debetida aks ettiriladi. Korxonada o‘z tajribasidan kelib chiqqan holda, kelgusi davrlarga beriladigan kafolat summasi qanchaga to‘g‘ri kelishi, ya‘ni tovar yoki xizmatning bir birligiga to‘g‘ri keladigan o‘rtacha xizmat qiymatini hisoblab chiqishi va ushbu summani 6940 “Kafolatlar bo‘yicha qarzarlar” schyotining kredit tomonida xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog‘langan holda aks ettirishi mumkin.

6940 “Kafolatlar bo‘yicha qarzarlar” schyoti bo‘yicha analitik hisob kafolat bilan sotilgan har bir mahsulot, ish va xizmatlarning turlari bo‘yicha alohida yuritiladi.

6950 “Uzoq muddatli majburiyatlar - joriy qismi” schyotida mazkur hisobot davrida to‘lanishi lozim bo‘lgan uzoq muddatli qarzar majburiyatlarining joriy qismi aks ettiriladi. Uzoq muddatli majburiyatlar joriy qismga o‘tkazilganda 6950 “Uzoq muddatli majburiyatlar - joriy qismi” schyoti to‘lanadigan summaga uzoq muddatli majburiyatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog‘langan holda kreditlanadi va uzoq muddatli majburiyatlarining boshlang‘ich summasini kamaytiradi.

SHuningdek ushbu schyotda moliyaviy ijara bo'yicha ijaraga beruvchi oldidagi uzoq muddatli majburiyatlarning joriy qismi ham aks ettiriladi.

6950 "Uzoq muddatli majburiyatlar - joriy qismi" schyoti bo'yicha analitik hisob uzoq muddatli majburiyatlarning turlari, qaytarilish muddatlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi hududidagi va uning tashqarisidagi uzoq muddatli majburiyatlarni ajratgan holda, alohida yuritiladi.

6960 "Da'volar bo'yicha to'lanadigan schyotlar" schyoti xaridorlar, buyurtmachilar va boshqa korxonalar tomonidan bildirilgan da'volar, shuningdek tan olingan (yoki e'tirof etilgan) jarimalar, penyalar va neustoykalar bo'yicha korxonaning qarzi to'g'risidagi ma'lumotlarni umumlashtirish uchun mo'ljallangan. Da'volar asosan shartnoma majburiyatlarini bajarmaganlikdan kelib chiqib, 6960 "Da'volar bo'yicha to'lanadigan schyotlar" schyotining kreditida xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

6960 "Da'volar bo'yicha to'lanadigan schyotlar" schyoti bo'yicha analitik hisob har bir kreditor va da'vo bo'yicha alohida yuritiladi.

6970 "Hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzlar" schyoti korxonani ishchilariga ma'muriy-xo'jalik va operatsion xarajatlar, shuningdek xizmat safarlari uchun berilgan hisobdorlik summolari bilan haqiqiy sarflangan summolari o'rtasidagi farq natijasida kelib chiqadigan qarzlar to'g'risidagi ma'lumotlarni umumlashtirish uchun mo'ljallangan.

Agar sarflangan summa hisobdorlik bo'yicha berilgan summadan oshsa, korxonaning hisobdor shaxs oldida qarzi vujudga keladi va ushbu summa 6970 "Hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzlar" schyotining kredit tomonida ko'rsatiladi.

6970 "Hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzlar" schyoti bo'yicha analitik hisob har bir hisobdor shaxslar bo'yicha alohida yuritiladi.

6990 "Boshqa majburiyatlar" schyoti turli notijorat muomalalar bo'yicha jismoniy va yuridik shaxslar (o'quv yurtlari, ilmiy korxonalar va sh.k.) oldidagi sud organlarining ijroya hujjatlari yoki qarorlari asosida korxonani ishchilarining mehnat haqidagi turli korxonalar va alohida

shaxslar foydasiga ushlab qolingan summalar bo'yicha korxonaning joriy majburiyatlari aks ettiriladi.

6990 "Boshqa majburiyatlar" schyoti bo'yicha analitik hisob boshqa majburiyatlarning har bir turi bo'yicha alohida yuritiladi.

Turli kreditorlarga bo'lgan qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6900)ning boshqa schyotlar bilan bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Operativ ijara bo'yicha foiz hisoblandi	Xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar	6910
2	Operativ ijara bo'yicha qarz to'landi	6910	5010-5530
3	Moliyaviy ijara bo'yicha foiz hisoblandi	9610	6920
4	Qarzlarni bo'yicha foizlar hisoblandi	9610	6920
5	Qarzlarni bo'yicha hisoblangan foizlar to'landi	6920	5110-5530
6	Royalti hisoblandi	9690	6930
7	Hisoblangan royalti to'landi	6930	5110-5530
8	Kafolatli xizmat bo'yicha qarz hisoblandi	9430	6940
9	Kafolatli xizmat bo'yicha haqiqiy xarajatlar hisobdan chiqarildi	6940	Xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlar
10	Uzoq muddatli majburiyatlar joriy qismga o'tkazildi	7810-7920	6950
11	Uzoq muddatli majburiyatlarning joriy qismi bo'yicha to'langan summa	6950	5110-5530
12	Tan olingan da'volar (xatolar,	9430	6960

	yo'ldagi kamomad, mahsulot sifatining muvofiq kelmasligi va hokazolar) bo'yicha qarzlari hisoblandi		
13	TMZ lardagi arifmetik xatolardan kelib chiqqan da'volar bo'yicha qarzlari (hisob-kitob hujjatlaridagidan haqiqatda kam yetkazib berilganda) hisoblandi	1010-2990	6960
14	Shartnoma majburiyatlariga rioya qilmaganlik uchun jarimalar, penyalari, neustoykalar summalarini bo'yicha qarzlari (tan olingan yoki arbitraj tomonidan e'tirof etilgan xajmda) hisoblandi	9430	6960
15	Asosiy ishlab chiqarish, yordamchi ishlab chiqarish, umumishlabchiqarish va boshqaruv ehtiyojlari, xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklarga taalluqli xarajatlarni amalga oshirganligi uchun hisobdor shaxslarga qarzlari hisoblandi	2010, 2310, 2510, 2710, 9420	6970
16	Yaroqsiz mahsulot bilan bog'liq bo'lgan turli xarajatlari (qaytarib olib kelish va hokazo) to'lovi uchun hisobdor shaxslarga qarzlari hisoblandi	2610	6970
17	Sotib olingan tovarlar uchun hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzlari hisoblandi	2910-2990	6970
18	Mahsulotni sotish bilan bog'liq bo'lgan (transport va boshqa) xarajatlarni amalga oshirganligi uchun hisobdor shaxslarga bo'lgan	9410	6970

	qarzar hisoblandi		
19	Tabiiy ofatlarning oldini olish yoki bartaraf qilish bilan bog'liq bo'lgan turli xarajatlarning to'lovi uchun hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzar hisoblandi	9720	6970
20	kapital qo'yimalarda turli korxonalar xizmatlar ko'rsatdi	0810-0890	6990
21	Turli korxonalar va shaxslardan turli TMZ sotib olindi va har xil xizmatlar qabul qilindi	1510	6990
22	Turli korxonalar asosiy, yordamchi, umumishlabchiqarish Sexlari va xizmat ko'rsatish xo'jaliklarga xizmatlari ko'rsatishdi	2010, 2310, 2510, 2710	6990
23	Yaroqsiz mahsulotni tuzatish bilan bog'liq bo'lgan xarajatlar bo'yicha iste'molchilarga bo'lgan qarzar	2610	6990
24	Boshqa shaxslardan tovarlar kelib tushdi	2910-2990	6990
25	Asosiy vositalarni hisobdan chiqarishda ko'rsatgan xizmatlari uchun boshqa korxonalariga bo'lgan qarzar	9210	6990
26	Boshqa shaxslardan pul ekvivalentlari kelib tushdi	5610	6990
27	Boshqa shaxslardan o'tkazmalar kelib tushdi	5710	6990
28	Boshqa shaxslardan qimmatli qog'ozlar sotib olindi	0610, 5810	6990
29	Turli korxonalarning ijtimoiy soha obyektlarini saqlash bo'yicha ko'rsatgan xizmatlari hisoblandi	2710	6990

30	Sotib olingan aksiyalarni saqlaganligi uchun depozitariyga bo'lgan qarz hisoblandi	9690	6990
----	--	------	------

Xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200)

Korxonada xodimlariga mehnat haqi bo'yicha, operatsion va ma'muriy-xo'jalik xarajatlari uchun hisobdorlik asosida shuningdek, xizmat safarlari uchun berilgan bo'naklar bo'yicha hisob-kitoblarni to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

- 4210 "Mehnat haqi bo'yicha berilgan bo'naklar";
- 4220 "Xizmat safarlariga berilgan bo'naklar";
- 4230 "Umumxo'jalik xarajatlari uchun berilgan bo'naklar";
- 4290 "Xodimlarga berilgan boshqa bo'naklar".

Hisobdorlikka berilgan summaga, xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200) pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar bilan, jumladan 5010 "Milliy valyutadagi pul mablag'lari", 5020 "Chet el valyutasidagi pul mablag'lari" schyotlari bilan bog'langan holda debetlanadi. Xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200) xarajatlar va sotib olingan qiymatliklar hisobga olinadigan schyotlar bilan, yoki amalga oshirilgan xarajatlarning turiga qarab boshqa schyotlar bilan bog'langan holda kreditlanadi.

To'liq ishlatilmagan bo'naklar (masalan, xizmat safarlari uchun) korxonada kassasiga qaytarilishi hamda xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200)ning kreditida va 5010 "Milliy valyutadagi pul mablag'lari", 5020 "Chet el valyutasidagi pul mablag'lari" schyotlarining debetida aks ettirilishi lozim.

4210 "Mehnat haqi bo'yicha berilgan bo'naklar" schyotida korxonada xodimlariga mehnat haqi bo'yicha berilgan bo'naklarning barcha turlari yuzasidan hisob-kitoblarni hisobga olinadi. Bo'naklarning kelgusidagi mehnat haqi hisobiga berilishi xodimlarning sababi ko'rsatilgan arizasiga asosan amalga oshiriladi. Bundan tashqari, ushbu schyotda quyidagi buxgalteriya yozuvlari bilan aks ettiriladigan, ya'ni 6710 "Mehnat haqi bo'yicha xodim bilan hisoblashishlar" schyotining debeti

va 4210 "Mehnat haqi bo'yicha berilgan bo'naklar" schyotining kreditida mehnat haqi bo'yicha har oylik bo'naklar hisobga olinadi.

4220 "Xizmat safarlariga berilgan bo'naklar" schyotida korxonada xodimlariga xizmat safarlari uchun berilgan bo'naklar hisobga olinadi. Xorijga xizmat safariga yuborilayotgan xodimga O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan 2000 yil 7-fevralda 16-son bilan tasdiqlangan "Vazirliklar, idoralar, korxonalar va tashkilotlarning xodimlarini O'zbekiston Respublikasidan tashqariga xizmat safariga yuborilganda xizmat safari xarajatlariga mablag'lar berish tartibi"ga (5.06.2000 y. 932-sonli ro'y.) muvofiq, chet el valyutasida bo'nak beriladi. Ushbu valyutadagi bo'nak berilgan kundagi O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki kursi bo'yicha so'mga aylantiriladi va so'mda hisobga olinadi. Xizmat safarlari uchun berilgan va sarflangan chet el valyutasining hisobi alohida yuritiladi.

Xizmat safarlari uchun bo'naklar xizmat safari to'g'risidagi buyruq, chiptalar qiymati, kunlik yashash xarajatlari va boshqalar ko'rsatilgan holda bo'nak summasini hisoblash asosida beriladi.

4230 "Umumxo'jalik xarajatlari uchun berilgan bo'naklar" schyotida umumxo'jalik ehtiyojlari uchun turli xildagi kichik inventar va jihozlarni naqd pulga sotib olish uchun berilgan bo'naklar aks ettiriladi. Tovar-moddiy qiymatliklarni baholash va kirim qilish tegishli tasdiqlovchi hujjatlarga asosan amalga oshiriladi.

4290 "Xodimga berilgan boshqa bo'naklar" schyotida 4210-4230 schyotlarida aks ettirilmagan korxonada xodimlariga berilgan boshqa bo'naklar hisobga olinadi.

Xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200) bo'yicha analitik hisob har bir berilgan bo'nak bo'yicha yuritiladi.

Xodimlarga berilgan bo'naklarni hisobga oluvchi schyotlar (4200)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Mehnat haqi hisobidan bo'nak berildi	4210	5010
2	Xodimlarga kelgusidagi mehnat haqi	6710	4210

	hisobiga berilgan bo'naklar ushlab qolindi		
3	Hisobdor shaxslarga bankdagi schyotlardan bo'naklar berildi	4220-4290	5110-5530
4	Hisobdor shaxslarga kassadan bo'naklar berildi	4220-4290	5010, 5020
5	Hisobdor shaxslarga pul ekvivalentlari berildi	4220-4290	5610
6	Ishlatilmagan hisobdor summalari kassaga qaytarildi	5010, 5020	4220-4290
7	Ishlatilmagan hisobdor summalari korxonaning bankdagi schyotiga qaytarildi	5110- 5530	4220-4290
8	Hisobdor shaxslar sotib olingan turli xildagi pul ekvivalentlariga haq to'ladi	5610	4220-4290
9	Ishlatilmagan pul ekvivalentlari qaytarildi	5610	4220-4290
10	Hisobdor shaxslar kapital qo'yilmalar, tovarlar, hayvonlar, materiallar, asbob uskunalarni sotib olish, yetkazib kelish, tayyorlash bilan bog'liq xarajatlarni amalga oshirdi	0710-0890, 1010-1090, 1110-1120, 2910-2990	4220-4290
11	Hisobdor shaxslar yaroqsiz mahsulot bilan bog'liq turli xildagi xarajatlarni to'ladi	2610	4220-4290
12	Hisobdor shaxslar asosiy, yordamchi ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklar, shuningdek, umumishlabchiqarish xarajatlarni amalga oshirdi	2010, 2310, 2510, 2710	4220-4290
13	Hisobdor shaxslar davr xarajatlariga tegishli bo'lgan turli xildagi xarajatlarni to'ladi	9410-9430	4220-4290

14	Hisobdor shaxslar kelgusi davr xarajatlariga tegishli bo'lgan turli xarajatlarni to'radi	3190	4220-4290
----	--	------	-----------

BERILGAN:

- Quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.
- 08.01.21 kuni 1-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonah rahbari B.Komilovga safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berildi. Summasi 200 000 so'm.
 - 11.01.21 kuni korxonah rahbari B.Komilov tomonidan taqdim etilgan avans hisoboti to'lash uchun qabul qilindi. Summasi 350000 sum.
 - 14.01.21 kuni 2-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonah rahbari B.Komilovga Toshkent shahriga borib kelganligi tasdiqlovchi hisobotiga asosan to'landi. Summasi 150 000 so'm.

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya provodkalarini bering

Tr	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	08.01.21 kuni 1-sonli kassa chiqim orderi bilan bilan korxonah rahbari B.Komilovga safar xarajatlari uchun avans (bo'nak) berildi	4220	5010	200000
2	11.01.21 kuni korxonah rahbari B.Komilov tomonidan taqdim etilgan avans hisoboti to'lash uchun qabul qilindi.	9430	6970	350000
3	14.01.21 kuni 2-sonli kassa chiqim orderi bilan korxonah rahbari B.Komilovga hisobotiga asosan to'landi.	6970	5010	150000
4				

Malumotnoma № 3.

№	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	31.01.21 kuni korxonada rahbari B.Komilovga berilgan avans to'lovi hisobdan chiqarildi.	6970	4220	200000

7-JURNAL ORDER.

Schyot № 4220.

№	Hisobdor shaxs F.I.O	Oy boshiga qoldiq		Hisobi beriladigan pul berildi.			Ishlatilmagan avans summasi ushlandi. (4220 schyot k-tidan schyotlar debetiga)		Taqdim etgan hisoboti bo'yicha		Hisobi beriladigan summa ishlatildi	Oy oxiriga qoldiq	
		D-t	K-t	Sana	Aloq schyot	Summa	Sana	6970	Sana	Tadiq. Summa	9430	D-t	K-t
1	B.Komilov			08.01.21	5010	200000	31.01.21	200000					
	JAMI					200000		200000					

7- JURNAL ORDER.

Schyot 6970

№	Hisobdor shaxs F.I.O	Oy boshiga qoldiq		Hisobi beriladigan pul berildi.			Ishlatilmagan avans summasi ushlandi. (6970 schyot k-tidan schyotlar debetiga)		Taqdim etgan hisoboti bo'yicha		Hisobi beriladigan summa ishlatildi	Oy oxiriga qoldiq	
		D-t	K-t	Sana	Aloq	Summa	Sana		Sana	Tadiq.	9420	D-t	K-t

“Ma’muriy xarajatlar” schyoti 9910 “Yakuniy moliyaviy natija” schyoti bilan bog‘langan holda yopiladi.

9430 “Boshqa operatsion xarajatlar” schyotida kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash xarajatlari, axborot, auditorlik va maslahat xizmatlari uchun to‘lov xarajatlari, ish haqi hisoblashda hisobga olinmaydigan kompensatsiyalash va rag‘batlantirish ahamiyatiga molik to‘lovlar, bank va depozitariya xizmatlarining to‘lovlari, zararlar, jarimalar, penyalar va boshqa operatsion faoliyat jaryonida vujudga keladigan, ishlab chiqarish jarayoni, moliyaviy faoliyat va favqulodda xarajatlar moddalarining belgilari bo‘lmagan boshqa xarajatlar aks ettiriladi. Hisobot davrining oxirida 9430 “Boshqa operatsion xarajatlar” schyoti 9910 “Yakuniy moliyaviy natija” schyoti bilan bog‘langan holda yopiladi.

Davr xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlar (9400)ning bog‘lanishi

T/r	Xo‘jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog‘lanishi	
		Debet	Kredit
1	Mahsulotlarni jo‘natish bo‘yicha transport xarajatlari	9410	6990
2	CHetdan reklama va marketing xizmatlari	9410	6010
3	Savdo jarayonida ishlatilayotgan asosiy vositalarning eskirishi	9410	0210-0299
4	Savdo jarayonida ishlatilayotgan nomoddiy aktivlarning eskirishi	9410	0510-0590
5	Boshqaruv xodimlarining mehnat haqi xarajatlari	9420	6710
6	Boshqaruv ahamiyatiga molik asosiy vositalarning eskirishi	9420	0210-0299
7	Boshqaruv binosining ijara to‘lovi	9420	6910
8	Boshqaruv ehtiyojlari uchun materiallar sarflandi	9420	1010-1090

9	Transport korxonalarining xizmati	9420	6010
10	Xizmat safarlari va vakillik xarajatlari	9420	4220, 4230
11	Yuridik shaxsning yuqori tashkiloti va birlashmalarini saqlashga ajratmalar	9420	6120
12	Bank va auditorlik xizmatlari uchun to'lovlar	9430	6990
13	Asosiy vositalar va boshqa aktivlarning chiqib ketishidan zararlar	9430	9210, 9220
14	Aybdor shaxsni aniqlash imkonini bo'lmagan holdagi kamomadlar va yo'qotishlar	9430	5910
15	SHubhali qarzlarni bo'yicha zaxira hisoblandi	9430	4910
16	Soliq idoralari qaroriga ko'ra jarima hisoblandi	9430	6410
17	Korxonada balansida bo'lgan oliy o'quv yurtlarini saqlash uchun ajratmalar	9430	6110
18	Korxonada xodimlari uchun dam olish uylari va sanatoriylarga yo'llanmalar to'landi	9430	5110-5530
19	Bekor qilingan buyurtmalar bo'yicha xarajatlar hisobdan chiqarildi	9430	2010
20	O'tgan yillar muomalalaridan ko'rilgan zararlar	9430	Olinadigan schyotlar
21	Xo'jalik shartnomalarini buzganlik uchun jarimalar	9430	6960
22	Mahalliy transportdan foydalanish uchun yo'l hujjatlari to'landi	9430	5110-5530
23	TMZning sotilishi bo'yicha bahoning kamayish natijalari hisobdan chiqarildi	9430	3190
24	Quyidagi ishlarda foydalanilgan asosiy vositalarning eskirishi va nomoddiy aktivlarning amortizatsiyasi:	9430	0210-0299, 0510-0590

	a) yangi turdagi mahsulot ishlab chiqarish uchun mo'ljallangan ishga tushirish ishlarida; b) ommaviy yoki seriyali ishlab chiqarishga mo'ljallanmagan yangi texnologik jarayonlarni o'zlashtirishga xizmat ko'rsatishda.		
25	Hisobot davri oxirida davr xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9910	9410-9430

BERILGAN:

1. Yanvar oyida boshqaruv bino uchun eskirish hisoblandi. Summasi 125000 so'm.
2. Yanvar oyida ombor binosi uchun eskirish hisoblandi. Summasi 50000 so'm.
3. Stol va stullarga eskirish hisoblandi. Summasi 312500 so'm.
4. Kompyuter uchun eskirish hisoblandi. Summasi 30000 so'm.
5. Televizor uchun eskirish hisoblandi. Summasi 27500 so'm.
6. Avtomobil uchun eskirish hisoblandi. Summasi 1000000 so'm.
7. Boshqaruv apparati xodimlariga ish haqi hisoblandi. Summasi 3700000 so'm.
8. Boshqaruv apparati xodimlarini ish haqiga nisbatan YalT hisoblandi. Summasi 444000 so'm.
9. Issiqlik energiyasi uchun to'lov qabul qilindi.
 - Boshqaruv binosi uchun 1860000 so'm.
 - Ombor binosi uchun 920000 so'm.
6. Elektr energiyasi uchun to'lov qabul qilindi.
 - Boshqaruv binosi uchun 328000 so'm.
 - Ombor binosi uchun 240000 so'm.
7. Suv resurslari uchun to'lov qabul qilindi. Summasi 150 000 so'm
8. Bank xizmati uchun ushlab qolindi. Summasi 538138 so'm.
9. Mehribonlik uyiga hayriya maqsadida o'tkazildi. Summasi 2000000 so'm.

10. Korxonada rahbari B.Komilov tomonidan taqdim etilgan avans hisoboti to'lash uchun qabul qilindi. Summasi 350000 so'm.

Soliqlar bo'yicha quyidagi analitik schyotlar yuritiladi.

1	Qo'shilgan qiymat solig'i	4411	6411
2	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	4412	6412
3	Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i	4413	6413
4	Yuridik shaxslarning mol-sulk solig'i	4414	6414
5	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	4415	6415
6	Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i	4416	6416

Yuqoridagi operatsiyalarga buxgalteriya provodkalarini bering.

№	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Boshqaruv bino uchun eskirish hisoblandi	9420	0221	125000
3	Ombor binosi uchun eskirish hisoblandi	9420	0223	50000
4	Stol va stullarga eskirish hisoblandi	9420	0240	312500
5	Kompyuter uchun eskirish hisoblandi	9420	0250	30000
6	Televizor uchun eskirish hisoblandi	9420	0290	27500
7	Avtomobil uchun eskirish hisoblandi	9420	0260	1000000
8	Boshqaruv apparati xodimlariga ish haqi hisoblandi.	9420	6710	3700000
9	Boshqaruv apparati xodimlarini ish	9420	6521	444000

	haqiga nisbatan ijtimoiy soliq			
10	Issiqlik energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
	-Boshqaruv binosi uchun	9420	6010	1860000
	-Ombor binosi uchun	9420	6010	920000
11	Elektr energiyasi uchun to'lov qabul qilindi			
	-Boshqaruv binosi uchun	9420	6010	328000
	-Ombor binosi uchun	9420	6010	240000
12	Suv resurslari uchun to'lov qabul qilindi	9420	6010	150000
13	Bank xizmati uchun pul olindi	9430	5110	538138
14	Mehribonlik uyiga hayriya maqsadida pul o'tkazildi	9430	5110	2000000
15	Safar xarajatlari	9420	6970	350000
16	Mulk solig'i hisoblandi	9430	6414	1751250
17	Yer solig'i hisoblandi	9430	6413	7476000
18	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq hisoblandi	9430	6415	137020
19	Ma'muriy xarajatlar hisobdan chiqarildi	9910	9420	9537000
20	Boshqa operatsion xarajatlar hisobdan chiqarildi	9910	9430	11902408

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni hisoblash tartibi.

Soliq kodeksining 411-moddasiga muvofiq yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni soliqqa tortish obyekt bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

Ko'chmas mulk yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq soliq solish obyekt hisoblanadi.

Ko'chmas mulk jumlasiga quyidagilar kiradi:

1) ko'chmas mulkka bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organlarda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim bo'lgan binolar va inshootlar;

2) qurilishi tugallanmagan obyektlar. Qurilishi tugallanmagan obyektlarga qurilish obyektiga doir loyiha-smeta hujjatlarida belgilangan normativ muddatda qurilishi tugallanmagan obyektlar, agar qurilishning normativ muddati belgilanmagan bo'lsa, ushbu obyektning qurilishiga vakolatli bo'lgan organning ruxsatnomasi olingan oydan e'tiboran yigirma to'rt oy ichida qurilishi tugallanmagan obyektlar kiradi;

3) temir yo'llar, magistral quvurlar, aloqa va elektr uzatish liniyalari, shuningdek mazkur obyektlarning ajralmas texnologik qismi bo'lgan inshootlar;

4) qurilish tashkilotlari yoki imoratlarni quruvchilar balansida keyinchalik sotish uchun ko'rsatilgan turar joy ko'chmas mulk obyektlari, ko'chmas mulk obyekti foydalanishga topshirilgandan keyin olti oy o'tgach.

Soliq kodeksining 412-moddasiga muvofiq yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni soliq solinadigan bazasi bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

1) Soliq kodeksi 411-moddasi ikkinchi qismining 1 va 3-bandlarida nazarda tutilgan obyektlar bo'yicha — o'rtacha yillik qoldiq qiymati.

Ko'chmas mulkning qoldiq qiymati ushbu mol-mulkning boshlang'ich (tiklanish) qiymati bilan soliq to'lovchining hisob siyosatida belgilangan usullardan foydalanilgan holda hisoblab chiqilgan amortizatsiya miqdori o'rtasidagi farq sifatida aniqlanadi.

Bunda to'liq amortizatsiya qilingan bino bo'yicha uning uch yilda kamida bir marta aniqlanadigan qayta baholangan (bozor) qiymati soliq bazasidir;

2) Soliq kodeksi 411-moddasi ikkinchi qismining 2-bandida nazarda tutilgan obyektlar bo'yicha — tugallanmagan qurilishning o'rtacha yillik qiymati;

3) Soliq kodeksi 411-moddasi ikkinchi qismining 4-bandida belgilangan obyektlar bo'yicha — mazkur obyektlarning o'rtacha yillik qiymati (realizatsiya qilinmagan qismi bo'yicha).

O'zbekiston Respublikasi norezidentlarining ko'chmas mulk obyektlariga nisbatan soliq bazasi ushbu mol-mulkning o'rtacha yillik qiymatidir.

Soliq kodeksini 415-moddasiga asosan Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasi soliq solinadigan bazaning 2 foizi miqdorida belgilanadi.

Agar Soliq kodeksi 415-moddasining uchinchi qismida boshqacha qo'lda nazarda tutilmagan bo'lsa, qurilishi normativ muddatda tugallanmagan obyektlarga nisbatan soliq stavkasi 4 foiz miqdorida belgilanadi.

Bo'sh turgan binolar, foydalanilmayotgan ishlab chiqarish maydonlari, yashash uchun mo'ljallanmagan inshootlar, shuningdek tugallanmagan qurilish obyektlariga nisbatan qonun hujjatlarida oshirilgan soliq stavkalarini belgilash yo'li bilan ta'sir choralari qo'llanilishi mumkin hamda Soliq kodeksining 414-moddasida ko'rsatilgan soliq imtiyozlari ularga tatbiq etilmaydi.

Soliq stavkasi quyidagilarga nisbatan 0,2 foiz miqdorida belgilanadi:

1) umumiy foydalanishdagi temir yo'llar, magistral quvurlar, aloqa va elektr uzatish liniyalari, shuningdek mazkur obyektlarning ajralmas texnologik qismi bo'lgan inshootlar;

2) konservatsiya qilinishi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilingan ko'chmas mulk va tugallanmagan qurilish obyektlari.

Biz mol-mulk solig'ini 2020 yil uchun hisoblanishi lozim edi, lekin 2021 yil 1 yanvaridan yuridik shaxslarni mol-mulkiga solinadigan soliq bo'yicha soliq qonunchiligiga kiritilgan o'zgarishlarni hisobga olgan holda 2021 yil uchun mol-mulk solig'ini hisoblaymiz.

Korxonaning 2021 yil 1 yanvar holatiga bo'lgan ko'chmas mulklarining dastlabki qiymati 150 000 000 so'mni, jamg'arilgan eskirish summasi 60 000 000 so'mni tashkil etadi.

Soliq kodeksining 306-moddasiga muvofiq bino va imoratlar uchun amortizatsiyaning yillik eng yuqori normasi 3 foiz qilib belgilangan.

STIR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

varaқ 04

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq HISOB-KITOBİ

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Summa
Soliq bazasi (Hisob-kitobiga 1-ilovanning 010-satri 15-ustuni)	010	87 562 500
Soliq bazasini kamaytirish (Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 3-ilovanning 010 satri 3 ustuni)	020	
To'liq amortizatsiya qilingan binoning taxmin qilinayotgan qayta baholangan (bozor) qiymati	030	
Qurilish tashkilotlari yoki imoratlarni quruvchilar balansida keyinchalik sotish uchun ko'rsatilgan foydalanishga topshirilgandan keyin olti oy o'tgan turar joy ko'chmas mulk obyektlarining(sotilmagan qismi) o'rtacha yillik qiymati Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 1-ilovanning 040-satri 15-ustuni)	040	
Soliq bazasi (010-satr - 020-satr+ 030-satr+ 040-satr)	050	87 562 500
Soliq stavkasi, foizda	060	2 %
Soliq summasi (050-satr x 060-satr)	070	1 751 250
Temir yo'llar, magistral quvurlar, aloqa va elektr uzatish liniyalari, shuningdek mazkur obyektlarning ajralmas texnologik qismi bo'lgan inshootlarning o'rtacha yillik qoldiq qiymati (Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 1-ilovanning 0203-satri 15-ustuni)	080	
Konservatsiya qilinishi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilingan ko'chmas mulk va tugallanmagan qurilish obyektlarining o'rtacha yillik qoldiq (o'rtacha yillik) qiymati (Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 1-ilovanning 030-satri 15-ustuni)	090	

Soliq stavkasi, foizda	100	
Soliq summasi ((080-satr+ 090 satr) x 100-satr)*	110	
Normativ muddatda tugallanmagan qurilish obyektining o'rtacha yillik qiymati (Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 1-ilovaning 060-satri 15-ustuni)	120	
Soliq bazasini kamaytirish, jami (Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq hisob-kitobiga 3-ilovaning 10-satri 4-ustuni)	130	
Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqni hisoblab chiqarish uchun soliq bazasi (normativ muddatda ishga tushirilmagan, qurilishi tugallanmagan obyektning o'rtacha yillik qiymati) (120 satr-130 satr)	140	
Soliq stavkasi, foizda	150	
Soliq summasi (140 satr x 150 satr)	160	
Byudjetga to'lanadigan yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning umumiy summasi (070-satr+110-satr+160-satr)	170	1 751 250
Soliq davri uchun joriy to'lovlar bo'yicha yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning hisoblangan summasi	180	1 700 000
Qo'shimcha to'lashga	190	51 250
	21023	

Izoh:

Ushbu hisob-kitob soliq organlariga-O'zbekiston Respublikasi norezidenti bo'lgan yuridik shaxslar tomonidan ham taqdim etiladi.

Hisob-kitobni ko'chmas mulk joylashgan joyga soliq organlariga topshirishda hisob-kitob faqat ushbu hududda joylashgan ko'chmas mulkning bir qismiga to'ldiriladi (080-satrdan ko'rsatilgan obyektlar bundan mustasno), shu bilan birga ko'chmas mulk ro'yxatdan o'tkazilganligi to'g'risida guvohnoma taqdim etilganda hisobga olinmaydi.

080-satrdan ko'rsatilgan obyektlar bo'yicha hisob-kitob faqat soliq hisobini olib borish joyidagi soliq organlariga beriladi.

010-satrdan 200-satrgacha avtomat shakllanadi.

** Ushbu hisob-kitobning 110-satrida hisoblangan soliq summasi 2020 yil uchun teng ulushlarda 9 oygacha hisoblanadi. (110-satr/12*9)*

Kredit tashkiloti tomonidan qarzni so'ndirish hisobiga sotish maqsadida undirilgan mol-mulk (garov mol-mulki) tovar hisoblanadi, shu munosabat bilan mol-mulk solig'i bo'yicha soliq solish obyektida hisobga olinmasligi kerak, kredit tashkiloti tomonidan o'z ehtiyojlari uchun foydalaniladigan garov mol-mulki bundan mustasno.

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)



Yuridik shaxslarning mol-mulkiga
solinadigan soliq hisob-kitobiga
1-IL.OVA

Soliq solinadigan obyektlarning o'rtacha yillik qoldiq qiymati (o'rtacha yillik qiymati) hisob-kitobi

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Oxirgi kun holatiga:												O'rtacha yillik (qoldiq) qiymat 3-ust + 4-ust + 5-ust + 6-ust + 7-ust + 8-ust + 9-ust + 10-ust + 11-ust + 12-ust + 13-ust + 14-ust)/12
		yanvar	fevral	mart	aprel	may	iyun	iyul	avgust	sentabr	oktyabr	noyabr	dekabr	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Soliq bazasi:	010	89625000	89250000	88875000	88500000	88125000	87750000	87375000	87000000	86625000	86250000	85875000	85500000	875625000
Boshlang'ich (tiklash) qiymati	0101	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	150000000	x
Eskirish summasi Buxgalteriya balansining 011-satri	0102	60375000	60750000	61125000	61500000	61875000	62250000	62625000	63000000	63375000	63750000	64125000	64500000	x

Qoldiq (balans) qiymati 010-satr – 020-satr)	0103	89625000	89250000	88875000	88500000	88125000	87750000	87375000	87000000	86625000	86250000	85875000	85500000	87562500
Temir yo'llar, magistral tuyurlar, aloqa va elektr uzatish liniyalari, shuningdek mazkur obyektlarning ajralmas texnologik qismi bo'lgan inshootlar	020													
Toshlang'ich (tiklash) qiymati	0201													
Yakirish summasi	0202													
Qoldiq (balans) qiymati (0201- satr – 0202-satr)	0203													
Konservatsiya qilinishi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilingan ko'chmas mulk va tugallanmagan qurilish obyektlarining o'rtacha yillik qoldiq (o'rtacha yillik) qiymati	030													
Qurilish tashkilotlari yoki inshootlarni quruvchilar balansida keyinchalik sotish uchun ko'rsatilgan foydalanishga topshirilgandan keyin olti oy o'tgan turar joy ko'chmas mulk obyektlarining o'rtacha yillik qiymati	040													
O'zbekiston Respublikasi rezidentlari ko'chmas mulkining o'rtacha yillik qiymati	050													
Normativ muddatda ishga tushirilmagan, qurilishi tugallanmagan obyektning	060													

Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini hisoblash tartibi.

Soliq kodeksini 426-moddasiga asosan yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini soliq solish obyektini bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

Mulk huquqi, egalik qilish, foydalanish yoki ijara huquqlari asosida yuridik shaxslarda bo'lgan yer uchastkalari yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ining (bundan buyon ushbu bobda soliq deb yuritiladi) soliq solish obyektidir.

Quyidagi yer uchastkalari soliq solish obyektini sifatida hisoblanmaydi:

1) notijorat tashkilotlari tomonidan notijorat faoliyati doirasida foydalaniladigan yerlar;

2) aholi punktlarining, bog'dorchilik, uzumchilik yoki polizchilik shirkatlarining umumiy foydalanishdagi yerlari (maydonlar, ko'chalar, tor ko'chalar, yo'llar, shaxobcha yo'llar, sug'orish tarmoqlari, kollektorlar, sohil bo'yi yerlari va boshqa shu kabi umumiy foydalanishdagi yerlar);

3) umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari egallagan yerlar;

4) aholining madaniy-maishiy ehtiyojlarini qondirish va dam olishi uchun foydalaniladigan yerlar (daraxtzorlar, istirohat bog'lari, sayilgohlar, xiyobonlar, aholining ommaviy dam olishi va turizmini tashkil etish uchun belgilangan joylar, shuningdek ariq tarmoqlari egallagan yerlar);

5) davlat qo'riqxonalarining, kompleks (landshaft) buyurtma qo'riqxonalarining, tabiat bog'larining, davlat tabiat yodgorliklarining, buyurtma qo'riqxonalarining (bundan ovchilik xo'jaliklarida tashkil etiladigan buyurtma qo'riqxonalar mustasno), tabiiy pitomniklarning, davlat biosfera rezervatlarining, milliy bog'larning yerlari;

6) sog'lomlashtirish ahamiyatiga molik yerlar – tegishli muassasalar va tashkilotlarga doimiy foydalanishga berilgan, profilaktika hamda davolash ishlarini tashkil etish uchun qulay tabiiy shifobaxsh omillarga ega bo'lgan yer uchastkalari;

7) rekreatsiya ahamiyatiga molik yerlar – aholining ommaviy dam olishi va turizmini tashkil etish uchun tegishli muassasalar hamda tashkilotlarga berilgan yer uchastkalari;

8) tarixiy-madaniy ahamiyatga molik yerlar – tegishli muassasalar va tashkilotlarga doimiy foydalanishga berilgan moddiy madaniy meros obyektlari, xotira bog'lari egallagan yer uchastkalari;

9) gidrometeorologiya va gidrogeologiya stantsiyalari hamda postlari egallagan yerlar;

10) yuridik shaxs balansida bo'lgan va fuqaro muhofazasi hamda safarbarlik ahamiyatiga molik alohida joylashgan obyektlar egallagan yerlar;

11) kommunal-maishiy ahamiyatga molik yerlar (dafn etish joylari, maishiy chiqindilarni yig'ish, qaytadan ortish va saralash joylari, shuningdek chiqindilarni zararsizlantirish hamda utilizatsiya qilish joylari);

12) ko'p kvartirali uylar egallagan yerlar, bundan yashash uchun mo'ljallanmagan ko'chmas mulk obyektlari egallagan yer uchastkalari mustasno;

13) suv fondi;

14) zaxiralar.

Soliq kodeksi 426-moddaning ikkinchi qismida ko'rsatilgan yer uchastkalari xo'jalik faoliyatini yuritish uchun foydalanilsa, ular ushbu bobda belgilangan tartibda soliq solish obyekti hisoblanadi.

Soliq kodeksini 427-moddasiga asosan yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini soliq solinadigan bazasi bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

Quyidagilar soliq bazasidir:

qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar bo'yicha — Soliq kodeksining 428-moddasi ikkinchi qismiga muvofiq soliq solinmaydigan yer uchastkalari maydonlari chegirib tashlangan holda, qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkasining umumiy maydoni, ;

qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlar bo'yicha — Soliq kodeksining 428-moddasi ikkinchi qismiga muvofiq soliq

solinmaydigan yer uchastkalari chegirib tashlangan holda, yer uchastkalarining qonunchilikka muvofiq aniqlangan normativ qiymati.

Yer uchastkalariga bo'lgan mulk huquqi, egalik qilish, foydalanish yoki ijara huquqi yil mobaynida soliq to'lovchiga o'tgan bo'lsa, soliq bazasi yer uchastkalariga tegishli huquq vujudga kelganidan keyingi oydan e'tiboran hisoblab chiqariladi. Yer uchastkasining maydoni kamaytirilgan taqdirda, soliq bazasi yer uchastkasi maydoni kamaytirilgan oydan e'tiboran kamaytiriladi.

Yuridik shaxslarda soliq imtiyoziga bo'lgan huquq vujudga kelgan taqdirda, soliq bazasi ushbu huquq vujudga kelgan oydan e'tiboran kamaytiriladi. Soliq imtiyoziga bo'lgan huquq bekor qilingan taqdirda, soliq bazasi ushbu huquq tugatilganidan keyingi oydan e'tiboran hisoblab chiqariladi (ko'paytiriladi).

Soliq to'lovchi soliq to'lash nazarda tutilmagan faoliyat turlarini amalga oshirganda, soliq bazasi soliq solinadigan va soliq solinmaydigan yer uchastkasi bo'yicha alohida-alohida hisob yuritish asosida aniqlanadi. Alohida-alohida hisob yuritish imkoniyati bo'lmaganda, soliq bazasi soliqni to'lash nazarda tutilgan faoliyatdan olinadigan sof tushumning umumiy sof tushum hajmidagi ulushidan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

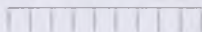
Soliq stavkalari soliq kodeksini 429-moddasida belgilangan.

Qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallanmagan yerlar bo'yicha bazaviy soliq stavkasi respublika hududlari kesimida 1 gektar uchun mutlaq o'lchamda quyidagi miqdorlarda belgilanadi:

Respublika hududlari	1 gektar uchun bazaviy soliq stavkasi (mln so'mda)
Toshkent shahri	208,2
1 zona	166,5
2 zona	124,9
3 zona	83,3
4 zona	41,6
5 zona	
Qoraqalpog'iston Respublikasi	26,2
Andijon viloyati	33,0

Buxoro viloyati	26,7
Jizzax viloyati	26,7
Qashqadaryo viloyati	26,7
Navoiy viloyati	26,7
Namangan viloyati	33,0
Samarqand viloyati	33,0
Surxondaryo viloyati	23,5
Sirdaryo viloyati	20,8
Toshkent viloyati	27,6
Farg'ona viloyati	26,7
Xorazm viloyati	26,7

STIR



varaq 0 | 3

**Joriy soliq davrining 1 yanvaridagi holat bo'yicha
qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallanmagan
yerlar uchun to'lanadigan yer solig'i**

HISOB-KITOB

(Aylanmadan soliq to'lovchi bo'lmaganlar uchun)

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	O'lchov birligi	Yer maydoni	Summa
Yer uchastkasining umumiy maydoni, mazkur hisob-kitobga 1-ilovaning 010 satr 3-ustuni	010	gektar	0.28	x
Soliq solinmaydigan yer maydoni - mazkur hisob-kitobga 1-ilovaning 010 satr 4-ustuni	020	gektar		x
Soliq bazasi mazkur hisob-kitobga 1-ilovaning 010-satr 5-ustuni	030	gektar	0.28	x
Yil uchun byudjetga to'lanishi lozim bo'lgan jami soliq summasi mazkur hisob-kitobga 1-ilovaning 010-satr 7-ustuni	040	so'm	x	7 476 000
Har oylik yer solig'i summasi (040-satr / 12), shu jumladan:	x	x	x	x
yanvar oy uchun – 10 yanvargacha	0401			623000

fevral oy uchun – 10 fevralgacha	0402		623000
mart oy uchun – 10 martgacha	0403		623000
aprel oy uchun – 10 aprelgacha	0404		623000
may oy uchun – 10 maygacha	0405		623000
iyun oy uchun – 10 iyungacha	0406		623000
iyul oy uchun – 10 iyulgacha	0407		623000
avgust oy uchun – 10 avgustgacha	0408		623000
sentyabr oy uchun – 10 sentyabrgacha	0409		623000
oktyabr oy uchun – 10 oktyabrgacha	0410		623000
noyabr oy uchun – 10 noyabrcha	0411		623000
dekabr oy uchun – 10 dekabrgacha	0412		623000

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)

STIR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

varaқ

0	5
---	---

Qishloq xo'jaligi ahamiyatiga molik bo'lmagan yerlar uchun to'lanadigan yer solig'i hisob-kitobiga
1-ILOVA

Soliq to'lovchining yer uchastkalari to'g'risida

MA'LUMOT

Yer uchastkasi joylashgan joy	Satr kodi	Yer maydoni, Gektar	Soliq solinmaydigan yer uchastkalari, gektar - (Qishloq xo'jaligi uchun mo'ljallanmagan yerlar uchun to'lanadigan yer solig'i hisob-kitobining 2-ilovasi 010-satr)	Soliq bazasi, gektar (3-ustun - 4-ustun)	Soliq stavkasi 1 gektar uchun, so'm	Soliq summasi (5-ustun x 6-ustun)
1	2	3	4	5	6	7
Yuridik shaxsga tegishli bo'lgan yer uchastkalari, jami:	010	0,28		0,28	x	7 476 000

(020-satr+030-satr+040-satr+050-satr)						
Belgilangan stavka bo'yicha soliq solinadigan yer uchastkalari (030-satr, 040-satr va 050-satrdagilar bundan mustasno), shu jumladan:	020	0,28		0,28	x	7 476 000
Farg'ona shahar Farg'ona	0201	0,28		0,28	26 700 000	7 476 000
Ko'chasi 10 uy					
	0250					
Belgilangan muddatda qurilishi tugallanmagan yer uchastkalari, shu jumladan:	030				x	
	0301					
					
	0310					
Yer maydonlaridan hujjatlarsiz yoxud yer uchastkasiga bo'lgan huquqni tasdiqlovchi hujjatlarda ko'rsatilganidan kattaroq hajmda foydalanilgan yer uchastkalari uchun	040				x	
	0401					
					
	0410					
Soliq kodeksining 429-moddasiga asosan soliq stavkasiga 0,1 ko'effitsient ko'llaniladigan yer uchastkalari uchun *	050				x	
	0501					
	0502					
	0503					
	0504					

	0505				
	0506				
	0507				
	0508				

Izoh:

1) 030-satr va keyingi satrlarda ko'rsatilgan yer uchastkalari uchun ikki baravar soliq stavkalari bo'yicha to'lanadi.

2) 040-satr va keyingi satrlarda ko'rsatilgan yer uchastkalari uchun belgilangan soliq stavkalarining to'rt baravari miqdorida belgilanadi.

3) 050-satr va keyingi satrlarda ko'rsatilgan yer uchastkalari uchun soliq stavkasiga 0,1 koeffitsient qo'llaniladi.

4) Ushbu hisob kitobning 7-ustunning 050-satrida hisoblangan soliq summasi 2020 yil uchun teng ulushlarda 9 oyga hisoblanadi. ($7\text{-ustunning } 050\text{-satr}/12*9$)

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)

Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblash tartibi.

Soliq kodeksini 442-moddasiga muvofiq suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni soliq solish obykti bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

Yer usti va yer osti manbalaridan olib foydalaniladigan suv resurslari suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq (bundan buyou ushbu bo'limda soliq deb yuritiladi) solish obyektidir.

Quyidagilar soliq solish obykti bo'lmaydi:

1) notijorat tashkilotlar tomonidan notijorat faoliyatni amalga oshirish doirasida foydalaniladigan suv resurslari;

2) sog'liqni saqlash muassasalari tomonidan davolash maqsadida foydalaniladigan yer osti mineral suvlari, bundan savdo tarmog'ida realizatsiya qilish uchun foydalanilgan suv hajmi mustasno;

3) atrof-muhitga zararli ta'sir ko'rsatishining oldini olish maqsadida chiqarib olingan yer osti suvlari, bundan ishlab chiqarish va texnik ehtiyojlar uchun foydalanilgan suv hajmi mustasno;

4) shaxtadan suvlarni qochirish uchun, foydali qazilmalarni qazib olish paytida chiqarib olingan va qatlamdagi bosimni saqlab turish uchun yer qa'riga qayta quyiladigan yer osti suvlari, bundan ishlab chiqarish va texnik ehtiyojlar uchun foydalanilgan suv hajmi mustasno;

5) gidroelektrostantsiyalar gidravlik turbinalarining harakati uchun foydalaniladigan suv resurslari;

6) issiqlik elektr stantsiyalari va issiqlik elektr markazlari tomonidan qayta quyiladigan suv resurslari;

7) qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan sho'rlangan yerlarni yuvish uchun foydalaniladigan, suvdan foydalanish va suv iste'moli sohasidagi vakolatli organ tomonidan tasdiqlangan sho'rlarni yuvish normalari doirasidagi suv resurslari.

Foydalanilgan suvning hajmi soliq bazasidir.

Soliq kodeksini 445-moddasida soliq stavkalari belgilangan.

Belgilangan limitlar doirasida yer usti va yer osti manbalaridan olinadigan suv resurslari uchun soliq stavkalari bir kub metr uchun mutlaq o'ldamda quyidagi miqdorlarda belgilanadi:

T/r	Soliq to'lovchilar va soliq solish obyekti	1 kub. m uchun soliq stavkasi (so'mda)	
		yer usti suv resurslari manbalari	yer osti suv resurslari manbalari
1.	Iqtisodiyotning barcha tarmoqlaridagi korxonalar (bundan 2 — 6-bandlarda ko'rsatilganlari mustasno), shuningdek yakka tartibdagi tadbirkorlar	182	221
2.	Sanoat korxonalari	472	564
3.	Elektr stantsiyalari va kommunal xizmat ko'rsatish korxonalari	70	90
4.	Qishloq xo'jalik yerlarini sug'orish va baliqlarni o'stirish (etishtirish) uchun foydalanilgan suv hajmi qismi, shu jumladan dehqon xo'jaliklari	40	40
5.	Avtotransport vositalarini yuvish uchun foydalaniladigan suv hajmi	1990	1990
6.	Alkogolsiz ichimliklar hamda pivo va vinodan tashqari alkogol mahsulotlarini ishlab chiqarish uchun foydalaniladigan suv hajmi	25 185	25185

Soliq summasi soliq bazasidan va belgilangan soliq stavkalaridan kelib chiqqan holda hisoblab chiqariladi.

Dehqon xo'jaliklari uchun soliq summasi soliq bazasidan va belgilangan soliq stavkalaridan kelib chiqqan holda soliq organlari tomonidan aniqlanadi.

Soliq hisoboti suvdan foydalanish yoki suvni iste'mol qilish joyidagi soliq organlariga quyidagilar tomonidan yilda bir marta taqdim etiladi:

O'zbekiston Respublikasi yuridik shaxslari tomonidan, bundan qishloq xo'jaligi korxonalari mustasno — yillik moliyaviy hisobot taqdim etiladigan muddatda;

qishloq xo'jaligi korxonalari tomonidan — joriy soliq davrining 15-dekabrigacha;

O'zbekiston Respublikasida faoliyatini doimiy muassasalar orqali amalga oshirayotgan O'zbekiston Respublikasining norezidentlari bo'lgan yuridik shaxslar, shuningdek yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan — soliq davridan keyingi yilning 20 yanvarigacha.

Biz shartli ravishda yanvar oyida foydalanilgan suv resurslari uchun suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblaymiz.

**Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq****HISOB-KITOBI**

Yuridik shaxslar, shuningdek yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Jami	Yer usti manbalari	Yer osti manbalari
Soliq solinadigan baza (soliq solinishi lozim bo'lgan jami olingan suvning umumiy hajmi), metr kub	010			620
Soliq solinadigan bazani kamaytirish - Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq hisob-kitobiga ilovaning 010-satri	020			
Soliq solinadigan baza (010-satr - 020-satr)	030			620
1 metr kub uchun belgilangan soliq stavkasi (so'm)	040			221
Byudjetga to'lanishi lozim bo'lgan suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq summasi (030-satr x 040-satr)	050			137 020
Joriy to'lovlar bo'yicha suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqning hisoblangan summasi	060			
Qo'shimcha to'lashga	070			
Kamaytirishga	080			

Rahbar

(imzo)

Bosh buxgalter

(imzo)Yakka tartibdagi
tadbirkor_____
(imzo)

10-JURNAL-ORDER.

Dt Kt	9910				Jami
9420	9537000				9537000
9430	11902408				11902408
JAMI	21439408				21439408

10 a-VEDOMOST.

Dt Kt	9420	9430			JAMI
0221	125000				125000
0223	50000				50000
0240	312500				312500
0250	30000				30000
0290	27500				27500
0260	1000000				1000000
6710	3700000				3700000
6521	444000				444000
6010	2780000				2780000
6010	568000				568000
6010	150000				150000
6970	350000				350000
5110		538138			538138
5110		2000000			2000000
6414		1751250			1751250

6413		7476000			7476000
6415		137020			137020
JAMI	9537000	11902408			21439408

MAVZU. YURIDIK SHAXSLARDAN OLINADIGAN FOYDA SOLIG'INI HISOBLASH TARTIBI

Topshiriq:

1. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni tuzing.
2. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ini hisoblang.

Berilgan:

1. Mahsulot sotishdan olingan daromad 185 421 000 so'm.
2. Sotilgan mahsulot tannarxi 138 403 063 so'm.
3. Asosiy faoliyatning boshqa daromadlari 700 000 so'm.
4. Ma'muriy xarajatlar 9 537 000 so'm.
5. Boshqa operatsion xarajatlar 11 902 408 so'm.

Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni tuzing.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999 yil 5 fevraldagi 54-sonli qaroriga ilova "Mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqarish va sotish xarajatlarining tarkibi hamda moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risida"gi Nizomda korxonaning moliyaviy natijalarini shakllantirish tartibi quyidagicha berilgan:

MOLIYAVIY NATIJALARNI SHAKLLANTIRISH

Nizomda keltirilgan xarajatlar tasnifi eng avvalo buxgalteriya hisobida xarajatlarni to'g'ri va to'liq aks ettirishga, shuningdek, xo'jalik yurituvchi subyektning moliyaviy hisobotini tuzish uchun uning faoliyati moliyaviy natijalarini (foйда yoki zararni) aniqlashga yo'naltirilgan.

Xo'jalik yurituvchi subyekt faoliyatining moliyaviy natijalari foydaning quyidagi ko'rsatkichlari bilan tavsiflanadi:

- mahsulotni sotishdan olingan yalpi foyda, bu sotishdan olingan sof tushum bilan sotilgan mahsulotning ishlab chiqarish tannarxi o'rtasidagi tafovut sifatida aniqlanadi:

$$YaF=SST-IT,$$

bunda,

YaF - yalpi foyda;

SST - sotishdan olingan sof tushum;

IT - sotilgan mahsulotning ishlab chiqarish tannarxi;

- asosiy faoliyatdan ko'rilgan foyda, bu mahsulotni sotishdan olingan yalpi foyda bilan davr xarajatlari o'rtasidagi tafovut va plyus asosiy faoliyatdan ko'rilgan boshqa daromadlar yoki minus boshqa zararlar sifatida aniqlanadi:

$$\mathbf{AFF=YaF-DX+BD-BZ,}$$

bunda,

AFF-asosiy faoliyatdan olingan foyda;

DX-davr xarajatlari;

BD-asosiy faoliyatdan olingan boshqa daromadlar;

BZ-asosiy faoliyatdan ko'rilgan boshqa zararlar;

- xo'jalik faoliyatidan olingan foyda (yoki zarar), bu asosiy faoliyatdan olingan foyda summasi plyus moliyaviy faoliyatdan ko'rilgan daromadlar va minus zararlar sifatida hisoblab chiqiladi:

$$\mathbf{UF=AFF+MD-MX,}$$

bunda,

UF - umumxo'jalik faoliyatidan olingan foyda;

MD - moliyaviy faoliyatdan olingan daromadlar;

MX - moliyaviy faoliyat xarajatlari;

- soliq to'langungacha olingan foyda, u umumxo'jalik faoliyatidan olingan foyda plyus favqulodda (ko'zda tutilmagan) vaziyatlardan ko'rilgan foyda va minus zarar sifatida aniqlanadi:

$$\mathbf{STF=UF+FP-FZ,}$$

bunda,

STF - soliq to'langungacha olingan foyda;

FP - favqulodda vaziyatlardan olingan foyda;

FZ - favqulodda vaziyatlardan ko'rilgan zarar;

- yilning sof foydasi, u soliq to'langandan keyin xo'jalik yurituvchi subyekti ixtiyorida qoladi, o'zida foydadan to'lanadigan soliqni va minus qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa soliqlar va to'lovlarni chiqarib tashlagan holda soliqlar to'langunga qadar olingan foydani ifodalaydi:

SF=STF-DS-BS,

bunda,

SF - sof foyda;

DS - foydadan to'lanadigan soliq;

BS

boshqa

solqlar

va

to'lovlar

O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirining
2002 yil 27 dekabrda 140-sonli buyrug'iga
2-sonli ilova, O'zR AV tomonidan 2003 y.
24 yanvarda ro'yxatga olingan N 1209

MOLIYAVIY NATIJALAR TO'G'RISIDAGI HISOBOT - 2-sonli shakl

20__1 yanvardan 1 _____ 2021 yilgacha

_____ 20__ yil
uchun

Kodlar

Korxonalar, tashkilot _____

Tarmoq _____

O'trasi _____

Tashkiliy-huquqiy shakli _____

Mulkchilik shakli _____

Vazirlilik, idora va boshqalar _____

Soliq to'lovchining identifikatsion
raqami _____

Hudud _____

BHUT bo'yicha 2-shakl | 071000

2

KTUT bo'yicha _____

XXTUT bo'yicha _____

THSHT bo'yicha _____

MSHT bo'yicha _____

DBIBT bo'yicha _____

STIR _____

MHOBT _____

Manzil _____

Jo'natilgan sana _____

O'lchov birligi, ming so'm _____

Qabul qilingan sana _____

Taqdim qilish muddati _____

Ko'rsatkichlar nomi	Satr kodi	O'tgan yilning shu davrida		Hisobot davrida	
		daromadlar (foyda)	xarajatlar (zararlar) rasxodlari (ubshatki)	dromadlar (foyda)	xarajatlari (zararlar) rasxodlari (ubshatki)
1	2	3	4	5	6
Mahsulot (tovar, ish va xizmat) larni sotishdan sof tushum	010		x	185421.0	x
Sotilgan mahsulot (tovar, ish va xizmat) larning tannaxsi	020	x		x	138403.1
Mahsulot (tovar, ish va xizmat) larni sotishning yalpi foydasi (zarari) (satr.010-020)	030			47017.9	
Davr xarajatlari, jami (satr.050+060+070+080), shu jumladan:	040	x		x	21439.4
Sotish xarajatlari	050	x		x	
Ma'muriy xarajatlar	060	x		x	9537.0
Boshqa operatsion xarajatlar	070	x		x	11902.4
Hisobot davrining soliq solinadigan foydadan kelgusida chegiriladigan xarajatlari	080	x		x	
Asosiy faoliyatning boshqa daromadlari	090		x	700.0	x
Asosiy faoliyatning foydasi (zarari) (satr. 030-040+090)	100			26278.5	
Moliyaviy faoliyatning daromadlari, jami (satr. 120+130+140+150+160), shu jumladan:	110		x		x

Dividendlar shaklidagi daromadlar	120		x		x
Foizlar shaklidagi daromadlar	130		x		x
Moliyaviy ijaradan daromadlar	140		x		x
Valyuta kursi farqidan daromadlar	150		x		x
Moliyaviy faoliyatning boshqa daromadlari	160		x		x
Moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlar (satr.180+190+200+210), shu jumladan:	170	x		x	
Foizlar shaklidagi xarajatlar	180	x		x	
Moliyaviy ijara bo'yicha foizlar shaklidagi xarajatlar	190	x		x	
Valyuta kursi farqidan zararlar	200	x		x	
Moliyaviy faoliyat bo'yicha boshqa xarajatlar	210	x		x	
Umumxo'jalik faoliyatining foydasi (zarari) (satr.100+110-170)	220			26278.5	
Favquloddagi foyda va zararlar	230				
Foyda solig'ini to'lagunga qadar foyda (zarar) (satr.220+/-230)	240			26278.5	
Foyda solig'i	250	x		x	4241,8
Foydadan boshqa soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar	260	x		x	
hisobot davrining sof foydasi (zarari) (satr.240-250-260)	270			22036.7	

BYUDJETGA TO'LOVLAR TO'G'RIDA MA'LUMOT

	Ko'rsatkichlar nomi	Satr kodi	Hisobot davri uchun hisob-kitob bo'yicha to'lanadi	Hisobot davri uchun hisob-kitob bo'yicha hisoblangandan haqiqatda to'langani
	Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i	280	4241.8	
	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	290	2439.5	1048.0
	shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobvaraqlariga ajratmalar	291	20.5	27.3
	Obodonlashtirish va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish solig'i	300		
	Ko'shilgan qiymat solig'i	310	24621.3	27965.0
	Aksiz solig'i	320		
	Er osti hoyliklardan foydalanlik uchun soliq	330		
	Suv resurslaridan foydalanlik uchun soliq	340	137.0	
	Yuridik shaxslarning mal- mulkiga olinadigan soliq	350	1751.2	280.0
	Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i	360	7476.0	471.6
	Yagona soliq to'lovi	370		
	Yagona yer solig'i	380		
	Boshqa soliqlar, 30 %, 2200 bo'yicha	400		
	Respublika yo'l jamg'armasiga majburiy to'lovlar	410		
	Byudjetdan tashqari Pensiya jamg'armasiga majburiy to'lovlar, fuqarolarning byudjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga sug'urta badali	420		
	Ta'lim va tibbiyot muassasalarini rekonstruksiya qilish, mukammal ta'mirlash va johzlash jamg'armasiga majburiy to'lovlar	430		
	Maballiy byudjetga yig'img'lar	460		
	Byudjetga to'lovlarning kechiktirilganligi uchun moliyaviy jazolar	470		
	Jami byudjetga to'lovlar summasi (280 dan 470 satrgacha 291 satrdan tashqari)	480	40687.3	29791.9

Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ini hisoblang.

Soliq kodeksining 295-moddasiga asosan, yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ining obyeksi quyidagilardir:

Soliq to'lovchi tomonidan olingan foyda foyda solig'i bo'yicha soliq solish obyeksi hisoblanadi.

Quyidagilar foyda deb e'tirof etiladi:

1) yuridik shaxs uchun — ushbu bo'limda nazarda tutilgan jami daromad va xarajatlar o'rtasidagi farq;

2) faoliyatni doimiy muassasa orqali amalga oshiruvchi norezident uchun — Soliq kodeksining 49-bobida belgilangan o'ziga xos xususiyatlar inobatga olingan holda, Soliq kodeksini 12-bo'limida nazarda tutilgan doimiy muassasaning faoliyati bilan bog'liq bo'lgan jami daromad (shu jumladan bunday doimiy muassasaning faoliyati bilan bog'liq bo'lgan, O'zbekiston Respublikasidan tashqaridagi manbalardan olingan daromadlar) va xarajatlar o'rtasidagi farq;

3) norezident uchun — Soliq kodeksining 50-bobida belgilangan xususiyatlar inobatga olingan holda, O'zbekiston Respublikasidagi manbalardan olingan daromadlar;

4) yakka tartibdagi tadbirkor uchun — Soliq kodeksining 51-bobida belgilangan o'ziga xos xususiyatlar inobatga olingan holda, ushbu bo'limda nazarda tutilgan jami daromad va xarajatlar o'rtasidagi farq;

5) zimmasiga oddiy shirkat ishlarini yuritish yuklatilgan shaxs uchun — birgalikda ishlab chiqarilgan tovarni (ko'rsatilgan xizmatni) realizatsiya qilishdan olingan daromad va birgalikda ishlab chiqarilib realizatsiya qilingan tovarga (xizmatga) to'g'ri keladigan birgalikdagi faoliyatga kiritilgan mablag'lar summasi o'rtasidagi farq.

Soliq kodeksining 295-moddasiga muvofiq aniqlanadigan, soliq solinishi lozim bo'lgan foyda summasi soliq bazasi hisoblanadi.

Soliq bazasini ushbu bo'limda belgilangan tartibda va shartlarda aniqlashda soliq to'lovchi daromadlarining va (yoki) xarajatlarining (zararlarining) ayrim turlari maxsus qoidalar bo'yicha inobatga olinishi yoki inobatga olinmasligi mumkin.

Soliq to'lovchi ushbu bo'limga muvofiq foydani va zararni hisobga olishning umumiy tartibidan farq qiladigan tartibi nazarda tutilgan operatsiyalar bo'yicha daromadlarning (xarajatlarning) alohida-alohida hisobini yuritadi.

hisoblab chiqarilgan soliq solinadigan foydadan kelib chiqib belgilanadi.

Soliq kodeksining 337-moddasiga muvofiq yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i stavkalari

Soliq stavkalari quyidagi miqdorlarda belgilanadi:

T/r	Soliq to'lovchilar	Soliq stavkalari, foizlarda
1	Banklar	20
2	Quyidagi soliq to'lovchilar: tsement (klinker) ishlab chiqarishni amalga oshiruvchi; polietilen granulalar ishlab chiqarishni amalga oshiruvchi; faoliyatining asosiy turi mobil aloqa xizmatlarini ko'rsatishdan iborat bo'lgan	20
3	O'zi ishlab chiqargan o'z qishloq xo'jaligi mahsulotini realizatsiya qilishdan olingan foyda bo'yicha Soliq kodeksining 57-moddasi nazarda tutilgan mezonlarga javob beruvchi qishloq xo'jaligi tovar ishlab chiqaruvchilari va baliq xo'jaligi korxonalari	0
4	Ijtimoiy sohada faoliyatni amalga oshiruvchi soliq to'lovchilar	0

5	Qo'shimcha manbalardan daromadlar oluvchi byudjet tashkilotlari	0
6	Tovarlarni (ishlarni) eksportga realizatsiya qilishdan olingan foyda	0
7	Bozor va savdo komplekslarida xizmat ko'rsatishdan olingan foyda	20
8	Tovarlarning (xizmatlarning) elektron savdosini amalga oshiruvchi elektron tijorat subyektlarining milliy reestriga kiritilgan soliq to'lovchilar	7,5
9	Yagona ishtirokchilari nogironligi bo'lgan shaxslarning jamoat birlashmalari bo'lgan va umumiy xodimlar sonida nogironligi bo'lgan shaxslar kamida 50 foizni tashkil etadigan va nogironligi bo'lgan shaxslarning mehnatiga haq to'lash jamg'armasi mehnatga haq to'lash umumiy fondining kamida 50 foizini tashkil etadigan soliq to'lovchilar	0
10	O'zbekiston Respublikasi Xalq banki tomonidan fuqarolarning shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobvaraqlaridagi mablag'lardan foydalanishdan olinadigan daromadlar	0
11	Dividendlar tarzidagi daromadlar	5
12	Qolgan soliq to'lovchilar, bundan I — II-bandlarda ko'rsatilganlar mustasno	15

**Foyda solig'i
HISOB-KITOBI**

STIR

varaқ 0 1

Hujjat turi /

Hisobot davri Chorak

Soliq davri

Hujjat turi: 1 – hisob-kitob, 2 – qayta hisob-kitob (kasr orqali qayta hisob-kitobning raqami)

Soliq to'lovchining to'liq nomi _____

Soliq to'lovchining joylashgan joyi _____

Pochta manzili _____

Xodimlarning yillik o'rtacha soni shundan, nogironligi bo'lgan shaxslar

_____ oyidan boshlab foyda solig'i to'lovchisi.*

Hisob-kitobni taqdim etish muddati (kun/oy/yil)

ga taqdim etiladi

(soliq bo'yicha hisobga olish joyidagi soliq organi)

O'lchov birligi so'm

Ko'rsatkichlar (o'sib boruvchi tartibda to'ldiriladi)	Satr kodi	Summa
Jami daromadlar (Hisob-kitobning 1-ilovasi 010-satri – 110-satri – 121-satri)	010	186121000
Shundan, notijorat tashkilotlarning soliq solinmaydigan daromadlari	011	
Chegiriladigan xarajatlar (Hisob-kitobning 2-ilovasi 010-satri 3 va 4 ustunlar ayirmasi) + (Hisob-kitobning 4-ilovasi 060-satri)	020	157842500
Soliq solinadigan foyda (010-satr - 011-satr - 020-satr)	030	28278500
Imtiyozlar - jami (Hisob-kitobning 3-ilovasi 030-satri)	040	
Nol stavka qo'llaniladigan soliq to'lovchilar foydasi (Hisob-kitobning 5-ilovasi 030-satri)	050	
Soliq bazasi (030-satr – 040-satr - 050-satr)	060	28278500
Foyda solig'ining belgilangan stavkasi, foizda	070	15
Nogironligi bo'lgan shaxslar mehnatidan foydalanayotgan yuridik shaxslar uchun tuzatilgan soliq stavkasi	071	
Foyda solig'i summasi – jami (060-satr x 070-satr)	080	4241775
Doimiy muassasa sifatida hisobga qo'yilguniga qadar	090	

to'lov manbaida ushlab qolingani foyda solig'i summasi		
Ushbu hisobot davrida hisoblangan bo'nak to'lovlari	100	
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 6 sentyabrdagi PF-5813-son Farmoniga asosan kamaytiriladigan foyda solig'i summasi	101	
Foyda solig'ining byudjetga to'lanishi lozim bo'lgan jami summasi (080-satr – 090-satr – 101-satr - Hisob-kitobning 8-ilovasi 090-satri + Hisob-kitobning 9-ilovasi 060-satri), shu jumladan:	110	
Alohida bo'linmalar joylashgan joyi bo'yicha (alohida bo'linmaga to'g'ri keladigan foyda solig'i summalarini hisob-kitobidan kelib chiqib)	111	

Izoh:

* *Kalendar yil davomida foyda solig'ini to'lashga o'tgan soliq to'lovchilar tomonidan to'ldiriladi.*

071-satrdagi o'zida ishlovchilarning umumiy o'rtacha yillik sonining 3 foizidan ko'prog'i nogironligi bo'lgan shaxslarni tashkil etadigan yuridik shaxslar uchun soliq stavkasi ushbu moddada belgilangan normadan ortiqcha ishga joylashtirilgan nogironlarning har bir foiziga soliq stavkasining bir foizi hisobidan kamaytiriladi.

090-satrdagi doimiy muassasa sifatida soliq organida hisobga qo'yishga qadar olingan daromadlarini hisobga olish, soliq agenti tomonidan soliq ushlab qolingani tasdiqlovchi hujjatlar mavjud bo'lgan taqdirda amalga oshiriladi.

100-satr o'sib bormaydigan tartibda joriy hisobot davrida hisoblangan bo'nak to'lovlari ko'rsatiladi.

alohida bo'linmaga to'g'ri keladigan foyda solig'i summalarini hisob-kitobining ko'chirma nusxalari ushbu Hisob-kitobga ilova qilinadi.

Ushbu hisob-kitobda ko'rsatilgan ma'lumotlarning to'liqligi va ishonchliligini tasdiqlayman:

Rahbar		Bosh buxgalter	
STIR	<input type="text"/>	STIR	<input type="text"/>
F. I. O.	<input type="text"/>	F. I. O.	<input type="text"/>
Imzo	<input type="text"/>	Imzo	<input type="text"/>
Sana (kun/oy/yil)	<input type="text"/>		

STIR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

varaқ 03

Jami daromadlar

Ko'rsatkichlar	Satr kodi	Summa
Jami daromadlar (020-satr - 180-satrlar yig'indisi), shu jumladan	010	186121000
Tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilishdan olingan daromad (021-satr - 026-satrlar yig'indisi), shu jumladan faoliyat turlari kesimida	020	
<i>Ishlab chiqarish faoliyati</i>	021	185421000
	022	
	023	
	024	
	025	
	026	
Kredit (qarz, mikrocredit va boshqa moliyaviy operatsiyalar) bo'yicha mukofot tarzidagi daromad	030	
Sug'urta, qayta sug'urta tashkilotining sug'urta, qayta sug'urta qilish shartnomalari bo'yicha daromadi	040	
Asosiy vositalarning va boshqa mol-mulkning chiqib ketishidan olingan daromad	050	700000
Mol-mulknin mulk ijarasiga (ijaraga) berishdan olingan daromad, bundan moliyaviy ijara (lizing) mustasno	060	
Tekin olingan mol-mulk (xizmatlar), moliyaviy yordamlar	070	
Inventarizatsiya natijasida aniqlangan ortiqcha tovar-moddiy zaxiralarning va boshqa mol-mulkning qiymati tarzidagi daromad	080	
Qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda majburiyatlarni hisobdan chiqarishdan olingan daromad	090	

STIR



varaq 0 5

Xarajatlar

Xarajatlar ro'yxati	Satr kodi	Xarajatlar (zararlar) summasi	shundan, chegitilmaydigan xarajatlar (zararlar)
1	2	3	4
Jami xarajatlar (020-satr - 07...-satrlar yig'indisi), shu jumladan:	010	159842500	2000000
Sotilgan tovarlar (xizmatlar) bilan bog'liq xarajatlar (tannax)	020	138403100	
Sotish xarajatlari	030		
Ma'muriy xarajatlar	040	9537000	
Moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlar	050		
Boshqa xarajatlar (zararlar)	060	11902400	2000000
	07...		
010-satriga kiritiladigan asosiy xarajatlar*	X	X	X
Sarflangan xom ashyo va materiallar (0102, 0103 satrlardan tashqari)	0101	86667542	
Sarflangan yoqilg'i xarajatlari	0102		
Sarflangan tabiiy, suyuqitirilgan gaz xarajatlari	0103		
Sarflangan elektr energiya xarajatlari	0104	2308000	
Mehnatga haq to'lash xarajatlari va ijtimoiy soliq bo'yicha xarajatlar	0105	24640000	
Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar amortizatsiyasi	0106	2220000	
Qayta sotish uchun sotib olingan tovarlar qiymati	0107		
Bino va inshootlarni joriy va kapital ta'mirlash	0108		
Mashina va asbob-uskunalami joriy va kapital ta'mirlash	0109		
Marketing va reklama xarajatlari	0110		
Transport xizmati va tashish xarajatlari	0111		
Operativ ijara bo'yicha xarajatlar	0112		
Mol-mulk, yer, suv resurslaridan hamda yer qa'ridan foydalanganlik soliqlar	0113	9364270	
Foizlar va ayrim chiqimlar bo'yicha xarajatlar	0114		
shu jumladan, kreditlar bo'yicha hisoblangan foizlar	01141		
Salbiy kurs farqidan zararlar	0115		
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 314-moddasi bo'yicha qo'shilgan qiymat solig'iga doir xarajatlar	0116		
Zaxira fondlarini shakllantirish xarajatlari	0117		
Soliq to'lovchining Soliq kodeksining 376-moddasida nazarda tutilgan jismoniy shaxsning	0118		

moddiy naf tarzidagi daromadlari hisoblangan xarajatlari			
Pensiyalarga ustamalar va qo'shimcha to'lovlar	0119		
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 377-moddasi birinchi qismi 10-bandining to'rtinchi va beshinchi vatboshilarida ko'rsatilgan moddiy yordam	0120		
Xayriya yordami tarzida berilgan mablag'lar. bundan mitscnatlik ko'magini ko'rsatish uchun yo'naltirilgan mablag'lar mustasno	0121	2000000	2000000
Aybdorlari aniqlanmagan talon-taroj qilishlar va kamomadlardan yoki aybdor taraf hisobidan zarur summalarning o'mini qoplash imkoni bo'lmagan taqdirda ko'rilgan zararlar	0122		
Boshqa shaxslar uchun to'langan soliqlar	0123		
Soliq tekshiruvlari natijalari bo'yicha qo'shimcha hisoblangan soliqlar va yig'imlar	0124		
Soliq to'lovchining tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish bilan bog'liq bo'lmagan tadbirlarga (sog'liqni saqlashga oid, sport va madaniy tadbirlar, dam olishni tashkil etish hamda boshqa shunga o'xshash tadbirlarga) doir xarajatlari	0125		
Mahsulot ishlab chiqarish bilan bog'liq bo'lmagan xizmatlar (shaharlarni va shaharchalarni obodonlashtirish bo'yicha xizmatlar, qishloq xo'jaligiga yordamlashish va xizmatlarning boshqa turlari) ko'rsatganlik uchun qilingan xarajatlar	0126		

Daromad olishga qaratilgan faoliyat bilan bog'liq bo'lmagan xarajatlar, agar qonunchilik hujjatlariga muvofiq bunday xarajatlarni amalga oshirish majburiyati soliq to'lovchining zimmasiga yuklatilmagan bo'lsa	0127		
Byudjet tizimiga kiritilishi lozim bo'lgan (kiritilgan) penyalalar, jarimalar va boshqa sanksiyalar	0128		
Tekin berilgan mol-mulkning (xizmatlarning) qiymati va bunday berish bilan bog'liq bo'lgan (shu jumladan qo'shilgan qiymat solig'i summasi kiritilgan) xarajatlar	0129		
Notijorat tashkilotlariga va xalqaro tashkilotlarga to'lanadigan badallar, yig'imlar va boshqa to'lovlar	0130		
Xo'jalik shartnomalari shartlarini buzganlik uchun to'langan yoki tan	0131		

olingan jarimalar, penyalarda va sanksiyalarning boshqa turlari			
O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 348-moddasi 2-qismida keltirilgan xarajatlar	0132		
O'zbekiston Respublikasi xalqaro shartnomasi qoidalariga ko'ra norezidentning boshqaruvga oid va umumma'muriy xarajatlari (01331-satrdan yoki 01332-satrdan)	0133		
xarajatlarni mutanosib ravishda taqsimlash usuli	01331		
xarajatlarni chegirmalarga bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) kiritish usuli	01332		
Ushbu ilovaning 0101-0133-satrlarida ko'rsatilmagan boshqa xarajatlar (01341-satrdan - 0134...-satrlar yig'indisi), shu jumladan:	0134	888138	
Safar xarajatlari	01341	350000	
Bank xizmati uchun to'lov	01342	538138	

Izoh:

Agar ayni bir xarajatlar xarajatlarning bir nechta moddasida nazarda tutilgan bo'lsa, mazkur xarajatlar faqat bir murta ko'rsatiladi.

020-satrdan tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qilishdan olingan daromadlar bilan bog'liq xarajatlar ko'rsatiladi.

0114-satrdan O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 310-moddasida belgilangan talablar asosida to'ldiriladi.

0117-satrdan O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 315-moddasida belgilangan talablar asosida to'ldiriladi.

0133-satrdan norezidentning boshqaruvga oid va umumma'muriy xarajatlari O'zbekiston Respublikasidagi doimiy muassasaning chegirmalariga O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 348-moddasida belgilangan talablar asosida kiritiladi.

*010-satrdagi jami xarajatlar tarkibiga kiradigan asosiy xarajatlarni 0101-0134-satrlarda ko'rsatish lozim.

Rahbar

_____ (imzo)

Bosh buxgalter

_____ (imzo)

MAVZU: BYUDJET BILAN HISOB KITOBLAR HISOBI

TOPSHIRIQ:

- Berilgan xo'jalik operatsiyalariga buxgalteriya provodkalarini bering.
- Daromad (foyda) solig'i hisob-kitobini tuzing.
- 8-jurnal ordeni to'ldiring.

Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar (6400)

Byudjetga to'lovlar bo'yicha korxonaning joriy majburiyatlari to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish 6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni (turlari bo'yicha)" schyotida amalga oshiriladi.

6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni (turlari bo'yicha)" schyotining kreditida byudjetga to'lanishi kerak bo'lgan majburiyat summasi olinadigan schyotlar, davr xarajatlari, soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni to'lash uchun foydaning ishlatilishi, mehnat haqi bo'yicha xodimlar bilan hisob-kitoblarni hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi. Yakuniy hisob-kitobda, soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha byudjetga ilgari o'tkazilgan bo'nak to'lovlari 6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni (turlari bo'yicha)" schyotining debet tomonida byudjetga bo'nak to'lovlarini hisobga oluvchi schyotlar (4400) bilan bog'langan holda aks ettiriladi. Byudjetga haqiqatda o'tkazilgan summalar 6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni (turlari bo'yicha)" schyotining debet tomonida pul mablag'larini hisobga oluvchi schyotlar bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni (turlari bo'yicha)" schyoti bo'yicha analitik hisobi har bir soliq turlari bo'yicha alohida yuritiladi.

Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyot (6400)ning boshqa schyotlar bilan bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'anishi	
		Debet	Kredit
1	Davr xarajatlariga taalluqli xar xil ajratmalar, soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha byudjetga qarzarlar	9430	6410
2	Tayyor mahsulotlarni, tovarlarni sotishda, ishlarni bajarish va xizmatlarni ko'rsatish, shuningdek asosiy vositalar va boshqa aktivlarni sotish va turli chiqarishda QQS va aksiz summasi hisoblandi	4010	6410
3	Byudjetdan mablag'lar qaytarildi yoki kelgusi to'lovlar hisobiga o'tkazildi (yakuniy hisob-kitoblar va sh.k.)	5110, 5210, 5530, 4410	6410
4	Jismoniy shaxslarning ish haqidan daromad solig'i summasi ushlab qolindi	6710	6410
5	Hisoblangan dividenddan daromad solig'i summasi ushlab qolindi	6610	6410
6	Foydadan byudjetga to'lovlar hisoblandi	9810-9890	6410
7	Byudjetga to'lovlar o'tkazib berildi	6410	5010-5530
8	Moddiy resurslar, tovarlar, ishlar va xizmatlarga tegishli bo'lgan QQS summasi hisobga olindi	6410	4410
9	Olingan kreditlar va qarzarlar hisobidan byudjetga qarzarlar to'landi	6410	6810-6840, 7810-7840

Byudjetga bo'nak to'lovlarini hisobga oluvchi schyotlar (4400)

Korxonada tomonidan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha to'langan bo'naklar to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish 4410 "Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'nak to'lovlari (turlari bo'yicha)" schyotida amalga oshiriladi.

4410 "Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'nak to'lovlari (turlari bo'yicha)" schyotida bo'nak sifatida to'langan soliq summalari, shu jumladan xarid qilingan tovar-material zaxiralari bo'yicha hisob-kitob hujjatlarida ko'rsatilgan qo'shilgan qiymat solig'i hisobga olinadi. Soliqlar summasini hisobdan chiqarish 4410 "Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'nak to'lovlari (turlari bo'yicha)" schyotining kreditida 6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarz (turlari bo'yicha)" schyoti bilan bog'langan holda aks ettiriladi.

Byudjetga bo'nak to'lovlari o'tkazilganda byudjetga bo'nak to'lovlarini hisobga oluvchi schyotlar (4400)ning debeti va pul mablag'larni hisobga oluvchi schyotlarning kreditida yozuvlar amalga oshiriladi. Byudjetga to'lovlar bo'yicha yakuniy hisob-kitoblar 6410 "Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarz (turlari bo'yicha)" schyotining debeti va byudjetga bo'nak to'lovlarini hisobga oluvchi schyotlar (4400)ning krediti bo'yicha yozuvlar amalga oshiriladi.

Byudjetga bo'nak to'lovlarini hisobga oluvchi schyotlar (4500)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Xarid qilingan moddiy resurslar, tovarlar, ishlar va xizmatlar bo'yicha QQS summasi	4410	6010, 6120, 6990
2	Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'naklar o'tkazildi	4410	5110
3	Moddiy resurslar, tovarlar, ish va xizmatlarga tegishli bo'lgan QQS hisobga olindi	6410	4410
4	Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha yakuniy hisob-kitoblar	6410	4410

BERILGAN:

2021 yilning 1 yanvar holatiga korxonaning soliqlardan qarzi quyidagicha bo'lgan:

- Qo'shilgan qiymat solig'idan 27965000 so'm.
 - Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'idan 1048031 so'm.
1. Sotib olingan tikuv mashinasiga tegishli QQS summasi 750000 so'm.
 2. Sotilgan tikuv mashinasini QQS summasi 150000 so'm.
 3. Mol yetkazib beruvchilardan olingan material «Dioganal»ga tegishli QQS summasi. 8085000 so'm.
 4. Sotib olingan issiqlik energiyasiga tegishli QQS summasi 921000 so'm.
 5. Sotib olingan elektr energiyaga tegishli QQS summasi 346200 so'm.
 6. Sotib olingan suv resurslariga tegishli QQS summasi 82 500 so'm.
 7. Sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS summasi 27787500 so'm.
 8. Naqd pulga sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS summasi 25650 so'm.
 9. Yanvar oyi uchun ish xaqidan daromad solig'i ushlandi, summasi 2460000 so'm.
 10. SHJBPJga to'lov hisoblandi, summasi 20500 so'm.
 11. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i byudjetga to'landi, summasi 1048031 so'm.
 12. Yer solig'idan oldindan to'lov amalga oshirildi, summasi 471620 so'm.
 13. Mol-mulk solig'idan oldindan to'lov amalga oshirildi, summasi 280000 so'm.
 14. 2020 yil dekabr oyi uchun QQS to'landi, summasi 27965000 so'm.
 15. Mulk solig'i hisoblandi, summasi 1751250 so'm.
 16. Yer solig'i hisoblandi, summasi 7476000 so'm.
 17. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq hisoblandi, summasi 137020 so'm.
 18. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i hisoblandi. 4241775 so'm.

Berilgan xo'jalik jaranlariga buxgalteriya provodkalarini bering.

Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
	D-t	K-t	
Sotib olingan tikuv mashinasiga tegishli QQS summasi	4411	6010	750000
Sotilgan tikuv mashinasini QQS summasi	4010	6411	150000
Mol yetkazib beruvchilardan olingan material «Dioganal»ga tegishli QQS summasi	4411	6010	8085000
Sotib olingan issiqlik energiyasiga tegishli QQS summasi	4411	6010	921000
Sotib olingan elektr energiyaga tegishli QQS summasi	4411	6010	346200
Sotib olingan suv resurslariga tegishli QQS summasi	4411	6010	82 500
Sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS summasi	4010	6411	27787500
Naqd pulga sotilgan mahsulotga tegishli bo'lgan QQS summasi	5010	6411	25650
Yanvar oyi uchun ish xaqidan daromad solig'i ushlendi	6710	6412	2460000
SHJBPJga to'lov hisoblandi	6412	6522	20500
Daromad solig'i o'tkazildi	6412	5110	1048031
Yer solig'idan joriy to'lovlar o'tkazildi	4413	5110	471620
Mol-mulk solig'idan joriy to'lovlar o'tkazildi	4414	5110	280000
Qo'shilgan qiymat solig'i o'tkazildi	6411	5110	27965000
Mol-mulk solig'i hisoblandi	9430	6414	1751250
Yer solig'i hisoblandi	9430	6413	7476000

Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq hisoblandi	9430	6415	137020
Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i hisoblandi.	9810	6416	4241775

8-Jurnal-order.

6410-schyot krediti bo'yicha.

01.01.21 y qoldiq _____ 29013031 _____

Kt Dt	6411	6412	6413	6414	6415	6416	JAMI
4010	27937500						27937500
5010	25650						25650
6710		2460000					2460000
9430			7476000	1751250	137020		9364270
9810						4241775	4241775
JAMI	27963150	2460000	7476000	1751250	137020	4241775	44029195

01.02.21 y qoldiq _____ 33072375 _____

8-Jurnal-order.

6410-schyot debeti bo'yicha.

K-t Dt	6522	5110	4411	4413	4414	JAMI
6411		27965000	10184700			38149700
6412	20500	1048031				1068531
6413				471620		471620
6414					280000	280000
6415						

JAMI	20500	29013031	10184700	471620	280000	39969851

8-Jurnal-order.

4410-schyot krediti bo'yicha.

Kt Dt	4411	4412	4413	4414	4415	4416	JAMI
6411	10184700						10184700
6413			471620				471620
6414				280000			280000
JAMI	10184700		471620	280000			10936320

8-Jurnal order.

4410-schyot debeti bo'yicha.

01.01.21 y qoldi _____

K-t Dt	6010	5110			JAMI
4411	10184700				10184700
4412					
4413		471620			471620
4414		280000			280000
4415					
JAMI	10184700	751620			10936320

01.02.21 y qoldiq_____

Malumotnoma № 4.

T/r	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Qo'shilgan qiymat solig'idan hisobga olingan summa hisobdan chiqarildi	6411	4411	10184700

Malumotnoma № 5.

T/r	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Yer solig'idan to'langan joriy to'lov hisobdan chiqarildi	6413	4413	471620

Malumotnoma № 6.

T/r	Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
		D-t	K-t	
1	Mulk solig'idan to'langan joriy to'lov hisobdan chiqarildi	6414	4414	280000

Soliqlar bo'yicha analitik oborot vedomostini tuzing.**6410-schyot bo'yicha**

Soliqlar nomi	01.01.21 y ilga qoldiq		Oy davomidagi oborot		01.02.21 y ga qoldiq	
	D-t	K-t	D-t	K-t	D-t	K-t
QQS		27965000	38149700	27963150		17778450
Daromad solig'i		1048031	1068531	2460000		2439500
Yer solig'i			471620	7476000		7004380
Mulk solig'i			280000	1751250		1471250
Suv solig'i				137020		137020
Foyda solig'i				4241775		4241775

JAMI		29013031	39969851	44029195	33072375

Soliqlar bo'yicha analitik oborot vedomostini tuzing.

4410-schyot bo'yicha

Soliqlar nomi	01.01.21 y ilga qoldiq		Oydavomidagi oborot		01.02.21 y ga qoldiq	
	D-t	K-t	D-t	K-t	D-t	K-t
QQS			10184700	10184700		
Daromad solig'i						
Yer solig'i			471620	471620		
Mulk solig'i			280000	280000		
Suv solig'i						
Foyda solig'i						
JAMI			14331220	13414553		

MAVZU: YAKUNIY MOLIVAVIY NATIJA HISOBI

TOPSHIRIQ:

- Berilgan xo'jalik operatsiyalariga buxgalteriya privodkalarini bering.
- Yakuniy soliyaviy natija (9910 schyotni) yoping.
- Sintetik schyotlar bo'yicha oborot (aylanma) vedomostini tuzing.
- Buxgalteriya balansini tuzing.

Yakuniy moliyaviy natijani hisobga oluvchi schyotlar (9900)

9910 "Yakuniy moliyaviy natija" schyoti hisobot yilida korxonada faoliyati yakuniy moliyaviy natijasining shakllanishi to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish uchun mo'ljallangan. Yakuniy moliyaviy natija (foyda yoki zarar) asosiy faoliyatdan, moliyaviy faoliyatdan va favqulodda daromadlardan ushbu faoliyat turlari bo'yicha xarajatlar summasiga kamaytirilishidan yuzaga keladi. 9910 "Yakuniy moliyaviy natija" schyotining debetida korxonaning xarajat (zarar)lar, kreditida esa foydalar aks ettiriladi. Hisobot davridagi debet va kredit aylanmasi taqqoslanishi hisobot davrining sof foydasi (zarari)ni ko'rsatadi.

Har bir hisobot davri oxirida 9910 "Yakuniy moliyaviy natija" schyotining debeti va krediti bo'yicha aylanmalar yig'iladi va hisobot davrining yakuniy moliyaviy natijani ifodalovchi ushbu schyot bo'yicha umumiy qoldiq hisoblab chiqariladi.

Hisobot davrining tugashi bilan yillik moliyaviy hisobot tuzishda 9910 "Yakuniy moliyaviy natija" schyoti 8710 "Hisobot davrining taqsimlanmagan foydasi (qoplanmagan zarari)" schyoti bilan bog'langan holda yopiladi.

Yakuniy moliyaviy natijani hisobga oluvchi schyotlar (9900)ning bog'lanishi

T/r	Xo'jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog'lanishi	
		Debet	Kredit
1	Asosiy (operatsion) faoliyatning daromadlarini hisobga oluvchi	9010, 9020, 9030	9910

	schyotlarning yopilishi		
2	Sotilgan mahsulot (tovar, ish, xizmat)lar tannarxini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9910	9110- 9150
3	Asosiy faoliyatning boshqa daromadlarini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9310-9390	9910
4	Davr xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9910	9410-9430
5	Moliyaviy faoliyatning daromadlarini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9510-9590	9910
6	Moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlarni hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9910	9610-9690
7	9710 "Favquloddagi foydalar" schyotining yopilishi	9710	9910
8	9720 "Favquloddagi zararlar" schyotining yopilishi	9910	9720
9	Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni to'lash uchun foydaning ishlatilishini hisobga oluvchi schyotlarning yopilishi	9910	9810-9820
10	Hisobot yilining sof foydasi	9910	8710
11	Hisobot yilining sof zarari	8710	9910

BERILGAN:

2021 yilning yanvar oyi davomida quyidagi xo'jalik operatsiyalari sodir bo'lgan.

1. Tikuv mashinasini sotishdan olingan foyda summasiga 300000 so'm.
2. Tikuv mashinasini hisobdan chiqarish natijasida olingan foyda summasiga 400000 so'm.
3. Sotilgan mahsulotlar daromadida aks ettirildi. Summasi 185250000 so'm.

4. Naqd pulga sotilgan mahsulotlar daromadda aks ettirildi. Summasi 171000 so'm.
5. Sotilgan mahsulotlarning haqiqiy tannarxi hisobdan chiqarildi. Summasi 138403063 so'm.
6. Ma'muriy xarajatlar hisobdan chiqarildi. Summasi 9537000 so'm.
7. Boshqa operatsion xarajatlar hisobdan chiqarildi. 10215428 so'm.
8. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i hisoblandi. 4241775 so'm.

Berilgan xo'jalik jarayonlariga buxgalteriya provodkalarini bering.

Operatsiya mazmuni	Schyotlar aloqasi		Summa
	D-t	K-t	
Tikuv mashinasini hisobdan chiqarish natijasida olingan foyda summasiga	9210	9310	400000
Tikuv mashinasini sotishdan olingan foyda summasiga	9210	9310	300000
Sotilgan mahsulotlar daromadda aks ettirildi.	4010	9010	185250000
Naqd pulga sotilgan mahsulotlar daromadda aks ettirildi.	5010	9010	171000
Sotilgan mahsulotlarning haqiqiy tannarxi hisobdan chiqarildi.	9110	2810	138403063
Ma'muriy xarajatlar hisobdan chiqarildi	9910	9420	9537000
Boshqa operatsion xarajatlar hisobdan chiqarildi	9910	9430	11902408
Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i hisoblandi.	9810	6416	4241775
Tikuv mashinasini hisobdan chiqarish natijasida olingan foyda summasini hisobga oluvchi (9310)	9310	9910	400000

schyot yopildi.			
Tikuv mashinasini sotishdan olingan foyda summasini hisobga oluvchi (9310) schyot yopildi.	9310	9910	300000
Sotilgan mahsulotlardan olingan daromadni aks ettiruvchi (9010) schyot yopildi.	9010	9910	185250000
Naqd pulga sotilgan mahsulotlardan olingan daromadda aks ettiruvchi (9010) schyot yopildi.	9010	9910	171000
Sotilgan mahsulotlarning haqiqiy tannarxini hisobga oluvchi (9110) schyot yopildi.	9910	9110	138403063
Ma'muriy xarajatlarni hisobga oluvchi (9420) schyot yopildi.	9910	9420	9537000
Boshqa operatsion xarajatlarni hisobga oluvchi (9430) schyot yopildi.	9910	9420	11902408
Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ini hisobga oluvchi (9810) schyot yopildi.	9910	9420	4241775

Korxonaning sintetik schyotlar bo'yicha aylanma vedomosti

Schyot raqami	01.01.21 y		Yanvar oyi oboroti		01.02.21 y	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
0100	279000000		12020000	4000000	287020000	
0200		111210000	3300000	2220000		110130000
0800			12020000	12020000		
1000	15200000		85950000	79977542	21172458	
2010			106648542	106648542		
2510			7044000	7044000		
2810	66450700		106648542	138403063	34696179	
4010	8500000		214187500	205912500	16775000	
4220			200000	200000		
4410			10936320	10936320		
5010			546650	546650		
5110	24554500		203109150	171597458	56066192	
6010		3700000	116532700	116532700		3700000
6310		3000000	28000000	25000000		
6410		29013031	39969851	44029195		33072375
6500		3327325	3327325	2660500		2660500
6710		17364644	21324644	22000000		18040000
6970			350000	350000		

244

6990			1500000	1500000		
8330		182060000				182060000
8710		44030200		22036754		66066954
9010			185421000	185421000		
9110			138403063	138403063		
9210			4700000	4700000		
9310			700000	700000		
9420			9537000	9537000		
9430			11902408	11902408		
9810			4241775	4241775		
9910			186121000	186121000		
	393705200	393705200	1514641470	1514641470	415729829	415729829

BUXGALTERIYA BALANSI - 1-sonli shakl
1 _____ 20__ yilga

_____ 20__ yil uchun

20__ god

Korxon. tashkilot

Tarmoq

Tashkiliy-huquqiy shakli

Kodlar
Kodsi

BHUT bo'yicha
1-shakl

KTUT bo'yicha

XXTUT
bo'yicha

THSHT
bo'yicha

Mulkchilik shakli

Vazirlik, idora va boshqalar

Soliq to'lovchining identifikatsion raqami

Hudud

Manzil

O'lchov birligi, ming so'm

MSHT bo'yicha

DBIBT bo'yicha

STIR

MHOBT

Jo'natilgan sana

Qabul qilingan
sana

Taqdim qilish
muddati

Ko'rsatkichlar nomi	Satr kodi	Hisobot davri hoshiga	Hisobot davri oxirlga
1	2	3	4
Aktiv			
I. Uzoq muddatli aktivlar			
Boshlang'ich (qayta tiklash) qiymati (0100, 0300)	010	279000,0	287020,0
Eskirish summasi (0200)	011	111210,0	110130,0
qoldiq (balans) qiymati (satr. 010 - 011)	012	167790,0	176890,0
Nomoddiy aktivlar:			
Boshlang'ich qiymati (0400)	020		
Amortizatsiya summasi (0500)	021		
Qoldiq (balans) qiymati (satr. 020 - 021)	022		
Uzoq muddatli investitsiyalar, jami (satr.040+050+060+070+080), shu jumladan:	030		
Qimmatli qog'ozlar (0610)	040		
SHo'ba xo'jalik jamiyatlariga investitsiyalar (0620)	050		
qaram xo'jalik jamiyatlariga investitsiyalar (0630)	060		
CHet el kapitali mavjud bo'lgan korxonalariga investitsiyalar (0640)	070		
Boshqa uzoq muddatli investitsiyalar (0690)	080		
O'rnatiladigan asbob-uskunalar (0700)	090		
Kapital qo'yilmalar (0800)	100		
Uzoq muddatli debitorlik qarzlari (0910, 0920, 0930, 0940)	110		
Uzoq muddatli kechiktirilgan xarajatlar (0950, 0960, 0990)	120		
I bo'lim bo'yicha jami (satr. 012+022+030+090+100+110+120)	130	167790,0	176890,0
II. Joriy aktivlar			
Tovar-moddiy zaxiralari, jami (satr.150+160+170+180), shu jumladan:	140	81650,7	55868,7
Ishlab chiqarish zaxiralari (1000, 1100, 1500, 1600)	150	15200,0	21172,5
Tugallanmagan ishlab chiqarish (2000, 2100, 2300, 2700)	160		
Tayyor mahsulot (2800)	170	66450,7	34696,2

248

Tovarlar (2900 dan 2980 ning ayirmasi)	180		
Kelgusi davr xarajatlari (3100)	190		
Kechiktirilgan xarajatlar (3200)	200		
Debitorlar, jami (satr.220+240+250+260+270+280+290+300+310)	210	8500,0	16775,0
shundan: muddati o'tgan*	211		
Xaridor va buyurtmachilarning qarzi (4000 dan 4900 ning ayirmasi)	220	8500,0	16775,0
Ajratilgan bo'linmalarining qarzi (4110)	230		
SHo'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarning qarzi (4120)	240		
Xodimlarga berilgan bo'naklar (4200)	250		
Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar (4300)	260		
Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'nak to'lovlari (4400)	270		
Maqsadli davlat jamg'armalari va sug'urtalar bo'yicha bo'nak to'lovlari (4500)	280		
Ta'xischilarning ustav kapitaliga ulushlar bo'yicha qarzi (4600)	290		
Xodimlarning boshqa operatsiyalar bo'yicha qarzi (4700)	300		
Boshqa debitorlik qarzlari (4800)	310		
Pul mablag'lari, jami (satr.330+340+350+360), shu jumladan:	320	24554,5	56066,2
Kassadagi pul mablag'lari (5000)	330		
Hisob-kitob schyotidagi pul mablag'lari (5100)	340	24554,5	56066,2
CHet el valyutasidagi pul mablag'lari (5200)	350		
Boshqa pul mablag'lari va ekvivalentlari (5500, 5600, 5700)	360		
Qisqa muddatli investitsiyalar (5800)	370		
Boshqa joriy aktivlar (5900)	380		
II bo'lim bo'yicha jami (satr.140+190+200+210+320+370+380)	390	114705,2	128709,9
Balans aktivi bo'yicha jami (satr.130+390)	400	282495,2	305599,9

Ko'rsatkichlar nomi	Satr kodi	Hisobot davri boshiga	Hisobot davri oxiriga
1	2	3	4
Passiv			
I. O'z mablag'lari manhalari			
Ustav kapitali (8300)	410	182060,0	182060,0
Qo'shilgan kapital (8400)	420		
Rezerv kapitali (8500)	430		
Sotib olingan xususiy aksiyalar (8600)	440		
Taqsimlanmagan foyda (qoplanmagan zarar) (8700)	450	44030,2	66067,0
Maqsadli tushumlar (8800)	460		
Kelgusi davr xarajatlari va to'lovlari uchun zaxiralar (8900)	470		
I bo'lim bo'yicha jami (satr.410+420+430+440+450+460+470)	480	226090,2	248127,0
II. Majburiyatlar			
Uzoq muddatli majburiyatlar, jami (satr.500+520+530+540+550+560+570+580+590)	490		
shu jumladan: uzoq muddatli kreditorlik qarzlari (satr.500+520+540+560+590)	491		
Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga uzoq muddatli qarz (7000)	500		
Ajratilgan bo'linmalarga uzoq muddatli qarz (7110)	510		
SHo''ba va qaram xo'jalik jamiyatlariga uzoq muddatli qarz (7120)	520		
Uzoq muddatli kechiktirilgan daromadlar (7210, 7220, 7230)	530		
Soliq va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha uzoq muddatli kechiktirilgan majburiyatlar (7240)	540		
Boshqa uzoq muddatli kechiktirilgan majburiyatlar (7250, 7290)	550		
Xaridorlar va buyurtmachilardan olingan bo'naklar (7300)	560		
Uzoq muddatli bank kreditlari (7810)	570		
Uzoq muddatli qarzlilar (7820, 7830, 7840)	580		
Boshqa uzoq muddatli kreditorlik qarzlilar (7900)	590		

Joriy majburiyatlar, jami (satr.610+630+640+650+660+670+680+690+700+710+720+730+740+750+760)	600	56405,0	61982,8
shu jumladan: joriy kreditorlik qarzlari (satr.610+630+650+670+680+690+700+710+720+760)	601	56405,0	61982,8
shundan: muddati o'tgan joriy kreditorlik qarzlari*	602		
Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga qarz (6000)	610	3700,0	3700,0
Ajratilgan bo'linmalarga qarz (6110)	620		
SHo''ba va qaram xo'jalik jamiyatlariga qarz (6120)	630		
Kechiktirilgan daromadlar (6210, 6220, 6230)	640		
Soliq va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha kechiktirilgan majburiyatlar (6240)	650		
Boshqa kechiktirilgan majburiyatlar (6250, 6290)	660		
Olingan bo'naklar (6300)	670	3000,0	
Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarz (6400)	680	29013,0	33072,4
Sug'urtalar bo'yicha qarz (6510)	690		
Maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarz (6520)	700	3327,3	2660,5
Ta'sisчилarga bo'lgan qarzlilar (6600)	710		
Mehnatga haq to'lash bo'yicha qarz (6700)	720	17364,7	18040,0
Qisqa muddatli bank kreditlari (6810)	730		
Qisqa muddatli qarzlilar (6820, 6830, 6840)	740		
Uzoq muddatli majburiyatlarning joriy qismi (6950)	750		
Boshqa kreditorlik qarzlilar (6950 dan tashqari 6900)	760		
II bo'lim bo'yicha jami (satr.490+600)	770	56405,0	57472,9
Balans passivi bo'yicha jami (satr.480+770)	780	282495,2	305599,9

**BALANS DAN TASHQARI SCHYOTLARDA
HISOBGA OLINADIGAN QIYMATLIK LARNING
MAVJUDLIGI TO'G' RISIDA MA'LUMOT**

Ko'rsatkichlar nomi	Satr kodi	Hisobot davri boshiga	Hisobot davri oxiriga
1	2	3	4
Operativ ijaraga olingan asosiy vositalar (001)	790		
Mas'ul saqlashga qabul qilingan tovar-moddiy qiymatliklar (002)	800		
Qayta ishlashga qabul qilingan materiallar (003)	810		
Komissiyaga qabul qilingan tovarlar (004)	820		
O'rnatish uchun qabul qilingan uskunalar (005)	830		
Qat'iy hisobot blankalari (006)	840		
To'lovga qobiliyatsiz debitorlarning zararga hisobdan chiqarilgan qarzi (007)	850		
Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha berilgan asosiy vositalar (010)	880		
Ssuda shartnomasi bo'yicha olingan mulklar (011)	890		
Kelgusi davrlarda soliq solinadigan bazadan chiqariladigan xarajatlar (012)	900		
Vaqtinchalik soliq imtiyozlari (turlari bo'yicha) (013)	910		
Foydalanishdagi inventar va xo'jalik jihozlari (014)	920		

* Muddati o'tgan debitorlik va kreditorlik qarzlari mavjud bo'lgan hollarda ularning rashtifrovkasi Buxgalteriya balansining ilovasiga muvofiq keltiriladi

Rahbar _____

Bosh buxgalter _____

**Xo‘jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy-xo‘jalik
faoliyatining buxgalteriya hisobi
HISOBVARAQLARI REJASI**

I QISM. UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR

1-bo‘lim. Asosiy vositalar, nomoddiy va boshqa uzoq muddatli aktivlar

II QISM. JORIY AKTIVLAR

2-bo‘lim. Tovar-moddiy zaxiralari

3-bo‘lim. Kelgusi davr xarajatlari va
kechiktirilgan xarajatlar - joriy qismi

4-bo‘lim. Olinadigan schyotlar - joriy qismi

5-bo‘lim. Pul mablag‘lari, qisqa muddatli
investitsiyalar va boshqa joriy aktivlar

III QISM. MAJBURIYATLAR

6-bo‘lim. Joriy majburiyatlar

7-bo‘lim. Uzoq muddatli majburiyatlar

IV QISM. XUSUSIY KAPITAL

8-bo‘lim. Kapital, taqsimlanmagan foyda va rezervlar

**V QISM. MOLIYAVIY NATIJALARNING
SHAKLLANISHI VA ISHLATILISHI**

9-bo‘lim. Daromadlar va harajatlar

VI QISM. BALANS DAN TASHQARI SCHYOTLAR

Schyotlar t/r	Schyotlar nomi	Schyotlar turi
I QISM. UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR		
I BO'LIM. ASOSIY VOSITALAR, NOMODDIY VA BOSHQA UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR		
0100	ASOSIY VOSITALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
0110	Yer	
0111	Yerni obodonlashtirish	
0112	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirish	
0120	Binolar, inshootlar va uzatuvchi moslamalar	
0130	Mashina va asbob-uskunalar	
0140	Mebel va ofis jihozlari	
0150	Kompyuter jihozlari va hisoblash texnikasi	
0160	Transport vositalari	
0170	Ishchi va mahsuldor hayvonlar	
0180	Ko'p yillik o'simliklar	
0190	Boshqa asosiy vositalar	
0199	Konservatsiya qilingan asosiy vositalar	
0200	ASOSIY VOSITALARNING ESKIRISHINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	KA
0211	Yerni obodonlashtirishning eskirishi	
0212	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarni obodonlashtirishning eskirishi	
0220	Bino, inshoot va uzatuvchi moslamalarning eskirishi	
0230	Mashina va asbob-uskunalarining eskirishi	
0240	Mebel va ofis jihozlarining eskirishi	
0250	Kompyuter jihozlari va hisoblash texnikasining eskirishi	
0260	Transport vositalarining eskirishi	
0270	Ishchi hayvonlarning eskirishi	
0280	Ko'p yillik o'simliklarning eskirishi	
0290	Boshqa asosiy vositalarning eskirishi	
0299	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarning eskirishi	
0300	MOLIYAVIY IJARA SHARTNOMASI BO'YICHA OLINGAN ASOSIY VOSITALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
0310	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalar	
0400	NOMODDIY AKTIVLARNI	A

HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR		
0410	Patentlar, litsenziyalar va nou-xau	
0420	Savdo markalari, tovar belgilari va sanoat namunalari	
0430	Dasturiy ta'minot	
0440	Yer va tabiat resurslaridan foydalanish huquqlari	
0460	Franchayz	
0470	Mualliflik huquqlari	
0480	Gudvill	
0490	Boshqa nomoddiy aktivlar	
0500	NOMODDIY AKTIVLAR AMORTIZATSIYASINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	KA
0510	Patentlar, litsenziyalar va nou-xauning amortizatsiyasi	
0520	Savdo markalari, tovar belgilari va sanoat namunalaring amortizatsiyasi	
0530	Dasturiy ta'minotning amortizatsiyasi	
0540	Yer va tabiat resurslaridan foydalanish huquqlarining amortizatsiyasi	
0560	Franchayzing amortizatsiyasi	
0570	Mualliflik huquqlarining amortizatsiyasi	
0590	Boshqa nomoddiy aktivlarning amortizatsiyasi	
0600	UZOQ MUDDATLI INVESTITSIYALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
0610	Qimmatli qog'ozlar	
0620	Sho'ba xo'jalik jamiyatlariga investitsiyalar	
0630	Qaram xo'jalik jamiyatlariga investitsiyalar	
0640	Chet el kapitali mavjud bo'lgan korxonalariga investitsiyalar	
0690	Boshqa uzoq muddatli investitsiyalar	
0700	O'Rnatiladigan asbob-uskunalar HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
0710	O'rnatiladigan asbob-uskunalar - mahalliy	
0720	O'rnatiladigan asbob-uskunalar - xorijiy	
0800	KAPITAL QUYILMALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
0810	Tugallanmagan qurilish	
0820	Asosiy vositalarni xarid qilish	
0830	Nomoddiy aktivlarni xarid qilish	
0840	Asosiy podani tashkil qilish	
0850	Yerni obodonlashtirishga kapital qo'yilmalar	
0860	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha olingan asosiy vositalarga kapital qo'yilmalar	
0890	Boshqa kapital qo'yilmalar	
0900	UZOQ MUDDATLI DEBITORLIK QARZLARI VA KECHIKTIRILGAN XARAJATLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A

0910	Olingan veksellar	
0920	Moliyaviy ijara bo'yicha olinadigan to'lovlar	
0930	Xodimlarning uzoq muddatli qarzlari	
0940	Boshqa uzoq muddatli debitorlik qarzlari	
0950	Vaqtinchalik farqlar bo'yicha kechiktirilgan foyda solig'i	
0960	Diskont (chegirma)lar bo'yicha uzoq muddatli kechiktirilgan xarajatlar	
0990	Boshqa uzoq muddatli kechiktirilgan xarajatlar	
II QISM. JORIY AKTIVLAR		
II BO'LIM. TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR		
1000	MATERIALLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
1010	Xom ashyo va materiallar	
1020	Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar	
1030	Yoqilg'ilar	
1040	Ehtiyot qismlar	
1050	Qurilish materiallari	
1060	Idish va idishbop materiallar	
1070	Chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallar	
1080	Inventar va xo'jalik jihozlari	
1090	Boshqa materiallar	
1100	O'STIRISHDAGI VA BOQUVDAGI II HAYVONLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
1110	O'stirishdagi hayvonlar	
1120	Bo'rdoqidagi hayvonlar	
1200		
1300		
1400		
1500	MATERIALLARNI TAYYORLASH VA XARID QILISHNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
1510	Materiallarni tayyorlash va xarid qilish	
1600	MATERIALLAR QIYMATIDAGI FARQLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
1610	Materiallar qiymatidagi farqlar	
1700		
1800		
1900		
2000	ASOSIY ISHLAB CHIQRISHNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2010	Asosiy ishlab chiqarish	
2100	O'ZIDA ISHLAB CHIQRILGAN YARIM TAYYOR MAHSULOTLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2110	O'zida ishlab chiqarilgan yarim tayyor mahsulotlar	
2200		
2300	YORDAMCHI ISHLAB CHIQRISHNI	A

	HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
2310	Yordamchi ishlab chiqarish	
2400		
2500	UMUMISHLABCHIQRISH XARAJATLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2510	Umumishlabchiqarish xarajatlari	
2600	ISHLAB CHIQRISHDAGI YAROQSIZ MAHSULOTLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2610	Ishlab chiqarishdagi yaroqsiz mahsulotlar	
2700	XIZMAT KO'RSATUVCHI XO'JALIKLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2710	Xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklar	
2800	TAYYOR MAHSULOTLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2810	Ombordagi tayyor mahsulotlar	
2820	Ko'rgazmadagi tayyor mahsulotlar	
2830	Komissiyaga berilgan tayyor mahsulotlar	
2900	TOVARLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
2910	Ombordagi tovarlar	
2920	Chakana savdodagi tovarlar	
2930	Ko'rgazmadagi tovarlar	
2940	Prokatdagi buyumlar	
2950	Tovarlar bilan band va bo'sh idishlar	
2960	Komissiyaga berilgan tovarlar	
2970	Yo'ldagi tovarlar	
2980	Savdo ustamasi	KA
2990	Boshqa tovarlar	
III BO'LIM. KELGUSI DAVR XARAJATLARI VA KECHIKTIRILGAN XARAJATLAR - JORIY QISMI		
3000		
3100	KELGUSI DAVR XARAJATLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
3110	Oldindan to'langan operativ ijara haqi	
3120	Oldindan to'langan xizmat haqi	
3190	Boshqa kelgusi davr xarajatlari	
3200	KECHIKTIRILGAN XARAJATLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
3210	Vaqtinchalik farqlar bo'yicha kechiktirilgan foyda solig'i	
3220	Diskont (chegirma)lar bo'yicha kechiktirilgan xarajatlar	
3290	Boshqa kechiktirilgan xarajatlar	
3300		
3400		
3500		

3600		
3700		
3800		
3900		
IV BO'LIM. OLINADIGAN SCHYOTLAR - JORIY QISMI		
4000	OLINADIGAN SCHYOTLAR	
4010	Xaridorlar va buyurtmachilardan olinadigan schyotlar	A
4020	Olingan veksellar	
4100	AJRATILGAN BO'LINMALAR, SHO'BA VA QARAM XO'JALIK JAMIYATLARIDAN OLINADIGAN SCHYOTLAR	
4110	Ajratilgan bo'linmalardan olinadigan schyotlar	
4120	Sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlaridan olinadigan schyotlar	
4200	XODIMLARGA BERILGAN BO'NAKLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4210	Mehnat haqi bo'yicha berilgan bo'naklar	
4220	Xizmat safarlariga berilgan bo'naklar	
4230	Umumxo'jalik xarajatlari uchun berilgan bo'naklar	
4290	Xodimlarga berilgan boshqa bo'naklar	
4300	MOL YETKAZIB BERUVCHILAR VA PUDRATCHILARGA BERILGAN BO'NAKLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4310	TMQlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar	A
4320	Uzoq muddatli aktivlar uchun mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar	
4330	Boshqa berilgan bo'naklar	
4400	BYUDJETGA BO'NAK TO'LOVLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4410	Byudjetga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha bo'nak to'lovlari (turlari bo'yicha)	A
4500	MAQSADLI DAVLAT JAMG'ARMALARIGA VA SUG'URTALAR BO'YICHA BO'NAK TO'LOVLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4510	Sug'urtalar bo'yicha bo'nak to'lovlari	A
4520	Maqsadli davlat jamg'armalariga bo'nak to'lovlari	
4600	USTAV KAPITALIGA TA'SISCHILARNING ULUSHLARI BO'YICHA QARZINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4610	Ustav kapitaliga ta'sischilarning ulushlari bo'yicha qarzi	A
4700	XODIMLARINING BOSHQA OPERATSIYALAR BO'YICHA QARZINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	
4710	Kreditga sotilgan tovarlar bo'yicha xodimlarning qarzi	A
4720	Berilgan qarzlilar bo'yicha xodimlarning qarzi	
4730	Moddiy zararni qoplash bo'yicha xodimlarning qarzi	

4790	Xodimlarning boshqa qarzlari	
4800	TURLI DEBITORLAR QARZLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
4810	Moliyaviy ijara bo'yicha olinadigan to'lovlar - joriy qism	
4820	Operativ ijara bo'yicha olinadigan to'lovlar	
4830	Olinadigan foizlar	
4840	Olinadigan dividendlar	
4850	Olinadigan royalti	
4860	Da'volar bo'yicha olinadigan schyotlar	
4890	Boshqa debitorlar qarzlari	
4900	DARGUMON QARZLAR BO'YICHA REZERVNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	KA
4910	Dargumon qarzlari bo'yicha rezerv	
V BO'LIM. PUL MABLAG'LARI, QISQA MUDDATLI INVESTITSİYALAR VA BOSHQA JORIY AKTIVLAR		
5000	KASSADAGI PUL MABLAG'LARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5010	Milliy valyutadagi pul mablag'lari	
5020	Chet el valyutasidagi pul mablag'lari	
5100	HISOB-KITOB SCHYOTIDAGI PUL MABLAG'LARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5110	Hisob-kitob schyoti	
5200	CHET EL VALYUTASIDAGI PUL MABLAG'LARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5210	Mamlakat ichidagi valyuta schyotlari	
5220	Chet eldagi valyuta schyotlari	
5300		
5400		
5500	BANKDAGI MAXSUS SCHYOTLARDAGI PUL MABLAG'LARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5510	Akkreditivlar	
5520	Chek daftarchalari	
5530	Boshqa maxsus schyotlar	
5600	PUL EKVIVALENTLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5610	Pul ekvivalentlari (turlari bo'yicha)	
5700	YO'LDAGI PUL MABLAG' (O'TKAZMA)LARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5710	Yo'ldagi pul mablag' (o'tkazma)lari	
5800	QISQA MUDDATLI INVESTITSİYALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5810	Qimmatli qog'ozlar	
5820	Berilgan qisqa muddatli qarzlari	

5890	Boshqa joriy investitsiyalar	
5900	KAMOMADLAR VA QIYMATLIKLARNING BUZILISHIDAN YO'QOTISHLAR VA BOSHQA JORIY AKTIVLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	A
5910	Kamomadlar va qiymatliklarning buzilishidan yo'qotishlar	
5920	Boshqa joriy aktivlar	
III QISM. MAJBURIYATLAR		
VI BO'LIM. JORIY MAJBURIYATLAR		
6000	MOL YETKAZIB BERUVCHILAR VA PU DRATCHILARGA TO'LANADIGAN SCHYOTLAR	P
6010	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar	
6020	Berilgan veksellar	
6100	AJRATILGAN BO'LINMALAR, SHO'BA VA QARAM XO'JALIK JAMIYATLARIGA TO'LANADIGAN SCHYOTLAR	P
6110	Ajratilgan bo'linmalarga to'lanadigan schyotlar	
6120	Sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlariga to'lanadigan schyotlar	
6200	KECHIKTIRILGAN MAJBURIYATLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6210	Diskont (chegirma)lar ko'rinishidagi kechiktirilgan daromadlar	
6220	Mukofot (ustama)lar ko'rinishidagi kechiktirilgan daromadlar	
6230	Boshqa kechiktirilgan daromadlar	
6240	Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha kechiktirilgan majburiyatlar	
6250	Vaqtinchalik farqlar bo'yicha kechiktirilgan foyda solig'i bo'yicha majburiyatlar	
6290	Boshqa kechiktirilgan majburiyatlar	
6300	OLINGAN BO'NAKLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6310	Xaridorlar va buyurtmachilardan olingan bo'naklar	
6320	Aksiyaga obunachilardan olingan bo'naklar	
6390	Boshqa olingan bo'naklar	
6400	BYUDJETGA TO'LOVLAR BO'YICHA QARZNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6410	Byudjetga to'lovlar bo'yicha qarz (turlari bo'yicha)	
6500	SUG'URTA VA MAQSADLI DAVLAT JAMG'ARMALARIGA TO'LOVLAR BO'YICHA QARZNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6510	Sug'urta bo'yicha to'lovlar	
6520	Maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar	
6600	TA'SISCHILARGA BO'LGAN QARZNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6610	To'lanadigan dividendlar	
6620	Chiqib ketayotgan ta'sisчилarga ulushlari bo'yicha qarz	

6630	Ustav fondini ko'paytirish bo'yicha ta'sischilarning ulushlari	
6700	MEHNAT HAQI BO'YICHA XODIM BILAN HISOBLASHISHLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6710	Mehnat haqi bo'yicha xodim bilan hisoblashishlar	
6720	Deponentlangan ish haqi	
6800	QISQA MUDDATLI KREDITLAR VA QARZLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6810	Qisqa muddatli bank kreditlari	
6820	Qisqa muddatli qarzar	
6830	To'lanadigan obligatsiyalar	
6840	To'lanadigan veksellar	
6900	TURLI KREDITORLARGA BO'LGAN QARZLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
6910	To'lanadigan operativ ijara	
6920	Hisoblangan foizlar	
6930	Royalti bo'yicha qarzar	
6940	Kafolatlar bo'yicha qarzar	
6950	Uzoq muddatli majburiyatlar - joriy qismi	
6960	Da'volar bo'yicha to'lanadigan schyotlar	
6970	Hisobdor shaxslarga bo'lgan qarzar	
6990	Boshqa majburiyatlar	
VII BO'LIM. UZOQ MUDDATLI MAJBURIYATLAR		
7000	MOL. YETKAZIB BERUVCHILAR VA PUDRATCHILARGA TO'LANADIGAN UZOQ MUDDATLI SCHYOTLAR	P
7010	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar	
7020	Berilgan veksellar	
7100	AJRATILGAN BO'LINMALAR, SHO'BA VA QARAM XO'JALIK JAMIYATLARIGA BO'LGAN UZOQ MUDDATLI QARZ	P
7110	Ajratilgan bo'linmalarga bo'lgan uzoq muddatli qarzar	
7120	SHo'ba va qaram xo'jalik jamiyatlariga bo'lgan uzoq muddatli qarzar	
7200	KECHIKTIRILGAN UZOQ MUDDATLI MAJBURIYATLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
7210	Diskont (chegirma)lar ko'rinishidagi uzoq muddatli kechiktirilgan daromadlar	
7220	Mukofot (ustama)lar ko'rinishidagi uzoq muddatli kechiktirilgan daromadlar	
7230	Boshqa uzoq muddatli kechiktirilgan daromadlar	
7240	Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha uzoq muddatli kechiktirilgan majburiyatlar	
7250	Vaqtinchalik farqlar bo'yicha kechiktirilgan foyda solig'i bo'yicha uzoq muddatli majburiyatlar	
7290	Boshqa uzoq muddatli kechiktirilgan majburiyatlar	

7300	XARIDORLAR VA BUYURTMACHILARDAN OLINGAN BO'NAKLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
7310	Xaridorlar va buyurtmachilardan olingan bo'naklar	
7400		
7500		
7600		
7700		
7800	UZOQ MUDDATLI KREDITLAR VA QARZLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
7810	Uzoq muddatli bank kreditlari	
7820	Uzoq muddatli qarzlari	
7830	To'lanadigan obligatsiyalar	
7840	To'lanadigan veksellar	
7900	TURLI KREDITORLARGA BO'LGAN UZOQ MUDDATLI QARZLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
7910	To'lanadigan moliyaviy ijara	
7920	Turli kreditorlarga bo'lgan boshqa uzoq muddatli qarzlari	
IV QISM. XUSUSIY KAPITAL		
VIII BO'LIM. KAPITAL, TAQSIMLANMAGAN FOYDA VA REZERVLAR		
8000		
8100		
8200	-	
8300	USTAV KAPITALINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
8310	Oddiy aksiyalar	
8320	Imtiyozli aksiyalar	
8330	Pay va ulushlar	
8400	QO'SHILGAN KAPITALNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
8410	Emissiya daromadi	
8420	Ustav kapitalini shakllantirishdagi kurs farqi	
8500	REZERV KAPITALINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	P
8510	Uzoq muddatli aktivlarni qayta baholash bo'yicha tuzatishlar	
8520	Rezerv kapitali (fondi)	
8530	Tekinga olingan mulk	
8600	SOTIB OLINGAN XUSUSIY AKSIYALARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	KP
8610	Sotib olingan xususiy aksiyalar - oddiy	
8620	Sotib olingan xususiy aksiyalar - imtiyozli	

8700	Taqsimlanmagan foyda (qoplanmagan zarar)ni hisobga oluvchi schyotlar	
8710	Hisobot davrining taqsimlanmagan foydasi (qoplanmagan zarari)	
8720	Jamg'arilgan foyda (qoplanmagan zarar)	
8800	Maqsadli tushumlarni hisobga oluvchi schyotlar	
8810	Grantlar	
8820	Subsidiyalar	
8830	A'zolik badallari	
8840	Maqsadli foydalanadigan soliq imtiyozlari	
8890	Boshqa maqsadli tushumlar	
8900	Kelgusi xarajatlar va to'lovlar rezervlarini hisobga oluvchi schyotlar	
8910	Kelgusi xarajatlar va to'lovlar rezervlari	
V QISM. MOLIVAVIY NATIJALARNING SHAKLLANISHI VA ISHLATILISHI		
IX BO'LIM. DAROMADLAR VA XARAJATLAR		
9000	ASOSIY (OPERATSION) FAOLIYATNING DAROMADLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9010	Tayyor mahsulotlarni sotishdan daromadlar	
9020	Tovarlarni sotishdan daromadlar	
9030	Ishlar bajarish va xizmatlar ko'rsatishdan daromadlar	
9040	Sotilgan tovarlarning qaytishi	
9050	Xaridorlar va buyurtmachilarga berilgan chegirmalar	
9100	SOTILGAN MAHSULOT (TOVAR, ISH, XIZMAT)LARNING TANNARXINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9110	Sotilgan tayyor mahsulotlarning tannarxi	
9120	Sotilgan tovarlarning tannarxi	
9130	Bajarilgan ish va ko'rsatilgan xizmatlarning tannarxi	
9140	Davriy hisobda TMZ sotib olish/xarid qilish	
9150	Davriy hisobda TMZ bo'yicha tuzatishlar	
9200	ASOSIY VOSITALAR VA BOSHQA AKTIVLARNING CHIQUIB KETISHINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9210	Asosiy vositalarning chiqib ketishi	
9220	Boshqa aktivlarning chiqib ketishi	
9300	ASOSIY FAOLIYATNING BOSHQA DAROMADLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9310	Asosiy vositalarning chiqib ketishidan foyda	
9320	Boshqa aktivlarning chiqib ketishidan foyda	
9330	Undirilgan jarima, penya va ustamalar	
9340	O'tgan yillar foydalari	
9350	Operativ ijaradan daromadlar	
9360	Kreditor va deponent qarzlarni hisobdan chiqarishdan daromadlar	
9370	Xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklar daromadlari	
9380	Tekin qaytarilmaydigan moliyaviy yordam	

9390	Boshqa operatsion daromadlar	
9400	DAVR XARAJATLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9410	Sotish xarajatlari	
9420	Ma'muriy xarajatlar	
9430	Boshqa operatsion xarajatlar	
9500	MOLIYAVIY FAOLIYAT DAROMADLARINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9510	Royalti ko'rinishidagi daromadlar	
9520	Dividendlar ko'rinishidagi daromadlar	
9530	Foizlar ko'rinishidagi daromadlar	
9540	Valyutalar kurslari farqidan daromadlar	
9550	Moliyaviy ijaradan daromadlar	
9560	Qimmatli kog'ozlarni qayta baholashdan daromadlar	
9590	Moliyaviy faoliyatning boshqa daromadlari	
9600	MOLIYAVIY FAOLIYAT BO'YICHA XARAJATLARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9610	Foizlar ko'rinishidagi xarajatlar	
9620	Valyutalar kurslari farqidan zararlar	
9630	Qimmatli qog'ozlarni chiqarish va tarqatish bo'yicha xarajatlar	
9690	Moliyaviy faoliyat bo'yicha boshqa xarajatlar	
9700	FAVQULODDAGI FOYDA (ZARAR)LARNI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9710	Favquloddagi foydalar	
9720	Favquloddagi zararlar	
9800	SOLIQLAR VA BOSHQA MAJBURIY TO'LOVLARNI TO'LASH UCHUN FOYDANING ISHLATILISHINI HISOBGA OLUVCHI SCHYOTLAR	T
9810	Foyda solig'i bo'yicha xarajatlar	
9820	Foydadan hisoblangan boshqa soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha xarajatlar	
9900	Yakuniy moliyaviy natijani hisobga oluvchi schyotlar	
9910	Yakuniy moliyaviy natija	
VI QISM. BALANS DAN TASHQARI SCHYOTLAR		
001	Operativ ijaraga olingan asosiy vositalar	BT
002	Mas'ul saqlashga qabul qilingan tovar-moddiy qiymatliklar	BT
003	Qayta ishlovga qabul qilingan materiallar	BT
004	Komissiyaga qabul qilingan tovarlar	BT
005	O'rnatish uchun qabul qilingan uskunalar	BT
006	Qat'iy hisobot varaqlari	BT
007	To'lashga qobiliyatsiz debitorlarning zararga o'tkazilib hisobdan chiqarilgan qarzi	BT
008	Majburiyatlar va to'lovlarni ta'minlash - olingan	BT

009	Majburiyatlar va to'lovlarni ta'minlash - berilgan	BT
010	Moliyaviy ijara shartnomasi bo'yicha berilgan asosiy vositalar	BT
011	Ssuda shartnomasi bo'yicha olingan mulk	BT
012	Kelgusi davrlarda soliq solinadigan bazadan chiqariladigan xarajatlar	BT
013	Vaqtinchalik soliq imtiyozlari (turlari bo'yicha)	BT
014	Foydalanishdagi inventar va xo'jalik jihozlari	BT
015	Oddiy o'rtoqlik (hamkorlik faoliyati) shartnomasi bo'yicha qabul qilingan mulk	BT
016	Foydalanish huquqi bo'yicha qabul qilingan nomoddiy aktivlar	BT

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. -T.: O'zbekiston, 2003.- 32 b.
2. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni.2016 yil 13 aprel, O'RQ-404-son.
3. O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi. 2019 yil 30 dekabr, O'RQ-599-son.
4. O'zbekiston Respublikasining 2012 yil 2 mayda yangi tahrir ostida tasdiqlangan "Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 25-dekabrda qabul qilingan "2021-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"gi O'RQ-657-sonli Qonuni.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-dekabrda "O'zbekiston Respublikasining "2021-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"gi qonuni ijrosini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4938-son qarori.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 26 dekabrda "O'zbekiston Respublikasining 2019 yilgi asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari prognozi va Davlat budjeti parametrlari hamda 2020-2021 yillarga byudjet mo'ljallari to'g'risida"gi PQ-4086-sonli qarori.
8. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining 2002 yil 9 sentyabrdagi O'zbekiston Respublikasi buxgalteriya hisobining milliy standarti (BHMS №21) "Xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy-xo'jalik faoliyatining buxgalteriya hisobi schyotlar rejasi va uni qo'llash bo'yicha Yo'riqnomani tasdiqlash to'g'risida»gi 103-sonli buyrug'i.
9. Buxgalteriya hisobining Milliy standartlari.
10. Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. – T.: Fan va texnologiya, 2019. 289 b.

11. Norbekov D., Misirov K., Tashmanov G'. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. – 194 b.
12. Xasanov B., G'aniyev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –279 b.
13. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –T.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
14. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov Sh. Moliyaviy hisob va hisobot. O'quv qo'llanma. –T.:Iqtisod-moliya, 2018. - 400 b.
15. Kuljonov O., Ortiqov X., Yugay L., Tuxsanov X., M.Xayitboyev Moliyaviy hisob. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –246 b.
16. Norbekov D., Maxmudov A., Muxammedova D. Buxgalteriya hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. – 236 b.
17. U.Inoyatov, M.Abdullayev, M.Hamidova. Buxgalteriya hisobi. Toshkent-“Moliya” – 2003 y.
18. <http://www.mf.uz//> - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy sayti.
19. <http://www.stat.uz//> - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti.
20. <http://www.norma.uz//>- Soliqlar va bojxona habarlari gazetasi rasmiy sayti.
21. <http://www.lex.uz//>- O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.

MUNDARIJA

Kirish.....	3
1. Asosiy vositalar va ularning eskirishi hisobi.....	4
2. Xom-ashyo va materiallar hisobi.....	35
3. Mehnatga haq to‘lash bo‘yicha xodimlar bilan hisob-hitoblar.....	54
4. Umumishlab chiqarish va ishlab chiqarish xarajatlar.....	82
5. Tayyor mahsulotlar hisobi.....	102
6. Kassa operatsiyalari hisobi.....	132
7. Hisob-kitob hisobvarag‘i hisobi.....	138
7. Mol yetkazib buruvchi va pudratchilar bilan hisob-kitoblar hisobi..	148
8. Xaridor va buyurtmachilar bilan hisob- kitoblar hisobi.....	162
9. Hisobdor shaxslar bilan hisob-kitoblar hisobi.....	174
10 .Davr xarajatlari hisobi.....	187
11. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig‘ini hisoblash tartibi....	214
12. Byudjet bilan hisob-kitoblar hisobi.....	231
13. Yakuniy moliyaviy natija hisobi.....	240
14. Xo‘jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy-xo‘jalik faoliyatining buxgalteriya hisobi hisobvaraqlari rejasi.....	209
15. Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.....	220

ОГЛАВЛЕНИЕ

Введение	3
1. Учет основных средств и их амортизаций	4
2. Учет сырья и материалов	35
3. Счета заработной платы с сотрудниками	54
4. Общие и производственные затраты	82
5. Учет готовой продукции	102
6. Учет кассовых операций	132
7. Учет денежных средств на расчетном счету.....	138
7. Расчеты с поставщиками и подрядчиками	148
8 Расчеты с покупателями и заказчиками	162
9. Расчеты с подотчетными лицами.....	174
10. Учет расходов периода	187
11. Порядок исчисления налога на прибыль предприятий	214
12. Расчеты с бюджетом	231
13. Учет конечного финансового результата	240
14. План счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности хозяйствующих субъектов.....	253
15. Список использованной литературы	266

CONTENTS

Introduction	3
1. Fixed assets and their depreciation account	4
2. Accounting for raw materials.....	35
3. Payroll Accounts with Employees	54
4. General and production costs	82
5. Finished goods account	102
6. Account of cash transactions	132
7. Accounts Receivable Account	138
7. Accounts with suppliers and contractors	148
8. Accounts receivable with buyers and customers	162
9. Accounts with accountants.....	174
10. Periodic cost accounting	187
11. Procedure for calculation of corporate income tax	214
12. Accounting with the budget	231
13. Accounting for the final financial result	240
14. Chart of accounts of financial and economic activities of business entities	253
15. List of used literature	266

**IBROXIM NABIYEVICH ISMANOV
ILXOMJON SHOKIRALIYEVICH G'ANIBAYEV**

**«BOSHLANG'ICH BUXGALTERIYA»
O'QUV KURSI BO'YICHA MASALALAR TO'PLAMI**

O'QUV QO'LLANMA

Texnik muharrir:	R. Axmedov
Badiiy muharrir:	D. Tursunaliyeva
Sahifalovchi:	N. Abdullayeva

Bosishga ruxsat etildi: 2022-yil. Nashriyot bosma tabog'i – 4,875.

Shartli bosma tabog'i – 2,4375. Bichimi 84x108 1/16.

Adadi 100.

«Poligraf Super Servis» MChJ

Manzil: 150100, Farg'ona viloyati, Farg'ona shahri, Aviasozlar ko'chasi, 2-uy.



3 330000 436965

795/3

«ClassiC»
nashriyoti



9 789943 841932